

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ కార్యకలాపాలు

LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

అధికార నివేదిక
OFFICIAL REPORT

బుధవారం, మార్చి 9, 2011

13 వ శా. స. VII సమావేశం, వాల్యూట్ -- III నంబరు -- 2

శక సంవత్సరం - 1932, ఫాల్గుణం - 18

WEDNESDAY, THE 9th MARCH, 2011

13 L.A. VII SESSION, VOL—III No. - 2

18 - Phalgun, 1932 - S.E.

#

శాసన సభ సచివాలయం
పబ్లిక్ గార్డెన్స్
హైదరాబాదు - 500 004.

**LEGISLATURE SECRETARIAT
PUBLIC GARDENS
HYDERABAD
500 004.**

**ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ
ప్రధాన అధికారులు**

ఉప సభాపతి	:	శ్రీ నాదెండ్ర మనోహర
కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఎస్. రాజ సదారాం
అదనపు కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఎం.వి.వి.సత్యానందం
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ డి. నర్సింహులు శ్రీ కె. సుఖాష్ చంద్రబోసు శ్రీమతి వి.గిరిజాసుందరి శ్రీ కె. సత్యనారాయణ రావు
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ మహేంద్ర జహీరుద్దీన్ శ్రీ జి. వెంకటకృష్ణ శ్రీ పి. బాలకృష్ణమాచార్యులు శ్రీమతి వై. వెంకట రమణమ్మ శ్రీ వి. సరసింహచార్యులు శ్రీమతి బి. సర్వమ్మ శ్రీమతి టి. సుశీల శ్రీ ఎమ్.వి.ఎస్. బాహిరాజు శ్రీ జె. రామలింగేశ్వర రావు శ్రీ ఎల్. తిరుమల రావు శ్రీ కె. వెంకటేశ్వర రావు శ్రీ పొచ్. ఎ. పథ్స శ్రీ ఎం. విజయ రాజు శ్రీ వి. రమేష్ కుమార్
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ ఎస్. రామ సరసింహాం

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(13వ శాసన సభ)
(7వ సమావేశం : పదునాల్గవ రోజు)

బుధవారం, మార్చి 9, 2011

సభ ట. గం. 9.00 లకు ప్రారంభమైనది

(గౌ. ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

విషయ సూచిక

1. సభా కార్యక్రమం
వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి
  2. సక్షతపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్దాప సమాధానాలు
  3. 2011-2012 సంవత్సరానికి వార్షిక ఆదాయ-వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్) గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థాలు
(అనుబంధం-1)
-

(పథ నుంచి 9.00 గం.లకు ప్రారంభమైనది)
(గౌ. ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

* * *

సభా కార్యక్రమం
వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి

MR. DEPUTY SPEAKER: (1) Adjournment Motion given notice of by Sri Ambati Brahmanaiah garu and others regarding the need to release funds and affective implementation of the Mid day meals scheme in the State is DISALLOWED.

(2) Adjournment Motion given notice of by Sri G.Kishan Reddy Garu regarding the alleged denial of permission for the Million March at Hyderabad is DISALLOWED.

(3) Adjournment Motion given notice of by Sri Julakanti Ranga Reddy Garu regarding the alleged lapses in the implementation of Mid day meals schemes is DISALLOWED.

Let us move on to the Question Hour. Question No. 3574.

(Interruptions from Sri Julakanti Ranga Reddy and Sri D. Narendra Kumar)

(తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన శాసన సభ్యులు కొంతమంది, సిహిఎమ్ పార్టీకి చెందిన శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డి “మధ్యాహ్న భోజన పథకానికి బకాయిలు చెల్లించాలి” అనే ప్లకార్డులను ప్రదర్శిస్తూ సభకు అంతరాయం కలిగించసాగారు.)

శ్రీ ధూళిపాణి సరేంద్ర కుమార్ (పాన్మూరు): మధ్యాహ్న భోజనానికి డబ్బులు లేవు. పేద పిల్లలు ఇఖ్యంది వడుతున్నారు.

శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డి (మిర్యాలగూడ): నాలుగైదు నెలల నుండి మధ్యాహ్న భోజన పథకానికి డబ్బులు లేవు. పేద పిల్లలకు మధ్యాహ్న భోజనానికి సంబంధించిన బకాయిలు చెల్లించడం లేదు. మంత్రి గారిని మీటింగ్ పెట్టించమని చెప్పండి.

MR. DEPUTY SPEAKER: You come in a different form. I will allow discussion on that. Why don't you come in a different form on the Mid-day meals scheme? I will allow it under short discussion. Minister for Legislative Affairs.

శ్రీ డి. శ్రీధర్ బాబు (శాసన సభ వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి) : అధ్యక్షా, వారు వేరే ఫార్మ్స్‌లో వస్తే, మీరు సమయం కేటాయిస్తే ప్రభుత్వం సమాధానం చెప్పడానికి సిద్ధంగా ఉంది.

MR. DEPUTY SPEAKER: We will have a detailed discussion on the Mid-day Meals scheme. Minister for Marketing.

నక్కతపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్నాష సమాధానములు

రైతు బజార్ల ఆధునీకరణ

ప్రశ్న నెం . 11(3574)

సర్వశ్రీ/శ్రీమతి ఎ.అన్నపూర్ణ (ఆర్యారు), ఎ.ఉమా మాధవరెడ్డి (భువనగిరి), డి. ఉమా మహేశ్వరరావు (మైలవరం), కె.ఇ. ప్రభాకర్ (పత్రీకొండ), కె.లలిత కుమారి (ఎస్. కోట) – గౌరవనీయులైన మార్కెటింగ్ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ త్రింది సమాచారం తెలియచేస్తారా:

- అ. రాష్ట్రంలోని రైతు బజార్ల మురికివాడలుగా మారిన విషయాన్ని ప్రభుత్వం గుర్తించిందా;
- అ. రాష్ట్రంలోని రైతు బజార్లను ఆధునీకరించడానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి;
- ఇ. మధ్యవర్తులు రైతులకు నష్టాన్ని కలుగచేస్తూ, రైతు బజార్లను నియంత్రిస్తున్న విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసా;
- ఈ. అయితే, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలు ఏమిటి?

మార్కెటింగ్ శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎమ్. ముఖేష్గాం):

- అ. లేదండీ.
- అ. జాయింట్ కలెక్టర్లు నిర్ధారించినట్లుగా, ఎప్పటికప్పుడు ప్రారంభంలో ఏర్పాటు చేసిన వ్యాపాక సదుపాయాల స్థాయిని పెంచడం జరుగుతున్నది.
- ఇ. లేదండీ.
- ఈ. ఈ ప్రశ్న ఉత్పత్తినుం కాదు.

శ్రీ దేవినేని ఉమా మహేశ్వరరావుః అధ్యక్షా, రైతు బజార్ల వ్యవస్థ 1990వ సంవత్సరంలో ఒక విస్మయాత్మక చర్యగా దీనిని స్థాపించేశాము. నలుగురు మంత్రులతో క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీ ద్వారా 100 రైతు బజార్లను ఏర్పాటు చేశాము. క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీ ద్వారా రెప్యూ చేసి ఏ రోజుకి ఆ రోజు ధరలు నిర్ణయిస్తూ రైతులు లభిదారులకు మేలు జరిగేలా చేశాము. ఈ ఏడు సంవత్సరాలలో ఎన్ని రైతు బజార్లు పెట్టారు? రాష్ట్రంలో ఎన్ని రైతు బజార్లు నడుస్తున్నాయి? అప్పుడు నలుగురు మంత్రులు, క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీ రెప్యూ చేసేవారు. ఇప్పుడు జాయింట్ కలెక్టర్లు రెప్యూ చేస్తున్నారు. రైతులు తెచ్చే కూరగాయలను గ్రేడింగ్ చేసి నెంబర్ పన్ కూరగాయలను స్టార్ హోటల్సుకు, రెండు క్వాలిటీ కూరగాయలను త్రీ స్టార్ హోటల్సుకు ఇస్తున్నారు. మిగిలిన నాసిరకం కూరగాయలను రైతు బజార్లలో అమ్ముతున్నారు. ఈ వ్యవస్థను ఏ విధంగా ఆధునీకరిస్తారు? ఎంత ఖర్చు పెడతారు. గతంలో స్టోర్ వైట్ పండించిన కూరగాయలను ఆర్టిస్టీసి బస్పుల ద్వారా తెచ్చి రైతు బజార్లకు పంపించే బాధ్యత ప్రభుత్వం తీసుకునేది. అప్పుడు అగ్రికల్చర్ డిపార్ట్మెంట్, రెవిన్యూ డిపార్ట్మెంట్, మార్కెటింగ్ శాఖ, హైకల్చర్ మొదలైన డిపార్ట్మెంట్లను కోఆర్డినేట్ చేసి చేసేవారు. కానీ ఇప్పుడు దానిని

జాయింట్ కలెక్టర్కు పదలివేసి, మార్కెటింగ్ కమిటీలకు పదలి వేశారు. గ్రామాలలో రైతు బజార్ల వ్యవస్థ నరిగా లేదు. మా మీద కోపంతో ఆ వ్యవస్థను నిర్విర్యం చేశారు. మీ తెనాలిలో వాస్తవంగా .....

(ఈ దశలో మైక్ కట్ అయింది)

శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణపు నాయుడు (నగరి): మీరు నిన్న ఒక ప్రశ్నకు అర్థగంట మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చారు. మేము 90 మంది సభ్యులము ఉన్నాము.

MR. DEPUTY SPEAKER: You don't know what you are saying.

శ్రీ డి. దేవినేని ఉమా మహాశ్వరరావుః అధ్యక్షా, మధ్య దళారుల పాత్ర ఎక్కువగా ఉంది. రైతు బజార్లలో అందరికి కార్బ్ ఇప్పడం లేదు. చాలా చోట్ల ఎస్టేట్ ఆఫీసర్ వ్యవస్థ నిర్వివ్యంగా ఉంది. బోర్డుల మీద ఉండే ధరలకు, అన్నే ధరలకు వ్యతాయం ఉంది. కొలతలు, తునికలలో కూడా లేడా ఉంది. రైతుకు, వినియోగదారులకు లాభం జరగడం లేదు. మంత్రి గారు దీనిని ఎలా ఆధునికరిస్టారో చెప్పాలి. రైతుకు వినియోగదారుడికి లాభం కలిగేలా చర్యలు తీసుకోవాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. రామానాయుడు (మాడుగుల): అధ్యక్షా, మా ప్రాంతంలోని కోటపొడు మండలంలో ప్రత్యేకించి కూరగాయలు పండించే గ్రామాలున్నాయి. వాళ్ల పండించిన పంటను ఆ గ్రామంలోనే దళారులకు అమ్మపలసి పస్తుంది. దళారులు లాభపుతున్నారు. వాళ్ల నేరుగా పెళ్లి 30 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న విశాఖపట్టణంలో అమ్మలేని పరిస్థితి ఉంది. వాళ్ల ఎందుకు దళారులకు అమ్మతున్నారంటే రైతు బజార్లకు పెళ్లడానికి కొంతమంది రైతులకే కార్బ్లలు ఇస్తున్నారు. వాళ్ల అక్కడికి పెళ్లలేక దళారులకు అమ్మపలసి పస్తుంది. అందువల్ల రైతులు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. రైతు పండించిన పంట నేరుగా అమ్మాడానికి ఇబ్బంది పడుతున్నాడు. అందువల్ల రైతు చాలా నష్టార్థితున్నాడు. కూరగాయలన్నీ పెద్ద మార్కెటుకు ఎక్కుడికో తీసుకుపెళ్లకుండా, పండించిన పంట దగ్గరే ప్రభుత్వ అధికారులను పెట్టి రైతు పద్ధతినే చేస్తే రైతుకు మేలు జరుగుతుంది. రైతు బజార్లను నిర్వివ్యం చేయవద్దు. రైతులను ప్రభుత్వం ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను.

డ.9.10

శ్రీ ఎమ్. శీధర కృష్ణరెడ్డి (సెల్లారు సిబి): అధ్యక్షా, ఈ రైతు బజార్ల విషయంలో మార్కెటింగ్ శాఖ వారు దృష్టి సారించవలసిన అవసరం ఉంది. రైతు బజార్లలో వినియోగదారులకు సరసమైన ధరలకు కూరగాయలు దీర్చకూటాయి. కానీ ప్రస్తుతం కూరగాయల మార్కెటును వారు, వ్యాపారస్తలు గుత్తాధిపత్యం చెలాయిన్నారు, రైతు బజార్లకు కూరగాయలు రాకుండా చేస్తున్నారు. దీనికి ప్రభుత్వం సరైన చర్యలు చేపట్టాలి. ఆర్టిసిస్ బస్టాలన్నీ రైతు బజార్లకు పచ్చేలా చేస్తే బాగుంటుంది. బస్టాలలో రవాణా ఛార్జీలు లేకుండా చేస్తే, డైరెక్టగా కూరగాయలు రైతు బజార్లకు పెళ్తాయి. రైతు బజార్లకు పచ్చే ప్రతి రైతుకు అంగళ్ల ఏర్పాటు చేసి, ఏ రైతు వచ్చినా అమ్మకునే విధంగా చేస్తే బాగుంటుంది. రైతు బజార్లను ప్రభుత్వం బాగా వినియోగంలోకి తీసుకురావాలి. సెల్లారులో కూరగాయల మార్కెటుకు పెళ్లి కొనుక్కునే పరిస్థితి లేదు. అక్కడ రైన్ మిల్సు వారు బియ్యాన్ని పెట్టుకొని అమ్మకోవడానికి అనుమతి ఇచ్చిపట్టయితే వారు సరసమైన ధరలకు బియ్యం అమ్మకోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. సినిల్ సప్పెన్ మినిప్స్టర్ గారు, మార్కెటింగ్ మినిప్స్టర్ గారు దీని మీద దృష్టి

సారింది వినియోగ వస్తువులను సరపైన ధరలకు ఇచ్చే విధంగా వాటిని వినియోగంలోకి తేవాలని కోరుతున్నాను.

SRI AKBARUDDIN OWAISI (Chandrayanagutta): Mr. Deputy Speaker, Sir, I would like to ask the Hon'ble Minister few questions.

Firstly, to the question (a) the reply given by the Minister is 'no'. For this, I would like to request the Hon'ble Minister to please come along with me to the City Rythu Bazaar and let us see how the situation in the Rythu Bazaar is. There is no sanitation. It is stinking. Permanent structures are not there but the Hon'ble Minister says 'no Sir'. I am really surprised.

Secondly, In G.H.M.C. limits, how many Rythu Bazaars are functioning? What are the objectives of the Rythu Bazaars? Which is the authority that issues the identity cards to the farmers? What action has been initiated against those who issued the bogus identity cards and those who are holding the bogus identity cards? Because there are many middlemen and farmers who are sitting in the rythu bazaar with bogus identity cards. No action has been initiated against them. In the rythu bazaar, all the essential commodities, except rice, are being sold. But we see in the City Rythu Bazaar, as far as the city is concerned many stalled are allotted and the rice is being sold in the stalls. If you see the objectives of the Rythu Bazaars, no farmer or no stall owner is supposed to bring their things in the nights but what we see is they bring all their things in the nights and selling them. What action are you taking in this regard? What are the transport facilities provided in these rythu bazaars?

Sanitation. It is very clearly mentioned in the objectives that the premises should be kept very clean and neat. Removal of garbage, cleaning the market, maintaining of the toilets may be entrusted to the local body—private agency or self help groups. Are the instructions being implemented or not? This is not being implemented. The required funds for the above purpose may be met from the income generated through auctions

Canteens and Parking. The canteens and parking should be auctioned. In Hyderabad, how many rythu bazaars are having their own parking places? How many are not having? When was the auction took place and what was the amount generated from the auctions? How much of amount was spent on the rythu bazaar? It has not been done. The farmers and the self-help groups should clean the space allotted to them and put the garbage at the places specified. I would like to come on record that no farmers are allotted shops or spaces in the rythu bazaars but only the middlemen who are sitting there are being allotted the shops. I request the Hon'ble Minister let us go and see it. The funds allotted to the rythu bazaars may be utilised wherever necessary for proper sanitation in the market. But it is not done.

The important objective of the rythu bazaar is fixation of price. Who is fixing the prices? There is no authority to monitor the prices. No one is there to fix the prices. What so ever the prices, they feel, they are selling on that price. The basic aim is that the farmers should be benefited and also the common man should be benefited from the rythu bazaar. But the whole concept of rythu bazaar is failed, because of the negligence. The Hon'ble Minister said that the Joint Collector is having regular meetings. When was the last meeting called? When was the last meeting of the Joint Collector of Hyderabad to all the rythu bazaars? He did not visit the rythu bazaars.

The prices of the essential commodities are rising like any thing. Common man is facing many problems. He is not able to survive. A salaried person of Rs.10,000/- p.m. is not able to survive. Rythu bazaars are failed to fulfill their objectives.

Estate Officer:- I would like to know from the Hon'ble Minister what are the duties of the Estate Officer? Who is the Estate Officer of Hyderabad rythu Bazaar? Is he functioning his duties properly or not?

Role of Horticulture Consultants is also there. Is he doing his duties? Role of Agriculture Officer is also there. Arrangement for sale of vegetables not grown locally—it is very important. No self-help group is allowed to participate in the rythu bazaar. What action is the Government would initiate against the concerned?

The details of maintenance of registers and records. The Estate Officer should ensure proper maintenance of records and inspection reports.

MR. DEPUTY SPEAKER; You have already asked the duties of the Estate Officer. Let the Hon'ble Minister reply. You can have the supplementary questions.

SRI AKBARUDDIN OWAISI:- Construction of permanent rythu bazaars. How many permanent rythu bazaars have been constructed by the Government in Hyderabad district and also in the entire state of Andhra Pradesh? There are no permanent rythu bazaars constructed. Communication facilities are not there. It is clearly mentioned in the objectives. A computer should be provided . A fax machine should be provided. Telephone should be provided. In my Constituency—Phlaknooma, there is one rythu bazaar, there is no telephone, no fax machine, no computer. The role of the Joint Collector in this regard is very important.

శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డిః అధ్యక్షా, ఈ రైతుబజార్లు రాను రాను మధ్య దళారీ బజార్లలాగా తయారపుతున్నాయి. ఎందుకంటే టోన్లో ఉన్న రైతు బజార్లు మాత్రమే ప్రజలకు ఉపయోగపడేలా ఉన్నాయి. టోన్కు దూరంగా ఉన్న వాటిని మూసివేశారు. రైతులు పండించిన కూరగాయలను వారే స్వయంగా అమ్ముకోవడానికి అక్కడ అవకాశం కల్పిస్తే రైతుకు లాభం కలుగుతుంది. అదే విధంగా కొనుక్కునే వారికి కూడా లాభం జరుగుతుంది. కానీ ఆ ఉద్దేశ్యం నెరవేరడం లేదు.

ఉ.9.20

కానీ ఆ ఉద్దేశ్యం నెరవేరడం లేదు. మధ్య దళారులు ఎక్కడి నుండో తీసుకువచ్చి అమ్ముకుంటున్నారు. మిర్యాలగూడ రైతు బజారును నేను వారానికి ఒకసారి సందిర్ఘస్తాను. దానిని తాత్కాలికంగా ప్రారంభించేటప్పుడు ముస్నిపల్ పార్క్ ఫలంలో పెట్టారు. అక్కడ రైతు బజారు ఉండడం వల్ల పార్క్ వాతావరణం అంతా దెబ్బతింటోంది. రైతు బజార్లో కూరగాయలు అమ్ముకునేవారికి ఇఖ్యంది అపుతోంది. వినియోగదారులు ఇఖ్యంది పదుతున్నారు. అక్కడి నుండి మార్పులని జిల్లా కేంద్రాన్ని కూడా మాసి చెప్పడం జరిగింది. ఆ పక్కనే ఎన్వెన్సి., భూమిని ఇప్పించడం జరిగింది. అయినా కూడా సమస్య పరిచ్చారం కాలేదు. కావున తళణమే రైతు బజారును ఎన్వెన్సి., ప్రాంగణంలోకి మార్పులనీ, ఆ విధంగా అయితే అందరికి బాగుంటుందని తమ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా ధరలను నిర్ణయించే విషయంలో నీరు ప్రేక్షక పాతను వహిస్తున్నారు. కూరగాయలు, ఆకుకూరలు ప్రతీ వస్తువు ఈ ధరకు అమ్మాలని నిర్ణయించిన మేరకు అమ్మడం లేదు, దానిపై నియంత్రణ లేదు. శానిటేప్స్ విషయంలో కూడా ఇఖ్యందులను

అక్కడి వారు ఎదుర్కొంటున్నారు. మంచినీటి సౌకర్యం లేదు. అన్నింటిని ఏర్పాటు చేస్తే దీనివెసక ఉన్న మంచి ఉష్ణీశ్వరం నెరవేరుతుంది. దాని కోసం కావలసిన చర్యలు ఏమి తీసుకుంటున్నారో తెలపాలని తమ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. శేఖరెడ్డి (అనపర్తి): అధ్యక్షా, ముఖ్యంగా అగ్రికల్చర్ మార్కెట్ కమిటీ నుండి వచ్చే ఆదాయంలో 10 శాతం కూడా ఆ ప్రాంతానికి ఖర్పు చేయడం లేదు. ఉదాహరణకు అనపర్తి అగ్రికల్చర్ మార్కెటింగ్ కమిటీ విషయం చూస్తే, సంవత్సరానికి దాదాపు రూ.4 కోల్సు అదాయం పస్తుంది. అందులో 5 శాతం ఆ ప్రాంతానికి ఉపయోగపడడం లేదు. ముఖ్యంగా మంత్రి గారిని తమ ద్వారా కోరేదేమంటే, ఎక్కడయితే డబ్బు పస్తుందో, ఆ ప్రాంతానికి ఉపయోగపడాలి. ఈ మార్కెట్లు ఉన్న చేట్ల పెడల్ల, చెట్లు లేని పరిస్థితి ఉంది. ముఖ్యంగా మహిళలు కూరగాయలు కొనడానికి పస్తూ ఉంచారు. ప్రతివారు వోగి కాయగూరలు ఏరుకోవడం ఇబ్బందిగా ఉంటుంది కాబట్టి ఒక ప్లాటఫార్మని ఏర్పాటు చేసినట్లయితే అందరికి నీలుగా ఉంటుంది. టాయిలెట్ సదుపాయాలు కూడా లేవు. కొనుగోలు నిమిత్తం వచ్చేవారికి, అక్కడ విక్ యించే వారికి నీలుగా ఉండే సౌకర్యాలను కల్పించాలి. ముఖ్యంగా పెడ్ వేయాలి. దీనికి సంబంధించి ఇధివరకే పైల్ మూవ్ చేసాము. మంత్రి గారిని తమ ద్వారా కోరేదేమంటే, మా ప్రాంతం నుండి వచ్చిన డబ్బును మా ప్రాంత రైతులకు, అక్కడ వినియోగదారులకు వినియోగించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కొండు మురళీమాహన్ (రాజాం): అధ్యక్షా, ఈ రైతు బజార్లు ఈ రాష్ట్రంలో చక్కగా పని చేస్తున్నాయి. చిన్న చిన్న ఇబ్బందులే ఉన్నాయి. ఇబ్బందులను అధిగమించడం పెద్ద కష్టమైన పని కాదు. ఏది ఏమయినా, ఈ రాష్ట్రంలో ఉల్లిపాయ ధర ఎక్కువగా ఉన్న సమయంలో రైతు బజారు ద్వారా ప్రభుత్వం ప్రజలందరికి అందించడం జరిగిందన్న విషయం అందరికి తెలుసు. చియ్యం ధర కూడా విపరీతమైన రేటు పెరిగిన పరిస్థితిలో కూడా ప్రభుత్వం జోక్యం చేసుకొని రైతు బజార్ల ద్వారా అందించడం అందరికి తెలుసు. ఈ రైతు బజార్ల సంఖ్య ఎక్కువగా పెంచాలని కోరుతున్నాను. మా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఒక రైతు బజారు ఉంది. రాజాం కూడా ముఖ్యమైన స్థలం. అక్కడ ఒక రైతు బజారును ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా తమ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. ముఖ్యేంగ్ (మార్కెటింగు, గిడ్డంగుల శాఖ మంత్రి): చాలా మంది ఈ ప్రశ్న మీద స్వందించినందుకు, శ్రద్ధ చూపించినందుకు చాలా సంతోషంగా ఉంది. రాష్ట్రంలో రైతు బజార్లను నిర్వహించడంలో ప్రభుత్వానికి కొన్ని నిర్దిష్టమైన లక్ష్యాలు ఉన్నాయి. అందులో మొదటిది, మధ్యపర్మల ప్రమేయం లేకుండా రైతులు పండించిన ఉత్పత్తికి గిట్టుబాటు ధర అందించేలా చూడడం. రెండవ విషయం, వినియోదార్లకు సరసమైన ధరలతో తాజా కూరగాయలను అందించడం. ఈ రెండు లక్ష్యాలను నెరవేర్పడానికి రాష్ట్రంలో మొత్తం 106 రైతు బజార్ల ప్రభుత్వం నిర్వహిస్తున్నది. వీటన్నింటిలో రైతులు ఇబ్బందులు పడకుండా తమ ఉత్పత్తులను అముకోవడానికి అవసరమైన అన్ని సదుపాయాలు కల్పించడంతోబాటు రైతు బజార్ల నిర్వహణకు అవసరమైన సిబ్బందిని పూర్తి స్థాయిలో పెట్టడం జరిగింది. చాలా మంది సభ్యులు ఈ మధ్యపర్మల గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఈ రైతు బజార్లలో మధ్యపర్మల ప్రమేయం లేకుండా చూడడం కోసం ఫోటో గుర్తింపు కార్య విధానాన్ని ప్రభుత్వం అమలుచేస్తోంది. రైతు బజార్లలో కూరగాయలను

వికయించడానికి చెల్లుబాటులో ఉన్న ఫోటో గుర్తింపు కార్బులు ఉన్న రైతులకు మాత్రమే అనుమతి ఉంటుంది. దీనికి సంబంధించి రైతు బజార్లు ఎస్టేట్ అధికారులు పర్యవేక్షించడం జరుగుతుంది.

నిజమైన రైతుకు శాస్త్రీయమైన పద్ధతిలో ఫోటో గుర్తింపు కార్బును అందించే విధానాన్ని అమలు చేస్తున్నాము. ఫోటో గుర్తింపు కార్బు విధానాన్ని పరిశీలిస్తే, రైతు బజార్లలో కూరగాయలను అమ్మారలచిన రైతులు తమ పట్టదారు పాసు పుష్టకం, విఆర్ఎం., సర్టిఫికేటు లేక పహాణి, రేపవ్ కార్బు జిరాక్షు కాపీలను ఎస్టేట్ అధికారికి అందచేసి గుర్తింపు కార్బును తీసుకొని స్థానిక తహసీల్డారుతో సర్టిఫై చేసుకోవలసి ఉంటుంది. దీనికి సంబంధించి మార్కెటింగ్ శాఖ, రెవెన్యూ శాఖ, ఉద్యాసవన శాఖ, అర్టిస్టి., ఎలక్ట్రిసిటీ, తూనికల శాఖ మొదలైన వారందరి సహాయ సహకారాలతో పని చేయవలసి ఉంటుంది. అందరిని సమస్యయపరచి రైతు బజార్ల పని తీరును మెరుగుపరచాలంటే కలెక్టర్, జాయింట్ కలెక్టర్ ఈ కమిటీకి షైర్క్స్‌గా ఉంటేనే దీని పని తీరు సాధ్యమపుతుంది.

రాష్ట్రంలోని రైతు బజార్లను సమర్థవంతంగా నిర్వహించేందుకు ప్రతీ జిల్లాలో జిల్లా స్థాయి కమిటీలను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఈ జిల్లా స్థాయి కమిటీలో ఆయా జిల్లాల నుండి జాయింట్ కలెక్టర్ షైర్క్స్‌గా మార్కెటింగ్ శాఖ అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్ కన్వీనర్గా, ఉద్యాసవన శాఖ అధికారి ఎస్టేట్ ఆఫీసర్గా రెగ్యులర్గా మానిటరింగ్ చేస్తూ ఉంటారు. జిల్లా స్థాయి కమిటీ పని చేస్తుంది. అక్కరుద్దీన్ గారు మాటలుడుతూ, గ్రేటర్ హైదరాబాదు మార్కెట్ల గురించి చెప్పారు. మొత్తం ఇక్కడ 9 రైతు బజార్లు ఉన్నాయి. ఘల్కనుమా రైతు బజారులో కొన్ని సౌకర్యాలు లేవని చెప్పారు. అక్కడ ఫ్యాక్టీ మిషను, టెలిఫోను సౌకర్యం ఉంది. అక్కడ మంచి కూరగాయలే వస్తున్నాయి. చాలా మంది ఇక్కడ అందోళన చెందుతున్నారు కాబట్టి తప్పకుండా అందరితో మాటల్సాడి ఈ మార్కెట్ కమిటీలను సందర్శించి వారి సలహాలు, సూచనలు తీసుకొని త్వరలో సమస్యలను పరిష్కరిస్తామను.

మిస్టర్ డెస్ట్రాక్టీ స్పీకర్ : కొంతమంది రైతు బజార్లకుగాను పర్షింట్ భావనాల కోసం, శాచిటేషన్ విషయాల గురించి స్పెసిఫిక్గా అడిగారు.

శ్రీ ఎం. ముఖ్యేంగ్ గౌడ : ఆ విషయాలను తప్పకుండా పరిశీలిస్తాము. కొత్త రైతు బజార్లకు సంబంధించి సభ్యులు అడిగారు. ఎక్కడయినా ఏర్పాటు చేసేందుకు మేము తయారుగా ఉన్నాము. స్థలం ఒక ఎకరం నుండి మూడు ఎకరాల పరకూ ఎవరైనా ఉనితంగా ఇస్తే, స్థానిక సంస్థలో దానికి సంబంధించి రెజల్యూషన్ చేసినట్టుయితే, తప్పకుండా వెంటనే అక్కడ రైతు బజారు ఏర్పాటు చేస్తాము.

ఉ.9.30

శ్రీ దేవినేని ఉమామహాశ్వరరావు : అధ్యక్షా, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని గ్రామాల్లో తిరిగేప్పుడు, వ్యవసాయ మహిళా కూలీలు కూలి పనులకు వెళ్లేప్పుడు వారి క్యారేజీలను చూస్తే 90 క్యారేజీల్లో మానిడి కాయ ముక్కల పచ్చడి మాత్రమే కనిపిస్తుంది. కేవలం పది శాతం క్యారేజీల్లో కూడా కూరగాయలు లేవు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో కేజీ కూరగాయలు కోనేవారు నేడు పాపు కేజీ కూడా కోనలేకపోతున్నారు. గతంలో పంద రూపాయలు

తీసుకువెళితే సంచీ నిండా కూరగాయలు వచ్చేవి. నేడు వంద రూపాయలకు చేతి నిండా కూడా కూరగాయలు రావడం లేదు. ముఖ్యమంత్రి గారు భూములు, పోర్టులు, ఏయిర్ పోర్టుల విషయంలో రెప్యూ చేస్తామని, క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీ వేస్తామని అన్నారు. తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం హాయాంలో సలుగురు క్యాబినెట్ మంత్రులు, క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీ కూర్చొంటే, రాష్ట్ర స్థాయిలో 23 జిల్లాల్లో వంద రైతు బజార్లు ఎలా వస్తాయి అధ్యక్షా, 2జి స్ప్రెక్షమ్, 3జి స్ప్రెక్షమ్, చంద్ర మండలానికి వెళుతున్నాం.....

(అంతరాయం)

రైతు బజార్లు పారిశుధ్యం సరిగా లేదు. కానీ అక్కడ ఫోన్, ఫ్యాక్స్ ఉన్నాయని చెప్పారు. అని ఉన్నా పనిచేయడం లేదు. ముఖ్యమంత్రి గారు ఇంటర్వెన్ క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీని వేసి, సంబంధిత మంత్రులు, జిల్లా మంత్రి కలిసి రెప్యూ చేస్తే తప్ప వీటికి మోక్ష్యం లేదు. డెవలప్మెంట్ లేదు. ఆధునికీకరణ లేదు. రైతులు లాభ పడడం లేదు. నినియోగదారులు లాభ పడడం లేదు. దయచేసి ముఖ్యమంత్రి గారు ఇంటర్వెన్ వీటి విషయాన్ని చూడాలి.

శ్రీ గోసుగుంటు వెంకట సీతా రామాంజనేయులు (వినుకొండ) : అధ్యక్షా, ఈసాడు మార్కెట్ యార్డ్ రైతు బజార్లు పర్యావేశణా చాలా నిర్విర్యామైంది. దళారుల వ్యవస్థ పెరిగింది. ఇది చాలా బాధాకరమైన విషయం. గతంలో రైతులు నేరుగా వచ్చి అమ్ముకొనే వారు. నేడు వారి స్థానంలో దళారులు వచ్చి, రైతుల దగ్గర తక్కువ రేటుకి సరకుని కొని, ఎక్కువ రేటుకి అమ్ముతున్నారు. దీని వల్ల రైతుకి గిట్టుబాటు ధర రావడం లేదు. కొనే వాడికి భారమైంది. దళారీలు అమ్ముతున్నారు. దీన్ని అరికట్టాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. రైతులు పండించిన పంటను ఉదయాన్నే రైతు బజార్లకు తీసుకు రావాడానికి గతంలో ఆర్.టి.సి., బస్టులను ప్రత్యేకంగా సడివేది. నేడు ఆ సర్విసులను రద్దు చేయడం జరిగింది. వీటిని పునరుద్ధరించాలని కోరుతున్నాను. అభివృద్ధికి కొంత డబ్బు తప్పనిసరిగా కేటాయించాలి. రైతు బజార్లలో మరుగుదొడ్లు, మంచినీటి సౌకర్యాలను కల్పించాలి. చాలా చేట్ల రైతు బజార్లు లేసందున కొత్తగా రైతు బజార్లను ఏర్పాటు చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. రామానాయుడు: అధ్యక్షా, జాయింట్ కలెక్టర్ ని అక్కడ ఉన్న జాయింట్ డైరెక్టర్ ని, కమిటీలో వేశారు. వారు పనులు చేసుకోడానికి, వారి ఉద్యోగాలు నిర్వహించుకోడానికి సమయం సరిపోవడం లేదు. వారు మీటింగ్స్ ని ఎక్కుడా ఏర్పాటు చేయడం లేదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : మీరు స్పెసిఫిక్ గా కంపణీలు ఇష్టండి. వాటిని మంత్రి గారు పరిశీలిస్తారు.

శ్రీ జి. రామానాయుడు: రైతులు ఎక్కడైతే పంటలు పండిస్తున్నారో, అక్కడ నుండి 30,40 కి.మీ. తచ్చి అమ్మదామంటే బన్ ఫుసిలిటీలు లేవు. కాబట్టి, రైతులు ఎక్కడైతే పంట పండిస్తున్నారో, అక్కడే ప్రభుత్వం కొనుగోలు చేసే కార్యక్రమాన్ని చేస్తే బాగుంటుందని సూచిస్తున్నాను. చంద్రబాయినాయుడు గారు చాలా మంచి ఉద్దేశ్యంతో వీటిని ఏర్పాటు చేశారు. నేడు ఎప్పుడూ మార్కెట్కి వెళ్లే కొంటాను. రైతు బజార్లలో, చుట్టూ ప్రక్కలా శాస్త్రియేషన్ సరిగా లేకపోవడం వల్ల ఇబ్బందోతోంది. (మైక్ కట్ చేయబడింది.)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : శ్యామిలేవ్ గురించి చాలా మంది సభ్యులు అడిగారు కదా.

శ్రీ ఎం. శ్రీధర కృష్ణరెడ్డి : అధ్యక్షా, 106 మార్కెట్స్కి ఎన్ని పని చేస్తున్నాయి? ఎన్ని పని చేయడం లేవు. మా నెల్లూరు మార్కెట్ పని చేయడం లేదు. దీన్ని ఎప్పుడు రవ్వింగ్ లోకి వచ్చేట్లు చేస్తారు. మార్కెట్ మరికి కూపాలుగా ఉన్నాయి? కూకటప్పల్లి మార్కెట్ కి వెళ్లి మాస్ట్ చెత్తతో నిండి ఉంది. రైతులే వారి ఇష్టం వచ్చిన ధరకి అమ్ముతున్నారా? లేక అధికారులేమైనా రేట్లను నిర్లయిస్తున్నారా? రైతులకు కార్బూలైతే ఇస్తున్నారు కానీ, స్థలం కేటాయింపులో ఎవరు ముందు పస్తే వారికి అలాట్ చేస్తున్నారా? లేక పర్సనెంట్ గా ఇస్తున్నారా? మండలానికి ఒక రైతు బజార్లు పెట్టే అలోచన ప్రభుత్వానికి ఉందా? ఈ మీటింగ్ ని ఎప్పుడు కన్ఫర్మ్ చేస్తారు? ఎప్పుడు ఫిక్స్ చేసి చర్చలు జరగడానికి ఏర్పాటు చేస్తారని అడుగుతున్నాము.

శ్రీ జి. బాబురావు (పాయకరావుపేట): అధ్యక్షా, నా పాయకరావు పేట నియోజకవర్గం parasite నియోజకవర్గంగా పూరింది. ఎందుకంటే, ...

MR. DEPUTY SPEAKER: This is not about specific constituency.

శ్రీ జి. బాబురావు : మాకు సహరేట్ మార్కెట్ కమిటీ లేదు. నేను ముఖ్యమంత్రి గార్మి, గౌరవ మంత్రి గార్మి విస్తరించేందేమంటే, నా నియోజకవర్గానికి సహరేట్గా ఒక మార్కెట్ కమిటీని ఇవ్వాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాము.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Mr. Deputy Speaker, Sir, I have asked certain specific questions but reply has not been given in this regard. The most important question which I have asked, is about sanitation. But, no proper reply has been given by the Hon'ble Minister. The sanitation is very bad. I have pictures to show. I had visited Rythu Bazaars in the Hyderabad City a week back. I have pictures in this respect, which clearly show about the bad condition of sanitation. Another thing is price fixing has to be done. Price tag has to be there. Permanent structures have to be there. I have pictures and I will send them across to you and you send the pictures to the Hon'ble Minister. No permanent structures are there.

جناب اکبر الدین اویسی (Sri Akbaruddin Owaisi) : صاحب! Permanent structures نہ ہونے کی وجہ سے وہ لوگ یا تو دھوپ میں بیٹھ کر اپنا مال بیچتے ہیں یا پھر پانی میں بھیگ کر ان کا مال پورا خراب ہو جاتا ہے۔ میں نے اس تعلق سے منظر صاحب کو جواب دینے کے لئے کہا تھا لیکن انہوں نے اس کا جواب نہیں دیا۔ Price Fixation کے تعلق سے بھی اس میں صاف اور واضح طور پر لکھا ہوا ہے۔

Another thing is that the Estate Officers should also make their efforts to obtain the wholesale and retail prices but the Estate Officers are not discharging their duties properly. The prices are not fixed. Whenever the Marketing Department is not able to provide the wholesale prices by 6.00 A.M then the previous day's wholesale prices may be used. Are they using the previous day's prices? No, Sir. They are not using. For the different varieties of vegetables different sale prices may have to be used. But, no prices are fixed. The Estate Officer should ensure strict enforcement of price fixation.

Sir, they are not doing this. Sir, one more thing is that I have asked a specific question about parking lots.

جناب اکبر الدین اویسی (Sri Akbaruddin Owaisi): صاحب! ان Parking Lots کے بارے میں میں پوچھتا ہوں کہ آپ نے کون کو lease-out کیا؟ کتنے lease-out کئے؟ اس کے ذریعہ پیسہ کتنا آیا؟ اس پیسے کو آپ نے کہاں پر خرچ کیا؟ کیا آپ نے اس رقم کو betterment کے لئے استعمال کیا؟ صاحب! اس تعلق سے بھی مجھے جواب نہیں دیا گیا۔ صاحب! میں آپ کے ذریعہ سے یہ کہنا چاہتا ہوں کہ اگر مجھے اس تعلق سے بھی جواب دیا جائے تو اچھا ہو گا۔

The amount derived from leasing out of parking lots should be used for the purpose of sanitation, drinking water and improvement of toilets. Sir, but this is not being done.

Sir, the most important thing is price fixation by the Estate Officers. But they are not doing the same. I would like to know the action being taken by the Government in this regard. I just want to know about this.

Lastly, I would like to know from the Hon'ble Minister the number of meetings convened by the Joint Collector and the number of times the Joint Collector has visited the Rythu Bazars. Sir, it is very clearly mentioned here, but the Hon'ble Minister has not clarified this point. I just want to read it out. The Joint Collectors are responsible for effective functioning of the Rythu Bazars in the districts. The Joint Collectors should hold periodical meetings with the farmers and the consumers and take corrective measures. But, in practice this is not being done.

Sir, I want to know about the role played by the Estate Officer and the Horticulture Consultant. I want to know who is the Estate Officer for Hyderabad and the Ranga District. What about holding weekly meetings? No weekly meetings are being held.

MR. DEPUTY SPEAKER: Mr. Owaisi, let him clarify. You are not only putting questions but you are giving answers simultaneously.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Sir, I want everyone to know what is happening in reality. Sir, had the Hon'ble Minister given me these answers, I would not have given the answers. I do not have any interest in giving the answers. I am giving the answers only because I am not getting the answers from the Hon'ble Minister.

Sir, there are clear guidelines. Why do not they follow the guidelines?

جناب اکبر الدین اویسی (Sri Akbaruddin Owaisi): ڈپنی اپنیکر صاحب! میں آخر میں آپ کے ذریعہ ہمارے مفہوم صاحب سے ایک گزارش کرنا چاہتا ہوں کہ وہ برائے مہربانی ایک گھنٹہ نکال کر میرے ساتھ چلیں اور شہر کے ریتو بازاروں کی حالت کو دیکھیں، کیونکہ Seeing is believing. آپ خود دیکھئے کہ ان کی حالت کیا ہے۔ ابھی تین دن پہلے علاقہ بورابندہ میں ریتو بازار سے متصل غریب لوگوں کی 180 بندیاں جل گئیں۔ لوگوں کا پورا رانج جمل گیا۔ لیکن وہاں پر نہ منظر صاحب نے جا کر دیکھا اور نہ کسی اور نے جا کر دیکھا۔ منظر صاحب کو تو وہاں جا کر visit کرنا چاہئے تھا، لیکن انہوں نے بھی ایسا نہیں کیا۔ تو میری منظر صاحب سے گزارش ہے کہ وہ آج تو بھی چلیں اور وہاں کی حالت کو دیکھیں۔ میں ان کو لے کر جاتا ہوں اور بتاتا ہوں۔

శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డిః సార్, మినిష్టర్ గారు ఇంతకు ముందు మాటల్లాడుతూ - స్థలం రెడ్డిగా పుంటే రైతు బజార్లకు పర్మిసనెంట్ ప్రభక్స్ ఏర్పాటు చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటామన్నారు. డిపార్ట్మెంటుకు మేము స్థలం కూడా చూపించాం, అధికారులు వచ్చి చూశారు, కమిషనర్ గారి దృష్టికి అనేకసార్లు తీసుకెళ్లాం . యన్నయన్నపి కి చెందిన సైట్ ఒకటుంది అక్కడ . భూమిని లీజుకు గానీ మరొక రకంగా గానీ ఒక డిపార్ట్మెంటు నుంచి మరొక డిపార్ట్మెంటుకు మార్చుకోవడానికి అవకాశం పుంది. కాబట్టి ఏర్పాటులో తక్కణమే రైతు బజారుకు పర్మిసనెంట్ ప్రభక్స్ ఏర్పాటు చేయాలి. ఎప్పటి లోగా ఏర్పాటు చేస్తారు? కోల్డ్ స్టోరేజ్ సోకర్యం కూడా ఏర్పాటు చేయాలి. కూరగాయలు ఒక సీజన్లో ఎక్కువగా వస్తాయి. ప్రతిరోజూ అప్పీ అమ్మాలంటే కష్టం . అందుకని ఆకు కూరలు, కూరగాయలు అధికంగా పండించే ప్రాంతాలలో నీటిని నిల్వ ఉంచుకోవడానికి కోల్డ్ స్టోరేజ్లను ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని, దానిపై కూడా ఆలోచించాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

MR. DEPUTY SPEAKER: I request the Members, please ask straight questions. We are running out of time.

శ్రీ ప్రి. పుల్లారావు (చిలకలూరిపేట): అధ్యక్షా, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం వచ్చిన ఏడు సంవత్సరాల కాలంలో కొత్తగా ఎన్ని రైతు బజార్లు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది? తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలో ఉన్నపుడు వంద రైతు బజార్లను ఏర్పాటు చేశారు. ఇప్పుడున్న రైతు బజార్లలో ఎన్ని సక్రమంగా నడుస్తున్నాయి? గతంలో రైతు బజార్లు రెవెమ్యా అధికారుల ఆధ్వర్యంలో నడిచేవి, తర్వాత మార్కెటింగ్ శాఖ ఆధ్వర్యంలో నడిచాయి, ఇప్పుడు మార్కెటింగ్ కమిటీలకు ఇస్తున్నామనే ప్రతిపాదన చేయబోతున్నారు. రైతు బజార్ల నిర్వహణ మార్కెటింగ్ కమిటీలకు ఇచ్చే ప్రతిపాదన పుందా? ఉంటే ఎప్పటి నుంచి మార్కెటింగ్ కమిటీల ఆధ్వర్యంలో నడిపించబోతున్నారు? రాఫ్టులో నినిధి జిల్లాల నుంచి 28 రైతు బజార్ల ఏర్పాటుకు సంబంధించి ప్రతిపాదనలు వచ్చి పుస్తాయి. ఈ 28 లో ఏమైనా రైతు బజార్లు ఏర్పాటు చేసే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి పుందా? రైతులకు విత్తన రాయితీలు తగ్గించారు. పెత్రోలు, డీజిల్ ధరల పెరుగుదల వల్ల గానీ, కూలీల ధర పెరగడం వల్ల గానీ రైతులకు గిట్టుబాటు ధరలు రావడం లేదు. రైతు బజార్లు ఏర్పాటు చేసిన ముఖ్యాదైశం ఏమంటే - రైతులు పండించే కూరగాయలు, ధాన్యం, బియ్యం నేరుగా అమ్ముకోవడానికి నీటిని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఎందుకంటే నేరుగా రైతు బజారుకు తీసుకోస్తే ఎక్కువ ధర వస్తుంది, నినియోగదారునికి కూడా తక్కు ధరలకు లభిస్తాయనే ఆలోచనతో మేము ఆనాడు రైతు బజార్లను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. రైతు బజార్లలో మౌలిక సదుపాయాల కొరత కారణంగా రైతులు తీవ్రమైన ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నారు. రైతు బజార్లలో దశార్థిలను నియంత్రించే బాధ్యత కూడా ప్రభుత్వం మీద పుంది. నీటి మీద చర్యలు తీసుకోవాలని మీద్వారా మంత్రిగారిని డిమాండ్ చేస్తున్నాం .

శ్రీ మల్లాది విష్ణు (విజయవాడ సెంట్రల్): సార్, నిత్యమూ మహిళలందరూ ఈ రైతు బజార్లకు వెళ్డడం జరుగుతుంటుంది. రైతు బజార్లలో కాంటా/తూకం సమస్య పుంది. తూనికలు-కొలతల శాఖకు చెందిన అధికారులు తరచుగా ఈ విషయాన్ని వెరిఫై చేయమని చెప్పారు. అలాగే నాణ్యమైన సరుకు క్వింటాళ్లు క్వింటాళ్లు బయటకు పోతేంది. అలా బయటకు పోకుండా కేబీల చొప్పున రైతు బజారులో నినియోగదారులకు అమ్మేలా చూస్తే బాగుంటుంది. రైతు బజార్లలో శానిటేషన్ సమస్య గురించి అందరూ చెప్పారు.

విజయవాడలోని రైతు బజారుకు పర్మసెంట్ బిల్డింగ్ ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్పారు. అక్కడ వస్తున్న సెన్సు వేరే రైతు బజారుకు ట్రాఫ్ఫిక్ చేస్తున్నారు. దాన్ని అపి, పర్మసెంట్ బిల్డింగ్ ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుంది.

MR. DEPUTY SPEAKER: Minister garu, there are mainly three issues. ఒకటి - ధరల గురించి, రెండు - పర్మసెంట్ ప్రాప్తి గురించి, మూడు - శానిటీషన్ గురించి ఎక్కువ మంది గౌరవ సభ్యులు అడిగారు. వీటికి మీరు తొందరగా సమాధానం చెప్పండి.

శ్రీ యం. ముఖ్యేంద్ర గాడ్: అధ్యాం, రైతు బజార్లలో రేట్లు నిపటుంపై చాలా మంది గౌరవ సభ్యులు అందోళన వ్యక్తం చేశారు. అయి ప్రాంతాలలో పున్న హోలీసెల్ రేట్లను పరిగణలోకి తీసుకుని, ఇరవై శాతం ఎక్కువగా ధర నిర్ణయించి, ఎస్టేట్ అఫీసర్ మరియు అధికారులు, రైతులు అందరూ కలిసి ఒక నిర్లయానికి వచ్చి, ఆ రోజు ధరను వాళ్లు డిపైడ్ చేస్తారు.

(ఈ దశలో టిడిపి సభ్యులు .... అలా జరగడం లేదు అని అన్నారు.)

అలాంటిది ఏమైనా పుంటే, నా దృష్టికి తీసుకోస్తే కలిన చర్యలు తీసుకుంటానని తెలియజేస్తున్నాను. అలాగే గ్రావ్ ఆఫ్ మినిస్టర్ తో ఒక కమిటీ పుంది. నిత్యావసర సరుకులు, కూరగాయల ధరలు ఎప్పుడు పెరిగినా కూడా ఆ మినిస్టర్ కూర్చుని ఆ ధరలను కంట్లోర్ చేసే వ్యవస్థ మా దగ్గర పుస్తదని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేసుకుంటున్నాను. అలాగే రైతు బజార్లలో తాగునీరు, మరుగుదొడ్డ గురించి కూడా ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు. దీని మీద ప్రత్యేకంగా ఒక మిటింగు పెట్టుకుని, ఎ ఎ రైతు బజార్లలో శానిటీషన్ తక్కువ పుందో పరిశీలించి అక్కడి పరిస్థితులను సరిదిద్దడానికి నేను పూర్తి ఏర్పాట్లు చేస్తానని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

ల్యాండ్ లభ్యంగా పున్న చేటి కొత్త రైతు బజార్లను ఏర్పాటు చేసే ప్రోగ్రాములో పున్నాం . మొత్తం రైతు బజార్లు 106 పున్నాయి. దాంట్లో 1999 నుంచి 2003 వరకు 12 రైతు బజార్లను మూసివేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు మా హాయాంలో 14 కొత్త రైతు బజార్ల కోసం అప్లికేషన్ రావడం జరిగింది. అతి త్వరలోనే ఈ 14 కొత్త రైతు బజార్లను ఒపెన్ చేస్తామని ఈ సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను. అక్కర్ గారు చెప్పినట్లు, వాళ్ల చాంద్రాయణగుట్టలో ఘరలం ఇస్తే అక్కడ తప్పకుండా ఒక రైతు బజారు ఏర్పాటు చేసే ప్రక్రియలో మేము ముందుంటాం . వారు చెప్పినట్లుగా ఒక టైము ఫిక్చు చేసుకుని, ఏమైతే సిటీలో 9 రైతు బజార్లు పున్నాయో వాటిని మేమందరమూ పర్యవేక్షణ చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

ఉమా గారు చెప్పినట్లు 2004లో ప్రతి నెలకు 50 వేల క్వింటాళ్ల కూరగాయలు అమ్మితే, 2011 లో నెలకు లక్ష క్వింటాళ్ల టర్నోవర్ పుంది. దాన్ని బట్టి అర్థం చేసుకోవచ్చు రైతు బజార్లు నిర్వీర్యం కావడం లేదని. అని మంచిగా నడుస్తున్నాయి, వాటిని ఇంకా బాగు చేసే ప్రయత్నంలో పున్నామని తెలియజేస్తున్నాను.

MR. DEPUTY SPEAKER: Soollurupeta MLA garu has given a written request for Minister's consideration. MLA garu, I have passed your request to the Minister. The Minister will take care of that.

ప్రశ్న నెం.12(3622)

Question No.12(3622) is postponed at the request of the Members. Now, Question No. 3660.

(ఈ దశలో డాక్టర్ పి.వి.రత్నయ్య .. తనకు మాబ్లాడడానికి అవకాశం ఇవ్వాలని కోరారు.)

MR. DEPUTY SPEAKER: I have reminded the Minister to take note of your request. మీరు పంపించిన లెటర్‌ను మనిష్టర్ గారికి పంపించాసండి. ఇలా చేస్తే ఎలాగండి?

డాక్టర్ పి.వి. రత్నయ్య (సూళ్లారుపేట): సార్, సూళ్లారుపేట .. మద్రాసుకు 60 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉంది. తడ, సూళ్లారుపేట ప్రాంతంలో కూరగాయలు, పండ్ల తీటలు ఎక్కువగా వేస్తారు, అక్కడ పండే కూరగాయలు గానీ, పండ్ల గానీ ఈ రోజు మధ్య దళరీల ద్వారా మద్రాసుకు పోతున్నాయి. సూళ్లారుపేట టౌన్ నడిబోడ్సులో అర ఎకరం ప్రభుత్వ భూమి పుంది. అక్కడ కొత్తగా రైతు బజారు ఏర్పాటు చేస్తే రైతులందరికి మంచి అవకాశం కల్పించిపెట్టపుతుంది, వాళ్ళకు మంచి రేట్లు, గింజుబాటు ధరలు వహ్ని అవకాశం ఉంటుంది. అలాగే నాయుడుపేటలో పండించే కూరగాయలన్నీ కూడా తిరుపతి లేదా బెంగుళూరుకు పోతున్నాయి. మధ్య దళరీలకు దోచిపెడుతూ రైతులకు అన్యాయం చేస్తున్నారు. అలాంటి పరిస్థితుల్లో నాయుడుపేటలో కూడా ఒక రైతు బజారు ఏర్పాటు చేయండి, ప్రభుత్వ భూమి మేము ఇస్తాం . మాకు ఉన్నటువంటి రెండు మార్కెట్లలో బ్రహ్మండమైన ఆదాయాలున్నాయి, ఆ ఆదాయాలతో బీల్చింగులు కట్టడానికి అవకాశం పుండని మీ ద్వారా మంత్రి గారికి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ యం. ముఖేష్ గౌడ్: అధ్యక్షా, అక్కడ అర ఎకరం పుందని గౌరవ సభ్యులు చెబుతున్నారు. సూళ్లారుపేట, నాయుడు పేటలో రైతు బజార్లను ఏర్పాటు చేసే విషయంపై ఆ జిల్లా కలెక్టర్‌తో సంపదించి, అక్కడ కర్కెర్గా పుంటే వాచిని ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం .

ఉ. 9.50

MR.DEPUTY SPEAKER: Yes, Question No. 13(3660) Minister for Civil Supplies.

స్క్రీన్ కార్బూలను ప్రవేశపెట్టట

ప్రశ్న నెం. 13(3660)

సర్వశ్రీ/ శ్రీమతి ఆదాల ప్రభాకర్ రెడ్డి (సర్పేషన్), మల్లాది విష్ణు , జి. వీరా శివారెడ్డి (కమలావపురం), టి. సందీశ్వర్గౌడ్ (పట్టానచెరు), బి. సత్యపతి (అముదాలవలన), ఎ. రాజేందర్ (మల్గుజగిరి) - గౌరవనీయులైన పోర సరఫరాలు, ఆహార, వినియోగదారు వ్యవహరాలు, లీగల్ మెట్రాలజి, శాసనసభ వ్యవహరాల శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) రాష్ట్రంలో 'స్క్రీన్ కార్బ్' లను ప్రవేశ పెట్టాలని ప్రభుత్వం యొచిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా;
- ఆ) అయితే, దానికి సంబంధించిన విధి విధానాలు ఏమిటి;

ఇ) ఇందుకు సంబంధించిన సవివరమైన సమాచారం ఏమిటి?

పార సరఫరాలు, ఆహార, వినియోగదారు వ్యవహరాలు, లీగర్ మెట్రాలజి మంత్రి (శ్రీ డి. శ్రీధర్ బాబు):

అ) అన్వయించి

ఆ & ఇ) సరియైన వ్యక్తికి నిత్యావసర సరుకులు అందే విధంగా చూడటానికి, ఇతరులచే అతని హక్కును దుర్యానియోగిసుకుండా చూడటానికి, రేప్స్ కార్బూలో పర్టింపయిన కుటుంబ సభ్యులందరి బయోమెట్రిక్స్ (పేరి ముద్రలు) ను సేకరించడం ద్వారా బి.పి.ఎల్ కుటుంబాలన్నింటికి పర్టింపయ్యే విధంగా ఆధార్ సంఖ్య ఆధారంగా స్టౌర్ కార్బ్ అనే ఒక వినుత్తు ప్రతిపాదనను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యోచిస్తున్నది. వేలి ముద్రలు సేకరించినట్టి కుటుంబంలోని ఎవరేని వ్యక్తి స్టౌర్ కార్బ్తో చోక ధరల దుకాణానికి వెళ్లవచ్చును. చోక ధరల దుకాణం వద్ద పాయింట్ అఫ్ సేల్పై (పి.ఓ.ఎస్) వేలి ముద్రలు సరిపోలిన మీదట రేప్స్ ను విడుదల చేయడం జరుగుతుంది. జారీ చేసిన వాస్తవ సరుకు పరిమాణం, చార్ట్ చేసిన మొత్తం వివరాలను సూచిస్తూ పి.ఓ.ఎస్. పరికరం ఒక బిల్లును జారీ చేస్తుంది. ఈ లావాదేవీలు ఆటోమేటిక్‌గా ఆన్ లైన్‌లో తాజా పరచబడతాయి. ఎప్పటికప్పుడు చోక ధరల దుకాణం లావాదేవీలు అందుబాటులో పుంచడం జరుగుతుంది.

దీని ద్వారా ఏ పారుడైనా పెబ్బైల్‌కి వెళ్లి ఏ ప్రాంతంలో ఏ కార్బూక్షమంలో ఎవరు సరుకులు తీసుకుంటున్నారనేది చూడటం కోసం ట్రాన్స్‌పరెంట్ విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టడానికి ప్రభుత్వం యోచిస్తున్నది. దీనికి సంబంధించిన కార్బూక్షమం కూడా నడుస్తున్నది, పైలట్ ప్రాజెక్టులు కూడా చేపట్టడం జరుగుతుందని మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాము.

శ్రీ ఆదాల ప్రభాకర్ రెడ్డిః అధ్యక్షా, ఈ స్టౌర్ కార్బూలు ప్రవేశపెట్టడం అనేది చాలా మంచి కార్బూక్షమం కానీ ఇది ఎన్ని జిల్లాలలో మొదలు పెట్టారు, ఎప్పటిలోపల రాష్ట్రమంతటా పూర్తి చేయడం జరుగుతుంది, మన రాష్ట్రంలో చాలా బోగ్ను రేప్స్ కార్బూలున్నాయి, వాటిని తొలగించడానికి ఇస్సుడు ప్రవేశపెట్టే కార్బూ ఏమైనా ఉపయోగపడుతుందా? నిజమైన పేద వారికి ఆరోగ్యశ్రీ, ఫీజు రీయింబర్స్ మొంటు వంటి స్క్రోమ్లు అనులు కావడంలో కొన్ని ఇబ్బందు లెదురుపుతున్నాయి. బోగ్ను రేప్స్ కార్బూలు ఉన్నవారు మాత్రం చాలా ముందుండి సౌకర్యాలన్నింటినీ ఉపయోగించుకుంటున్నారు.

శ్రీ మల్లాది విష్ణుః అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో స్టౌర్ కార్బూలను ప్రవేశపెట్టడం చాలా అప్పోనించదగిన పరిణామం. ఎందుచేతనంటే రాష్ట్రంలో 2 కోట్ల 40 వేల రేప్స్ కార్బూలున్నాయి. ఈ రేప్స్ కూడా దుర్యానియోగం అపుతుందని ప్రభుత్వం దృష్టిలో ఉన్నట్టుగా మా దృష్టికి కూడా వచ్చింది. ఇప్పటికే మన రాష్ట్రంలో పైలట్ ప్రాజెక్టులు నడుస్తున్నాయి కాబట్టి అక్కడ 40% to 50% జరుగుతున్న దుర్యానియోగాన్ని సేవ చేయగల్గతున్నాం. దీని ద్వారా రాష్ట్రం యొక్క ఆర్థిక పరిస్థితికి ఇబ్బంది లేకుండా ఉంటుందనేది మనందరికి తెలిసిన విషయమే. ఇతర రాష్ట్రాలైన తమిళనాడు, బరిస్సాలలో కూడా అక్కడక్కడ కొన్ని ఇబ్బందులున్నాయి. ఆ ఇబ్బందులను కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుని ఘర్షణగా ఇతర జిల్లాలకు దీనిని ఎక్స్‌పోండ్ చేసేటప్పుడు ఎటువంటి ఇబ్బంది లేకుండా చూసుకుంటే బాగుంటుందనే సూచనను మీ ద్వారా మంత్రిగార్చి తెలియజేస్తున్నాము.

ఎందుకంటే ఒక్కొక్క కార్డు 5 to 7 minutes పడుతుందని తెలుస్తున్నది. అలాగే బ్యాటురీ సిఫ్ర్ మ్ ఒక్కొక్కసారి కొలాప్స్ అయినా లేదంచే ఫింగర్ ప్రింట్ ఒక్కొక్కసారి బైండ్డాన్ అయినా గాని అలాగే రెగ్యులర్ మెయింటెన్స్ లో ఐడెంటిఫికేషన్ ఎర్రెస్ వచ్చినా గాని అలాగే గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పేదవారు ఇది ఉపయోగించడం కొంచం కష్టం అవుతుంది. ఇటువంటి సమస్యలన్నింటిని అధిగమిస్తే ఇది చాలా మంచి ప్రోగ్రాం అవుతుందని మీ ద్వారా మంత్రిగార్చి తెలియజేస్తున్నాను. అలాగే స్టౌర్ట్ కార్డ్ ప్రోగ్రాం పూర్తయ్యేలోపు సివిల్ సప్లై కార్టీరేషన్ వారు ఎలక్ట్రానిక్ మెజర్సెంట్సు ఉపయోగిస్తే జరుగుతున్న లోటును కూడా ఎంతో కొంత సేవ చేయగల్లుతామని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకొస్తూ, ఇది ఎప్పుడు ఎలా చేస్తారనేది కూడా చెప్పాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం.శ్రీధర్ కృష్ణరెడ్డి: అధ్యక్షా, స్టౌర్ట్ కార్డులు ప్రవేశపెట్టడం ద్వారా పేద ప్రజలకు రేషన్ సరిగ్గా అందజేయడానికి నీలపుతుందనేది ఒకట్టుతే అవకతవకల వల్ల బోగెస్ కార్డులను ఏర్పాయడం జరుగుతుంది. స్టౌర్ట్ కార్డు వల్ల ప్రజలకు ఉపయోగముంటుందనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రభుత్వం దీనిని ప్రవేశపెడుతున్నది. ప్రత్యేకంగా ఈ రోజు రాష్ట్రంలో ఆరోగ్యశ్రీ గాని అదే విధంగా ఫీజు రీయింబర్స్ మొంటు గాని స్టౌర్ట్ కార్డు ద్వారా తీసివేయబడతాయని చాలా మందికి అపోహాలున్నాయి. ఎందుకంటే చాలా మంది రేషన్ తీసుకోకుండా ఆరోగ్యశ్రీ కోసమే కార్డును ఉపయోగించుకునే వారు ఉన్నారు. చాలా కుటుంబాలు మాకు రేషన్ ఇష్టవాహినా పర్యాలేదు ఆరోగ్యశ్రీ కార్డు మాత్రం అవసరమని అంటున్నారు. ఆరోగ్యశ్రీ కార్డు గురించి ఒక్కొక్క కుటుంబానికి రెండు పేల రూపాయలు కట్టమన్నా కూడా వారు కట్టడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. అదే విధంగా ఫీజు రీయింబర్స్ మొంటు విషయంలో కూడా స్టౌర్ట్ కార్డులు వచ్చిన తర్వాత ఎలిజిబిలిటీ లేకుండా పోయే అవకాశమున్నదనే అపోహా చాలా మంది విద్యార్థులలో కూడా ఉంది. కాబట్టి దీనిని ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకుని చాలా వరకు స్టౌర్ట్ కార్డులు వచ్చిన తర్వాత ఏ విధంగా బోగెస్ రేషన్ కార్డులను తీసివేస్తారు? బోగెస్ కార్డులను తీసివేసిన తర్వాత ఆరోగ్యశ్రీ కార్డులను మాత్రం చాలా మందికి ఉపయోగపడేటట్లుగా చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే ఆరోగ్యశ్రీ కార్డు గురించి కొంత డబ్బు కట్టమన్నా కూడా వారు కట్టడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. అలాగే ఫీజు రీయింబర్స్ మొంటు విషయంలో కూడా ఏ విధంగా ఈ స్టౌర్ట్ కార్డు ద్వారా ఇస్తారో తెలియజేయాలి. అదే విధంగా ఏజెస్సీలకు స్టౌర్ట్ కార్డులిచ్చి ఉన్నారు కాబట్టి వారు ఎలాంటి అవకతవకలు లేకుండా చేయాలి. ఎందుకంటే మనం ఫోటో ఐడెంటిటీ కార్డును కూడా చూశాం. ఫోటో ఐడెంటిటీ కార్డు ఇష్టే ఇది చాలా మందికి అందుబాటులోకి రాలేదు. అందులో చాలా మందికి వారి ఫోటోలు తప్పులు వచ్చాయి. దీనివల్ల కూడా అనేక ఇబ్బందులు పేద ప్రజలు ఎదుర్కొండం జరిగింది. స్టౌర్ట్ కార్డు అనేది జీవితాంతం వారికి ఉపయోగపడే విధంగా ఉండాలి కాబట్టి ఏజెస్సీలలో ఎటువంటి అవకతవకలు జరగకుండా అ ఏజెస్సీ వారు ఎటువంటి తప్పులు చేయకుండా ఉండే విధంగా ఒక మంచి ఏజెస్సీని సెల్ట్ చేయడం గానీ, తప్పులు చేసినప్పుడు దానిని ఎప్పుడైనా రెక్షిషన్ చేసే దానికి ఆ ఏజెస్సీ మీద బాధ్యత వహించాలి. అదే విధంగా, స్టౌర్ట్ కార్డులు ఇష్ట్యా చేసేటప్పుడు మన అధికారులెవరైనా వెళుతున్నారా లేదంటే ఏజెస్సీ వారే వెళ్లి తీస్తారా అనేది తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Sir, through you, I would like to seek clarifications from the Minister on certain points.

Firstly, I would like to ask the difference in between Aadhaar Card and the Smart Card. Does both are one and the same, or there are any differences in between?

Secondly, I would like to know the purpose being served by Smart Card. Does it only serve the purposes as explained by the Hon'ble Minister, namely, distribution of essential commodities through fair price shops and updating transactions being taking through fair price shops. Or else the Smart Card could also be utilized as a multi-purpose card?

Thirdly Sir, I would also like to know as to how much money has actually been contemplated by the State Government to spend on this Smart Card Project? Had any allocation made on this project in the present budget or in the previous budgets? I want to know the money so far spent and is going to be spent on this project.

Sir, I also got some reservations on this. Sir, what is the time limit within which the Smart Cards will be distributed to the people. I would also like to know from the Hon'ble Minister as to whether a pilot scheme implemented in Tamilnadu State reveals that due to high level dust prevalence while finger printing, frequent breakdowns did occur during the time of ratification. Sir, in order avoid this bottleneck, my suggestion to the Hon'ble Minister through you is, instead of finger printing methodology, we can adopt the methodology of retina identification which is not prone to any sort of deficiency. Sir, if the Government had already got such a proposal in mind, the Minister can detail the same to the august House.

Sir, if this is done, the Card can very well be utilized as a Multi-Purpose Card addressing so many purposes, including the purpose of Citizenship. I hope the Minister will respond to all the points raised by me.

₹.10.00

శ్రీ డి.శ్రీధర్ బాబుసామి అధ్యక్ష, గౌరవనభ్యులు ప్రభాకరరెడ్డి గారు, మల్లాది విష్ణుగారు, శ్రీధర్ కృష్ణరెడ్డి గారు, అక్షరుద్దీన్ ఒచ్చేసీ గారు ఈ అంశంపై మాట్లాడారు. ప్రభాకరరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ, ఎన్ని జిల్లాలలో ఈ ఆధార్ స్కోర్ కార్డులను ప్రవేశపెడుతున్నారని, పైలట్ ప్రాజెక్టును ఏ ప్రాతిపదికన ఎంపిక చేయడం

జరిగిందని అడిగారు. రాష్ట్రంలోని 7 జిల్లాలలో కేంద్ర ప్రభుత్వ సహకారంతో ఆధార్ బేస్ స్టోర్కార్డును ప్రైలట్ ప్రాజెక్టుగా తీసుకోవడం జరుగుతుంది. శ్రీకాకుళం, తూర్పు గోదావరి, చిత్తురు, అనంతపురం, రంగారెడ్డి, ప్రైదరాబాదు, ఆదిలాబాద్ జిల్లాలలో ఆధార్ బేస్ స్టోర్కార్డు నిధానాన్ని ప్రవేశపెట్టే కార్యక్రమాలు చేయడం జరిగిందని మరొకసారి గౌరవసభ్యులకు తెలియజేయడం జరిగింది. దేశంలోనే మొట్టమొదటిసారిగా రంగారెడ్డి జిల్లాలోని మహేశ్వరం మండలంలో ఆధార్ బేస్ స్టోర్కార్డును గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు రఘుబండ కార్యక్రమంలో ప్రారంభించారు. అంటే ఈ రాష్ట్ర చరిత్రలో ఈ ఫుట్టు ఒక మైలురాయిగా నిలబడడానికి ప్రత్యేకంగా డిప్రిబ్యాప్స్ నెబ్పర్కులో పారదగ్యకత తీసుకరావడానికి చేస్తున్న ప్రభుత్వ సంకల్పానికి ఇదోక రెఫ్లోక్స్ అని గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. బోగ్స్ రేప్స్ కార్డుల అంశంలో పూర్తి స్థాయిలో విషయ సేకరణ చేస్తున్నాం. ఇంటిగ్రేషన్ సరైను ఈ మధ్యనే కంప్లీట్ చేశాం. అతి త్వరలో దానిని వెబ్సైట్లో పెట్టడం జరుగుతుంది. ఫీజు రీయింబ్స్ మొంట్, ఆరోగ్యశ్రీ కార్డుల విషయంలో ప్రజలు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. రేప్స్ కార్డు లేకపోవడంతో ఇబ్బందులు పడుతున్న తరుణంలో వాటి గురించి ఆలోచించాలని గౌరవసభ్యులు కోరారు. ఫీజు రీయింబ్స్ మొంట్, ఆరోగ్యశ్రీ విషయంలో స్టోర్కార్డుల గురించి సభ్యులు అడిగారు. అక్షర్యదీన్ ఒవైసీగారు కూడా అడిగారు. స్టోర్కార్డులను రాబోయే కాలంలో కేవలం చౌకథరల దుకాణాలకు మాత్రమే పరిమితం చేయకుండా మళ్ళీపర్పున్ కార్డుగా ఉపయోగపడే విధంగా ఇంటిగ్రేషన్ తీసుకరావాలనే ఆలోచన కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేస్తుంది. ప్రతి ఒక్కరి వివరాలను సేకరించి నమోదుచేసి రాబోయే కాలంలో *this smart card shall be a multi-purpose card for all other utilities.* కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ నిధానాన్ని తీసుకురావడంలో ప్రధానోద్దేశం ఏమంటే ప్రతి ఒక్కరికి ఐడెంటిఫికేషన్ సంబర్ ఇవ్వడం. దేశంలోని ప్రతి ఒక్కరికి ఒక ప్రత్యేక గుర్తింపు సంబరు ఇవ్వాలనే ఉద్దేశంలో యూపడిని అనే ప్రాజెక్టును ప్రారంభించడం జరిగింది. దాని ప్రకారం ఈ రోజు మొంట్ కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్నాం. రాబోయే కాలంలో *this will be a big revolution.* అందుకోసం ఈ కార్యక్రమానికి సంబంధించి గౌరవ సభ్యులతో కూడా అతి త్వరలో ప్రస్తుత సమావేశాలు జరుగుతున్నప్పుడు మధ్యాన్నా సమయంలో సమావేశమవుతాం. రఘుబండ కార్యక్రమంలో పచ్చిన దరఖాస్తుల విషయంలో ఏ విధంగా ఆధార్ బేస్ స్టోర్కార్డు అనే కొత్త టెక్నాలజీని ప్రవేశపెట్టే ముందుకు వెళుతున్న తరుణంలో వారి సలహాలు కూడా తీసుకుంటాం. *This is the initial phase what we are doing. We would like to invite the possible, potential and positive suggestions from the Hon'ble Members.* అతి త్వరలో మీ అనుమతితో గౌరవ శాసన సభ్యులందరితో ఒక మీటింగ్ ఏర్పాటు చేసి సంబంధిత అధికారులను కూడా పిలిపించి వారి సలహాలు కూడా తీసుకుంటాం. సభ్యులలో చాలా మందికి సందేహాలు కాబట్టి వాటిని నిప్పుత్తి చేసుకోని, గౌరవ సభ్యుల ఇచ్చిన సలహాలను కూడా తీసుకోంటాం. మనం ప్రవేశపెట్టే స్టోర్కార్డు దేశంలోనే స్టోర్ ఆఫ్ ఆర్ట్ ఆర్ట్ టెక్నాలజీ కార్డుగా తీసుకురావాలనే ఉద్దేశంతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ కార్యక్రమాన్ని ముందుకు తీసుకువెళుతుందని తెలియజేస్తున్నాను. సభ్యులు విష్ణు గారు మాట్లాడుతూ రేప్స్ కార్డులు చాలా వరకు దుర్దినియోగం అపుతున్నాయని, దానిని అరికట్టాలంటే ఆధార్ బేస్ స్టోర్కార్డు తీసుకోస్తే బాగుంటుందని, స్టోర్కార్డుల జారీ సెంటర్లలో దేటాబేస్‌ను సరిగా కల్గే చేయమని చెప్పారు. వారి సూచనలు కూడా పరిగణిస్తోంది తీసుకోంటామని తెలియజేస్తున్నాను.

సభ్యులు శ్రీధర కృష్ణ రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ ఆరోగ్యశ్రీ ఉంటే సరిపోతుందని, అదనంగా రెండు వేల రూపాయలు చెల్లించడానికి ప్రజలు ముందుకు వస్తారని చెబుతున్నారు. ఆరోగ్యశ్రీ కార్డు బిపిఎల్ కుటుంబాలకు సంబంధించి చాలా ప్రధానమైనది. ప్రతి ఒక్కరికి ఆరోగ్యశ్రీ కార్డు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం

సంకల్పించలేదు. పేదవారికి వైద్య సదుపాయం అందుబాటులో లేకపోవడంతో వారికి వైద్యం అందించడం కోసం ఆరోగ్యశ్రీ కాస్పెషన్స్ ను తీసుకరావడం జరిగింది. బిపిఎల్ కుటుంబాలకు సంబంధించినది కనుక ఆరోగ్యశ్రీని, అదే విధంగా బిపిఎల్ కుంటుంబాలకు చెందిన వైట్ రేప్స్ కార్డులను విభజించలేదు. స్టౌర్ కార్డు అనే అంశం మర్టీపర్సన్సగా ఉపయోగపడుతుంది. ఏది ఏమైనపుటికీ వారు చెప్పినట్లు చాలా మంది ఆరోగ్యశ్రీ కార్డులు తీసుకుంటున్నారు, కానీ రేప్స్ తీసుకోవడంలేదని అంటున్నారు. రేప్స్ తీసుకోవడం లేదు కానీ, ఆరోగ్యశ్రీ కార్డు కావాలని ఉండేశమున్న తరుణంలో ప్రభుత్వం కూడా ఆ విషయాన్ని పరిశీలిస్తుంది. ఫీజు రీయింబర్స్ మెంట్ విషయంలో ఇంతకు ముందు గౌరవ సభ్యులు అడిగారు. ఫీజు రీయింబర్స్ మెంట్ గానీ, ఆరోగ్యశ్రీ గానీ మర్టీపర్సన్స కార్డ్ గా ఉపయోగపడే కార్యక్రమం చేపడుతున్నాం. ఆధార్ సింటర్లుగా ఫిక్స్ చేసిన చోట తప్పులు జరగకుండా చూడాలనే ఉండేశంతో గట్టి చర్యలు తీసుకుంటున్నాం. దేశవ్యాప్తంగా ఒక కొత్త ఐడెంటిటీని సృష్టిస్తున్నాం. ఈ ఐడెంటిటీ ఆ వ్యక్తి జీవించి ఉన్నంత కాలం ఉంటుంది కనుక ఐడెంటిటీ పరంగా ఏ విధమైన తప్పు జరగకూడదని ప్రథాన నియమంగా పెట్టుకున్నాం. యూపాడిప ద్వారా ఏజన్సీలను ఫిక్స్ చేసినది కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకం కాబట్టి వారు సూచించిన విధంగా వారు ఎన్లిస్ట్ చేసిన వెండర్ ద్వారా ఆధార్ బేస్ సింటర్లను ఓపెన్ చేయడం జరిగింది. వాటి పని తీరు గురించి సమీక్షిస్తున్నాం. మీరు చెప్పిన మంచి సూచనలమేరకు డేటా ఎన్ప్రిప్స్ నో కానీ, కలెక్షన్ నోగానీ బయోమెట్రిక్ ఫింగర్ ప్రైంటింగ్ నోగానీ, రెటీనా ఐడెంటిఫికేషన్ నోగానీ ఎక్కుడా కూడా తప్పులు జరగకుండా ఉండాలని ఖచ్చితమైన ఆదేశాలు ఇచ్చాం. అప్రమత్తంగా ఉంటామని తెలియజేస్తున్నాను.

అక్షరుద్దిన్ గారు ఆధార్ కార్డు, స్టౌర్ కార్డు తేడా గురించి అడిగారు. ఆధార్ కార్డ్ దేశంలో ప్రతి పోరునికి ఇవ్వాలి. ప్రతి పోరునికి యూనిక్ ఐటిండిఫికేషన్ సంబర్ ఇవ్వాలనే ఉండేశంతో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ సీప్రమును ప్రారంభించింది. దానిలో భాగంగానే అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా చాలా ప్రోయాక్ట్ గా ఈ సీప్రమును పర్మింపజేస్తే ఇక్కడ అందిస్తున్న వెల్వర్ మెజర్స్ అధికంగా ఉన్నాయి కాబట్టి సరైన దిశలో ముందుకు తీసుకవెళ్లడానికి ఆస్కారముంటుందనే ఆలోచనతో దీనిని ఉపయోగించుకొని పలు సంక్లేశు పథకాలలో లభిదారులకు ఉపయోగపడే విధంగా ఆధార్ బేస్ స్టౌర్ కార్డులను జారీ చేయాలనే ఆలోచన చేస్తున్నాం. There is no difference. Athaar Card is nothing but finality. It becomes a Smart Card. We will collect finger prints. రెటీనా ఐడెంటిఫికేషన్ తోబాటు పదివేళ్ల ముద్రలు బయోమెట్రిక్ విధాన్లో సేకరించిన తరవాత అధార్ బేస్ స్టౌర్ కార్డు జారీ చేయబోతున్నాం. The ultimate purpose of Smart Card is Multi-purpose Card. It shall be useful not only for the consumer who gets ration from a Fair Price Shop, but in times to come, we are integrating the process of different Departments and these Departments will coordinate and see that all the details will be inscribed and this Card shall be useful as a multi-purpose Card. How much money the State Government is spending, he asked. ఈ కార్డుల జారీకార్డు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఒక్క రూపాయి కూడా ఖర్చు చేయడంలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వ ఇస్తున్న విధులద్వారానే కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆదేశానుసారం కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎన్లిస్ట్ చేసిన వెండర్ ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ కార్యక్రమాలను అమలుజరుపుతోంది. ఆధార్ బేస్ కార్డును యూపాడి ప్రాజెక్టుతోబాటు రాష్ట్రంలోని పెట్లోలియం కంపెనీల సహకారంతో ఈ కార్యక్రమం చేస్తున్నాం. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేవలం ఫైసిలిటీఎర్స్ గా పనిచేస్తూ సరైన విధానంలో యూనిక్ ఐడెంటిఫికేషన్ సంబర్ ఇస్తున్నారు. దీనిని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉపయోగించుకొని రాష్ట్రంలో అమలుచేస్తున్న సంక్లేశు పథకాలను సరైన విధానంలో అమలుపరచడానికి ఈ కార్యక్రమాన్ని ఉపయోగించుకొంటామని తెలియజేస్తున్నాను. ఏది ఏమైనపుటికీ అనేక విషయాలు దీనిలో ఇమిడి ఉన్నాయి. This is going to be the

biggest revolutionary step for the State of Andhra Pradesh and it will be useful for the people of Andhra Pradesh. I still invite suggestions from Hon'ble Members so that this shall be a model project and novel project and this shall be a model project for other States to emulate.

MR.DEPUTY SPEAKER: Apart from finger prints and retina capturing, I think, photographs taking is also a part of the programme.

శ్రీ డి.శ్రీధరబాబుః అధ్యక్షా, ఫాటోగ్రాఫీతేబాటు ఫింగర్ ప్రైంట్, ఐరిస్ రెటీనా ఐడెంటిఫికేషన్ కూడా ఐటెండిటిఫికేషన్ కార్బూ ప్రాసెసలో ఉన్నాయి. ఆ మూడింటిని యూపడీలో తీసుకొంటాం. కర్టెక్స్గా సరైన విధానంలో ప్రతి వ్యక్తికి ఐడెంటిఫికేషన్ ఉండాలనే ఉద్దేశంతో ఈ కార్బూక్మం చేస్తున్నాం. దూషిఫికేషన్సు పూర్తి స్థాయిలో ఎలిమినేట్ చేయాలనే ఉద్దేశంతో కార్బూక్మాలు చేస్తున్నామని మీ ద్వారా గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

ఉ.10.10

శ్రీ ఆదాల ప్రభాకరరమ్మిః అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలోని ఏడు జిల్లాలో ఈ కార్బూక్మం ప్రైలట్ ప్రాజెక్ట్గా మొదలైందని మంత్రి గారు చెప్పారు. మన రాష్ట్రంలో మిగిలిన జిల్లాలలో ఈ కార్బూక్మాన్ని ఎప్పడు మొదలుపెట్టబోతున్నారు, మొదలుపెట్టి ఎప్పటిలోగా ఈ కార్బూక్మం పూర్తి చేస్తారని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణపు నాయుడుః అధ్యక్షా, 2005-06లో రేపన్ కార్బూలను కొత్తగా ఐరిస్ విధానంలో ప్రవేశపెడుతూ, ప్రపంచంలో ఎక్కుడా ఇటువంటి కార్బూక్మం లేదని, బోగెన్ కార్బూలకు అవకాశం ఉండదని 180 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి 2,04,00,000 కార్బూలు జారీచేశారు. ఆ తరువాత 2009లో రోశయ్ గారు ముఖ్యమంత్రిగా వచ్చిన తరువాత బోగెన్ కార్బూలు ఎక్కువ ఉన్నాయని, వాటిని తొలగించడానికి 50 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి 20 లక్షల కార్బూలను తీసివేశారు. రచ్చబండలో దారాపు 60 లక్షలు అల్జీలు ప్రభుత్వానికి వస్తే, వాటిలో 25 లక్షలు రేపన్ కార్బూలు కావాలని వచ్చినవే ఉన్నాయని ప్రభుత్వం కూడా లెక్కలు చెప్పింది. ఆధార్ కార్బూల గురించి చెబుతూ భారత ప్రభుత్వం యూనిక్ ఐడెంటిఫికేషన్ ప్రోగ్రాం పెట్టిందని, దేశవ్యాప్తంగా పోరాటందరికి ఒకే సంబం ఉండాలని నిర్ణయించిని చెప్పారు. ఆ సంబం కేటాయించడానికి నియమించిన ఏజెన్సీ సెలక్షన్లోనే అక్షమాలు జరుగుతున్నాయని వార్తాపత్రికల్లో పుంభాను పుంభాలుగా వార్తలు వచ్చాయి. ఏజెన్సీ ఎంపికలో టెండర్లు పిలవడం దగ్గర నుంచి క్యాన్సిల్ చేయడం, మరలా టెండర్లు పిలవడం, ఫ్రీపోన్ చేయడం, వారి దగ్గర కోట్ల రూపాయలు నిధులు దండుకొన్నట్లుగా వార్తాపత్రికల్లో వచ్చింది. ఆ స్టోన్స్ పెర్సన్లను చూపించమంటే ముఖ్యమంత్రి గారికి పంపిస్తాను. కిరణ్ కుమార్ రమ్మి గారు ముఖ్యమంత్రి గారికి పంపిస్తాను, వాటిని చూడమని చెప్పాండి. శ్రీధరబాబు మాట్లాడుతూ ఏజెన్సీలో తప్పు జరగకుండా చూస్తామని చెబుతున్నారు. ఏజెన్సీ సెలక్షన్లోనే తప్పుచేసినపుడు వారు సక్రమంగా విధులు ఎలా నిర్వహించగలరు?

MR.DEPUTY SPEAKER: This programme is from Government of India.

SRI GALI MUDDUKRISHNAMA NAIDU: All the details I will send to the Hon'ble Member. Let him go through the irregularities committed by the Commissioner. How much money was collected from these Agencies in the districts? ఇక్కడే ఈ విధంగా జరిగితే పొరదర్శకత ఎక్కుడ ఉంది? అలాట్మోంట్ సఫ్ట్‌ముంగా చేయకపోతే వ్యవస్థ సఫ్ట్‌ముంగా ఎలా నడుస్తుంది? అప్పుడు పరిస్ కార్బూలన్నారు, ఇప్పుడు థంబ్ ఇంప్రెషన్, ఫింగర్ ప్రైంట్ అంటున్నారు. బోగ్న కార్బూలు రాకుండా చేస్తామని అంటున్నారు. ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఎక్కువ ఫీక్ కరెస్పీ నోట్లు ఇండియాలో ఉన్నాయని అంటున్నారు. అటువంటప్పుడు నకిలీ కార్బూలను ఎలా నిరోధిస్తారు? దీనిని ప్రవేశపెట్టడంలో ఎవరి సలహాలూ తీసుకోలేదు. శాసన సభ్యులతో ఒక్క సమావేశం కూడా ఏర్పాటు చేయలేదు. ఎవరి అభిప్రాయాలు తీసుకోలేదు. దీనికోసం సమగ్రమైన విధానం అవలంభించారా? టెండర్ విషయంలో ముఖ్యమంత్రి గారు ఎంట్టేరీ వేస్తారా? వీటన్నింటికి సమాధానం చెప్పాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను.

جناب اکبر الدین اویسی (Sri Akbaruddin Owaisi): صاحب! میں آپ کے ذریعہ منظر صاحب سے کہنا چاہوں گا کہ سمارٹ کارڈز اور آدھار کارڈز کے جتنے سنتھریں ہیں، ان میں اضافہ کرنا چاہئے کیونکہ وہاں پر لوگوں کا کافی اثر دہام ہے۔ اگر آپ ان میں اضافہ کر رہے ہیں، تو میں جاننا چاہوں گا کہ آپ وہ کب کر رہے ہیں اور کتنا کر رہے ہیں؟ دوسرا بات میں یہ جاننا چاہوں گا کہ جو لوگ یہ کارڈز نہیں بنائیں گے یا کسی وجہ سے نہیں بن سکتے ہیں، کیا ان کا راشن متاثر ہو گا، یا آپ ان کے راشن کو روک دیں گے؟

Two or three things I need to ask the Hon'ble Minister. Firstly, movement of grain across the supply chains – Andhra Pradesh acquires superior technology on countless smart card which transmits data via radio frequency wave. That is most promising. They can also potentially be tracking identity. For every pocket of food-grain purchases from farmer, 3 to 5 years needs to be invested to roll out an integrated pilot scheme across the gigantic network of PDS, warehouse even single district. This has to start. I would like to know from the Hon'ble Minister.

Secondly, portability of entente in inter-state migrant in particular would greatly benefit, they say. I would like to have clarification. If they could use smart card to purchase food-grains from any shop. So far, however, none of these smart cards provides portability of entente even between neighbouring shops, let alone across the State. I would like to have a clarification.

Thirdly, smart card can potentially be used as electronic wallets by loading chips with ration subsidy. This may be a potential game changer, but none of the pilot has tested its implications. How will the funds be uploaded regularly, how will they be automatically extended to India on high food price inflation. Now how about 15 per cent? Can SMS base mobile money transfer provide as an alternative?

These are the few questions and doubted which need to be clarified. I hope the Hon'ble Minister would clarify in this regard.

శ్రీ మల్లాది విష్ణు : అధ్యక్షా, మంత్రి గారు సమాధానం చాలా చక్కగా చెప్పారు. ఇందులో చిన్న విషయం కూడా ఉంది. మన రాష్ట్రంలో రేప్స్ పోపుల ద్వారా కార్బూలారులకు ప్రతి నెల 1వ తేదీన రేప్స్ ఇస్తున్నాం. బియ్యంతోబాటు నిత్యావసరాలు అన్ని ఒకేసారి ఇస్తే బాగుంటుంది. ఈ విషయమై సభలో

పోరసరఫరాల శాఖ మంత్రి హమీ ఇన్ బాగుంటుంది. రెండు మూడు సార్లు కార్బూడారులు సరకులకు రావాలంటే ఇభ్యందిగా ఉంది. 1వ తేదీనుంచి 5వ తేదీలోపు అన్ని సరకులు ఇన్ బాగుంటుందని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి.శ్రీధర్బాబుః అధ్యక్షా, ఈ రోజు పెద్దలు ముద్దుకృష్ణము నాయుడు గారు ఐరిస్ విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టడం, దాని తరవాత ఆధార్ కార్బూలను ఫోటో ఐడెంటిటీ, ఫింగర్ ప్రింట్స్ బయో మెట్రిక్ విధానంలో కార్బూల జారీ గురించి అడిగారు. ఇందులో కేవలం బయోమెట్రిక్, ఫింగర్ ప్రిటింగ్ కార్బూక్మం ఆధార్ బేస్ విధానంలో చేస్తున్నాం. వాటినన్నింటినీ ఇన్కార్పోరేట్ చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. ఐరిస్ కార్బూ విధానం రెండు సంవత్సరాల క్రితం ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. అప్పుడు సేకరించిన బయోడేటాను సింక్రాన్జె చేసుకుంటూ ఫింగర్ ప్రింట్స్ ద్వారా, బయోమెట్రిక్ విధానంలో దీనిని ఇన్కార్పోరేట్ చేస్తున్నాం. **Whatever the data is already available - దానిని కూడా తీసుకుంటున్నాం.** అప్పీ తీసుకుంటూ వెరిఫికేషన్ ప్రొసెస్లో మరొకసారి ఫింగర్ ప్రింట్స్ తీసుకుంటున్న తరువాంలో ఐరిస్ రెటీనా ఐడెంటిఫికేషన్ కూడా తీసుకోవడం జరుగుతుంది. మరొకసారి డూప్లోకేషన్ ఉండకూడదని ఇంతకు ముందు ఉన్న కార్బూలలోని సమాచారం కూడా మరొకసారి తీసుకుంటున్నాం. అప్పుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకొన్న కార్బూక్మం కాబట్టి, ఇప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకొన్న కార్బూక్మం అదనంగా ఉంది కనుక వాటిని కూడా ఇన్కార్పోరేట్ చేయవలసిన అవసరముంది. ఈసారి తీసుకున్న చర్యల ద్వారా వినియోగదారులకు, సామాన్ పోరులకు ఏ విధమైన ఇభ్యంది లేకుండా చేస్తున్నాం.

ఉ.10.20

వెండర్స్ ఎన్లిస్ట్స్మెంట్ గురించి గారవ సభ్యులు చెప్పారు. వెండర్స్ ఎన్లిస్ట్స్మెంట్ అనేది కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం వెండర్స్ ఎన్లిస్ట్స్మెంట్ చేయటం జరిగింది కాబట్టి ఆ లిస్ట్ అంతా పూర్తిస్థాయిలో చేసిన తరవాత యుపడిఎ వారు లిస్ట్ ప్రాప్లైడ్ చేస్తే ఆ లిస్ట్లో పేర్కొన్న వెండర్స్ ద్వారా ఒక ప్రక్రియ చేపట్టి ఈ కార్బూక్మాన్ని చేయటం జరుగుతున్నది. పోరసరఫరాల శాఖను యుపడిఎ వారు ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించి ఒక రిజిస్ట్రార్గా ఎంపిక చేయడం జరిగింది. యుపడిఎ వారిచ్చిన వెండర్స్ ద్వారా ఈ కార్బూక్మాన్ని చేయాలి గనుక ఆ వెండర్స్ ద్వారానే ఈ కార్బూక్మాన్ని చేస్తున్నాము. ఆధార్ బేస్డ్ కార్బూక్మం గురించి చెప్పుకుంటున్నాము.. ఆధార్ బేస్డ్ కార్బూక్మంలో వెండర్స్ ను ఎన్లిస్ట్ చేసే కార్బూక్మం ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేపట్టటం లేదు. దేశవ్యాప్తంగా దాదాపు 880, 890 మంది వెండర్స్ ని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎన్లిస్ట్ చేసింది. ఒకటి రెండు సంవత్సరాల క్రితం గ్లోబల్ టెండర్స్ ద్వారా వారిని ఎన్లిస్ట్ చేయటం జరిగింది. దీనిలో భాగంగానే మల్టీఫోరస్ డిపార్ట్మెంట్స్ ని రిజిస్ట్రార్గా సెల్క్ చేయటం జరిగింది. టెండర్స్లో ఎన్లిస్ట్ అయిన వెండర్స్ లిస్ట్ని ఈ రోజు ఒక రిజిస్ట్రార్గా ఉన్న పోరసరఫరాల శాఖకు మరొక రిజిస్ట్రార్గా ఉన్న ఎన్బిఐ, ఇంకోక రిజిస్ట్రార్గా ఉన్న రూరల్ డెవలప్మెంట్ డిపార్ట్మెంట్ ఇలాంటి రిజిస్ట్రార్గాని ఎంపిక చేసుకొని యూనిక్ ఐడెంటిఫికేషన్ నెంబర్ని జనరేట్ చేయాలనే ఉద్దేశంతో ప్రక్రియను చేపట్టడం జరిగింది. ఈ ప్రక్రియలో వచ్చిన ఇభ్యందులను మేము తప్పకుండా పరిశీలిస్తాము. అని కేంద్ర ప్రభుత్వ నిధులైనప్పటికీ మేము అప్రమత్తంగా ఉంటామని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ జి.ముద్దుకృష్ణపు నాయుడు(నైకు లేకుండా) : సార్, టెండర్ పిలిచారా లేదా? టెండర్ పిలిచి ఆ డేట్ పోస్ట్పోన్ చేశారు..... ప్రిపోన్ చేశారు..... తమిళనాడు, కర్నాటకల కంటే ఎక్కువ ఇస్తున్నారు ఇక్కడ.

శ్రీ డి.శ్రీధర్ బాబుః మీరు ఆ వివరాలు నాకు పంపించండి. వాటిని పరిశీలిస్తాము .....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : అది సెంట్రల్ గవర్న్మెంట్ స్క్రీన్ అండీ . Please clarify. I think he is confused. That is a Central Government Scheme

శ్రీ డి.శ్రీధర్ బాబుః వెండర్ని ఎన్లిస్ చేసిన తరువాత సెలెక్ట్ అయిన వెండర్ని పిలిచి నెగోషైమేట్ చేయటం జరిగింది. Tenders have not been called for. నెగోషైమేషన్ వరకే పరిమితమయ్యాము. వారికి పూర్తి వివరాలు కావలిస్తే వేరే రూపంలో నోటీసు ఇస్తే, తమరు పరిష్కార్ ఇస్తే నేను అన్ని వివరాలు తెలియజేస్తాము. ష్టైయిట్గా వెండర్ ఎవరైతే ఎన్లిస్ చేయబడ్డారో వారిని పిలిచి రేట్ నెగోషైమేట్ చేసి ఆధార్ సెంటర్ ట్రక్లియను మొదలుపెట్టామని వారికి చెప్పటం జరిగింది. మొత్తం పూర్తి స్థాయిలో దేశవ్యాప్తంగా వెండర్ ఎవరైతే ఉన్నారో only rate negotiation has been done. ఎక్కడెక్కడాలే ఈ ఆధార్ బేస్ట్ కార్యక్రమం ఈ రాష్ట్రంలో మొదలు పెట్టామో వారు ప్రస్తావించిన అంశాలను పరిశీలన చేయటానికి ఏలాంటి ఇబ్బంది లేదు. అని కేంద్ర ప్రభుత్వ నిధులైనపుటికీ వాటిలో ప్రతి ప్రైసాకి జవాబుదారిగా ఉంటాము. వారు లేవనెత్తిన అంశాల్లో ఏదైనా ఇస్మా ఉంటే తప్పకుండా పరిశీలన చేయటం జరుగుతుందని మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాము. ఈ రోజు గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు మొన్న రచ్చబండ కార్యక్రమంలో వచ్చిన 32 లక్షల దరఖాస్తులలో ఎక్కువగా కేవలం స్క్రోట్‌టింగ్ ఆఫ్ ఫ్యామిలీకి సంబంధించినవే. అంటే ఒక పెద్ద ఫ్యామిలీ ఉంటే అందులో కొందరు మరొక ఫ్యామిలీగా మాకు గుర్తింపు కావాలని కోరుతూ చాలా వరకు అప్పికేషన్స్ వచ్చాయని మేము జిల్లా యంత్రాంగం ద్వారా తెలుసుకున్నాము. షైనల్గా ఇంకా కొత్తగా రేపస్ కార్ట్ కావాలని వచ్చిన వారి సంఖ్యను ఇంకా పూర్తి స్థాయిలో ఎన్నామరేట్ చేయలేదు. చేసిన తరువాత గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాము. గౌరవ సభ్యులు శ్రీ ప్రభాకర రెడ్డి గారు ఇతర జిల్లాలలో ఈ ఆధార్ బేస్ట్ కార్యక్రమాన్ని ఏప్పటిలోగా ప్రారంభిస్తారని అడగటం జరిగింది. అతి త్వరలోనే ఈ ఏడు జిల్లాలలో అమలు చేస్తున్న ఈ ప్లైలట్ ప్రాజెక్ట్ కార్యక్రమం పై సమీక్ష చేస్తున్నాము. అది పూర్తయిన తరువాత అతి త్వరలోనే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి సూచనల మేరకు నిర్ణయం తీసుకొని మిగతా జిల్లాలలో కూడా ఈ కార్యక్రమాన్ని మొదలుపెట్టి ఒక సంవత్సరం లోపలనే ఈ ప్రక్లియను పూర్తి స్థాయిలో కంప్లీట్ చేసే కార్యక్రమం చేస్తామని మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాము. ఇప్పటి వరకు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 3200 ఆధార్ బేస్ట్ సెంటర్ ట్రిపెన్ చేశాము. ఇంకా ఎక్కడెక్కడ అవసరముందో అక్కడ కూడా ఈ రోజు ప్రైండరాబాదు, రంగారెడ్డి జిల్లాలకు సంబంధించి చాలా వరకు ఒక అవగాహన వచ్చింది. అందువలన మేం ఈ స్క్రోట్ కార్ట్ అవశ్యకతపై అందరిలోనూ ఒక అవగాహన తీసుకురాగించాలి. ఈ రోజు ఈ ఆధార్ బేస్ట్ సెంటర్ ట్రిపెన్ రప్పు ఉన్న మాట వాస్తవం. ఈ మధ్య నేను ఎల్లిసగర్ కాన్స్టిట్యూయన్స్లో రెండు మూడు సెంటర్లకు వెళ్లినపుడు అధిక సంఖ్యలో అక్కడున్న దరఖాస్తుదారులకు టైం స్టాట్ అలాట్ చేయటం జరుగుతున్నది. రప్పు దృష్టిలో పెట్టుకొని సమయం సరిపోకపోతే అవసరమైన

చేట ఈ సంటర్స్‌ని ఓపెన్ చేయాలనే ఆలోచన చేస్తున్నాము. ప్రౌదరాబాదు జిల్లాలో ఇప్పటి వరకు చాలా వరకు స్టేబిలైజ్ అయ్యాయి. ఇంకా ఎక్కడెక్కడ ఇబ్బందులున్నాయో ఆ ఇబ్బందుల్ని అధిగమించే ప్రయత్నం చేస్తాము. రష్టొన్న మాట వాస్తవం. ఎల్చినగర్ కాన్స్టిట్యూయస్‌లో రష్టొల్ల ఇబ్బంది వచ్చినట్లు గమనించిన వెంటనే ఆ సమస్యను పరిష్కరించేందుకు కొత్తగా సంటర్స్ ఓపెన్ చేయటానికి ప్రక్రియ మొదలుపెట్టాము. ఎవరైతే కార్టు తీసుకోలేదో, తీసుకోలేకపోతారో గారికి రేప్స్ అందుబాటులో ఉండదా అన్న సందేహాన్ని గొరవ సభ్యులు అక్కర్ గారు వ్యక్తం చేశారు. ఈ ప్రక్రియ పూర్తి స్థాయిలో పూర్తయ్యెంత వరకు, సాచురేప్స్ అయ్యేవరకు రేప్స్ ఇప్పటిను ఉన్నానే ఈ ప్రక్రియ కంప్లెక్స్ చేసుకొని ప్రతి ఒక్కరికి పడంటిఫీకేప్స్ నెంబర్ పచ్చే వరకు ఈ కార్యక్రమాన్ని ముందుకు తీసుకుపోవటం జరుగుతుంది. గొరవ సభ్యులు కొంతమంది మావ్మెంట్ ఆఫ్ గ్రైయిస్ గురించి చెప్పారు. ఇప్పటి వరకు స్టేట్ ఆఫ్ ఆర్డ్ టెక్నాలజీ ద్వారా చేస్తున్న మావ్మెంట్ ఆఫ్ గ్రైయిస్‌ను జిపిఎస్ ద్వారా చేస్తే బాగుంటుందని వారు చెప్పిన అంశాన్ని తప్పకుండా పరిశీలన చేస్తాము. ఈనాటి వరకు మావ్మెంట్ ఆఫ్ గ్రైయిస్‌కు సంబంధించి చూస్తే మొయిన్ గోదాము నుండి ఎమ్సిల్ఎస్ పాయింట్ వరకు, ఎమ్సిల్ఎస్ పాయింట్ నుండి రేప్స్ పొప్పు డీలర్ వరకు జరుగుతున్న దానిని జిపిఎస్ ద్వారా సూపర్వైజ్ చేస్తే బాగుంటుందని వారు చెబుతున్న అంశాన్ని ప్రభుత్వ పరంగా ఆలోచన చేస్తాము. పోర్ట్‌బిలిటీ విషయానికోస్తే ఎక్కడ రేప్స్ కావాలంటే అక్కడే రేప్స్ ఇప్పుటానికి వీలుగా ఈ ఆధార్ బేస్‌డ స్టోర్ కార్డ్ ఉపయోగపడుతుంది. పోర్ట్‌బిలిటీ కూడా దీనిలో ప్రధానమైన అంశంగా తీసుకున్నాము. పోర్ట్‌బిలిటీ విషయంలో చాలా వరకు ఫ్లోర్‌బిలిటీ పెట్టి ఈ రాష్ట్రంలో ఎక్కుడున్న తీసుకునే అవకాశముంటుంది. ఎవరైనా ఎక్కడికైనా ట్రాన్స్‌ఫర్ అయినా, స్నేగ్రోంట్ లేబర్ ఎవరున్న వారు గతంలో ఉన్న చేటికి పోయి రేప్స్ తీసుకోవాలంటే ఇబ్బందులోస్తాయని భావించి పోర్ట్‌బిలిటీ అంశాన్ని కూడా ఇందులో తీసుకున్నాము. ఎలక్ట్రోనిక్ వ్యాలిట్‌గా ఉపయోగపడుతుందని వారు చెప్పారు. This will and shall become the multi-purpose card. The software which shall be embedded in the SMART Card, in times to come, we will see that the software shall encrypt and encompass all the possibilities for the near future. We shall keep it in mind that all the possible expansion in the software shall be included in the conclusion of the SMART card. మరి ఆ విషయంతో పాటు గొరవ సభ్యులు విష్ణు గారు రేప్స్ నరుకులన్నీ ఒకే సమయంలో అందజేయాలన్నారు. తప్పకుండా వారు చెప్పిన సూచనను పరిగణనలోకి తీసుకొని ముందుకు వెళతాము. రాష్ట్ర ప్రజలకు ఉపయోగపడే విధంగా ఒక కొత్త ప్రాజెక్టును అమలు చేస్తున్నాము. ఈ ప్రాజెక్టు అమలు ప్రక్రియలో భాగంగా విషయంలో గొరవ సభ్యులు చెప్పిన సలహాలు, సూచనలు పరిగణనలోకి తీసుకొని ముందుకు వెళతామని గొరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తూ నాకు ఈ అవకాశం కల్పించినందుకు మీకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటున్నాము.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్స్ : నో క్వార్ట్ నెంబర్ 14(3818) మినిస్టర్ ఫార్మ రెవిమ్యా, ...

శ్రీ జి.ముద్దుకృష్ణము నాయుడు (మైక్ లేకుండా) : సార్? దీనికి సంబంధించి టెండర్స్ విషయంలో అక్రమాలు జరిగాయి. నేను కావాలంటే డేట్లో సహా చెబుతాను....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్స్ : ఇప్పటికే ఈ క్వార్ట్ మీద 45 నిమిషాల సేపు చర్చ జరిగింది. We had a very substantial and detailed discussion on this. On the allegations, you said that you will send the documents. మీ దగ్గరే ధైనా సమాచారముంటే మంత్రి గారికి పంపించమని చెప్పారు కదా? పోనీ నాకు పంపినా నేను మంత్రి గారికి అందజేస్తాను....

శ్రీ జి.ముచ్చుకృష్ణము నాయుడుః సార్, టెండర్ కమిటీని ఒక దానిని ఏర్పాటు చేయాలి. టెండర్ కమిటీని ఏర్పాటు చేసిన తరువాతనే టెండర్ పిలవాలి. టెండర్ కమిటీని ఏర్పాటు చేయటం కోసం గపర్చుమెంటు అక్షోబర్ 11న జీవో నెంబర్ 49ని విడుదల చేసింది. దాని ప్రకారం అక్షోబర్ ఫ్స్ట్ ఈ ప్రాసెన్ బిగిన్ చేయమన్నారు. కానీ కమీషనర్ ఏం చేశారంటే సెప్టెంబర్ 13న నోటిఫికేషన్ ఇచ్చారు. దాని ప్రకారం సెప్టెంబర్ 13న కొటేషన్ దాఖలు చేయాలి. సెప్టెంబర్ 14న పరిశీలించాలి. 15న ఓపెన్ చేయాలి. 20 వరకు ఎల్ వన్గా వచ్చిన సంస్కు 20వ తేదీన పనులు అప్పగించాలి. 21 నుంచి సంబంధిత సంస్కు సంబంధించిన సమాచార సేకరణ ప్రారంభించాలి. దాని ప్రకారం 38 కంపెనీలు కొటేషన్ దాఖలు చేయగా అరింటిని వివిధ కారణాల వల్ల తీరస్కరించారు.

ఉ.10.30

మిగిలిన వాటిలో ఎల్-1గా వచ్చిన కంపెనీలను గుర్తించి, వాటికి పనులను అప్పగించకుండా పోరసరఫరాల అధికారి ఎక్కువ మొత్తం కోడ్ చేసిన వారికి ఇంవ్యాలని, మరలా కూడా టెండర్లు వేయవచ్చని, డెప్యూటీ డైరెక్టర్ ఆఫీసులోని బాక్సులో కొటేషన్లను అక్షోబర్ 11వ తేదీ లోపల దాఖలు చేయాల్సిందిగా అడేశించారు. అక్షోబర్ 11వ తేదీన ఏమి చేశారంటే, 2 గంటల ముందు మరలా ప్రోఫెసర్ చేస్తున్నట్లు, తిరిగి అక్షోబర్ 18వ తేదీన టెండర్లను దాఖలు చేయమని చెప్పారు. ఇందులో ఎల్-1గా దాఖలు చేసిన కంపెనీల వారికి ఇష్టవేదు. ఇష్టవుడు ప్రౌదరాబాదు ప్రాంతంలో చూసినట్లయితే, ప్రౌదరాబాదులో 552 కేంద్రాలకు సెప్టెంబర్లో టెండర్లను పిలిచినపుడు, ఒక్కొక్క వ్యక్తికి 23 రూపాయల 45 పైసల చొప్పున, 100 కేంద్రాలలో పనులు చేయడానికి, స్క్రోపిష్ట్ కంపెనీ వాళ్లు దాఖలు చేశారు. వారికి ఇష్టకుండా 26 రూపాయల 78 పైసలు కోడ్ చేసిన వారికి ఇచ్చారు. అన్ని చేట్లు కూడా ఇదే విధంగా జరిగింది. నేను వివరాలు మొత్తం పంపిస్తాను. న్యూన్ పీపుల్లో కూడా పుంభాను పుంభాలుగా వచ్చాయి. ముఖ్యమంత్రి కార్యాలయం, చీఫ్ సెక్రటరీ కార్యాలయాల నుండి ఆదేశాలిచ్చినా కమీషనర్ లెక్క చేయలేదు. *He acted on his own.* కోట్ల రుపాయల దుర్భిషియాగం జరిగింది. అప్పటి ముఖ్యమంత్రి గారి కార్యాలయం నుండి చీఫ్ సెక్రటరీ కార్యాలయం నుండి గోల్మాల్ జరుగుతుంది, ఎందుకు ఇలా జరుగుతుందని కమీషనర్ని అడిగితే, ఆ కమీషనర్ లెక్క చేయలేదు. లెక్క చేయకుండా కోట్ల రుపాయల దుర్భిషియాగం పాల్గొడితే, దాని మీద మీరు చర్యలు తీసుకోరా? శాసన సభ ముందు వాటికి సంబంధించిన ప్రైవ్యును పెట్టండి. కొత్త ముఖ్యమంత్రి గారు వచ్చారు, నేను నీతి నిజాయితీగా పరిపాలన చేస్తానని చెబుతున్నారు, సంతోషం. మీకు ఆధారాలతో సహా మేము ఇస్తున్నాం. *What happened in this? I am also giving the names of the companies.* గపర్చుమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా యుపడిం చేసినపుటి నుండి 800 కంపెనీలను, వారు గ్లోబల్ టెండర్లను పిలిచి లిష్ట్పుట్ చేసి, వారిలో అప్పె చేసుకోమన్నారు. 38 కంపెనీలు అప్పె చేశాయి. ఆ వివరాలు మొత్తం ముఖ్యమంత్రి గారికి పంపిస్తాను, చూడమనండి. దీనిలో వాస్తవం ఉండో లేదో చెప్పమనండి. అలాగే ఈ సభ ముందు ఆ ప్రైవ్యు మొత్తాన్ని పెట్టమని చెప్పండి. లేదా ఒక హాను కమిటీని వేయమని చెప్పండి. అధికారులు కోట్ల రుపాయలను దుర్భిషియాగం చేస్తుంటే, ప్రభుత్వం పట్టించుకోకపోవడం వలన ప్రజల సామ్య దుర్భిషియాగమపుతుంటే, ఏ విధంగా మీరు నీతిగా ప్రభుత్వాన్ని నడుపుతారు? దీనిలో అవినీతి జరిగింది, కోట్ల రుపాయలకు సంబంధించి ముడుపులు చేతులు మారాయి. దీని మీద సమగ్రమైన విచారణ చేయాల్సిందిగా నేను ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాము.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Hon'ble Deputy Speaker Sir, in continuation of what my learned friend Sri Muddukrishnama Naidu has just now mentioned, I would like to bring to your notice one fact that wherever these Aadhar Centres are there, there are some private people who are making money out of it. There are some mischievous elements sitting over there and collecting money from the poorest of the poor in the name of filling the forms. Political parties are also involved in this Sir. They are collecting money from the poor people for filling the application forms. This should be stopped Sir. If any such complaint is received, without taking into consideration their alignment with any political party, stringent action should be taken against those elements because the poor people are suffering.

جناب اکبر الدین اویسی (Sri Akbaruddin Owaisi): صاحب! یہ بھی دیکھا جا رہا ہے کہ ان سنگریں کے پاس بیٹھ کر کچھ لوگ غریب لوگوں کے فارمیس پر کر کے ان سے میے وصول کر رہے ہیں۔ میں امید کرتا ہوں کہ حکومت اس تعلق سے بھی کارروائی کرے گی۔ جو بھی وہاں پر بیٹھ کر غریب لوگوں سے میے وصول کر رہے ہیں، حکومت ان کے خلاف کارروائی کرے۔

MR.DEPUTY SPEAKER: It is about people filling up the forms.

శ్రీ డి.శ్రీధర్ బాబు : అధ్యక్షా, ముద్దుకృష్ణము నాయుడు గారు చెప్పిన అంశం విషయంలో మరొక్కసారి రీ-ఇటర్వెట్ చేస్తున్నాను. ఇక్కడ ఒక కమిటీ ఉంది. ఆ కమిటీ ఇంప్రోసల్ చేసిన వెండర్స్‌ని పిలిచి నెగోపీయేట్ చేయడం జరుగుతుంది. ఆ నెగోపీయేషన్ విషయంలో వారు చెప్పిన అంశం, పల్రికలలో వచ్చిన అంశం ఏదైతే ఉందో, దానిని తప్పకుండా పరిశీలన చేస్తాం. రెండవది, ఈ కంపనీలు ఏవైతే ఇంప్రోసల్ అయ్యాయో, దీంట్లో నెగోపీయేట్ చేయడానికి ఆస్కారముంది. ఆ నెగోపీయేషన్లో కూడా ఎల్-1కు వర్క్ ఇవ్వడం జరిగింది. కానీ, ఎల్-1 ఏదైతే మెస్సన్ చేశారో, దాని కంటే తక్కువ రేటులో కాంట్రాక్ట్ ఇవ్వడం జరిగింది. తద్వారా యుసిఫ్ ప్రాజెక్టుకి చాలా వరకు నేవ్ చేసే కార్బూక్షమం చేయడం జరిగింది. ఉదాహరణకు అదిలాబాద్లో ఎల్-1 రూ.44 కి కోడ్ చేస్తి, ఆ కమిటీ నెగోపీయేషన్లో రూ.29 లకే ఇవ్వడం జరిగింది. అంటే ఎల్-1 వచ్చిన తరువాత, ఎల్-1 వారితో కూర్చోని మాట్లాడి, రూ.29కి తీసుకురావడం జరిగింది. ఏమైనప్పటికీ పూర్తి స్థాయిలో యుసిఫ్ ప్రాజెక్టు ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వ నిధులు, దీనికి సంబంధించిన ప్రభుత్వ డబ్బుల విషయంలో నెగోపీయేషన్లో దాదాపు రూ.30 కోట్ల నుండి రూ.40 కోట్ల వరకు ఆదా చేయించే ప్రక్రియలో భాగంగా నెగోపీయేషన్ జరిగిందని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

నెగోప్యేవ్వలో తక్కువ రేటుతో ఏముంటుంది? ఎల్-1 కంటే తక్కువ రేటులో ఇస్తున్నాయి.

(ಅಂತರ್ಯಾಮಿ)

ఈ విషయంలో స్వప్తంగా, ఆ రోజు అక్టోబర్ మాసంలో తీసుకున్న నిర్లయం మేరకు యుపడి ప్రాజెక్టుకి దాదాపు రూ.30 కోట్ల మండి రూ.40 కోట్ల పరకు ఆదా చేయించే ప్రక్రియ జరిగిందని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. విషయ సేకరణ విషయంలో మధ్య దళారీల వలన ఇబ్బంది పడుతున్న విషయం మా దృష్టికి తీసుకునచ్చారు. మేము అక్కడ ఉన్న ఏజన్సీ వారికి చెప్పడం జరిగింది. అలాగే, ఎన్-లిసైన కంపనీలను హాల్ డెన్సీసు ఏర్యాటు చేసి వారికి ఉపయోగకరంగా ఉండమని ఆదేశించడం జరిగింది. ఇంకా

ఎమైనా ఉంటే తప్పకుండా చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుదని తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

MR.DEPUTY SPEAKER: Leave it at that.

శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణము నాయుడు : ప్రాచెష్ట చేస్తున్నామండి..

MR.DEPUTY SPEAKER: Yes, Muddukrishnama Naidu Garu, register your protest.

శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణము నాయుడు : అధ్యక్షా, శ్రీ ఎన్.కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారు మఖ్యమంత్రి అపుతునే, నేను నీతి నిజాయితీకి, పారదర్శకతకు పెద్దపీట వేస్తాను, వాళ్ళను గుర్తిస్తాను, నీతిపంతంగా పరిపాలన చేస్తానన్నారు, చాలా సంతోషం. మేము ఈ రోజు స్పెసిఫిక్ గా తేదీలతోనహా, కంపెనీల పేర్లతో నహా ఇచ్చాము. మంత్రి గారు ఏమంటున్నారంటే, మేము రూ.30 కోట్లు, రూ.40 కోట్ల వరకు తగ్గించామని అంటున్నారు. తమిళనాడులో ఒక కార్బుకు ఎంతిస్తున్నారు? కర్నాటకలో ఎంతిస్తున్నారు? రూ.20 కంటే తక్కువ ఇస్తున్నారు. మనదే highest paid in the country. అది వెరిఫై చేశారా మీరు? ఇతర రాష్ట్రాలలో పోల్చుకున్నారా?

MR.DEPUTY SPEAKER: The information you are talking is not part of the question. However, the Minister has said that he will examine.

శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణము నాయుడు : మేము స్పెసిఫిక్ గా అడిగినపుడు, కనీసం మేము ఎంక్వయిరీ చేస్తాం, మరలా సభ ముందుకు తీసుకువస్తామని చెప్పుకుండా, మేము ఆదా చేశాం, గొప్ప చేశామని చెప్పుకోవడం దురదృష్టకరం. ఇందులో ప్రభుత్వ అవినీతి జరిగిందని మేము చెప్పినపుటికీ, ఎంక్వయిరీ చేయించి నిర్మాలించాల్సిన ప్రభుత్వం, దీని గురించి ఏ మాత్రం పట్టించుకోకుండా, ఉదారంగా రూ.30 కోట్లు, రూ.40 కోట్ల వరకు ఆదా చేశామని అవాస్తవాలను చెప్పుకోవడం దురదృష్టకరం. దీనికి మా పార్టీ తరఫున నిరసన తెలియజేస్తున్నాం.

శ్రీ డి.శ్రీధర్బాబు : అధ్యక్షా, అక్షోబ్ర మాసంలో జరిగిన దానిని మరొక్కసారి విపరిస్తాను. కేవలం ఒక పత్రికలో వచ్చిన అంశాన్ని అలిగేస్తే చేయడమనేది సభా సాంప్రదాయానికి విరుద్ధం. రెండవ అంశం తమిళనాడులోగానీ, ఇప్పటి వరకు యుఱడీ ప్రాజెక్టు ద్వారా ఆధార్ బేస్ సెంటర్లు విషయంలో నిర్ణయం తీసుకోలేదు. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రో-యాక్ట్ వెనెస్తో ముందుకు పోవాలనే ఆలోచనతో ఈ కార్యక్రమాన్ని పెద్దవెతున తీసుకువెళుతుంది. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వెండర్ ఎన్లిస్ట్ మెంటుతో ఏ విధమైన ప్రమేయం లేదు. నెగోషేయేస్తో టెండర్ ప్రకారం వచ్చిన ఎల్-1 కంటే తక్కువ తీసుకురావడం అన్యాయమా? ఒక్కసారి గౌరవ సభ్యులను ఆలోచించమని కోరుతున్నాను. ఆ రోజు జరిగిన, ఈ రోజు జరిగినా ప్రక్రియలో ఏదైనా తప్పులుంటే, తప్పకుండా పరిశీలన చేస్తామని చెప్పాము. కానీ, ఇప్పుడున్న వాస్తవిక విషయాలను సభా దృష్టికి తీసుకురావడం మా ధర్మం. ఇప్పటికేనా, దయచేసి, వైల్డ్ అలిగేస్తే చేయకండి. వైల్డ్ అలిగేస్తే ద్వారా, ఆధార్ బేస్ సార్ట్ కాప్ట్ తీసుకువద్దామనే ఒక ప్రధానమైన ఆబైక్షు ప్రక్క దారి పట్టే అవకాశమంది. పని చేసే అధికారులు కూడా

వెనుకకు పోయే ఆస్కారం ఉంటుంది. ఈ రోజు ప్రో-యూట్టీవెనెస్తో ఈ కార్బూక్మాన్సి ముందుకు తీసుకుపెళ్లాలి. తప్పు జరిగితే తప్పకుండా సవరణ చేస్తాము. ఎవరినీ కూడా డీ-మోరలైజ్ చేయకుండా, షైల్డ్ అలిగేస్వ్ చేయకుండా, ఏదైనా వారి దగ్గర డాక్యూమెంటరీ ఎవిడెన్స్ ఉంటే అలిగేస్వ్ చేయమనండి. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఉన్నారు, తప్పకుండా దాని పైన చర్య తీసుకోవడానికి ఆస్కారం ఉంటుందని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాము.

MR.DEPUTY SPEAKER: We will move on to next question. Yes, question No.14(3818), Minister for Revenue.

ప్రశ్న నెం.14(3818)

శ్రీ ఇ.లక్ష్మీ నారాయణ (విజామాబాద్ అర్పన్) - గౌరవనీయులైన రెవెన్యూ శాఖ మంత్రి గారు

దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) అభిదారులు, ఉద్దేశించిన కార్బం కోసం భూములను వినియోగించనందున ప్రాదరాబాదు, రంగారెడ్డి జిల్లాలలోని అసైన్స్ భూములను ప్రభుత్వం తిరిగి తీసుకున్న భూమి విషయం వాస్తవమేనా;
- ఆ) అయితే, రెండు జిల్లాల్లో తిరిగి తీసుకున్న భూమి విస్తృతమేంత;
- ఇ) అర్పులైన దళితులకు సదరు భూమిని తిరిగి కేటాయించడమయిందా;
- ఈ) అయితే, ఆ విపరాలేనిటి?

రెవెన్యూ శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎన్.రఘువీరారెడ్డి):

- అ) అప్పుడంటే.
- ఆ) 2,320 ఎకరాల విస్తీర్ణం మేరకు భూమిని తిరిగి తీసుకోవడమయింది.
- ఇ) ఈ) మొదటిసారి ఉల్లంఘనకు పాల్పడినందున, దళితులకు భూమిని తిరిగి కేటాయించడమయింది.

MR.DEPUTY SPEAKER: As the signatory is not there, we will move on to the next question. Yes, Question No.15 (3572), Minister for Civil Supplies.

(INTERRUPTIONS FROM SRI D.NARENDRA KUMAR, MEMBER, TDP)

MR.DEPUTY SPEAKER: It is beyond 10.30 a.m. I cannot entertain any more questions.

(INTERRUPTIONS CONTINUED)

SRI D.NARENDRA KUMAR: One submission Sir. మిమ్మల్ని కోరేదేమంటే, ఈ ప్రశ్న తదుపరి ప్రశ్న, రెండు ప్రశ్నలు కూడా రంగు మారిన ధాన్యానికి సంబంధించి ప్రశ్నలు కాబట్టి, ఈ రెండు ప్రశ్నలను క్లబ్ చేసి తీసుకోని, కొంత సమయాన్ని కేటాయించి డిస్ట్రిక్షన్ చేయాలని మిమ్మల్ని కోరుతున్నాము.

MR.DEPUTY SPEAKER: I think the Government has already agreed. This is question hour. If you come in a different form, I will allow.

శ్రీ డి.నరేంద్ర కుమార్ : అది పేరు సార్. ఇప్పుడు రెండు ప్రశ్నలు ఉన్నాయి. వ్యాపాయ ఉత్సవాలకు సంబంధించి గిట్టుబాటు ధరల గురించి ఒకటి, అదే విధంగా, రంగు మారిన ధాన్యానికి సంబంధించిన ప్రశ్న మరొకటి ఉంది. ఈ రెండు ప్రశ్నలు కూడా ధరలకు సంబంధించినవి, ఒకే మరిటి గారికి సంబంధించిన ప్రశ్నలు కాబట్టి, రెండు ప్రశ్నలను కలిపి తీసుకొని మాకు చర్చించే అవకాశాన్ని కల్పించమని విజ్ఞాపించేనున్నాము.

ఇం.10.40

MR.DEPUTY SPEAKER: It is 10.42 a.m. now. I cannot give any more supplementaries on that. If you can come in a different form on this subject, I will allow. I will discuss with the Minister and if he agrees, we will definitely have a short discussion on that. I am willing to accommodate that.

(INTERRUPTIONS CONTINUED)

It will be a single supplementary only. It is 10.42 a.m. now. You know the procedures in the House. I have to run the House as per the procedure.

(INTERRUPTIONS CONTINUED)

By 11.00 a.m. we will have to finish the question hour. Let us first finish the other questions. Then we may club. Let us first finish the other questions. Then we can club the two questions. Yes, question No.16(3700), Minister for Higher Education.

రాష్ట్రంలో కొత్త పాలిటెక్నిక్ కళాశాలలు

ప్రశ్న నెం. 16 (3700)

Sri J.Ranga Reddy - Will the Minister for Higher Education, Technical Education be pleased to state:

- whether it is a fact that 46 new Polytechnic Colleges have been started in the State;
- if so, the details thereof;
- whether those colleges have been sanctioned and filled up the posts of Principal, Heads of Departments and Lecturers;
- if so, the details thereof; and
- whether these colleges are fulfilling the prescribed norms?

MINISTER FOR HIGHER EDUCATION (SRI DAMODAR RAJANARSIMHA):

- Totally Fifty new Government Polytechnics have been sanctioned in the State.
- Thirty three Government Polytechnics were sanctioned in the year 2008-09, Sixteen Government Polytechnics in 2009-10 & One Government Polytechnic in 2010-11 were sanctioned.
- &d) 49 posts of Principals and 104 posts of Heads of Sections have been sanctioned in 49 Government Polytechnics. Out of which 23 posts of Principals and 12 posts

- of Heads of Sections have been filled. Lecturers are being engaged on contract basis.
- e) Government is making all its efforts to provide the required funds and infrastructure to these Polytechnics.

ఉ.10.50

శ్రీ జె. రంగారెడ్డిః రాష్ట్రంలో పాలిటెక్నిక్ కళాశాలలు మొత్తం 112 ఉన్నాయి. పాత కళాశాలలు 63 ఉంటే, 2009-10వ సంవత్సరంలో కొత్తగా 49 కళాశాలలు మంజూరు చేయడం జరిగింది. మొత్తం విద్యార్థులు 24,000 మంది చదువుకుంటున్నారు. లెక్కరద్ద పోస్టులు పాత కళాశాలల్లో 622 ఖాళీగా ఉన్నాయి. ఇటీవల 500 మంది కాంట్రాక్ట్ లెక్కరద్దను నియమిస్తామని చెప్పారు. ఇంతవరకూ నియమించలేదు. డెప్యులేప్స్ మీద ఎంత మందిని వేసారు? వారు సరిగ్గా పని చేయని పరిస్థితి ఉంది. లెక్కరద్ద పోస్టులు ఖాళీగా ఉండడంవల్ల విద్యార్థులు చదువుకోలేక దూర ప్రాంతాలకు వెళుతున్నారు. ఉదాహరణకి, ఆదిలాబాద్ జిల్లా విద్యార్థులు నిర్వర్త, బెల్లంపల్లి, నిజమాబాద్ వెళ్లి చదువుకుంటున్నారు. కోరుట్ల వారు సిరిసిల్లా, నిజమాబాద్ వెళుతున్నారు. వారికి టిఎస్., డిఎస్., రూ.200 ప్రభుత్వం భరించాలి. అయితే దానిని విద్యార్థులు పెట్టుకుంటున్నారు. డబ్బులు లేక చాలా మంది విద్యార్థులు మధ్యలో డ్రాపోట్ అవుతున్నారు. సాంత భవనాలు లేనందువల్ల, ప్రభుత్వం ఉన్నత పాతశాలల్లో ఈ కళాశాలను నిర్మించడం వల్ల ఉన్నత పాతశాల విద్యార్థులకు, ఈ కళాశాల విద్యార్థులకు ఇట్టుందులు కలుగుతున్నాయి. ఉన్న చేట్ల భవన పనతి లేకుండా రెండవ పిట్ట సిస్టమ్లో కళాశాలను నడిపిస్తున్నారు.

ఏపసిటీఇ నిబంధనల మేరకు ప్రతి 15 మంది విద్యార్థులకు 1 లెక్కరర్ ఉండాలి. 20 మంది విద్యార్థులకు 1 లెక్కరర్ని పెట్టాలన్నారు. అది కూడా పెట్టడం లేదు. ల్యాబ్లు లేపు, పరికరాలు లేపు. 30 సంవత్సరాల సుండి ఉన్న ల్యాబ్లకు కొన్ని చేట్ల పరికరాలు ఉన్నాయి. కానీ అవస్త్ర తుప్పు పట్టి ఉన్నాయి, మరమ్మత్తులు చేయాలి. మధ్యాహ్నం లెక్కరద్దు రాకుంటే తరగతులు సరిగ్గా సడవడం లేదు. హాస్టల్ పసతి లేకుండా ఉంది. ముఖ్యంగా అమ్మాయిలకు హాస్టల్ సదుపాయాలు లేపు. 1,800 మంది విద్యార్థులకు 200 మందికి మాత్రమే హాస్టల్ సౌకర్యం ఉంది. మిగతా వారికి లేదు. రూ.1,200 సుండి రూ.1,000 పరకూ విద్యార్థుల సుండి ఫీజును పసూలు చేస్తున్నారు. మేర విద్యార్థులకు చాలా ఉపయోగపడే పాలిటెక్నిక్ కళాశాలల్లో సరిపోయే లెక్కరద్దు లేక సాంత భవనాలు లేక, హాస్టల్ సదుపాయం లేక చాలా మంది విద్యార్థులు చదపలేక మధ్యలోనే మానివేయడం వల్ల డ్రాపోట్ ఎక్కువగా ఉన్నాయి. కొత్తగా కళాశాలలు ఇచ్చారు. కళాశాలలకు అవసరమైన సిబ్బందిని, లెక్కరద్దని నియమించకుంటే, సాంత భవనాలు ఏర్పాటు చేయకుంటే, హాస్టల్ సౌకర్యాలు కల్పించకుంటే, ల్యాబ్ మొదలైన సౌకర్యాలు కల్పించకుంటే ఆ కళాశాలలు ఏ విధంగా సడుస్తాయి? ఈ విషయాలు వారి దృష్టిలో ఉన్నాయా అని అడుగుతున్నాను. లెక్కరద్ద పోస్టులు ఎప్పటివరకూ భర్తీ చేస్తారు. సాంత భవనాలు ఎప్పటివరకూ మంజూరు చేసి నిర్మిస్తారు, హాస్టల్ సౌకర్యం ఎప్పటివరకూ కల్పిస్తారు? టిఎస్., డిఎస్., రూ.200 ఇతర రాష్ట్రాలవారు ఇస్తున్నారు. ఇక్కడి విద్యార్థులకు కూడా ఆ విధంగా కల్పించడానికి ఏ విధమైన చర్యలు గైకొంటారో తెలపవలసిందిగా తమ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. మంత్రి గారు అన్ని రకాల చర్యలు తీసుకుంటామని చెప్పారు. అన్ని రకాలుగా అంటే, మాకు ఏమని అర్థమపుతుందంటే, అన్ని రకాలుగా ఇష్టకుండా, చేయకుండా ఉండాలనే పథ్థతి తప్ప మరొకటి కాదు. ఇది చాలా అన్యాయం. ఈ సమస్యలన్నీటిని ఎప్పటిలోగా పరిష్కారం చేస్తాలో చెప్పమనండి.

శ్రీ దామోదర్ రాజనర్సింహ : అధ్యక్షా, గత మూడు సంవత్సరాలలో 50 పాలిటెక్నిక్ కళాశాలలను కొత్తగా మొదలు పెట్టడం జరిగింది. దీనికి సంబంధించి 49 ఫ్రిస్పిపార్ల్ పోస్టులు శాంక్షన్ అయ్యాయి. ప్రతి పాలిటెక్నిక్ కళాశాలలో ఇంజనీరింగ్ హెడ్, ఇంజనీరింగ్ లెక్చరర్లు, కామన్ హెడ్, కామన్ లెక్చరర్లు, ఫ్రిస్పిపార్ల్ పోస్టులు మంజూరు చేయడం, తరువాత కొన్ని భర్త చేయడం జరిగింది. కొన్ని కాలేజు. వాస్తవంగా, 50 పాలిటెక్నిక్ కళాశాలలకు సంబంధించి 784 పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయని తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను. కాంట్రాక్ట్ లెక్చరర్లను నియమించడం జరిగింది. ఈ పోస్టులు భవిష్యత్తులో భర్త చేయాలంటే ముందుగా పోస్టులను మంజూరు చేయాలి. త్వరలోనే భర్త చేస్తామని గౌరవ సభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను.

ఏపసిటెం నిష్పత్తి ప్రకారంగా లెక్చరర్, విద్యార్థుల నిష్పత్తి చూసినట్లయితే 1:15 అని సభ్యులు చెప్పారు. అది ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలకు నర్తిస్తుంది. పాలిటెక్నిక్లకు కాదు. పాలిటెక్నిక్ లెక్చరర్, విద్యార్థుల నిష్పత్తి 1:20 ప్రకారంగా ఉంటుంది. దానితోబాటు 23 పాలిటెక్నిక్ కళాశాలల్లో 1 చోట మాత్రం ఎఱుడెడ్ పాలిటెక్నిక్ లో రెండో పిష్ట్ పథకతిలో నడుస్తోంది. మొత్తం 58 హాస్టల్ ఉన్నాయి. కొత్తగా కేంద్ర ప్రభుత్వం 36 పాలిటెక్నిక్ హాస్టల్కి సంబంధించి రూ.1 కోటి చౌపున రూ.36 కోట్లు మంజూరు చేయడం జరిగింది. దానికి సంబంధించిన టెండర్ ప్రక్రియ పూర్తి అయింది. వని త్వరలో మొదలవుతుంది. రాష్ట్రంలో మంజూరు అయిన 50 పాలిటెక్నిక్లలో 21 పాలిటెక్నిక్ కళాశాలలకు సంబంధించి రూ.2 కోట్ల ప్రతిపాదనలు నాబార్డ్ కి పంపించడం జరిగింది. దాదాపు రెండు నెలల్లో టెండర్లు పిలుస్తాము. కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, రాజీవ్ పల్లెబాటు, పులివెందుల ఏరియా డెవలమెంట్ అధారిటీ క్రింద 30 పాలిటెక్నిక్ కళాశాలల నిర్మాణ కార్యక్రమాలను చేపట్టడం జరుగుతుంది. మిగతా 20 వచ్చే ఏప్రెల్ నెల తరువాత టేక్స్ చేయడం జరుగుతుంది. టీవీ., డిఎల్ గురించి చెప్పారు. గతంలో ఏ ప్రభుత్వాలు చెల్లించలేదు. ఇండప్రైయల్ ట్రాన్సప్రోఫెసన్కి సంబంధించి సంబంధిత ఫ్రిస్పిపార్ల్ ద్వారా భోజన ట్రాన్సప్రోఫెసన్ కాస్ట్ సదరు ఫ్రిస్పిపల్ ద్వారా భరించడం జరుగుతుంది. ఇంజనీరింగ్ లెక్చరర్లు, కామన్ లెక్చరర్లు మొదలైన 784 పోస్టులు త్వరలో భర్త చేస్తామని సభకు హామీ ఇస్తున్నాను.

శ్రీ జె. రంగారెడ్డి : అధ్యక్షా, ల్యాభ్ లేవు. ఒకవేళ ఉన్నా పరికరాలు లేవు. ఉన్నని కూడా తుప్పు పట్టి ఉన్నాయి. హాస్టల్ సౌకర్యం లేదు. అమ్మాయిలు హాస్టల్ సౌకర్యాలు లేక ఇఖ్యంది పడుతున్నారు. వారంతా పేద విద్యార్థులు. 24,000 మందికి సంబంధించిన సమస్య. మంజూరు చేసారు, కాని లాభం ఏమిటి? హాస్టల్ లేవు, ల్యాభ్ లేవు, ఎప్పటివరకూ వీటిని నమకూరుస్తారు.

శ్రీ దామోదర్ రాజనర్సింహ : ఇదివరకే రూ.7 కోట్లు ల్యాభ్కి సంబంధించి ప్రభుత్వం మంజూరు చేసింది. ఇంకా మంజూరు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. నేను కూడా ఈ విషయంలో సభ్యులతో ఏకీభవిస్తున్నాను. బాలికల వసతి గృహం గురించి ఇంతకుముందు ప్రస్తావించాను. 36 వసతి గృహాలకి సంబంధించి రూ.36 కోట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వం మంజూరు చేసింది. టెండర్ ప్రక్రియ పూర్తి అయింది. ఒక సంవత్సరంలో వసతు పూర్తి చేస్తాము.

ప్రశ్న నెం. 17(3755)

MR.DEPUTY SPEAKER: Question No.17(3755) has been postponed at the request of the Member. We will move on to the next question. Question No.19(3706), Minister for Medical Education & Health.

క్షయ నివారణ కార్యక్రమం

ప్రశ్న నెం:19(3706)

సర్వశ్రీ పీడిక రాజస్వదోర (సాలూరు), పి.రామాంజనేయులు(భీమవరం) – గా. ఆరోగ్య కుటుంబ సంస్థము శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియచేస్తారా;

- అ) రాష్ట్రంలో ఇటీవల కాలంలో క్షయ రోగుల సంఖ్య పెరిగిన విషయం వాస్తవమేనా;
- ఆ) గత రెండు సంవత్సరాలలో సమౌద్యాయిన క్షయ రోగుల సంఖ్య ఎంత;
- ఇ) జాతీయ క్షయ నియంత్రణ కార్యక్రమం అమలులో ఉదాసీన పైభారి, క్షయ నియంత్రణ విభాగం సమస్యయ లోపమే క్షయ వ్యాధి పెరుగుదలకు ప్రధాన కారణాలని ప్రభుత్వం దృష్టికి పచ్చిందా;
- ఈ) అయితే, క్షయ వ్యాధి నియంత్రణకు ప్రభుత్వం చేపట్టిన నివారణ చర్యలు ఏమిటి?

ఆరోగ్య, కుటుంబ సంస్థము శాఖ మంత్రి (శ్రీ డి.ఎల్. రఘుండ్రారెడ్డి):

- అ) లేదండి.
- ఆ) గత రెండు సంవత్సరాలలో సపరించిన జాతీయ క్షయ నియంత్రణ పథకం క్రింద చికిత్స కొరకు సమౌద్యాయిన రోగుల సంఖ్య 2,28,475
- ఇ) లేదండి
- ఈ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పత్తినుం కాదు

శ్రీ పీడిక రాజస్వదోర : అధ్యక్షా, మంత్రి గారు మొదటి ప్రశ్నకు సమాధానం లేదని అన్నారు. రెండవ ప్రశ్నకు 2,84,478 మంది క్షయ రోగులు ఉన్నారని అంగీకరించారు. రాష్ట్రంలో చూసినట్లయితే ఒక సంవత్సరంలోనే 1 లక్షకు పైగా క్షయ వ్యాధి బారిన పడిన వారున్నారు. అందులో ముఖ్యంగా 10,000 మంది చిన్నారులు ముఖ్యంగా పాతశాలలకు వెళ్లేవారున్నారు. ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ వారి లెక్కల ప్రకారంగా ప్రపంచంలో ఉన్న ప్రతీ సలుగురు క్షయ రోగులలో ఒకరు భారతదేశంలో ఉన్నారని అంచనా ఉంది. నా సాలూరు నియోజకవర్గంలో 4 మండలాల్లో 3 మండలాల్లో లెక్కలు చూసినట్లయితే 2008వ సంవత్సరంలో 514 మంది, 2009వ సంవత్సరంలో 513 మంది, 2010వ సంవత్సరంలో 522 మంది ఈ క్షయ వ్యాధి బారిన పడినవారున్నారు. దీని ప్రకారంగా క్షయ రోగులు పెరుగుతున్నారా, తగ్గుతున్నారా, పరిశీలించమనండి.

అధ్యక్షా, టి.బి.,యూనిట్ ఉన్నాయి కానీ ల్యాబ్లు సరిగ్గా పని చేయడం లేదు. టెక్నీషియన్స్కి ఎపరితోనూ సమస్యయం లేదు. సకాలంలో తనిఖీలు లేవు. సకాలంలో మందులు రోగులకు అందడం లేదు. దీనివల్ల రోగులకు సత్కరితాలు రావడం లేదు. చిన్న పిల్లలు, పేదలు ఎక్కువగా ఈ వ్యాధి బారిన పడుతున్నారు. ఈ వ్యాధి సోకిన నిద్యాధి ఒక్కరు పాతశాలకు వెళ్లి వారి వల్ల దాదాపు 15 మందికి ఈ వ్యాధి సోకుతోంది.

దీనిని నిర్మాలించడానికి నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నామనిపిస్తుంది. టిబి వ్యాధి నివారణకి భారతదేశంలోనే అతి పెద్దదైన అనంతగిరి కొండలలో వికారాబాద్లో ఉన్న టిబి శానిటోరియం దీసస్టిల్లో ఉంది. ఇది ఒక ఉదాహరణ మాత్రమే. ఈ వ్యాధి నివారణకి సబంధించి సరైన చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. పిల్లలకు సంబంధించి క్షయ వ్యాధి బారిన పడిన వారికి పోష్టైకాపోరం ఉంది. పిల్లలలో, పెద్దలలో ఎక్కువ మంది రక్తహసతకు గురవుతున్నారు. ముఖ్యంగా గిరిజన ప్రాంతాలలో, మునిపాలిటీ మరికివాడలలో పేద వారు ఈ క్షయ వ్యాధి బారిన పడుతున్నారు. పై మూడు అంశాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని క్షయ వ్యాధి నివారణకి ప్రభుత్వం తీసుకొంటున్న సత్వర చర్యలు ఏమిటి? వికారాబాద్ శానిటోరియం పునరుద్ధరణకు తీసుకుంటున్న చర్యలు ఏమిటి? టిబి సింటర్లలో ఉన్న ఉద్యోగులు కాంట్రాక్ట్ పద్ధతిలో ఉన్న వారు అభిదృతాభావంతో ఉన్నారు. వారు సకాలంలో పని చేయడం లేదు. ఆ ఉద్యోగులకు భద్రతను ఏ నిధంగా కల్పిస్తారు?

డా.డి.ఎల్. రవీంద్రారెడ్డి: అధ్యాంశ్, ఈ వ్యాధిగ్రస్తులు పెరిగారని సభ్యులు అంటున్నారు. 2009వ సంవత్సరంలో 1,14,061 మంది ఈ వ్యాధిగ్రస్తులు ఉండగా, 2010వ సంవత్సరంలో 1,14,414 మంది అంటే ఇది మొత్తం రెండు సంవత్సరాలూ కలిపి చెప్పడం జరిగింది. వ్యాధిగ్రస్తులు పెరగలేదు. రిషైజ్ సేపసల్ టిబి కంట్రోల్ ప్రోగ్రామ్ క్రింద మందులు ఇస్తున్నారు. వికారాబాద్ శానిటోరియం గురించి అడిగారు. పూర్వ కాలంలో శానిటోరియంలో ఈ వ్యాధిగ్రస్తులను ఆ చల్లని ప్రదేశంలో పెట్టాలని ఉండేది. ఇప్పుడు మందులు కూడా రోగి ఇంటికి వెళ్లి ఇస్తున్నారు. ప్రభుత్వం చాలా చేస్తోంది. అక్కడక్కడ కొంత మంది మందులు వాడడం మధ్యలోనే ఆపివేయడం వల్ల ఈ వ్యాధిగ్రస్తులు పెరుగుతున్నారని అంటున్నారు. మామూలుగా టి.బి.వ్యాధిగ్రస్తులు పెరగలేదు.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెస్ట్రాటీ స్పీకర్: స్పృసిఫిక్స్‌గా ఉంటే మంత్రి గారికి ఇష్టండి, వారు చేస్తారు.

ప్రశ్న నెం. 20 (3604)

సర్వశ్రీ డి. సుధీర్ రెడ్డి (ఎల్.బి.నగర్) - గా. మార్కెటింగ్ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) ఉల్లిపాయలు, ఎండుమిర్చి మున్గువాటిని తీసుకువచ్చే పందలాది లారీలు ప్రతి రోజుగా ప్రాదరాబాదు లోని మలక్‌పేట, శ్రీ సాయి కృప వ్యవసాయ మార్కెటుకు పసున్న విషయం వాస్తవమేనా;
- ఇ) కమీషన్ ఏజెంట్ వారి వ్యాపారం కోసం మార్కెట్ కమిటీకి ఒక శాతం సెన్సు చెల్లించాల్సిన విషయం వాస్తవమేనా;
- ఈ) మార్కెటు కమిటీ అధికారులు, కమీషన్ ఏజెంట్లతో కుముక్కె ప్రతి లారీ తీసుకువచ్చే సగం లోడుపై మాత్రమే సెన్సును విధిస్తూ ప్రభుత్వ ఖజానాకు కోట్లాది రూపాయల నష్టాన్ని కలిగిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా;
- ఈ) అయితే, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య ఏమిట?

మార్కెటింగ్ శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎమ్. ముఖేష్ గాడ్):

- అ) అపునండి. ప్రతి రోజుం దాదాపు 100 నుండి 150 లారీలు మార్కెటు యార్డుకు వస్తున్నాయి.
- అ) అపునండి
- ఇ) లేదండి
- ఈ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు

శ్రీ డి. సుధీర్ రెడ్డిః అధ్యక్షా, హైదరాబాదులో సాయికృష్ణ మార్కెట్లో ఎండుమిర్చి, ఉల్లిపాయల లారీలు దాదాపుగా కొన్ని వందల సంఖ్యలో ఆ మార్కెట్కి వస్తున్నాయి. మార్కెట్లో 1 శాతం సెన్సి విధిస్తున్నారు. అది సక్రమంగా వారు చెల్లిస్తున్నారా అనేది మంత్రి గారు చెప్పాలి. మార్కెట్ కమిటీ అధికారులు ఏజెంటులు కుమ్ముక్కుయి వచ్చిన లారీల్లో సగం లారీలనే చూపించి సెన్సి ఎగొమం పెడుతున్నారు. అది మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందా? వీస్తే దానికి తీసుకొన్న చర్యలేమిటి?

మార్కెట్ కమిటీలో దాదాపు సెన్సి విధానం ఐదారు అంచెలుగా ఉంటుంది. ఆ విధానాన్ని తెలపవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మార్కెట్ కమిటీలో రెండు ఎకరాల స్థలం ఉంది. ఒక పురాతన భవనం ఉంది. అది సగం కూలిపోయే పరిస్థితిలో ఉంది. కాబట్టి ఆ స్థలాన్ని పార్కుంగొఫలంగా చేసి వచ్చే లారీల కోసం కేటాయిస్తే బాగుంటుందని మంత్రిగారిని తమ ద్వారా కోరుతున్నాను.

కు. 11.00

శ్రీ ఎం.ముఖేష్ గాడ్: అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో వివిధ జిల్లాల నుంచి మరియు ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి మలక్కేట సాయి కృప వ్యవసాయ మార్కెట్లోకి ఉల్లిగడ్డలు, ఎండు మిర్చి, చింతపండు మరియు ఎల్లిగడ్డ వంటి సరుకులు రావడం జరుగుతుంది. ఎంట్రీ గేట్ వద్దనే ఏ సరుకు ఎంత మొత్తం ఏ వ్యాపారస్థానికి వచ్చిందనే వివరాలను రిజిస్టర్లో ఎంట్రీ చేయడం జరుగుతుంది. తరువాత మార్కెట్ కమిటీ సూపర్వైజర్స్, కమీషన్ ఏజెంట్స్ పొపు వద్ద సరుకును బహిరంగ వేలం చేయడం జరిగిన తరువాత సరుకు క్వాంటిటీ మరియు సరుకు రేటును కూడా రిజిస్టర్లో సమాదు చేస్తారు. ఈ విధంగా సమాదు చేసిన సరుకు వివరాలు మరుసటి రోజున సంబంధించిన కమీషన్ ఏజెంట్ లేదా ట్రైడర్ నుండి పట్టి వివరాలు వచ్చిన తరువాత కార్బాలయ సిబ్బంది ఎంట్రీ గేట్ వద్ద నమోదైన వివరాలు, వేలం జరిగిన తరువాత నమోదైన వివరాలతో క్రాన్ ఎగ్జ్యామినేషన్ చేసిన తరువాత ఏమైనా తేడాలోచ్చినట్టుతే సంబంధిత వ్యాపారస్థలకు నోటీసులను జారీ చేయడం జరుగుతుంది. ఈ ప్రక్రియ పూర్తి అయిన తరువాత కమీషన్ ఏజెంట్ వారీగా వారు జరిగిన క్రియ ప్రక్రియలై పదిహాను రోజులకొనారి డిమాండ్ లిస్ట్ తయారు చేసి వారి వద్ద నుంచి మార్కెట్ ఫీజు లేదా సెన్సును వసూలు చేయడం జరుగుతుంది. కాబట్టి మార్కెట్కు వచ్చిన సరుకుపై సగం మాత్రమే ఫీజు వసూలు చేస్తున్నారనే ఆరోపణ వాస్తవం కాదని గౌరవ సభ్యులకు మీ ద్వారా తెలియజేసుకుంటున్నాను. అలాగే సభ్యులు ప్రస్తావించిన పార్కుంగొఫలంగా విషయాన్ని ప్రభుత్వం సత్వరమే పరిశీలన చేస్తుందని కూడా మీ ద్వారా వారికి తెలియజేస్తున్నాను.

MR. DEPUTY SPEAKER: At the request of the Members, we have clubbed Question Nos. 3572 (15) and 3582 (18). Minister for Civil Supplies will answer the Questions.

పంటలకు మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్ పథకం

ప్రశ్న నెం.15(3572)

సర్వ శ్రీ తుమ్మల నగేశ్వర రావు (భమ్మ), దేవినేని టమా మోహేశ్వర రావు, చిస్టం రామ కోటయ్య(మూజినీడు), శ్రీమతి టి. వనిత (గోపాలపురం), శ్రీ ఎస్. వెంకట వీరరం (సత్తుపల్లి) - గౌరవనీయులైన పోర సరఫరాలు, ఆహార, వినియోగదారు వ్యవహరాలు, లీగల్ మెట్రాలజి, శాసనసభ వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) రాష్ట్రంలోని పంటల కోసం మార్కెటు ప్రమేయ పథకాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అమలు పరుస్తున్న విషయం వాష్టవమేనా;
- అ) అయితే, 2005 మండి మార్కెటు ప్రమేయ పథకం క్రింద పంటలవారీ వివరాలు, ఖర్చు చేసిన మొత్తమొంత?

పోర సరఫరాలు, ఆహార, వినియోగదారు వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ డి. శ్రీధర్ బాబు):

- అ) అప్పణండి. కృష్ణాపురం ఉల్లిపాయల కోసం ఇది ఒక తాత్కాలిక పథకం మాత్రమే. రైతులు తమ ఉత్పత్తులను అయినకాడికి అమ్ముకోకుండా వారిని కాపాడే చర్యగా కనీస మధ్యతు ధర (ఎంఎస్‌పి) కార్యకలాపాల క్రింద ఎంఎస్‌పి చోప్పున రైతుల నుండి పరి, ముతక ధాన్యాలు, పప్పు ధాన్యాలను కూడా ప్రభుత్వ ఏజెన్సీలు అంటే ఎఫ్సిఐ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర పోర సరఫరాల సంస్థ లిమిటెడు, ఐపీ గ్రూపులు, ఏ.పి. మార్కెట్ కొసుగోలు చేస్తున్నాయి.
- అ) కృష్ణాపురం ఉల్లిపాయల కోసం మార్కెటు ప్రమేయ పథకం క్రింద, పరి, ముతక ధాన్యాలు, పప్పు ధాన్యాల కోసం కనీస మధ్యతు ధర (ఎంఎస్‌పి) కార్యకలాపాల క్రింద పంటవారీ వివరాలు, ఖర్చు చేసిన మొత్తాన్ని దిగువ సూచించడమయింది.

మార్కెటు ప్రమేయ పథకం క్రింద కృష్ణాపురం ఉల్లిపాయలు :

సంపత్తురం	పరిమాణం	విలువ
	(మెట్రిక్ టన్నులలో)	(రూ. లక్షలలో)
2004-2005	27,677	7334.42
2005-2006	9,581	2203.88

కనీస మధ్యతు ధర కార్యకలాపాల క్రింద కొసుగోళ్లు : పరి (ఎం.ఎస్.పి. చోప్పున)

సంవత్సరం	పరిమాణం	విలువ
	(మొట్టికి టమ్ములలో)	(రూ.లక్షలలో)
2005-06	2,92,862	17,469.44
2006-07	8,04,090	51,079.20
2007-08	5,93,728	44,372.30
2008-09	10,53,080	96,226.25
2009-10	4,87,898	47,715.81
2010-11	2,23,708	22,873.97
(14.2.2011 తేదీ పరకు)		

సదలించిన ప్రత్యేకతల క్రింద రైతుల నుండి ఈ క్రింది పరిమాణాలలో పరిని కూడా కొనుగోలు చేయడమయింది :

సంవత్సరం	పరిమాణం	విలువ
	(టమ్ములలో)	(రూ.లక్షలలో)
2006-2007	9,827	516.73
2008-2009	837	65.00
2010-2011	28,346	2,594.39
(14.2.2011 తేదీ పరకు)		

మొక్కజోన్సు :

సంవత్సరం	పరిమాణం	విలువ
	(మొట్టికి టమ్ములలో)	(రూ.లక్షలలో)
2005-2006	5,93,627	31,993.21
2008-2009	1,77,613	14,919.58

ఇతర సంవత్సరాలలో, కనీస మధ్యతు ధరల కంటే ధరలు అధికంగా ఉన్నందున కొనుగోళ్లు ఏమీ లేవు.

2010-11 (14.2.2011 పరకు)లో కనీస మధ్యతు ధర కార్బుకలాపాల క్రింద ఆంధ్రప్రదేశ్ మార్కెట్ రూ.31.92 లక్షల విలువ గల 91 టమ్ముల పరిమాణాలలో కందిపప్పును కొనుగోలు చేసింది.

ఆహారేతర పంటలు అంటే, పత్తి వంటి వాటి విషయంలో భారత పత్తి మార్కెటింగ్ సంస్థ కనీస మధ్యతు ధర కార్బుకలాపాల క్రింద 2005-06లో ఈ క్రింది పరిమాణాలను కొనుగోలు చేసింది.

సంవత్సరం	పరిమాణం
(క్షోణాళ్లలో)	
2005-06	18,21,743
2006-07	28,09,275
2007-08	11,63,914
2008-09	1,71,93,625
2009-10	23,55,154

వ్యవసాయాత్మక కొనుగోలు

ఫ్రశ్ నెం.18(3582)

సర్వశ్రీ అంబటి బ్రాహ్మణయ్య (అవనిగడ్డ), డి. నరేంద్ర కుమార్, దేవినేని ఉమా మహాశ్వర రావు, డి. వెంకట బాల వర్ధన రావు (గన్నవరం), వి.వి. శివరామరాజు (ఉండి) - గౌరవనీయులైన పోరసరఫరాలు, ఆహార మరియు వినియోగదారు వ్యవహారాలు, లీగల్ మెట్రాలజి, శాసనసభ వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) రాష్ట్రంలో 2010, డిశెంబరులో కురిసిన భారీ వర్షాల వల్ల పంట నీట మునిగి వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు రంగు మారిన కారణంగా దిగుబడి పరిమాణం బగా పడిపోయిన విషయం ప్రభుత్వం గమనించిందా, అయితే, పంటవారీగా వివరాలు ఏమిటి;
- అ) వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను అయిన కాడికి అముకున్న విషయం కూడా ప్రభుత్వం దృష్టికే వచ్చిందా;
- ఇ) అయితే, వాటిని కొనుగోలు చేయడానికి ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలు ఏమిటి?

పోరసరఫరాలు, ఆహార మరియు వినియోగదారు వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ డి. శ్రీధర్ బాబు):

- అ) 2010, డిశెంబరులో కురిసిన భారీ వర్షాల వల్ల దిగుబడి నష్టం 11,09,376 మెట్రిక్ టన్లులుగా అంచనా వేయడం జరిగింది. పంట వారీగా వివరాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

2010, డిశెంబరులో కురిసిన భారీ వర్షాలు/వరదల వల్ల పంట నష్టపోయినందున అంచనా వేసిన దిగుబడి నష్టాలు

వరుస సంఖ్య	పంట	అంచనా వేసిన దిగుబడి నష్టం (ఉన్నలలో)
1.	వరి	9,78,768.45
2.	మొక్కలు	9,894.30
3.	సజ్జ	39.98
4.	కందులు	24,986.80
5.	శనగలు	17,407.46
6.	పెనర్లు	998.02

7.	మినములు	5,000.46
8.	అలసందలు/డెలవలు	16.19
9.	రాజ్యమా	2,249.82
10.	వేరుశనగ	2,337.10
11.	జొన్న	14.41
12.	రాగి	517.61
13.	వత్తి	1,02,652.25
14.	పాగాకు	964.35
15.	చెరకు	44,516.04
16.	సుఖులు	7.77
17.	పాద్మ తిరుగుడు	5.18
18.	ఇసుక మేట నేయడం/నేల కోత	0.00
<hr/>		
	మొత్తం	11,90,376.19.
<hr/>		

అ) లేదండి.

ఇ) రాష్ట్రం ప్రకటించిన ధరపై ధాన్యం కొనుగోలు కోసం ధాన్యం కేంద్రాలను ప్రారంభించాల్సిందిగా ప్రభుత్వం

ఉత్సర్జులను జారీ చేసింది. మార్కెట్లో పోటీ ఉండేలా చూడటానికి రాష్ట్ర ఏజెన్సీల ద్వారా 30,000 కంటే ఎక్కువ మెట్రిక్ టన్నుల ధాన్యాన్ని సేకరించడం జరిగింది.

శ్రీ డి. శ్రీధర్ బాబు: అధ్యక్షా, ప్రశ్న నెంబర్ 3572 (15) లోని 'అ' ప్రశ్న అయిన, రాష్ట్రంలోని పంటల కోసం మార్కెట్ ఇంట్రవెస్ట్ పథకాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అమలుపరుస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా అని గౌరవ సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నకు జవాబు, కొన్ని సందర్భాల్లో నేరుగా మార్కెట్ ఇంట్రవెస్ట్ అవసరాలను గుర్తించి ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎప్పుడు అవసరమైతే అప్పుడు మార్కెట్ ఇంట్రవెస్ట్ కార్యక్రమాన్ని చేస్తుందని మీ ద్వారా సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

ఈ మధ్యే కృష్ణాపురం ఉల్లిపాయల కోసం మార్కెట్ ఇంట్రవెస్ట్ కార్యక్రమాన్ని కూడా చేపట్టడం జరిగింది.

రైతులు తమ ఉత్పత్తులను అయినకాడికి అమ్ముకోకుండా వారిని కాపాడే చర్యగా కనీస మధ్యతు ధర కార్యక్రమాలను (ఎంఎసపి) చోపున రైతుల వద్ద నుండి పరి, ముతక ధాన్యాలను, పప్పు ధాన్యాలను కూడా ప్రభుత్వ ఏజెన్సీలు అంటే ఎఫ్.సి.ఐ. అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర పౌర సరఫరాల సంస్థ, ఐ.కె.పి. గ్రూపులు, ఎ.పి. మార్కెట్ ద్వారా కొనుగోలు చేస్తున్నాయి.

మిగతా అంశాలకోస్తే, మొన్న కృష్ణాపురం ఉల్లిపాయల మార్కెట్ ప్రమేయ పథకాన్ని ప్రత్యేకంగా గుర్తించి, మొన్న దేశ వ్యాపంగా ఉల్లిపాయల ధర పెరుగుదల వల్ల జరిగిన ఇబ్బందిని దృష్టిలో పెట్టుకుని, ఆనాడు ఈ ఉల్లిపాయల కనీస మధ్యతు ధర విషయంలో కూడా నిర్లయం చేసి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పరిశీలన చేయడం జరిగింది.

ఈ రోజు మార్కెట్ ఇంటునెస్సన్ కార్బూక్సమాలు ఎప్పుడు, ఏ విధంగా జరిగినాయో, 2005 నుండి మార్కెట్ ప్రమేయం పథకం క్రింద పంటల వారీ వివరాలు, ఖర్చు ఎంత మొత్తంలో జరిగిందనే వివరాలను సభ ముందు ఉంచడం జరిగింది. గణాంకాల వివరాలను కూడా మీద్వారా సభ దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది.

అదే విధంగా రెండవ ప్రశ్నకు సంబంధించి అంటే క్లబ్ చేసినటువంటి ప్రశ్న నెంబర్ 3582 (18) కు సంబంధించిన 'ఆ' ప్రశ్నకు సంబంధించి, రాష్ట్రంలో 2010, డిశెంబరులో కురిసిన భారీ వర్షాల వల్ల పంట దిగుబడి నష్టం 11,09,376 మెట్రిక్ టన్నులుగా అంచనా వేయడం జరిగింది. పంటల వారీ వివరాలు కూడా వివరంగా సభ ముందుంచడం జరిగింది.

అలగే 'ఆ' ప్రశ్నకు సంబంధించి, శార్క్ ప్రాధ్యాస్ ప్రాక్యార్మెంట్ చేయలేదని, తో వే ప్రైవెట్ లోనే రాష్ట్ర రైతాంగం అంతా కూడా అమ్ముకోవడం జరిగిందని సభ్యులు కోరడం జరిగింది. దానికి జవాబు లేదండి.

'ఇ' ప్రశ్నకు జవాబు, రాష్ట్రం ప్రకటించిన ధరపై ధాన్యం కొనుగోలు కోసం ధాన్యం కేంద్రాలను ప్రారంభించాల్సిందిగా ప్రభుత్వం ఉత్తరువులను జారీ చేసింది. మార్కెటలో పోలీ ఉండేలా చూడటానికి రాష్ట్ర ఏజెన్సీల ద్వారా 30,000 కంటే ఎక్కువ మెట్రిక్ టన్నుల ధాన్యాన్ని సేకరించడం జరిగింది.

మిషన్ డిప్యూటీ స్పీకర్ : బ్రాహ్మణాయ్ గారు ..... సప్లిమెంటరీ అడగండి.

శ్రీ అంబటి బ్రాహ్మణాయ్ : స్పీకర్ సార్, 2010 వ సంవత్సరం నవంబర్, డిశెంబర్ మాసాల్లో కురిసినటువంటి అధిక వర్షాల వల్ల పంటలకు విపరీతమైనటువంటి నష్టం, గతంలో ఎప్పుడూ కూడా ఆ విధంగా జరగలేదు. గత యాభై సంవత్సరాల కాలంలో ఎప్పుడు కూడా ఇంత పంట నష్టం జరగలేదు. ప్రభుత్వ లెక్కల ప్రకారమే 41 లక్షల ఎకరాల్లో పంట నష్టం జరిగిందని అంచనా వేయడం జరిగింది. కానీ, ఇంత పంట నష్టం జరిగినప్పుడు, రైతును ఏ విధంగా ఆదుకోవాలి, రైతుకు ఉన్నటువంటి ఇబ్బందులను తోలగించేదాంటో ప్రభుత్వం సరైనటువంటి నిర్లయాలు తీసుకోలేదని ఈనాడు రైతాంగంలో ఉన్నటువంటి ఆలోచన.

అధ్యక్షా, గత సంవత్సరం ఆరు మాసాల కాలం పొటు వర్షాలు రాష్ట్రంలో కురియడం వల్ల, సకాలంలో వర్షాలు కురియడం వల్ల ఎనిమిది లక్షల పొక్కార్లలో పంటను ఎక్కువగా సాగు చేయడం జరిగింది. కానీ, ఈ అధిక వర్షాల వల్ల ప్రభుత్వ అంచనా ప్రకారం రూ. 1,270.00 కోట్ల రూపాయల పంట నష్టం జరిగిందని అంచనా వేచారు. యాభై శాతం లోపు రంగు మారిన ధాన్యాన్ని కూడా పరిగణపలోకి తీసుకున్నట్టే, పంట నష్టం దరిద్రావుగా రూ. 2,200.00 కోట్ల మేరకు ఉండోచ్చునేది, రైతులు మరియు ఇతర అనుభవజ్ఞులు వేసినటువంటి అంచనా. రాష్ట్రంలోని ఒక కృష్ణా జిల్లాలోనే నాలుగుస్వర లక్షల ఎకరాల్లో పంట నష్టం జరిగింది. కృష్ణా జిల్లా,

గుంటూరు జిల్లా అదే విధంగా ఉభయ గోదావరి జిల్లాల్లో అదే విధంగా నల్లగొండ, ఖమ్మం వంటి జిల్లాల్లో కూడా పంట నష్టమనేది విపరీతంగా జరిగిందనేది మనకందరికి తెలిసిందే. కానీ, ప్రభుత్వం వారు వేసినటువంటి పంట నష్టం అంచనా, ఇప్పుడే మంత్రివర్యులు మొదటి ప్రశ్న క్రింద సమాధానంగా చెప్పారు. ఏమిటంటే, కేవలం పంట నష్టం సుమారుగా పది లక్షల మెట్రిక్ టన్లులు మాత్రమే జరిగిందనే విధంగా వివరణ ఇవ్వడం జరిగింది. కానీ, మీరిచ్చినటువంటి లెక్కల ప్రకారమే చూసుకున్నట్టే, 25 నుంచి 30 లక్షల టన్లుల పంట నష్టం జరిగింది. కానీ, కొనుగోలు విషయాన్ని కనుక పరిశీలించినట్టే, యాభై శాతం వరకు రంగు మారిన ధాన్యాలైతే అంక్షలేమి లేకుండా కొనుగోలు చేస్తామని చెప్పారు. యాభై శాతం దాటిన రంగు మారిన ధాన్యం గానీ, మొలకెత్తిన ధాన్యం గానీ, తేమ గానీ, లేకపోతే సూక శాతం గానీ, దానికున్నటువంటి పాంటేజ్ ప్రకారం కోత విధించడం జరుగుతుందని చెప్పడం జరిగింది.

స్పీకర్ సార్, రెండవ ప్రశ్నలో మంత్రి గారు ఇచ్చినటువంటి సమాధానాన్ని పరిశీలిస్తే, ఇవాళ ఇంత అపారమైనటువంటి పంట నష్టం జరిగితే, మీరిచ్చినటువంటి లెక్కల ప్రకారమే పది లక్షల మెట్రిక్ టన్లుల దిగుబడి పంట నష్టం జరిగినప్పుడు, కేవలం మీరు కొనుగోలు చేసింది ఎఫ్.సి.ఐ. కేంద్రాల ద్వారా గానీ లేదా సివిల్ స్కోప్ కార్బోరైప్వ్ ద్వారా గానీ, 30,000 టన్లులు మాత్రమే. అందువల్ల లక్షలాది మెట్రిక్ టన్లుల ధాన్యం రంగు మారి, చెడిపోయి రైతుల దగ్గర ఉంటే, కేవలం 30,000 మెట్రిక్ టన్లుల ధాన్యాన్ని మాత్రమే కొనుగోలు చేయడం జరిగిందంటే, ఇది రైతుకు ఏ విధంగా ఉపయోగపడినట్లపుతుందో ప్రభుత్వమే చెప్పాల్సి ఉంది.

దయచేసి నేను తమరికి విష్ణువించేది ఏమిటంటే, ఇది అతి ముఖ్యమైనటువంటి ప్రశ్న.

ఉ.11.10

మీరు ఇచ్చిన లెక్కల ప్రకారమే. లక్షలాది టన్లుల ధాన్యం చెడిపోయి, రంగు మారి రైతు దగ్గర ఉంటే, కేవలం 30 లక్షల టన్లులు కొనుగోలు చేయడం జరుగుతుందంటే అది రైతులకు ఏ విధంగా ఉపయోగపడినట్లో చెప్పాలి. ఇది ముఖ్యమైన ప్రశ్న. ఇప్పటికే రెండు సార్లు వాయిదా పడి నేడు చర్చకు వచ్చినందున నాకు మాట్లాడ్డానికి సమయం ఇవ్వాల్సిందిగా కోరుతున్నాను. రంగు మారిన ధాన్యం, మొలకెత్తిన ధాన్యం ఎంత కొనుగోలు చేస్తున్నారు? మీరు మండల కేంద్రాల్లో కొనుగోలు చేయడానికి అదేశాలిచ్చామని చెప్పారు. కానీ, కొన్నిది 30వేల టన్లులు మాత్రమే. అది కూడా రూ.450 నుండి రూ.500లకు 75 కేజీల బస్తా ధాన్యాన్ని రైతుల నుండి కొనుగోలు చేయడం జరుగుతేంది. జరిగిన నష్టాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని కేరళ, కర్ణాటక, పంజాబ్ రాష్ట్రాలు రైతులను ఆదుకోడానికి ‘బోన్స్ పథకాన్ని’ అమలు చేశాయి. రైతులు మొత్తుకొంటున్న మన రాష్ట్రంలో బోన్స్ ఇచ్చిన ప్రశ్నే లేదు. గత సంవత్సరం పండిన ధాన్యాన్ని నేను సబ్జెక్టకి అపుటాఫ్ ది నే వెళుతున్నానని అనుకోవద్దు. నేనూ రైతు కుంటుంబం నుండి వచ్చాను. 75 కేజీల బస్తా ధాన్యాన్ని రూ.500ల నుండి రూ.556 ల మధ్య అమ్ముకొన్నాను. అంటే ఎంత నష్టం జరిగిందో ఇక్కడున్న రైతు సోదరులందరూ ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. రైతులను ఆదుకోనేందుకు హక్కార్డ్ కి ఆరు వేల రూపాయల నష్ట పరిహారం ఇస్తామని మీరు ప్రకటించారు. గతంలో ప్రకటించిన మాదిరిగానే రూ.1800లే ఎకరానికి ఇచ్చారు. మీరు ఇచ్చిన లెక్క ప్రకారంగా రూ.2400 ఎకరానికి ఇంత వరకూ ఇవ్వలేదు. పంజాబు, మరి కొన్ని రాష్ట్రాల్లో రైతుని ఆదుకోడానికి చర్యలు తీసుకొంటుంటే ఇక్కడ మనం ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. జరిగిన నష్టాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని, ప్రభుత్వం రైతులను ఆదుకోకపోతే, రాబోయే కాలంలో రైతు వ్యవసాయం చేయలేదు. నేటి

రైతు వ్యవసాయం చేయక నినిధి వుత్తులకు వెళుతున్నాడు . కొలు రైతు గోడుని ఆలకించే వారు ఎక్కుడా కనిపించడం లేదు. ఎకరానికి 20వేల రూపాయలను పెట్టుబడి పెడితే తీప్పున సష్టం జరిగింది. కృష్ణా, గుంటూరు, గోదావరి జిల్లాలలో ఎకరానికి పది బస్తాలు మాత్రమే పంట పస్తోంది. నా నియోజకవర్గంలోని కోడూరు మండలంలో ఎకరానికి వ్యవసాయాధికారులు వేసిన అంచనా ప్రకారం ఎకరానికి పదు బస్తాలే పండుతోంది. ఇంత సష్టం ఎప్పుడూ జరుగలేదు. రైతులను అన్ని విధాలా అదుకోవాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉంది. అంతేకాకుండా ఎకరానికి పంట సష్టం పదివేల రూపాయల చౌపున ఇవ్వాలని కోరుతున్నాము. ఈ సందర్భంగా మా నాయకుడు శ్రీ చంద్రబాబునాయిడు గారు నిరాపోర దీక్ష చేయడం జరిగింది. ఇంతవరకు ఈ విషయంలో ఏ మాత్రం స్పుందన ప్రభుత్వం నుండి రాలేదు. దయచేసి రైతులను పూర్తిగా అదుకోవాలి. రాబోయే కాలంలో రైతులకు ఉపయోగ పడే చర్యలను తీసుకొంటారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాము.

డా. చిన్నం రామ కోటయ్య: అధ్యక్షా, పంటల కోసం మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్ స్క్రమ్ రాష్ట్రంలో అమల్లో ఉందా? అంటే ఔనండీ, కృష్ణా పురం ఉల్లిపాయల కోసం ఈ తాత్కాలిక పథకం ఉందని మంత్రి గారు సమాధానం చెప్పారు. అంటే, ఈ పథకం క్రింద వేరే వ్యవసాయాత్మకులలై దృష్టి పెట్టడం లేదని అనుకోవచ్చు. అంటే, మిగిలిన అన్ని సమయాల్లో రైతులకు ఈ మద్దతు ధర పస్తుందని ప్రభుత్వం సమ్మతిందన్న మాట. ప్రత్తి, చెరకు, ఉమోట, వరి, కూరగాయలు, నుఱాబులకు కనీస మద్దతు ధర లేసప్పుడు రైతులు చేసిన ఆందోళనలు ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చాయా? లేదా? తెలియజేయాలని కోరుతున్నాము. రాష్ట్రంలో ఈ మధ్యనే ఉమాటాలు రోడ్డుపై పార్టేనిస సంఘటనలు ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చాయా? లేదా? తెలియజేయాలి. గతంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నప్పుడు, మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్ పథకం క్రింద ప్రతి బడ్జెట్లో పంద కోట్లు కేటాయించి, రైతులకు సత్కమంగా మద్దతు ధరను ఇచ్చింది. 2004 తరువాత మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్ పథకానికి రెండు సంవత్సరాలు బడ్జెట్ని కేటాయించారు. కానీ కేటాయించిన సామున్ని నినియోగించలేదు. 2009-10వ సంవత్సరంలో అనలు నిధులే కేటాయించలేదు. ఇప్పుడు పామ్ అయిల్ రైతులకు రూ.75 కోట్లు మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్ క్రింద డబ్బు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం లెక్కలు వేసుకొన్నప్పటికీ దాన్ని గురించి ఎక్కుడా ప్రస్తావించ లేదు. పామ్ ఆయిల్ రైతులకు రూ.75 కోట్లు డబ్బులు ఇవ్వాలిన మాట వాస్తవమా? కాదా? ఎప్పటిలో ఇస్తారో తెలియజేయాలని కోరుతున్నాము. మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్ పథకం అయిన కాడికి అమ్ముకోకుండా ఉండే పరిస్థితుల నుండి రైతుని బయట పడేసి స్థితికి తెస్తున్నట్లు మంత్రి గారు చెప్పారు. అనకాపల్లి మార్కెట్లో బెల్లం ధర రూ. 275 నుండి రూ.175లకు నేడు పడిపోయింది. చెరుకుకి మద్దతు ధర లేదని జీహీరాబాద్, కృష్ణా జిల్లాల్లో రైతులు ఆందోళన చేస్తున్నారు. దీనికి మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్ పథకం క్రింద మద్దతు ధర ప్రకటించాలా వద్దా అని అడుగుతున్నాము. అలాగే, 30 వేల ఉన్నట్లు మిర్చి కొనుగోలు చేయాలని 2007వ సంవత్సరంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం అనుమతి ఇచ్చినప్పటికీ, ధరలు అనుమతిగా పడిపోయినప్పుడు ఏ మేరకు కొనుగోలు చేయడం జరిగింది? కేంద్ర ప్రభుత్వం అనుమతి ఇచ్చినప్పటికీ, ఏదో మామూలుగా కొని దాన్ని అమలు చేయని నిషయం వాస్తవమా కాదా తెలియజేయాలి. ఉల్లిపాయలకు సంబంధించి 2004-06 సంవత్సరాల మధ్య మాత్రమే కొన్నారు. ఈ మధ్య ఉల్లిపాయల ధర కిలో రూ.75లకు వెళ్లినప్పుడు ఈ మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్ పథకం క్రింద ప్రభుత్వం ఇంటర్వెన్షన్ కొని ఎందుకు అమ్మలేకపోయింది? అది కూడా ఆరు వేల క్వింటాళ్లు అనుమతి లెక్క చూపిస్తున్నారు. సంక్రాంతి పండుగ సందర్భంగా రూ.99 లకు ఒక ప్యాకేజీ, రూ.49లకు ప్యాకేజీ క్రింద మరో ప్యాకేజీ అని చెప్పి రైతు బజార్ల ద్వారా ఇస్తామన్నారు. ఇది కూడా భోగి రోజున ప్రారంభించి కనుమ రోజున క్లోజ్ చేయడం జరిగింది. ఏదో పథకమని అప్పుడప్పుడు చెప్పి చేయడానికా? అని

అడుగుతున్నాను. సప్లో ఉన్నపుడు రైతులను ఆదుకోని మద్దతు ధర ఇచ్చి, అలాగే ధరలు పెరిగినపుడు వినియోగ దారుడిని ఆదుకోడానికి, ఉపయాగించుకోడానికి పెట్టిన పథకాన్ని ఇంత అశ్రద్ధ చేయడం ఎంతవరకు సమంజసమని అడుగుతున్నాను. ఈ రోజు లక్షా 23వేల కోట్ల బడ్జెట్లో మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్ స్క్రోమ్ కి ఏ మేరకు నిధులు కేటాయించారో తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. వరికి ధర ఇస్ట్రీ తప్ప చేయలేమని 60 శాతం రైతులు చెప్పుతున్నారు. ఇంతకు ముందు భ్రాహ్మణాయ్ గారు కూడా చెప్పారు. 25 ఐట్మ్స్కి రైతులకు మద్దతు ధర ఇచ్చే అంశాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం మానీటర్ చేస్తోంది. మిగిలిన వస్తువులకు అవాంతరం ఏర్పడినపుడు మినిమం సప్లై ప్రైస్ విషయంలో ప్రభుత్వం ఇంటర్వెన్షన్ రైతులను కాపాడాల్సిన అవసరం ఉంది. కానీ అలా చేసిన దాఖలాలు లేపు. మొన్నె ప్రత్యే రూ.2700లకు అమ్ముకోన్నారు. రైతు అమ్మిన తరువాత రూ.6000లకు ధర చేరుకొంది. అలాగే సకాలంలో చెరకు రైతులను ప్రభుత్వం ఆదుకోకపోవడం వల్ల మద్దతు ధర లేక వారు ఇబ్బందులు పడ్డారు. మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్ స్క్రోమ్ క్రింద మిగిల వాటికి ఎందుకు పర్చింపచేయడం లేదని అడుగుతున్నాను. ప్రత్యేకంగా పొమోలీన్ ఆయుల్ రైతులకు ఇవ్వాల్సిన రూ.75 కోట్లు ఎప్పుడు ఇస్ట్రో తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి టి. వనిత : అధ్యక్షా, పొమోలీన్ ఆయుల్ పంటను పండించే దిశగా ప్రభుత్వం రైతులను ప్రోత్సహించడం జరిగింది. అయితే, వారికి గిట్టుబాటు ధర ఈ రోజు లేనపుడు, మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్ స్క్రోమ్ ద్వారా వారిని ఆదుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. సంవత్సరం పైగా అయిపోయింది. ఇప్పటి వరకు కేంద్రం డబ్బు రిలీజ్ చేయలేదని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చెప్పడం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రిలీజ్ చేయలేదని కేంద్ర ప్రభుత్వం చెప్పడం జరుగుతోంది.

ఉ.11.20

ఈ విధంగా ఒకరి మీద ఒకరు వంతులు వేసుకోవడం గాకుండా ఇష్టరూ ఒకేసారి రిలీజ్ చేసి పొమాయుల్ రైతులను ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను. మద్దతు ధర లేకపోవడం వల్ల రైతులందరూ సష్టపోయి ఆ తోటలను నరికేయడం జరుగుతోంది. ఈ విధంగా వాళ్ల ఎన్నో ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు గనుక దయచేసి రైతులందరినీ ఆదుకుని యంపయన్ ప్రైస్ ను రూ.5వేల నుంచి రూ.6500ల వరకు పెంచాలని సంబంధిత మంత్రి గారిని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. నరేంద్రకుమార్సి : స్పీకర్ సార్, మంత్రి గారు ఇచ్చిన సమాధానం చూస్తుంటే, అది చాలా అసంబధమైన సమాధానం, అసమగ్రంగా ఇచ్చారు సభకు . ఎందుకంటే డిసెంబర్ 16 వ తారీఖున గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ సభలో స్టేటుమెంటు చేస్తూ చెప్పారు . రైతుల దగ్గర పున్న తడిసిన ధాన్యం మొత్తం మేము కొంటాం, రైతుకు గిట్టుబాటు ధర కల్పిస్తాం అని హామీ ఇచ్చారు. ఆ రోజున పరిస్థితుల్లో మానాయకుడు చంద్రబాబు నాయకుడు గారు ఈ సభలో డిమాండ్ చేయడం జరిగింది. వరి పండించే రైతు ఎవరైతే పున్నారో, ఆ రైతు తీవ్రమైన కష్టాల్లో పున్నాడు, ఇబ్బందుల్లో పున్నాడు కాబట్టి బోనస్ ఇవ్వాలని, రైతుకు గిట్టుబాటు ధర కల్పించాలని డిమాండ్ చేస్తే - బ్రహ్మండమైన ప్యాకేజీ ఇచ్చామని ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ సభలో చెప్పారు. తర్వాత ఏడు రోజులు నిరవధిక నిరాపోర దీక్ష చేసినా ఈ ప్రభుత్వంలో చలనం లేదు గానీ కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి అడ్వర్టెయిజ్మెంట్లు మాత్రం బ్రహ్మండంగా వేశారు. రైతుల కోసం మేము తడిసిన ధాన్యాన్ని కొనుగోలు ఉన్నాం, రైతులకు మేము బ్రహ్మండమైన ప్యాకేజీ ఇస్తున్నాం, రైతుల కోసం మేము తడిసిన ధాన్యాన్ని కొనుగోలు

చేయడానికి సిధంగా పున్నామని చెబుతున్నారు. మంత్రి గారి సమాధానం చూస్తే, చాలా అసమంజనమైన సమాధానం సభలో పెట్టారు, చాలా బాధ కలుగుతోంది. ఈ రాష్ట్రంలో శ్రీకాకుళం నుంచి నెల్లూరు వరకు పది జిల్లాలలో లక్షలాది ఎకరాలలో పంట వేస్తే, స్టేట్ ఏజనీస్ గానీ, ప్రభుత్వ ఏజనీస్ గానీ కొన్నది కేవలం 30వేల మెట్రిక్ టన్నులంటే, ఇక మీకు ఎంత చిత్తశుద్ధి పుందో అర్థమవుతోంది. మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను, మీరు కొనుగోలు కేంద్రాలు చేశామంటున్నారు కదా, మీ అంచనాల ప్రకారం రాష్ట్రం మొత్తంలో ఎంత తడిసిన ధాన్యం పుందో స్పష్టం చేయవలసిన అవసరం పుంది. మీరు దాన్ని సేకరించడానికి రూపొందించిన విధివిధానాలు ఏమిలో స్పష్టం చేయాలని మంత్రి గారిని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. ఏ నిబంధనల మేరకు కొన్నారో స్పష్టం చేయవలసిన అవసరం పుంది. ఎందుకంటే ఏ నిబంధనలైతే ప్రభుత్వం రూపొందించిందో ఆ నిబంధనలే రైతుకు ఉరి నేయడం జరిగిందని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంగా మా జిల్లాకు సంబంధించిన ఒక ఉదాహరణ మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకురాదలిచాను. ఎంత పంట సష్టాఫోయిందో చూస్తే.. గుంటూరు జిల్లాలో ఒక లక్ష తొంభై వేల పౌక్కార్లలో 50 శాతానికి పైగా పంట సష్టాఫోయిందని ప్రభుత్వ నివేదికలున్నాయి. అంటే దాదాపు నాలుగైదు లక్షల ఎకరాలలో పంట సష్టాఫోతే ఇక ఎంత క్రాస్ వస్తుంది అధ్యక్షా? ఆ ఐదు లక్షల ఎకరాలలో మూడు లక్షల మెట్రిక్ టన్నులకు పైగా ధాన్యం దిగుబడి వచ్చింది 50శాతానికి పైగా తడిసిన దాంట్లో. కానీ ఇక్కడ ప్రభుత్వ ఏజనీస్లు కొనుగోలు చేసింది చూస్తే, ఒకసారి మంత్రి గారు ఆలోచన చేయాలి, మీ శాఖ ఏ విధంగా పని చేస్తోందన్నది. గుంటూరు జిల్లాలో చూస్తే రైన్ మిల్లర్లు 93578 మెట్రిక్ టన్నుల యఫ్టీక్సు ధాన్యాన్ని కొన్నారు. స్టేట్ ఏజనీస్ 131 మెట్రిక్ టన్నుల నాన్ యఫ్టీక్సు ధాన్యాన్ని కొన్నారు, రైన్ మిల్లర్లు 37751 మెట్రిక్ టన్నులు కొన్నారు. మీరు ఏదైతే జీఓ నెం .59 ప్రకారం వ్యాల్యూ కట్ అని పెట్టి, 50 శాతం వరకు తడిసిన ధాన్యాన్ని కొన్నామని చెప్పి పెద్దపెద్ద అడ్వర్టెయిజమెంట్స్ ఇచ్చి మీరు బుకాయింపు చేస్తున్నారు. మీరు ఒకసారి చూస్తే .. ఈ 37751 మెట్రిక్ టన్నులు 5 నుంచి 10 శాతం వరకు సష్టాఫోయిసన ధాన్యమే. మిగతా పది శాతం పైబడి ధాన్యం ఎంత కొనుగోలు చేశాలో చూస్తే కేవలం 5వేల మెట్రిక్ టన్నులకు మించలేదు. 50 శాతం వరకు మేము కొంటామని ఏదైతే చెబుతున్నారో అది కేవలం రైతాంగాన్ని మభ్య పెట్టేందుకే చెబుతున్నారే తప్ప ఎక్కడా కూడా మీరు కొనుగోలు చేయలేదు. 50 శాతం పైబడి మా జిల్లాలోనే తడిసిన ధాన్యం పుంటే , 3 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులంటే , కేవలం 15 శాతం పైబడిన దాంట్లో మీరు కొన్నది చూస్తే అది 400 మెట్రిక్ టన్నులు దాటలేదంటే అది చాలా బాధాకరం . మొన్న కూడా సమావేశం పెట్టారు, వారి దృష్టికి మేము తీసుకెళ్లాం . గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని మేము కలిశాం . అయ్యా! గతంలో మనకు కేంద్ర ప్రభుత్వం పెద్ద ఎత్తున రిల్యూషన్ ఇచ్చారు, తడిసిన ధాన్యం, రంగుమారిన ధాన్యానికి సంబంధించి 24 శాతం వరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం వాళ్ల మనకు రిల్యూషన్ ఇచ్చారని చెప్పాం . డిసెంబర్ 16 న ఈ సభలో ఒక చర్చ జరిగింది. రఘువీరారెడ్డి గారు అక్కడ కూర్చుని మమ్మలను ఎంత తిట్టడంటే ... 1997లో వున్న జీ.బి. తీసుకొచ్చి, మీరు ఇక్కడ కూర్చుని ఏదో మాటల్లాడుతున్నారని ఆ రోజు అన్నారు. మీరు ఈ సభలో వున్న రికార్డులు తీయండి అధ్యక్షా, ఆ రోజు రఘువీరారెడ్డి గారు ఇక్కడ కూర్చుని బుకాయించారు. మేమందరమూ ముఖ్యమంత్రి గారిని కలిశాం . అయ్యా, 2004లో 24 శాతం వరకు రంగు మారిన ధాన్యం కొనుగోలు చేసిన పరిస్థితులున్నాయని చెప్పి ఆ మెమోలు, జీఓలు మర్కులిగారికి, ముఖ్యమంత్రి గారికి ఇచ్చాం . రైతుల పక్కాన ఉండవలసిన ప్రభుత్వమే .... అధ్యక్షా, మీరు కూడా తెనాలి ప్రాంతానికి చెందిన వారే, మీరు రచ్చబండ కార్బోక్సిలినికి వెలితే ఎంతమంది రైతులు మిమ్మలను అడిగిన పరిస్థితులు లేవు సార్ ! మా ధాన్యం పరిస్థితి ఏమిలి, మా ధాన్యం కొనుగోలు చేయడం లేదు, ధరలు లేవు, మేము ఉండాలా చవాలా అని అడిగిన పరిస్థితి పుందా లేదా? దయచేసి ఈ ఛయీర్లో కూర్చుని మిరే చెప్పండి,

మేము చెప్పింది వాస్తవం కాదా? ఈ రోజు రైతుల ఇళ్లల్లో ధాన్యం పుంది. దాన్ని ఎవరూ కొనుగోలు చేయని పరిస్థితులున్నాయి. కొనుగోలు చేసే ఏజనీలు లేపు . ప్రభుత్వపరంగా సహాయం అందుతుందని ఆశీస్తు, ప్రభుత్వం కేవలం అడ్డర్ఱుయిజ్మెంట్లకు, స్టీట్మెంట్లకు పరిమితమపుతోంది. మేము డిమాండ్ చేస్తున్నది ఒకటే. మేము ఆ రోజు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి రిలాఫ్ఫేషన్ తీసుకొచ్చాం . 24 శాతం వరకు ఎటువంటి వ్యాల్యాక్ట్ లేకుండా తడిసిన, రంగు మారిన ధాన్యాన్ని కొనుగోలు చేసే విధంగా మేము చేస్తే, ఈ రోజు పది శాతం వరకు పరిమితం చేసి ఆ పది శాతంలో ప్రతి ఒక్క శాతానికి పది రూపాయలు కట్ అవుతోంది. ఆ రోజు నుంచి ఈ రోజు వరకు జీబిల పరంగా చూస్తే - ప్రభుత్వమే దళారీ పాత్ర ప్రోఫీంచే పరిస్థితి వస్తోంది. ఎందుకంటే ప్రభుత్వం ఇచ్చిన జీబిల నెం .59 వల్ల రూ. 140 నుంచి రూ.300ల వరకు రైతుల స్థాపనలున్నాడు. దీని మూలంగా మీలర్లు, మధ్య దళారీలు రైతులను మరింత దోషించే చేస్తున్నారు. మేము కోరేదేమంటే, వ్యాల్యాక్ట్ లేకుండా రంగు మారిన ధాన్యాన్ని పూర్తి స్థాయిలో కొనుగోలు చేయండి. అధికార పార్టీకి చెందిన 33 మంది పార్లమెంటు సభ్యులు కేంద్రంలో ఉన్నారు. ఎందుకు ఈ నిబంధనలను సడలించుకుని అనుమతులు తెచ్చుకోలేకపోతున్నారో చెప్పువలసిన అవసరం పుంది. కనీసం గతంలో మేము తెచ్చిన దానికన్నా తెస్తే రైతుకు బస్తాకు రూ.150లు లాభం జరుగుతుంది. మీ జీబులో పున్న డబ్బులు ఇవ్వడం లేదు . కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి మనం తెచ్చుకునే అవకాశం పుంది, అది తెస్తే రైతుకు బస్తాకు రూ.150లు లాభం జరుగుతుందని చెబుతుంటే కూడా తేవడం లేదు. ముఖ్యమంత్రి గారు చాలాసార్లు ధిల్లీకి వెళ్లారు. ఎందుకుని కేంద్రం నుంచి రిలాఫ్ఫేషన్ తెచ్చుకోలేకపోయారు? దీని పల్ల రైతులు స్థాపనలున్నారు. రూ.200లకు ప్రైం సఫ్ట్ జరుగుతోంది కాబట్టి ఎప్పుటిలోగా ఆ రిలాఫ్ఫేషన్ తీసుకొస్తారో చెప్పాలి. మంత్రి గారిని కోరేదేమంటే రైతుకు రూ.200ల బోన్స్ ఇవ్వండి, ఆ బోన్స్ ఇచ్చి కొనుగోలు చేయండి. ఎందుకంటే ఈరోజు రైతు కష్టాలలో పున్చుపుడు, కన్నిళ్లతో పున్చుపుడు, ఒక లక్ష ఇరవై మూడు వేల కోట్ల రూపాయల బడ్డటును మేము పెడుతున్నామని చెబుతున్న నేపథ్యంలో రైతుకు రూ.200ల బోన్స్ ఇవ్వాలి.

MR. DEPUTY SPEAKER : Narender garu, this is Question Hour. I told you that if you want to discuss, you come in a separate form, then we will go into discussion. I have accommodated all your requests. You should also please try to co-operate with the Chair. ఛైర్‌తో కోఆపరేట్ చేయకుండా మీరు ఇలా చేస్తే ఎలా?

శ్రీ డి. నరేంద్ర కుమార్ : మేము కోఆపరేట్ చేస్తున్నాం కాబట్టే, మిగతా క్వశ్చన్ అయిపోయినా, మాకు అవేదన పుంది కాబట్టే రెండింటినీ క్లబ్ చేయమని కోరాం సార్. మంత్రి గారిని స్పృష్టంగా మూడు డిమాండ్స్ అడుగుతున్నాం . ఈ వ్యాల్యాక్ట్ లేకుండా పూర్తి స్థాయిలో, మీకు చేతనైతే, మీకు సామర్థం పుంటే, గతంలో మేము తెచ్చినట్లయినా కనీసం 24శాతం తెండి, లేకపోతే కేంద్రంలో మీ ప్రభుత్వమే పుంది కాబట్టి 50 శాతం వరకు రిలాఫ్ఫేషన్ తెచ్చి యంయస్పి మీద కొనుగోలు చేయండి.

ఉ.11.30

అధ్యక్షు, వరి రైతులు కష్టాలలో, ఇబ్బందులలో ఉన్నారు. కాబట్టి వారికి రూ.200లు బోన్స్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాము. అన్ని అభిల పక్కాలను ప్రభుత్వం పిలిచింది. మన రాష్ట్ర అవసరాల మేరకు ఉంచి, మిగతా ధాన్యాన్ని రాష్ట్రంలోని ఎగుమతుల కోసం అనుమతులు ఇస్పించమని అడిగారు. లక్ష యాళై వేల మెట్రిక్ టన్సులు ఇచ్చామని కేంద్రం చెబుతుంది. దానివల్ల ఎవరికి ఉపయోగం? లక్షలాది టన్సుల ధాన్యం రైతుల

ఇంట్లలో ఉంది. వాటిని అయిన వరకు అమ్ముకుంటే అన్ని పక్కాలు కలిసి సహకరించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నా కేంద్రం నుండి అనుమతులు ఎందుకు తేలేకపోతుంతో మంత్రి గారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు (కుప్పం): అధ్యక్షా, అన్ని రాజకీయ పార్టీలు అందోళనలో ఉన్నాయి. రెండవ ప్రశ్న క్లబ్ చేశారు. మరల వేరే రూపంలోకి వచ్చేకంటే కొంత టైమ్ ఇచ్చి అందరినీ చెప్పనివ్వండి. అప్పుడు ప్రభుత్వం డిసెప్ట్ తీసుకుంటే బాగుంటుంది. రైతాంగం అంతా ఎదురు చూస్తున్నారు. రైతాంగం బాధలలో ఉన్నారు. మూడు సంవత్సరాల నుండి స్టేట్ అలాగే ఉంది. మిమ్ములను, ముఖ్యమంత్రి గారిని రెక్పెస్ట్ చేస్తున్నాను. గపర్మెంట్ చెప్పేది రైతులకు ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది.

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి (బాపట్ల): అధ్యక్షా, ఇ.10.00 గంటల తరువాత సింగిల్ సప్లైమెంటరీస్ అని అన్నారు. లిస్టులో ఉన్న రెండు ప్రశ్నలకు సంబంధించిన వారిలో ఒక్కరి వర్ధన్ మాత్రమే చెప్పారు. రెండవ వారి వర్ధన్ కూడా చెబితే బాగుంటుంది.

శ్రీ డి. శ్రీధర్బాబుసాయి కానివ్వండి. మాకు కూడా చాలా ముఖ్యమైన అంశం . వ్యపసాయ పరంగా రైతుల విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు తెలియచేయడానికి ఇది ప్రధానమైన వ్యాపార్స్. వారు ఆరోపణలు చేశారు . కాబట్టి జవాబు చెప్పవలసిన బాధ్యత ఉంది. సలహాలు ఇస్తారు, తీసుకుండాము. రైతాంగాన్ని కాపాడే భాగంలో మీరు సమయం ఇప్పే డైఫెనట్లే ఏ విల్ టేక్.

శ్రీ గాదె వెంకట రెడ్డి: అధ్యక్షా, ప్రతి సంవత్సరం కూడా అధిక వర్ధాలు, తుఫాన్లు కోస్టా జిల్లాలలో చాలా సహజం అయ్యాయి. ఈ సంవత్సరం 2010లో జూన్ నుండి డిసెంబర్ వరకు జల్ తుఫాన్, లైలా తుఫాన్ మొదలైన వాటి వల్ల రైతులు, చేతి వృత్తుల వారు బాగా సష్టాపియారు. 2004లో ఇన్ఫుట్ సబ్మిట్ రూ.500 ఇచ్చారని గుర్తు చేస్తున్నాను. 2006లో దానిని ఎకరాకు రూ.750లు ఇచ్చింది. 2007-08లో ఎకరానికి రూ.1800లు చోపున పొక్కారుకు రూ.4500 ఇన్ఫుట్ సబ్మిట్ ఇచ్చారు. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారు ఈ సష్టాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని పొక్కారుకు రూ.6000లు అన్ని క్రాప్స్ కు ఇన్ఫుట్ సబ్మిట్ ఇచ్చారని జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను.

(ఈ దశలో శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణము నాయుడు “అప్పుడున్న బడ్జెట్ ఎంత” అని అడిగేరు.)

ఉన్న శాష్ట్ర కాదా? మీలాగా ఎలిగేస్ట్ చేయడం లేదు. రైతులందరూ గ్రోలు పెడుతున్నారు. నా నియోజక వర్గంలో అప్పికట్ట గ్రామంలో రచ్చబండ కార్యక్రమంలో నలుగురు రైతులు రచ్చ చేయాలని వచ్చారు. అక్కడ రైతులు ఎక్కువగా ఉన్నారు. ఆ మీటింగ్లో కలెక్టరు గారు, జాయింట్ కలెక్టరు గారు ఉన్నారు. అక్కడ ఆ నలుగురు రైతులు తడిసిన ధాన్యం ఉందని కొనడం లేదని చెప్పారు. రేపు జె.సి.గారిని మీ ఇళ్ళకు పంపించి ఆ ధాన్యాన్ని కొంటామని కలెక్టరుగారు చెప్పారు. తెల్లరి జె.సి.గారు వారి ఇళ్ళకు వెళ్లి అడుగగా ఆ రైతుల వర్ధ ధాన్యమే లేదు.

శ్రీ గాదె ముద్దుకృష్ణపు నాయుడుః ఫార్మ్స్‌సు ఇన్‌స్ట్రోచేస్తున్నారు.

మిస్టర్ డిస్ట్రాటీ స్పీకర్స్ ఆయన ఒక స్పెసిఫిక్ ఇన్‌డింట్ గురించి చెబుతున్నారు.

శ్రీ గాదె వెంకట రెడ్డిః అప్పికట్ల గ్రామం అంటే అందరికీ తెలుసు. టీడిపి హోల్డ్ ఎక్స్‌వగా ఉన్న గ్రామము. చంద్రబాబు గారు చూసి వచ్చారు. ఎలిగేస్ట్ చేయడం చాలా ఈచ్చి. అసలు ఫౌట్ ఈ విధంగా ఉంది. రైతులకు సంబంధించినంత పరకు కొంత ధాన్యం మిల్లర్లు ద్వారా కొనాలని నిర్దయం చేశారు. లేదంటే సివిల్ సప్సెన్, ఎఫ్సిఐ ద్వారా కాని కొనాలని నిర్దయం తీసుకున్నారు. ఆ విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకున్నది. ఈ ప్రభుత్వం రైతుల మీద ఉన్న ప్రేమతో సబ్సిడీ ఇంక్రీజ్ చేసి సష్టాయిన రైతులకు రూ.1000లు సబ్సిడీ ఇచ్చిన ప్రభుత్వమని తెలియచేస్తున్నాము. రైతు మీద ప్రేమ ఉన్న ప్రభుత్వం కాబట్టి సప్పాలలో ఉన్న రైతును ఆదుకొని వారికి సహాయం అందిస్తుందని మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాము. ఎలిగేస్ట్ చేసిన వారు ఈ కార్బూకమాలకు రావాలి. 2004లో ఏమి జరిగిందో, 2004 తరువాత ఏమి జరిగిందో ఒకపారి ఆత్మపరిశీలన చేసుకోండి . రైతుల మీద ప్రేమ ఎవరికి ఉందో నేను చెప్పునక్కర లేదు. మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్‌లోకి ఉల్లిపాయలను తీసుకువచ్చారు. మిగిలిన అన్ని క్రాప్స్‌ను మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్ సీక్రెట్‌లోకి తీసుకురావాలని కోరుతున్నాము. తద్వారా రైతాంగాన్ని ఆదుకున్నవాళ్లమపుతాము. ఇన్‌పుట్ సబ్సిడీ వచ్చే విధంగా చేపట్టాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము. ఈ విషయాలలో ప్రభుత్వం తప్పకుండా కృషి చేస్తుంది. ప్రభుత్వానికి రైతుల మీద అపారమైన ప్రేమ ఉందని తెలియచేస్తున్నాము.

మిస్టర్ డిస్ట్రాటీ స్పీకర్స్ ఒక స్పెసిఫిక్ ఇప్పు చెప్పారు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడుః అధ్యక్షా, వెంకటరెడ్డి గారు అప్పికట్ల గ్రామం గురించి ఒక మాట చెప్పారు. మీ నియోజక వర్గంలోని అనేక గ్రామాలను చూశాము. అన్ని గ్రామాలలో పరి ధాన్యం గత మూడు సంవత్సరాల నుండి స్టోక్ పెట్టిన పరిస్థితిని మేము చూశాము. అన్ని కొన్నామని చెబుతున్నారు. అప్పికట్లకు ఇద్దరం వెళదాము, ఎంత స్టోక్ ఉందో చూపిస్తాము. మీ నియోజక వర్గంలో జమ్ములపాలెం, సర్పాయపాలెం మొదలైన గ్రామాలు తిరిగాను. మరల మీరు మీ నియోజక వర్గానికి వెళ్లాలి కదా. మీరు చేపే మాటలు ఎంత వాస్తవమో తెలియాలి. మూడు సంవత్సరాల స్టోక్ మొత్తం ఇంటి దగ్గర నిల్వ చేశారు. రైతులను ఆదుకున్నామని చెబుతున్నారు. మీ నియోజక వర్గానికి పోదాము, ఎవరు పస్తారో రండి నేను నిరూపిస్తానని మీ మెంబర్కు విజ్ఞిష్టి చేస్తున్నాను.

డి.11.40

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి అధ్యక్షా, గౌరవనీయులు చంద్రబాబు నాయుడు గారు మా నియోజకవర్గంలో తిరిగారు. ఎన్ని గ్రామాలు తిరిగారండీ? సర్పాయపాలెం, కంకటపాలెం, జమ్ములపాలెం, జిల్లెలమూడి, అప్పికట్లలో తిరిగారు. మొత్తం నియోజకవర్గంలో అయిదారు గ్రామాలు మాత్రమే తిరిగారు. వాస్తవమే, నేను కాదనడంలేదు. అక్కడ నుడికారు ఉంది. సర్పాయపాలెం, జమ్ములపాలెం, కంకటపాలెం గ్రామాలలో ధాన్యం పురులు ఉన్నాయి. పురులలో ధాన్యం ఉంది. నేను నియోజకవర్గంలో పర్మటిస్తున్నప్పుడు ఏమయ్యా, ఎందుకు ఇంకా పురులలో ధాన్యం ఉంచారంటే, ఐఎంబిటి ధాన్యం గత సంవత్సరం 1300 రూపాయలు ఉన్నప్పుడు

అమ్ముకోలేదు, ఇప్పుడు ధర పూర్విగా పడిపోయింది అన్నారు. వీటనన్నింటినీ దృష్టిలో పెట్టుకొని నేను ధాన్యం కొనాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వ అనముర్ఖతవల్లే ధాన్యం కొనుగోలు చేయలేదని అనడం ధర్మం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. అప్పికట్ట గ్రామానికి సంబంధించినంతపరకు నేను మధ్యపెట్టే మాటలు చెప్పేవాడిని కాదు. ఆ గ్రామాలలో సమస్య ఉన్నప్పుడు అక్కడ నేనున్నాను, జిల్లా కలెక్టర్, ఇతర ఉన్నతాధికారులు కూడా ఉన్నారు. జరిగిన సంఘటన గురించి ఎంతోరే చేయమని జాయింట్ కలెక్టర్ను పంపించి విచారించిన తరవాత రోజు నుంచి ధాన్యా 1100 రూపాయలకు కొన్నారు. ఎవరైతే గోల చేశారో, వారి దగ్గర ధాన్యం లేదు. పొలిటికల్ ఇస్కూ టీఎస్ చేశారని చెబుతున్నాను. నేను రైతుల మీద నింద వేయడంలేదు. చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఎక్కడికి వెళదామంటే నేను అక్కడికి వస్తాను. మీకు తెలియదేమా, నా నియోజకవర్గంలో నేను ఇంటన్నివ్గా ఇంటింటికి తిరుగుతాను. నేను ఇక్కడ కూర్చోని ఉపన్యాసాలు చెప్పేవాడిని కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డిః అధ్యాత్మా, రైతులకు సంబంధించిన సమస్యపైన మాటల్లాడడంకోసం కొంచెం రాజకీయాలకు పక్కనపెట్టి రైతులకు న్యాయం జరిగే ఉత్సవాల్లో పాలింపు చేశారు.

(అధికార పక్షం నుంచి అంతరాయం)

నేను ఏమన్నాను సార్? రాజకీయాలను కాస్త పక్కనపెట్టి రైతుల సమస్యల పైన రైతులకు న్యాయం జరిగే విధంగా మాటల్లాడుకొందామన్నాను. దాని మీద నవ్వితే ఏలా? ఇక్కడ కూర్చోన్న మన గౌరవ సభ్యులలో దాదాపు తొంబై శాతం రైతు కుటుంబాలనుంచి వచ్చిన వారే. ఇవాళ రైతుల పరిస్థితి ఏ విధంగా ఉందంటే, మేం ఒకటికి నాలుగు సార్లు లెక్కలు వేశాం. వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్తలతో, వ్యవసాయంలో అనుభవమున్నవారితో మాట్లాడి, రైతుకు ఎంత పెట్టుబడి అపుతుంది, ఆ రైతు పెట్టిన పెట్టుబడి పైన ఎంత దిగుబడి వస్తుంది, దిగుబడిని అమ్ముకుంటే ఎంత మొత్తం వస్తుందని లెక్క చూస్తే, దిగుబడి బాగా వచ్చి మద్దతు ధర వస్తేనే రైతుకు వచ్చిన మొత్తం అక్కడిక్కుడికి సరిపోతుంది. మనం ఆశించిన ప్రకారం దిగుబడి వచ్చి మద్దతు ధర వస్తే కొంత ఫర్మాలేదు. రైతు ఆశించిన ప్రకారం దిగుబడి రాకపోతే, మద్దతు ధర లేకపోతే రైతుకు సష్టం తప్ప ఏ మాత్రం ప్రయోజనం లేదు. ఇవాళ ధాన్యం విషయానికోస్తే నల్గొండ, గుంటూరు, కృష్ణా, ఖమ్మం జిల్లాల్లో నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్ట్ ఏరియాలో ధాన్యం దిగుబడి బాగా వచ్చింది. రంగు మారిన ధాన్యం ఖరీదు చేసే విషయంలో ఎఫ్సిపి ద్వారా, సివిల్ సప్టెన్ డిపార్ట్మెంటు ద్వారా లేదా మార్కెషణ్ ద్వారా కొనుగోలు చేయస్తామని చెప్పారు. కానీ పది శాతం కంటే ఎక్కువ ఎక్కడా కొనుగోలు చేయలేదు. ఇది వాస్తవం. మేం ప్రతి రోజూ రైతుల మధ్య ఉంటాం, మార్కెట్ యార్సులలో తిరిగాం. రైతుల పక్షాన ఎప్పటికప్పుడు అధికారులు, వ్యాపారులతో మాటల్లాడుతున్నాం. గుంటూరు జిల్లా నుంచి విపరీతంగా ధాన్యం రావడం వలన నల్గొండ జిల్లాలో ధాన్యం ధర పడిపోయింది. ఎక్కడ కూడా ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన విధంగా ధాన్యానికి మద్దతు ధర రావడంలేదు. కేవలం పది శాతం కంటే ఎక్కడా కొనుగోలు చేసే పరిస్థితి లేదు. ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలతో కొనుగోలు చేయస్తామన్నారు కానీ ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు మొక్కుబడిగా కొనుగోలు చేశాయి తప్ప ఎక్కడా పూర్తి స్థాయిలో కొనుగోలు చేయలేదు. పది శాతం కంటే ఎక్కువ ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు కొనుగోలు చేసిన పరిస్థితులు లేవు. రైతులు కళ్లాలలో ధాన్యం ఉంచుకొని, మార్కెట్ యార్సులకు తరలించి రోజుల తరబడి కాపలా కాస్తా, అధికారుల చుట్టూ, వ్యాపారుల చుట్టూ

తిరిగినా కూడా, 100, 200 రూపాయలకు తక్కువకు ఇస్తామని చెప్పినా కూడా కొనుగోలు చేసిన దిక్కు లేదు. ఇది వాస్తవం. నేను సీజన్లో నెల రోజులు లేదా కనీసం 20 రోజులు రైతుల బాధలు తెలుసుకొంటాను.

ప్రత్తి విషయానికోస్తే, ప్రత్తి ధర క్షీంటాలుకు 1500, 1600 రూపాయలకు కూడా కొనే దిక్కు లేదు. పొలంలో పత్తి సేకరించడానికి క్షీంటాలుకు 1500, 1600 రూపాయలు కూలీలకు ఖర్చు అవుతుంది. కూలీలకు చెల్లించిన ఖర్చులు కూడా రాని పరిస్థితి ఒక్కుక్కసారి పస్తుంది. ప్రత్తి ధర విషయంలో ప్రభుత్వం కాస్త జోక్యం చేసుకోవాలని గత శాసనసభ సమావేశంలో కూడా నేను మాట్లాడాను. కానీ ప్రత్తి రైతులకు న్యాయం జరగలేదు. ధాన్యం పండించిన రైతులు, ప్రత్తి, మిర్చి పండించిన రైతులకు వారు పండించిన పంటకు గ్యారంటీగా ఇంత ధర పస్తుందనే పరిస్థితి లేదు. అదే విధంగా ప్రభుత్వసరంగా మీరు కనీస మద్దతు ధర కల్పించలేకపోతున్నారు, నష్టపోయినవారికి నష్టపరిహారం ఇష్టపోకపోతున్నారు, పంటల బీమా పథకం ద్వారా కూడా నష్టపరిహారం ఇప్పించారా అంటే అది కూడా లేదు. పంటల బీమా పథకం ఫార్మగా తయారైంది. బ్యాంకుల నుంచి రుణాలు తీసుకొనేటప్పుడు ఇష్టారెన్స్ కింద డబ్బు జమ వేసుకుంటున్నారు కానీ పంటలవారీగా గ్రామాన్ని యూనిట్లో తీసుకొని నష్టపరిహారం ఇచ్చారా అంటే అది లేదు. నష్టపోయిన రైతాంగానికి నష్టపరిహారం ప్రభుత్వం నుంచి ఇష్టపోకపోయారు, పంటల బీమా పథకం నుంచి ఇప్పించలేకపోయారు, ప్రభుత్వసరంగ నంష్టల చేత పంటను కొనుగోలు చేపించలేకపోయారు. ఈ రకంగా రైతులకు వ్యవసాయానికి కావలసిన పెట్టుబడి విపరీతంగా పెరిగిపోయింది. ఎరువుల ధరలు పెరిగాయి, డీజిల్ ధర పెరిగింది, వ్యవసాయ కూలీల రేట్లు పెరిగాయి. ఈ విధంగా అన్ని రకాలుగా వ్యవసాయ రంగానికి, రైతులకు అవసరమైన పెట్టుబడులు పెరిగాయి. పండించిన పంటను మద్దతు ధర రాకపోవడం వలన రైతులు తీవ్రంగా నష్టపోయారు. ఇదే పరిస్థితి రాష్ట్రంలో కొసాగితే, భవిష్యత్తులో ఏ పంట పండించకుండా, వ్యవసాయం చేయలేం బాటూ అని చెప్పి పారిపోవలసి పస్తుంది. ఇది వాస్తవం. మనమందరం రైతు కుటుంబాల నుంచి వచ్చినవారం కాబట్టి రైతులు నష్టపోకుండా ఉండడానికి తీసుకోవలసిన చర్యలు తీసుకోవాలి.

పంట నష్టం జరిగినపుడు, మార్కెటింగ్ అవకాశాలు కల్పించే విషయంలో రైతులకు అవసరమైన వాటికి సభీడీ ఇచ్చే విషయంలో గానీ, రైతులు నష్టపోకుండా చర్యలు ప్రభుత్వసరంగా చేపట్టకపోతే, రైతులను ఆదుకోకపోతే ఎలా? ప్రతిపక్షాలు ఎప్పుడూ అడుగుతుంటాయని మీరు అనుకోంటే అది చాలా తప్ప. రైతులు తీవ్రంగా నష్టపోతున్నారు. కాంగ్రెస్ పార్టీకి ఒట్లు వేసినవారూ రైతులే, ఇతర పార్టీలకు ఒట్లు వేసినవారూ రైతులే. రైతులు రైతులే. రైతులు అన్ని విధాలుగా నష్టపోతున్నారు. రైతులు నష్టాలకు గురవడమే కాకుండా అన్యాయాలకు గురవుతున్నారు కాబట్టి వాస్తవాలను ప్రభుత్వం గమనించి వారికి నష్టం జరగకుండా వారిని ఆదుకోవడానికి తీసుకోవలసిన చర్యల గురించి ఆలోచించి, చర్యలు చేపట్టకపోతే, అయి పద్ధతులను అవలంభించకపోతే వ్యవసాయ రంగానికి, రైతాంగానికి తీవ్ర నష్టం కలిగించినవారపుతారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు దీని విషయమై ప్రత్యేకంగా అధ్యయనం చేపించి రైతులకు న్యాయం చేయడానికి తీసుకోవలసిన చర్యలు చేపట్టాలని రైతులు నష్టపోకుండా చర్యలు తీసుకొనేందుకు ఆలోచించాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

డా.జయప్రకాశ్ నారాయణ (కూకటపల్లి): అధ్యక్షా, ముందుగా ఈ ప్రశ్నోత్తరాల సమయంలో ఈ అంశాన్ని లఘుచర్చగా మార్చాలని సూచించిన పెద్దలు చంద్రబాటు నాయడు గారికి ధన్యవాదాలు

తెలియజేస్తున్నాను. దానిని సహ్యదయంతో అంగీకరించిన మిమ్మల్ని, ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాము. ఎందుకంటే ఖచ్చితంగా ఈ రాష్ట్రంలో అత్యంత కీలకమైన సమస్య ఇది. వ్యషపసాయం రంగంలో ఉన్న సంక్షోభం. అందుకే ఎన్నోసార్లు సమయం లేకపోయినా కూడా మీ దృష్టిని ఆకర్షించడానికి నేను ప్రయత్నం చేశాను. పొళ్లిల జోలికి నేను వెళ్లదలచుకోలేదు.

ఉ. 11.50

అధ్యక్షు, వివాదాల జోలికి నేను వెళ్లదలచుకోలేదు. కానీ ప్రభుత్వ విధానాలను చాలా లోతుగా అలోచన చేసి చెబుతున్నాను. మనందరి అలోచన కూడా రైతుకు న్యాయం చేయాలనే ఉంది. రైతుకు అన్యాయం చేయాలనే కోరిక మనలో ఎవరికి గానీ ఏ పొళ్లికి గానీ లేదు. కానీ మనమంతా కలిసి రైతుకు అన్యాయమే చేస్తున్నాం. మన విధానాల్లో మామూలు లోపాలు గాకుండా చాలా తీవ్రమైన లోపాలున్నాయి. తీవ్రాతి తీవ్రమైన లోపాలున్నాయి.

అధ్యక్షు, కనీస మధ్యతు ధర వల్ల రైతుకు న్యాయం జరుగుతుందని ఎవరైనా భ్రమ పడితే అది భ్రమ మాత్రమే. ఇప్పుడే పెద్దలు శ్రీ పెంకట రెడ్డి గారు చెప్పారు. రాష్ట్రంలో పరి పండించే రైతును ఎక్కువైనా అడగండి. ఈ సంవత్సరం నాకు కనీస మధ్యతు ధర వల్ల ప్రభుత్వం నుంచి న్యాయం జరిగిందనే రీతిలో ఏ ఒక్క రైతున్నా ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో చెప్పగలిగితే నేను బేసురుతుగా మీ అందరికి క్షమాపణ చెబుతాను. ఇవాళ తడిసిన ధాన్యం కొన్నదానికి సంబంధించి చెబుతాను. తుర్పు గోదావరి జిల్లా రాజమండ్రి దగ్గరలోని కోరుకొండ మండల కేంద్రంలో నేను స్వయంగా చూశాను. 23 రోజుల పాటు అక్కడ కొనుగోలు కేంద్రం ఏర్పాటు చేస్తే బహుళా అక్కడ యాభై వేల రూపాయలు ఖర్చు అయ్యంటుంది. అక్కడ మహిళలు ఉండి డెమాన్స్‌ప్రైవెట్ పెట్టారు. అక్కడ కేవలం మూడు బస్టోల ధాన్యాన్ని కొన్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారి సమాధానం ఏమిటంబే, మార్కెట్‌లో రేటు ఉంది కాబట్టి అవసరం లేదనే విధంగా నాకు చెప్పారన్నారు. కానీ, మీరు 440/- రూపాయలు ఇస్తున్నారు కాబట్టి, 440/- రూపాయల రేటే ఉండని మనం అనుకుంటున్నాం. మిమ్మల్ని రేటు పెంచమని కూడా నేను అడగడం లేదు. ఎందుకంటే అర్.బి.ఐ. వల్ల ప్రభుత్వానికి పరిమితులున్నాయని నాకు తెలుసు. చెడిపోయిన ధాన్యాన్ని, తడిసిన ధాన్యాన్ని ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ధర కంటే మిల్లరు అదనంగా యాభై రూపాయలిచ్చి కొన్నారు. అందుకే మీరు ఎక్కువగా ధాన్యాన్ని కొనలేదు.

అధ్యక్షు, వాస్తవానికి తడిసిన ధాన్యం రంగు మారడం చేత మీకు పోషికత ఏమీ పోదు. కేవలం రంగు మారుతుంది అంతే. మామూలు బియ్యానికి కొనుగోలు కష్టమాతుంది. ఉప్పుడు బియ్యంగా మారిస్తే, ఖచ్చితంగా గిరాకి ఉన్న చోట అమ్ముకుంటే రేటు రావచ్చు. మన రాష్ట్రంలో గిరాకి లేదు. మన దేశంలో లేదు. ముఖ్యమంత్రి గారిని మళ్లీ మళ్లీ కోరాం. అయ్యా, నిదేశాల్లో అమ్మే ఏర్పాటు చేయండి, దాని వల్ల ఎవరికీ సష్టం లేదు, మన రైతుకే లాభం ఉంటుందని పదే పదే కోరడం జరిగింది. ప్రాశ్నాత్మక దేశాల్లో గానీ, ముఖ్యంగా మధ్య ప్రాచ్య దేశాల్లో అంటే గల్వ్ దేశాల్లో మంచి గిరాకి ఉంది. ఒకప్పుడు ఈ దేశం నుంచి ఇర్చై లక్షల మెట్రిక్ టమ్ముల ఉప్పుడు బియ్యాన్ని అమ్ముకునే వాళ్లం. మతి లేక, ప్రభుత్వానికి విజ్ఞత లేక, నిదేశాల్లో అమ్మే అవకాశం లేక..... నేను ఈ ప్రభుత్వాన్ని అనడం లేదు. మన్నించండి. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఖచ్చితంగా ఈ విషయంలో విజ్ఞత లేదు. ఎగుమతులను విజ్ఞత లేక కేంద్రం నీపేధించింది. మనకు డిమాండ్ లేకున్నా అక్కడ డిమాండ్

ఉంటే కూడా ఎగుమతులను నివేదించారు. ఆ డిమాండ్ తీసుకుని, నివేదాలను తోలగించి ఒక పది లక్షల మెట్రిక్ టమ్ముల ధాన్యాన్ని బయట అమ్మినట్టే కనీసం రైతులకు క్షీంటాలుకు మూడు, నాలుగు పందలొచ్చేది. కానీ విపరీతంగా నష్ట పోవడం జరిగింది. మర్థతు ధర వల్లో, ధాన్యం సేకరణ వల్లో రైతుకు లాభం లేదు. మార్కెట్ నడవనిస్తే ధర తగ్గకుండా, ధరను చంపేయకుండా, రైతు నష్టి విరపకుండా ప్రభుత్వ విధానముంటే చాలు.

అధ్యక్షుడు, దేశంలోపలనే అంటే రాష్ట్రం నుంచి బయటి రాష్ట్రాలకు గానీ, కనీసం ప్రక్క జిల్లాలకు కూడా ధాన్యాన్ని వెళ్లినియకుండా చూస్తున్నారు. ప్రక్క రాష్ట్రానికి కూడా ధాన్యం వెళ్లినియుద్ధంటున్నారు. ఒక ప్రక్కనేమో మన విధానాలు రైతుకు సాయం చేసేవిగా ఉంటూ మరో ప్రక్కన ధరలు పెరుగుతున్నాయేమోన్నటువంటి భయంతో, ఓట్ల పోతాయన్న భయంతో రైతుకు అన్యాయం చేస్తున్నాం.

అధ్యక్షుడు, మన రాష్ట్రంలో రెండు కోట్ల మందికి రేషన్ కార్బూలున్నాయి. మల్లీ రచ్చబండ కార్బూక్సమంలో మరో ముప్పై ఐదు లక్షల అప్పికేపట్లు రేషన్ కార్బూల కోసం వచ్చాయని ఇవాళ చెప్పారు. రెండు కోట్ల మందికి అంటే సివిల్ సప్లైస్ శాఖా మంత్రి గారు ఎనిమిది కోట్ల మంది జనాభాకు కుటుంబంలో నలుగురు ఉన్నారనుకుంటే మీరు బియ్యం ఇస్తుంటే, ఇంక ఎవరికి ధరలు పెరిగేది? అధ్యక్షుడు, మీకు, నాకూనా ధరలు పెరిగేది? అయినా మీరే చెప్పారు. ఏమనంటే సూపర్ పైన్ బియ్యం, మంచి బియ్యం బి.పి.టి. బియ్యం కిలో 24/- రూపాయలుంది మన రాష్ట్రంలో అని నిస్స ఒక ప్రశ్నకు సమాధానంగా మీరే సభలో చెప్పారు. ఏమిటి వచ్చిన ఇబ్బంది? రేటు మీద రెఫ్రైజ్యెన్స్ పెట్టి ఎందుకు మనం రైతును చంపేస్తున్నాం? ఎగుమతులు లేకుండా ఎందుకు ఆటంకం కల్గిన్నన్నాం? ఉత్సత్తు పెరిగిందని మనమే చెబుతున్నాం. గత యేడాది కంటే ఈ సంపత్తురం నలభై ఐదు, యాభై లక్షల మెట్రిక్ టమ్ముల ఆహార ధాన్యాల ఉత్సత్తు పెరిగిందని నిస్స బడ్జెట్ ప్రసంగంలో చెప్పారు. అంటే ఉత్సత్తు పెరిగింది గానీ ఎనియాగం మాత్రం పెరగడం లేదు. మీరు ఎలాగ లెక్కావేసినపుటీకే ముఖ్యమంత్రి గారూ, రాష్ట్రంలో ఇవాళ బియ్యానికి ఉన్న డిమాండ్ ఎనభై, తొంభై లక్షల మెట్రిక్ టమ్ములు దాటదు. కనీసం నలభై, యాభై లక్షల మెట్రిక్ టమ్ముల ఆ మిగిలిన ధాన్యాన్ని ఏంచేధ్వామని? అంటే రైతును చంపేయడం కోసమని. మేము విదేశాల్లో ధాన్యాన్ని అమ్మినియం, ప్రక్క రాష్ట్రాలకు పోనిప్పం, రేటు పెరగినియం, మీ చేతనైతే అమ్మేయండి, లేకపోతే మానేయండి అనే రీతిలో ప్రభుత్వం వ్యపహరిస్తోంది. ఎలాంటి పద్ధతి అధ్యక్షుడు ఇది? మన విధానం ఉద్దేశం అ ప్రకారం ఉంది. అంటే ప్రభుత్వ విధానం భచ్చితంగా వ్యవసాయాన్ని నాజనం చేసేదిగా ఉంది.

MR. DEPUTY SPEAKER: Yes. What are you demanding Jayaprakash Narayan garu?

డా. జయప్రకాశ్ నారాయణ్: అక్కడికే పస్తున్నాను అధ్యక్షుడు, ఇవాళ రెండు పంటలే బాగున్నాయి. పత్తి పంట బాగుంది. అది ప్రభుత్వం వల్ల కాదు. ఎగుమతుల పుణ్యమా అని పత్తికి డిమాండ్ పెరిగింది. మన శత్రు దేశమైన పాకిస్తాన్ దేశం భారత దేశంలో ఉత్సత్తు చేసే పత్తి కావాలని మన దేశం పత్తిని కోరింది. మన దేశంలో ఉల్లిపాయల కొరత వచ్చి, ఉల్లిపాయల కోసం పాకిస్తాన్ దేశాన్ని మనం అడిగితే మీరు పత్తిని ఇస్తే మేము ఉల్లిపాయలనిస్తూమని చెప్పారు. కాబట్టి పత్తిపై ఎగుమతి నివేధం లేకుండా తమిళనాడు ముఖ్యమంత్రి గారైన శ్రీ యంకరుణానిధి గారు అయిన రాష్ట్రంలో టెక్స్టిల్ పరిశ్రమకు కావాలని చెప్పి నివేధాన్ని పెట్టమని చెప్పారు.

గట్టిగా అంతా కలిసి రైతు ఉద్యమాలు చేసిన కారణాన పత్రి ఎగుమతిపై నిపీధాన్ని పెట్టలేదు. కాబట్టే ఇవాళ పత్రి రేటు బాగున్నది. పత్రి రేటు బాగుండడానికి కారణం కేవలం ఇవాళ మార్కెట్లో డిమాండ్ పెరగడం తప్ప ప్రభత్వ విధానాల వల్ల కాదు. ఎక్కడ ప్రభత్వ జోక్యం ఉంటే అక్కడ రేటల్లు తక్కువగా ఉన్నాయి.

అధ్యక్షుడు, చెరుకు విషయాన్ని తీసుకోండి. పెద్దలు, అనుభవజ్ఞులంతా ఉన్నారు. అందరికీ తెలుసు. రాష్ట్రంలో చెరుకు పండించే ఒక రైతునైనా సరే రేటు బాగుందని చెప్పే రైతును చూపించండి నాకు. గత సంవత్సరం కంటే కూడా ఈ సంవత్సరం చెరుకు రేటు తగ్గిపోయింది. అయ్యా, మీరు కనీసం ఎస్.ఎ.పి. (State Advisory Price) ఆ సలహా ప్రైస్‌ను ఇవ్వండి, రాష్ట్రానికి ప్రసాదాల్ని ఇండిషన్, మీరు కనిటీని వేసి రేటును ప్రకటించండి అంటే ప్రకటించలేక పోతున్నారు. ప్రభత్వాన్ని ఆ విషయం గురించి అడిగితే సహకార చక్కెర ఫౌండ్రీలకు మేము డబ్బు ఇవ్వాలి వస్తుందని, ఆ విధంగా యాభై, వంద కోట్ల రూపాయల మేర మా డబ్బు పోతుంది కాబట్టి మేము ఆ పని చేయలేక పోతున్నామని అంటున్నారు.

అధ్యక్షుడు, గత సంవత్సరం కంటే ఈ సంవత్సరం చెరుకు రేటు రాష్ట్రంలో ప్రతి ఫౌండ్రీ క్రింద రెండు వేల మూడు వందల రూపాయలకు తగ్గింది. కొన్ని యాజమాన్యాలు ఒక ప్రాంతంలో ఒక రేటునిస్తున్నాయి. మరొక ప్రాంతంలో వేరొక రేటునిస్తున్నాయి. ఉదాహరణకు హనుమాన్ జంక్షన్లో ఫౌండ్రీ ఉన్న వారే దక్కన్ సుగర్ ఫౌండ్రీని కొనుగోలు చేశారు. తెలంగాణ ప్రాంతంలో అక్కడ డిమాండ్ ఉంది కాబట్టి అక్కడ రేటు ఎక్కువగా ఇస్తున్నారు. వాళ్లే హనుమాన్ జంక్షన్లో తక్కువ రేటు ఇస్తున్నారు. ఎందుకంటే, *They can get away with what they have or what they give.* ఎస్.ఎ.పి. రేటు ఇవ్వడానికి ఏమి ఇబ్బంది అధ్యక్షుడు ? రూపాయ కూడా ఖర్చు పెట్టునక్కలేదే? కేవలం ఒక స్టేట్ అడ్యూయిజర్ ప్రైస్‌ను పెట్టి, ఆ కనిటీని సమావేశపరచి, కనీసం రెండు వేల నాలుగు వందల రూపాయలు, రెండు వేల మూడు వందలు, నాలుగు వందలకు కు తక్కువ గాకుండా మనం రెండు వేల ఐదు వందలు టన్ను చోపున కోరుతున్నాం. కానీ కనీసం టన్నుకు 2,200/-, 2,300/- రూపాయలైనా ఇచ్చిస్తుటే ఇచ్చితంగా గిట్టుబాటు అపుతుంది. ఇవాళ, రేపు చెరుకు రైతులు చాలా మంది చెరుకు పంటను పండించడానికి ముందుకు రావడం లేదు. అదే రైతును మీరు బెల్లించి మీకెందుకు చెరుకు రేటును మేమిస్తాం పంటను పండించమని అంటారు. పంటను వేస్తే మళ్లీ నాశనం చేస్తారు. అంటే మన విధానాలే అధ్యక్షుడు రైతును నాశనం చేస్తున్నది. మాటలు ఎప్పైనా చెప్పిమ్మా. సంకల్పం ఏదైనా కావచ్చు. మన చేతలు పర్యపసానాన్ని నిర్లయిస్తాయి.

అధ్యక్షుడు, ఆయుల్ పామ్ విషయం ప్రస్తావనకు వచ్చింది. మార్కెట్ ఇంట్రోవెన్షన్ సీర్కుములో ఇప్పటికీ కూడా ముఖ్యమంత్రి గారు 26,000 కోట్ల రూపాయలు మనం ఇవ్వపలసిన చట్టబద్ధమైన డబ్బు, మనం కమిట్ అయ్యాం ఇవాళ. మళ్లీ ఆయుల్ పామ్ విషయానికొస్తున్నాను. ఐదు నిమిషాల వ్యాపకి ఎక్కువైనా పర్యా లేదు. ఎందుకంటే ఇంతకంటే కీలకమైన అంశం మరొకటి లేదు. దయచేసి కాస్త ఓపిక పట్టండి.

ఆయుల్ పామ్ను తీసుకున్నట్టుతే, పాకిస్థాన్ దేశం శత్రు దేశమైనా సరే, ఎట్లటే కాటన్ పంట విషయంలో సహాయం చేస్తోందే అదే విధంగా మలేపియా దేశం కూడా సిద్ధంగా ఉంది. మలేపియా దేశం నుంచి ఆయుల్ పస్తుంటే వాళ్లు ఎక్కుపోట్ డూబ్యాటీ వేశారు. కానీ మనం ఇబ్బండి ముబ్బడిగా ఆయుల్ పస్తుంటే, రాయలసీమ మొత్తం కూడా ఆయుల్ సీడ్స్ గ్రోయర్స్ ఉంటే మన ఆయలేస్డ్ గ్రోయర్స్ స్టోపుతను

ర్షించుకోవాలనే కోరిక ఈ కేంద్ర ప్రభుత్వానికి లేదు. ఒక రూపాయ కూడా దిగుమతి సుంకం లేదు. కానీ మలేపియా దేశం వారు ఎగుమతి సుంకాన్ని చేస్తున్నారు. వాళ్ల లాభం సంపాదించడానికి ఆ విధంగా సుంకాన్ని చేస్తున్నారు. ఏం అధ్యక్షా, మన దేశ రైతులను కాపాడు కోవాలనే కోరిక మనకు లేదా? ప్రపంచంలో మరే పెద్ద దేశంలో కూడా రైతులకు ఇంత ద్రోహం చేసే ప్రభుత్వం లేదు అధ్యక్షా. ప్రతి దేశం ఎక్స్పోర్ట్ పెంచాలని, రైతులకు అండగా నిలబడాలని పోరాదుతుంటే మన దేశంలో ప్రభుత్వం రైతులకు రేటు రాకూడదని, మార్కెట్లో రేటు పెడితే ఓట్లు పోతాయని, ఏదో ఒక వంకన రైతుకు అన్యాయం చేస్తోంది.

నేను నిర్దిష్టమైన దృష్టింతాలు చెబుతాను. కాదని ఎవరినైనా చెప్పమనండి. నేను చెప్పిది అబద్ధమని ఏ ఒక్క అంశంలోనైనా చెప్పమనండి.

అధ్యక్షా, ఇవాళ చేపల విషయం తీసుకోండి. కోస్తాంధ్రలో చాలా ప్రాంతాల్లో చేపల పెంపకం దేశంలోనే అతి పెద్ద పెంపకం మన రాష్ట్రంలోనే ఉన్నది. అధ్యక్షా, ఫంగేసిస్ అనే ఒక రకమైన చేప ఉన్నది. ఈ ఫంగేసిస్ అనే చేప కిలో రేటు 60/- రూపాయలు ఉంటే విదేశాల సుంచి ఒక రూపాయా కూడా దిగుమతి సుంకం లేకుండా బర్మ, బంగాలీశ్ నుంచి మరియు ఇతర దేశాల సుంచి ఇఖ్వాడి ముబ్బడిగా దిగుమతులను అనుమతించడంతో అరవై రూపాయలున్న రేటు ఇవాళ ముపై రూపాయలైంది. అంటే ఇక్కడ రేటు పెరిగితే పెరగకుండా చంపేయడం కోసం దిగుమతుల్లో సుంకం లేకుండా ప్రోత్సహిస్తున్నారు. ఇక్కడ రేటు తగ్గితే పెంచడానికి వీలు లేకుండా దిగుమతిని నిప్పిస్తున్నారు. అధ్యక్షా, ఈ రైతులకు న్యాయం చేయడానికి ఉండా లేక అన్యాయం చేయడానికి ఉండా ఈ ప్రభుత్వం? ప్రపంచంలో ఇంకొక దేశాన్ని చూపించండి. చైనాను చూడండి. ఒక నియంత్రుత దేశమైన చైనాలో చూడండి. రైతులకు అన్యాయం చేసే విధానం అక్కడ కూడా లేదు. అదే ప్రాస్టిలో అయితే దీన్నో పదో వంతు అన్యాయం జరిగితే రోడ్స్ నీ బందీ అపుతాయి. ట్రక్కులన్నీ కూడా అక్కడ రోడ్లు ఆడమించేస్తాయి. అక్కడ మూడు శాతం రైతులున్నారు. పొపం ఇక్కడ రైతులంతా అమాయకులు కాబట్టి కులాల పేరుతో, పార్టీల పేరుతో చీలిపోయారు కాబట్టి రైతులకు భయంకరమైన ద్రోహం చేస్తున్నారు.

అధ్యక్షా, డిమాండ్లకు వచ్చే ముందు మళ్లీ ప్రభుత్వానికి ఒకసారి మనవి చేస్తున్నాను. మీకు థరలు పెరగడం వల్ల ఇఖ్వాందులు వస్తాయనే భయం వద్దు. రెండు కోట్ల మందికి రేసిస్ కార్బూలున్నప్పుడు రెండు రూపాయలకే కిలో బియ్యం వారందరికి పంపిణి చేస్తున్నప్పుడు, అయితే రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం ఇస్తున్నమాట బూటకం. బూటకం అని నేను అనుకోవడం లేదు. లేకపోతే అనవసరంగా అందోళన పడి రైతులను అన్యాయం చేస్తున్నారు. దేశంలో ఇవాళ పుడ్ సెక్కురిటీ బిల్లు అని అంటున్నారు.

అధ్యక్షా, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో తొంచై శాతం మందికి రెండు రూపాయల బియ్యం అని, లేకపోతే మూడు రూపాయల బియ్యం అని అంటున్నాం. వట్టణంలో యాభై శాతం మందికి బియ్యం పంపిణీ జరుగుతోంది. ఇంకెవరికి ఇఖ్వాంది? ఆ తరువాత మిగతా వారికి ఒక రూపాయ రేటు పెరుగుతుందనే భయంతో మీరు ఎక్స్పోర్ట్ ఆఫేస్తాం, రాష్ట్రం నుంచి బయటకు పోనిప్పం, రేటు పెరగినప్పం, రైతులను చాపనిస్తాం అనే విధానాన్ని అవలంభిస్తున్నారు. ఈ పద్ధతిని మానుకోవాలి. అందుచేత నిర్దిష్టమైన డిమాండ్ను ఇప్పుడు నేను కోరేది. ఇవాళ ఇంకొక అంశం ఏమిటంటే అనియన్ రేటు పెరగ్గానే దేశమంతా

గగ్గోలవతోంది, పార్టీలన్నీ గందర గోళం చేస్తాయి. ఇవాళ ఆనియన్ ధర పడిపోయింది. ఆ విషయంలో మాళ్లాడే వ్యక్తి ఒక్కడు లేదే? అదే విధంగా ఉమోట ధర కిలో పదహారు రూపాయల్లో పతాక శీర్షికలో పస్తుంది. అదే ఉమోట మదనపల్లీలో అర్థ రూపాయికి కిలో అయితే రోడ్స్ మీద పారబోనుకుంటారు. అస్సుడు ఎవరూ పట్టించుకోరే? కోల్డ్ స్టోరేజ్ ఫసిలిటీ ఏ మాత్రం లేదే? రాష్ట్రంలో రెండు కోట్ల తొమ్మిది లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల పండ్లు, కూరగాయలు ఉత్పత్తి అపుతుంటే ఎనిమిది లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల మేరకే కోల్డ్ స్టోరేజ్ ఫసిలిటీ మనకు ఉన్నది. ప్రభుత్వం దగ్గర దాదాపు జోరో.

మ.12.00

ఈ కోల్డ్ స్టోరేజెస్ ఉన్నది కూడా ప్రధానంగా గుంటూరు జిల్లాలో ఉన్నాయి. గుంటూరు జిల్లాలో మిర్చి పంట కోసం 70 నుండి 80 వరకు కోల్డ్ స్టోరేజీ గోడాన్స్ ఏర్పాటు చేయగానే మిర్చి పంట సైబిలైజ్ అయిపోయాది. ధర పడిపోకుండా రైతుకి రేటు పస్తుంది. నినియోగ దారుడికి రేటు పెరగకుండా ఆగుతుంది, దాని మీద మీకు శ్రద్ధ లేదు. కాబట్టి, ప్యాడీ ఎగుమతుల విషయంలో ఎట్టి పరిస్థితుల్లో ఈ ప్రభుత్వం సిద్ధపడాలి, కేంద్రాన్ని ఒప్పించి తీరాలి. ఉత్పత్తి పెరుగుతున్నప్పుడు డిమాండు పెరగసప్పుడు, విదేశి వాణిజ్యం, రాష్ట్రం బయట వాణిజ్యం తప్ప వేరే మార్గమేమిటో చెప్పండి. మీరు రేటు ఇవ్వేరు, మీకు ఆ శక్తి లేదు. శక్తికి మించి మనం కోరడం కూడా ధర్షం కాదు. ఇక్కడ ఇంత మందికి మీరు రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం లేక మరొకటి ఇచ్చినప్పుడు, సామాన్యల అవసరాలను తీర్చినప్పుడు ఇంకోక రూపాయ పెరుగుతుందన్న భయం మీకు అవసరం లేదు. ఈ రోజు అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో వివిధ కారణాల వలన బ్రహ్మండమైన రేటు ఉన్నది. పాకిస్థాన్లో ఉత్పత్తి లేకపోవడం, మరికొన్ని దేశాలలో ఉత్పత్తి పడిపోవడంచేత, అంతర్జాతీ మార్కెట్లో అహరం ధాన్యాల ధరలు బాగున్నప్పుడు, వర్షాలు కురవడం వలన కోన్ని చేట్ల పంటలు దెబ్బతిన్నా కూడా ఇబ్బడిముఖ్యిగా దాదాపు ఆరు కోట్ల టన్నులు బియ్యంగానీ, గోధుమలు గానీ దేశంలో లభిస్తుంటే, మన అవసరాలకు మించి దాదాపుగా రెట్టింపు ధాన్యం దేశంలో లభ్యంగా ఉంటే, ఇప్పుడు ఎగుమతి చేయకపోతే మరెప్పుడు చేయగలం? భారతదేశం మొత్తంలో జమ్ము కాశ్మీర్ రాష్ట్రం నుంచి వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేయకుండా అవడం లేదు. కేవలం అంధ్రప్రదేశ్లో మాత్రమే ఆస్తిస్తున్నారు. ఏ రకమైన ఆంక్షలు లేకుండా శాశ్వత ప్రాతిపదికన ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి కూడా దేశంలో ఎక్కుడైనా ఎప్పుడైనా ఏ ధాన్యాలైనా అమ్మకునే ఏర్పాట్లు చేయండి.

రెండవది, ఘగర్కేన్ కోసం వెంటనే కమిటీని ఏర్పాటు చేసి, సమావేశపరచి, దయచేసి ఘగర్కేన్కి రూ.2300లకు తగ్గకుండా స్టీట్ అడ్వయిజర్ ప్రైవెని ప్రకటించండి. సహకార ఫౌండ్షన్ రైతులకు డబ్బులు అవసరమైతే రూ.50 కోట్ల ఇచ్చేయండి. రూ.50 కోట్లను ఆదా చేయడం కోసం, చెరకు రైతులకు వేల కోట్ల రూపాయల నష్టం చేయకండి. మూడవది, ఆయుల్ ఫామ్స్కి ఆ రేట్లను, రూ.26 కోట్లను వెంటనే ఇచ్చేయండి. పామాయుల్ మీద దిగుమతి సుంకాన్ని వేయండి. ఆ దిగుమతి సుంకం సుంచి వచ్చే ఆదాయాన్ని మన రాయల సీమలో ఉన్న, మన దేశంలో నూనె గింజలను పండించే రైతులకు సబ్సిడీగా ఇవ్వండి. ఇక ఈ దేశం విదేశాల మీద ఆధారపడకుండా రైతులు చూసుకుంటారు. ఈ రోజు విదేశాల నుండి భారతదేశానికి కోటి టన్నుల వరకు అంటే 60 శాతం నుండి 70 శాతం వరకు వంట నూనెలను దిగుమతి చేసుకుంటున్నాం. దానిని అపే ఏర్పాట్లను చేయండి. నాలుగవది, ప్రాట్ పెజిటబుల్స్ విషయంలో కోల్డ్ స్టోరేజీని పెద్ద ఎత్తున ఏర్పాటు చేయండి, పుడ్ ప్రాసెసింగును చేపట్టండి. ప్రాట్ అండ్ విజిటబుల్స్ను ఉత్పత్తి చేసే పెద్ద దేశాలలో

మనం రెండవ స్థానంలో ఉన్నాం. కేవలం 2.2 శాతం మాత్రమే ప్రాసిసింగ్ జరుగుతుంది. ప్రభుత్వ లెక్కల ప్రకారం 30 శాతం వృధాగా పోతోంది. ఎలుకలు తీసేస్తున్నాయి, కుళ్లిపోతున్నాయి, పారేస్తున్నారు. దేశానికి భయంకరమైన నష్టం జరుగుతోంది. మీరు కోల్ సోరేజీని ఏర్పాటు చేయండి, పుడ్ ప్రాసిసింగ్ ఏర్పాటు చేయండి. ఈ రకంగా రైతుల ఆదాయాన్ని పెంచి, వినియోదారుల ధరలను తగ్గించండి. కానీ వినియోగదారుల పేర్లు చెప్పి, అవినీతి అక్రమాల కోసం, పందికొక్కులు తినడం కోసం రైతుకి అన్యాయం చేయడం - ఈ దేశంలో వ్యవసాయ రంగాన్ని గ్రామీణ భారతాన్ని నాశనం చేయడమే అవుతుంది.

శ్రీ గాలి ముదుకృష్ణము నాయుడు : అధ్యక్ష, ఎఫ్సీబి వాళ్లు వారి దగ్గర డబ్బు లేదని, కొనుగోళ్లు చేయడం ఆపేశారు. రెండవది, ఎఫ్సీబి గోడావ్ అన్నింటిలో కూడా పాత ధాస్యం నిలువ ఉంది. చెరుకు మద్దతు ధర గురించి కూడా చెప్పారు. ఈ రోజు మన రాష్ట్రంలో తక్కువ ఇస్తున్నారు, ఎంత ఇస్తున్నది చెపులేదు, మద్దతు ధరను ప్రకటించలేదు. మహరాష్ట్రలో రూ.3 వేలు, ఉత్తరపదేశ్, హర్యానా రాష్ట్రాలలో రూ.2500 మద్దతు ధరను ఇస్తుంటే, మన దగ్గర రైతులకు రూ.1800 కూడా ఇస్తుడం లేదు. అలాగే, గాదె వెంకట రెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ, 2004లో చంద్రబాబు నాయుడు గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు యకరానికి కేవలం రూ.500లే ఇచ్చారు, మేము పెంచామని చెప్పారు. ఏమండీ.. ఆ రోజు బడ్జెట్ ఎంత? ఆ రోజు ఉన్న యూరియా ధర ఎంత? ఆ రోజు డీజిల్ ధర ఎంత ఉంది. ఈరోజు ఉన్న బడ్జెట్ ఎంత? ధరలు ఏ విధంగా ఉన్నాయి.

మొట్టమొదట భారతదేశంలో ఇన్స్పుట్ సబ్సిడీ అనే కాసెప్ట్సు ప్రవేశపెట్టింది చంద్రబాబు నాయుడు గారు. అంతకు ముందు ఇన్స్పుట్ సబ్సిడీ అనేది ఎక్కడా ఏ రాష్ట్రంలో కూడా లేదు. రైతుకు నష్టం జరిగితే నష్టపోవడమే గానీ, ఇన్స్పుట్ సబ్సిడీ అనేది లేదు. అటువంటిది మొట్టమొదటచేసారిగా భారతదేశంలో ఇన్స్పుట్ సబ్సిడీ గురించి చెప్పింది చంద్రబాబు నాయుడు గారు. మన రాష్ట్రంలో ప్రకృతి వైపరీత్యాల వల్ల రైతుకి నష్టం జరిగిన సందర్భంలో ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. అంతకు ముందు కాంగ్రెస్ వాళ్లు రూలింగ్ చేశారు. ఈ రాష్ట్రంలో గానీ ఇతర రాష్ట్రాలలో గానీ, కేంద్ర ప్రభుత్వం గానీ, ఎక్కడా ప్రవేశ పెట్టలేదు. ఇన్స్పుట్ సబ్సిడీ అనే కాసెప్ట్ ని తెచ్చింది చంద్రబాబు నాయుడు గారైతే, ఈ రోజు తమిజనాడులో హక్క్‌రంకి రూ.10 వేలు ఇస్తున్నారు, మహరాష్ట్రలో రూ.10 వేలు ఇస్తున్నారు, మనం కేవలం రూ.6 వేలే ఇస్తున్నాము. దీనిని గాదె వెంకట రెడ్డి గారు గొప్పగా చెప్పుకుంటున్నారు.

ఈ రోజు ఇన్స్పుట్ సబ్సిడీ ఎంతండీ? యకరానికి రూ.200 ఇస్తున్నారు. బ్యాంకు అకోంటు ఓపెన్ చేయాలంటే రూ.500 కట్టాలి. ప్రభుత్వం ఇచ్చే ఇన్ పుట్ సబ్సిడీని చూస్తుంటే దారుణంగా ఉంది. రెండు వందలు, నూట యాభై రుపొయలు, ముప్పయి రుపొయలు ఆ చెక్కులను అక్కడే ఎమ్ముర్చో అఫీసుల దగ్గర చించేసి పోతున్నారు. ఏంటండీ ఇది.. మాకు యకరాల కొద్ది నష్టం జరిగితే, రూ.200, రూ.300 ఇస్తున్నారు. మేము బ్యాంకు అకోంట్ ఓపెన్ చేయాలంటే రూ.500 నుండి నెయ్యి రుపొయల వరకు అవుతుంది. ఎక్కడ నుంచి తెచ్చి కట్టగలమని రైతులు బాధపడుతున్నారు. ఈ యొక్క తడిసిపోయిన ధాస్యం, మొలకెత్తిన ధాస్యం, రంగు మారిన ధాస్యం గురించి ముఖ్యమంత్రి గారు ఏదైతే ప్రామిన్ చేశారో, ఆ విధంగా పూర్తిగా కొనుగోలు చేయడంలేదు. రైతులు నష్టపోతున్నారు. దాదాపు 40 లక్షల టమ్ములు తడిసిపోయిన ధాస్యం, రంగు మారిన, మొలకెత్తిన ధాస్యం రైతుల దగ్గర ఉంది, లేదని వెంకటరెడ్డి గారు చెబుతున్నారు. వారిని రమ్మని చెప్పాండీ

వెళ్లదాం. అసెంబ్లీ నుండి ఒక కమిటీని పంపించమని చెప్పండి, అన్ని జిల్లాలను, గ్రామాలను తిరగనియుండి, తిరిగి ఒక రిపోర్టను వారినిపునిపుండి. దాని మీద ప్రభుత్వం పరిశీలన చేయాలని మేము డిమాండ్ చేస్తున్నాం.

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు : అధ్యక్షా, ఇప్పుడే కొంత మంది సభ్యులు చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా ఉన్నారు. దీని మీద కొంచెం సీరియస్‌గా ముఖ్యమంత్రి గారు ఆలోచించి న్యాయం చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. పోయిన అసెంబ్లీ సెప్స్‌లో కూడా ఇదే సబ్సైట్ మీద హాస్ అడ్జెర్న్ కావడం, ఆ తరువాత నేను నిరవధిక నిరాపోర్డీఫ్స్‌ను చేపట్టడం, అదే మాదిరి ఫీల్డుకు కూడా పెళ్లి చాలాసార్లు చూడటం, ఈ సంవత్సరంలో ఆరు నెలలు అంటే ఆరు సార్లు ఖరీఫ్ పంట మొత్తం ఆకాల వర్షాలు పడ్డాయి. అదేమాదిరిగా గపర్చమెంటు కూడా సమాధాన మిచ్చిన సందర్భంలో చాలా పెద్దవిత్తున ఎప్పుడూ జరగని సష్టం జరిగిందని, అనేకమార్లు ఒప్పుకోవడం జరిగింది. అది ఒప్పుకున్న తరువాత ఈ సంవత్సరం మనం ఊహాంచని విధంగా, గత 30 సంవత్సరాలలో ఎప్పుడూ ఈ విధంగా జరగలేదు. ఒక ప్రక్క అకాల వర్షాలు, మరో ప్రక్క తెగుళ్లు కూడా వచ్చాయి. వేరు శనగ గానీ, శనగలుగానీ, కంది గానీ, మిరప గానీ, అన్ని పంటలకు తెగులోచ్చింది. మీ నియోజక వర్గంలో కూడా పసుపును మీరు చూశారు అధ్యక్షా, మొత్తం కుళ్లపోయింది. ఒకటి కాదు మొత్తం చాలా భయంకరంగా వరి ధాన్యం గానీ, వేరు శనగ గానీ, పోగాకు గానీ, ప్రత్రిగానీ, శనగలు, మిరప, అదేమాదిరిగా కంది ఇంకో ప్రక్క చూస్తే పామాయిల్, చెరకు రైతులందరూ చాలా ఇబ్బందులను అనుభవించారు. ఆ విషయంలో మేం పదే పదే ప్రభుత్వాన్ని రికెప్ట్ చేశాం. పదే పదే మేము ఆల్ పాస్ట్ మీటింగులు కూడా పెట్టుకున్నాం. మేముందరం పెళ్లి డెలిగేషన్ ఇచ్చాం. ముఖ్యమంత్రి గార్కెట్తే మా పాస్ట్ సభ్యులు ఇటీవల కూడా అసెంబ్లీలో చర్చకు రాలేదనే ఉద్దేశంతో వెంటనే చర్చ తీసుకోవాల్సిందిగా కోరుతూ ఒక మొమోరాండాన్ని కూడా సమర్పించారు. మేము అన్ని విధాలుగా ప్రయత్నం చేసినా, ప్రభుత్వం మాత్రం అనుకున్న విధంగా స్పుందించడం లేదు. నేను ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే, మొత్తం 40 లక్షల ఎకరాలలో పంట సష్టం జరిగిందని మీరిచ్చిన సమాధానంలో చెప్పారు. కానీ, దాదాపు ఆ సీజన్లో 60 లక్షల యకరాలలో పంటలు దెబ్బతిన్నాయి. గత 50 సంవత్సరాలలో ఎప్పుడూ రానటువంటి సష్టం వచ్చింది. అదే మాదిరిగా వ్యాల్యుయేషన్ కూడా మీరు చేస్తే, ఎంత వ్యాల్యు వేశారు? అది కూడా ప్రభుత్వం చెప్పాల్సిన అవసరం ఉంది. కానీ, మా లెక్క ప్రకారం రైతాంగం రూ.3 వేల నుండి రూ. 4 వేల కోట్ల వరకు సష్టపోయారు.

మరో వైపు ఈ సంవత్సరం వచ్చిన దిగుబడిని చూస్తే, ఒక్కొక్క యకరానికి 15 బస్తాలకు తగ్గిపోయింది. మరో ప్రక్క పూర్తిగా పంటంతా కొట్టుకుపోవడం, అదేమాదిరిగా రంగు మారడం, బురదలో కలిసిపోవడం జరిగింది. ఇంకో ప్రక్క మీరు చూస్తే, ఎంత భయంకరమైన పరిస్థితి ఉందంటే, ఏ సీజన్లో కూడా మాదిరిగా జరగలేదు. డిసెంబర్లో ఇంత పెద్దవిత్తున వర్షాలోస్తాయని ఎప్పుడూ మనం ఎక్సెప్ట్ చేయలేదు. డిసెంబర్లో పెద్ద ఎత్తున వర్షాలు పడ్డాయి. అదే మాదిరిగా పంట కోసుకొని ఇంటికి తెచ్చుకునే సమయంలో, పంటను కోసి పొలాల్లో పెట్టారు, పొలాల్లో పెట్టిన తరువాత వెంటనే వర్షాలు కురవడం వలన పంట మొత్తం కుళ్లపోయింది. వేరు శనగ కూడా రెడీగా పంట మొత్తాన్ని పెరికి పెట్టారు. పెరిగి వేసిన కుపులన్నీ నాలుగైదు రోజులు తెరపిలేకుండా వర్షాలు కురవడం వలన మొలక్కొచ్చేసింది. ఒక్క గింజ కూడా ఇంటికొచ్చే పరిస్థితి లేకుండా పోయింది. ఇంకో ప్రక్క పాగాక్కెతే ఎప్పుడూ ఈ మాదిరిగా జరగలేదు. పాగాకు నర్సరీలు మొత్తం కొట్టుకొని పోయాయి.

ఈ విధంగా చూస్తే చాలా దారుణంగా పంటలన్నీ సష్టం అయ్యాయి. రైతుల దగ్గర కనీసం నలబై లక్షల మెట్రిక్ టన్సుల రంగు మారిన ధాన్యముంటే ప్రభుత్వం కొనుగోలు చేసింది కేవలం ముపై రెండు లక్షల మెట్రిక్ టన్సులని చెప్పారు. మీరు చెప్పిన దాని ప్రకారం పదకొండు నుంచి పన్నండు లక్షలు ఇచ్చారు. నేను అడిగేదేమిటంటే ప్రభుత్వమే ముపై వేల రూపాయలకు కొనే పరిస్థితికి వ్యస్తి బయట దీనిపైన ఎంత ఎక్స్పోల్యుటేషన్ జరిగిందనే దాని మీద మీరోక్కసారి ఆలోచించాల్సిన అవసరమున్నది.

నేను ముఖ్యమంత్రి గారిని రిక్వెస్ట్ చేసేదేమిటంటే గత సంవత్సరం పదహాను వందల నుంచి పదహారు వందల రూపాయలు బస్తా అమ్మితే ఈ సంవత్సరం బస్తా ఏడు వందల రూపాయలకు కూడా కొనే నాథుడు లేదు. గత సంవత్సరం కంటే ఈ సంవత్సరం ఖర్చులు బాగా పెరిగాయి. పెట్రోలు, డీజిల్ ధరలు పెరిగాయి. ఇంకోక పక్కన ఎరువుల ధరలు పెంచారు. కూలీ రేట్లు పెంచారు. క్రిమి సంహారక మందుల ధరలు పెరిగాయి. ఇన్వెస్ట్మెంటు పెట్టుబడిలో మాత్రం మూడు శాతం కంటే ఎక్కువ పెరిగిపోయింది. సంవత్సరం, సంవత్సరానికి వంద శాతం కంటే ఎక్కువ పెరిగిపోయాయి. ఎంత భయంకరమైన పరిస్థితి అంటే కొంత మంది రైతులు వారు పండించిన పంటలను ఇంటికి కూడా తెచ్చుకోకుండా ఎవరైతే కూలీల కెస్తున్నారో వారు యాభై శాతం, డెబ్బి శాతం కూడా వాళ్లకు కాంట్రాక్ట్ ఇచ్చే పరిస్థితి వచ్చింది. పత్రి మరియు ఇతర రకాలైన పంటలకు కనీసం కోసిన దానికి ఖర్చుకు కూడా రాకుండా ఉంటే రైతు ఏదో ఒకటి చేయాలి కాబట్టి చేసే పరిస్థితికి వచ్చారు.

అయితే మీరు చెప్పిన దాని ప్రకారం రైన్ మిల్లర్స్ కొన్నారన్నారు. వారు కేవలం రూ. 450/- కి కొన్నారు, రూ. 700/- లకు కొన్నారు. గ్రామాలలో రైతుల దగ్గర మూడు సంవత్సరాల స్టోక్ నిల్వ ఉన్నది. కావాలంటే మీకు చూపిస్తాను. ఒక్క కారంచేడు, దాని పక్కన ఉన్న రెండు మూడు గ్రామాలలోనే పది లక్షల బస్తాల ధాన్యం స్టోక్ ఉన్నది. ఈ సంవత్సరం వచ్చిన ధాన్యాన్ని మళ్ళీ పురులలో కట్టి స్టోక్ పెట్టుకునే పరిస్థితికి వచ్చారు. గత సంవత్సరం ఒక బస్తా పదహాను వందల రూపాయలు అమ్మితే ఈసారి పెట్టుబడులు డబల్ పెరిగిన తర్వాత అదే ధాన్యాన్ని బస్తాకు ఏడు వందల రూపాయలకు అమ్ముకోవాలంటే ఎంత బాధ ఉంటుందనేది మీరు ఒకసారి ఆలోచించుకోవాల్సిన అవసరమున్నది. మీరు కేంద్రంతో మాటలాడి ఎగుమతులకు కూడా అనుమతినిపీంచమని అన్ని పార్టీల నాయకులం మిమ్మల్ని కోరాం. పంజాబ్ రాష్ట్రంలో కొన్ని రకాల ధాన్యాలను ఎగుమతులకు అనుమతించారు. మన దగ్గర కూడా అంతకంటే మెరుగైన ధాన్యం ఉన్నది. దీనికి ఎక్స్పోర్ట్ పరిష్కార ఇవ్వమని అడిగితే ఇంతవరకు ఇవ్వలేదు గనుక రేట్లు పెరిగే పరిస్థితి లేదు. అంటే మీరు ధాన్యం కొనరు, ఎగుమతులకు పరీష్కారాలు ఇవ్వారు, రైతు మాత్రం ఇఖ్బంది పడాలి. నేను రాజకీయాలు మాట్లాడటం లేదు.

జయ ప్రకాస్ నారాయణ్ గారు చెప్పినట్లుగా ప్రపంచ మార్కెట్లో క్రూడ్ ఆయిల్ ధరలు పెరిగాయని డీజిల్ ధరలు పెంచుతున్నారు. ప్రపంచ మార్కెట్లో ఎరువులకు కావలసిన ముడి సరుకుల ధరలు పెరిగాయని ఎరువుల ధరలు పెంచుతున్నారు. రైతుకు పెట్టుబడులు పెరిగిన తర్వాత అదే రైతు తాను పండించిన ధాన్యం అమ్ముకోవాలంటే ఎగుమతులకు పరిష్కార ఇవ్వడం లేదు. అంటే ఎప్పుడైతే ధరలు పెరుగుతాయో అప్పుడు మీరు కావాలని ఎక్స్పోర్ట్ బ్యాంక్ చేస్తున్నారు. అదే ధరలు తగ్గితే మాత్రం దిగుమతులు చేస్తున్నారు. ఎగుమతులు, దిగుమతుల నీపయంలో రైతుల జీవితాలతో ఆడుకుంటున్నారు తప్ప ఇంకోకటి మాత్రం కాదు.

స్వామినాథన్ గారి కమిటీని వేళారు. మీరు కూడా రెండు మూడు చెన్నారెడ్డి కమిషన్లను వేళారు. ఏ కమిటీ అయినా ఇంతవరకు రెకమండెషన్లకు నోచుకున్నదా అని నేను అడుగుతున్నాను. స్వామినాథన్ గారు వారి రిపోర్టులో చెప్పిన దాని ప్రకారం ఏవైతే వ్యవసాయం ఖర్చులు మొత్తం క్యాలిక్యులేట్ చేసుకుని, దైతు కూలీ గాని కౌలుదారు గాని మొత్తం క్యాలిక్యులేట్ చేసుకుని యాభై శాతం లాభం వస్తే తప్ప దైతులు వ్యవసాయం చేసే పరిస్థితిలో ఉండరని చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. ఈ సంవత్సరం ఇంకోక భయంకరమైన పరిస్థితి ఏమిటంటే దైతు కూలీ, కౌలు దారులు మీ నియోజకవర్గంలో కూడా చాలా మంది ఉన్నారు కాబట్టి మీకు కూడా తెలుసు. కౌలుదారులైతే పదివేల రూపాయలు పదిహాను ఒస్తాల ధన్యానికిస్తే, కొన్ని దిక్కుల్లో ఇరవై వేల రూపాయలిస్తున్నారు. వాణిజ్య పంటలు వేస్తే కౌలుకు ఒప్పుకున్నారు, కౌలు డబ్బులిచ్చారు. కౌలుదారులంతా మొత్తం యస్.సి.యస్.టి.బి.సిలు, ఆర్థికంగా వెనుకబడి భూములు లేని పీద ప్రజలే ఉన్నారు. వాళ్ల పెట్టుబడి పెట్టారు, పంట చేతికోచ్చే సమయం వచ్చింది. కౌలుదారులు డబ్బులిచ్చారు కానీ ఈ రోజు కౌలుదారుని పరిస్థితి చూస్తే ఒక్కొక్క కౌలుదారునికి అయిదు లక్షల రూపాయల నుంచి పది లక్షల రూపాయల అప్పు చేసే పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఒక పక్కన రైన్ మిల్లర్స్ కొనసార్ దేదు. కొన్ని రోజులు రైన్ మిల్లర్స్తో స్టీక్ పెరిగింది. దానివల్ల కూడా బాగా నష్టహోయారు. ఈ సంవత్సరం ఖరీఫ్ సీజన్ చూస్తే మొత్తం 57 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు ఇప్పడు FCI కొనాలి. లేపీ కోసం 57 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు మార్టు లోపల కొనాలంటే మీరిపుటి వరకు కొనింది 24 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు. ముఖ్యమంత్రి గారు ఇంపేపుంటుగా కనిపిస్తున్నారు. ఎందుకంటే ఆయన ఇంపేపుంటు కాదు రాష్ట్రంలోని దైత్యాంగమంతా చాలా ఇంపేపుంటుగా ఉన్నారు.

(అధికార పక్క సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

MR.DEPUTY SPEAKER: Yes, leave it at that.

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడుః పంజాబులో పండించిన గోధుమలను తీసుకొచ్చి ఆంధ్రప్రదేశ్ గోడాన్లలో పెట్టారు. అని వెకేట్ చేయించమని మనందరం మాట్లాడము. వాటికి రేట్స్ వస్తున్నాయి లేదంటే ఉప్పుడు బియ్యం ఉన్నాయి, వేరే దగ్గరికి పంపిస్తామన్నారు కానీ ఇంతవరకు పంపిచే పరిస్థితి లేదు. ఇటీవల అన్ని గోడాన్ పుల్ అయ్యాయి. గోడాన్ ను వెకేట్ చేసే పరిస్థితులు లేవు. గోడాన్లో స్పేస్ లేదు కాబట్టి FCI గాని రైన్ మిల్లర్స్ గాని తీసుకనే పరిస్థితులు లేవు. ఆ రేట్స్ కూడా చూసినట్టే రోజుకు పది వస్తాయని నెలకు మూడు పందలు వస్తాయనుకుంటే మొదటి పదిహాను రోజుల కాలంలో ఇరవై వచ్చే పరిస్థితి వచ్చింది.

10.02.2011 రోజున FCI వారు మా దగ్గర డబ్బులు లేవు, కొనుగోలు నిలిపివేయమని ఆర్థర్స్ ఇచ్చారు. దాని వల్ల మల్లీ పూర్తిగా ధరలు పడిపోయే పరిస్థితి వచ్చింది. నేను ముఖ్యమంత్రి గారిని మరియు మంత్రులను అడిగేదేమిటంటే ఈ రోజు వేరే రాష్ట్రాలలో మీరిచ్చిన ఆర్థర్స్లో నార్క్సును ఎగ్గింప్పు చేయడం చూస్తే 2010-11 సంవత్సరంలో చెడిపోయిన, రంగుమారిన, మొలకెత్తిన, పురుగులు తిన్న గింజలకు మీరిచ్చిన ఎగ్గింప్పు 4%. 2004 సంవత్సరంలో ఇదే FCI తో మేం కన్విన్స్ చేసి గపర్చుమెంట్ అఫ్ ఇండియాని మెప్పించి తీసుకొచ్చింది దెబ్బతిన్న గింజలకు 4%, రంగు మారిన గింజలకు 10%, మొలకెత్తిన గింజలకు 10%. మొత్తం ఇరవై నాలుగు శాతం ఆ రోజు తీసుకొచ్చి అమలు చేసినట్లుగా సంబంధిత జి.బి కూడా మీ దగ్గర ఉన్నది. లేదంటే నా దగ్గర ఉన్నది పంపిస్తాను. పూర్తిగా తయారు గాని కుదించిన వంకర గింజలకు 3% మీరిస్తే మేము 6% ఇచ్చాము. అదే విధంగా తేమ గరిష్ట శాతం 17% మీరిచ్చారు. మేం 18% ఇచ్చాం. In Tamil Nadu the maximum limit in respect of moisture content in paddy, grains is allowed upto 20% among the existing norms of 17%. పక్క రాష్ట్రంలో 20% వాళ్లకిచ్చి అదే కేంద్ర ప్రభుత్వం

అదే FCI మనకు 17% ఇచ్చారంటే ఏ విధంగా జప్పిపై చేస్తామనేది మీరే ఆలోచించాల్సిన అవసరమున్నది. వేరే రాష్ట్రాలకిచ్చినంత కూడా మనం ఎందుకు సాధించలేకపోయామనేది మీరు ఒక్కసారి ఆలోచించాలి. ఈ రోజు మీరు 7% పెట్టారు. అదే పంజాబ్క్రెక్ట్ 10% రంగు మారిన ధాన్యానికి ఇచ్చారు. అక్కడ ఇచ్చినంత కూడా మనం రాష్ట్రంలో తీసుకునే పరిస్థితి లేకుండా పోయింది. పంజాబ్లో అయితే వాళ్ళకు కూడా ఇదే జి.ఓ. ఇచ్చారు. ఒక్క తమిళనాడుకే కాకుండా పంజాబ్కు కూడా 20% ఇచ్చారు. ఈ విధంగా మీరు చూస్తే ఇంకొక పక్కన దెబ్బతిన్న రంగు మారిన ధాన్యానికి కూడా పంజాబ్లో 10% ఇచ్చారు. అంటే మన రాష్ట్రానికి తక్కువ ఇస్తున్నారు, ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎక్కువ ఇస్తున్నారంటే మంత్రులు ఫైల్లు అయ్యారా లేదంటే గపర్చమెంటు ఫైల్లు అయిందా? లేదంటే కేంద్రమే వివక్ష చూపిస్తున్నదా? మన రాష్ట్రం నుంచి 33 మంది ఎంపీలను గెలిపించారు. ప్రస్తుతం 32 మంది ఎంపీలున్నారు. 32 మంది ఎంపీలుండి కనీసం రాష్ట్రరైతాంగానికి న్యాయం చేయలేకపోతే ఏ విధంగా సమర్పిస్తారో మీరే చెప్పాల్సిన అవసరమున్నది. పంజాబ్ రాష్ట్రంలో మొత్తం ప్రకాశ్ సింగ్ బాదర్ 19 వేల కోట్ల రూపాయలు ఓవర్ డ్రాఫ్ట్సును RBI నుంచి తీసుకున్నారు. మొత్తం కొనుగోళ్ల 72 గంటలలో చెక్కులు కూడా ఇస్తున్నారు.

మ. 12.20

ఈక ప్రక్కన కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రంపై వివక్షత చూపించింది. ఈ రోజున పంజాబ్ రాష్ట్రంలో ఆ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి గారైన శ్రీ ప్రకాశ్ సింగ్ బాదర్ గారు 19,000 కోట్ల రూపాయలను ఆర్.బి.బి. నుంచి ఓవర్ డ్రాఫ్ట్సును తీసున్నాడు. మొత్తం కొనుగోళ్ల మీద డెబ్బె రెండు గంటల్లో చెక్కులను కూడా రైతులకు నేరుగా ఇస్తున్నారు. ఎంత ధాన్యం పండించినా ఆ ధాన్యాన్ని ఎం.ఎస్.పి. ఇచ్చి రైతుల వద్ద నుండి కొని అవసరమైతే డబ్బులు బారో చేసి సష్టం వస్తే మళ్లీ తీసుకునే పరిస్థితి వచ్చింది.

అధ్యక్షుడు, 2003వ సంవత్సరంలో అంటే ఎన్నికల కంటే ముందు చూసినట్టుతే, డిశెంబర్లో ఇదే మాదిరిగా పానీ రైన్ వచ్చినప్పుడు ఆనాటి ప్రభుత్వం జి.వో. విడుదల చేసింది. ఆ జి.వో.ను ఈ నాటి ప్రభుత్వానికి మేము చూపించాం. ఆ రోజున అధికార యంత్రాంగం మా దృష్టికి తీసుకువచ్చింది. వాళ్ళన్నది ఒకే మాట. ఏనీటంటే, సార్, ఈ బియ్యం కొనలేమని, ఈ ధాన్యాన్ని కొంటే బాతులు కూడా తిననని చెప్పి చాలా స్వష్టంగా చెప్పారు. అయితే నేను ఒక మాట వాళ్ళకు చెప్పాను. ఏనీటంటే, రైతాంగం సష్టోళ్లో ఉంది కాబట్టి ధాన్యాన్ని కొనాల్సిందేనని, మీరు ఏనీ చేస్తారో నాకుసహసరమని, తప్పనిసరిగా ధాన్యాన్ని కొనుగోలు చేయమని చాలా స్వష్టంగా ఆదేశాలిచ్చాం. పైసల్గా చూస్తే, ఆ రోజు కొను ధాన్యానికి సష్టం రాలేదు. బ్యాలెన్స్ అయింది. అదే మాదిరిగా ఒకసారి కొనుగోలు విషయంలో ఎఫ్.సి.బి. మొండికేస్తే, మేము కొనమంట్ అయింటిని ఏర్పాటు చేసి, ఎఫ్.సి.బి.ని ఏర్పాటు చేసి 600 కొనుగోలు సెంటర్లను ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసి రాష్ట్రం మొత్తం ధాన్యాన్ని కొనిచ్చాం. ఆ విధంగా వల్తిడి తీసుకువచ్చాం. మళ్లీ అదంతా కావాలంటే ఎఫ్.సి.బి.కి ఇచ్చే పరిస్థితి వచ్చింది.

అధ్యక్షుడు, ఈరోజున దేశంలోని తమిళనాడు, కేరళ, కర్ణాటక రాష్ట్రాల్లో రైతులకు బోనస్ ఇచ్చారు. 200/- రూపాయలు ఒక మెట్రిక్ టన్ను పరి ధాన్యానికి బోనస్ ఇచ్చిన పరిస్థితి అక్కడ వచ్చింది. మనం మన రాష్ట్రంలో ఎందుకు ఆ విధంగా బోనస్ ను రైతాంగానికి ఇవ్వమాడదని ముఖ్యమంత్రి గారిని నేనడుగుతున్నాను. ఈ సంవత్సరం రైతాంగం పూర్తిగా సష్టాపియింది. గతంలో మేము సభలో గట్టిగా మాటలాడితే, ముఖ్యమంత్రి గారు

పాత బకాయిలేమైతే ఉన్నాయో, వాటిని ఇన్ఫుట్ సబ్సిడీకి రిలీజ్ చేశారు. తమిళనాడు రాష్ట్రంలో వది వేల రూపాయలను ఇస్తున్నారని, ఆ విధంగా వది వేలు, ఇరవై వేల రూపాయల చొప్పున ఇవ్వమని ప్రభుత్వాన్ని మేము అడగడం జరిగింది. ముగ్గురు సభ్యులు ఎవరైతే ఉన్నారో వారితో కేంద్రంలో ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు. ఆ కమిటీని హర్యానా రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి గారి అధ్యర్థంలో కేంద్రం ఏర్పాటు చేసింది. ఆ కమిటీ పొక్కారుకు 25,000/- రూపాయల చొప్పున దైతులకు ఇవ్వాలని కేంద్రానికి సిఫారస్ చేస్తూ, మినిమమ్ అంత ఇస్ట్రీ తప్ప నష్టపరిహరం రాదని, ఇన్ఫుట్ సబ్సిడీ ఇవ్వాలని కేంద్రానికి రెకమెండ్ చేసింది. ఆ విషయంలో కమిటీ సిఫారస్లను అమలు చేయమని ప్రభుత్వాన్ని మేము కోరాం. ఆ విషయంలో 6,000/-ల చొప్పున పొక్కారుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దైతులకు ఇప్పుడం జరిగింది. మళ్ళీ దాంట్లో కూడా డిస్క్రీమినేషన్ పెట్టారు. ఏమిటంబే, డిశెంబర్ మాసంలో కురిసిన వర్షాల వల్ల నష్టపోయిన పంటలకు 6,000/- రూపాయల చొప్పున పొక్కారుకు ఇచ్చే ఏర్పాటు చేసి, అదే ఖరీఫ్లో పంట దెబ్బ తింటే 4,000/- రూపాయల చొప్పున పొక్కారుకు ఇచ్చే విధంగా ఏర్పాటు చేశారు. ఇదెక్కడ వివక్షత అధ్యక్షా. ఒకే సీజన్, అదే పంట, అదే దైతు. అట్లాంటపుడు డిశెంబర్ మాసానికి ఒక రేటు, ముందు మాసానికి ఒక రేటు ఇస్కుడమనేది ఎంత అన్యాయమో మీరే ఒక సారి ఆలోచన చేయాలిన అవసరమయింది అధ్యక్షా.

ఇంకో వైపు ఈ రోజున తమిళనాడు రాష్ట్రంలో అయితే చాలా స్పష్టంగా ఈ ధాన్యానికి ఎగ్గమ్మన్ ఇప్పుడం, అదే మాదిరిగా రంగు మారిన ధాన్యానికి కూడా ఇప్పుడం, వాళ్ళ కొనడం మొత్తం చేశారు. నేను మీ ద్వారా అడుగుతున్నదేమిటంబే, ముఖ్యమంత్రి గారిని మేము చాలా పర్యాయాలు అడగడం జరిగింది. కనీసం ఈ ప్రభుత్వానికి కొంచెమైనా కనికరం ఉండాలి. ఈ రోజు దైతాంగం చాలా దెబ్బ తినింది. అది మామూలు దెబ్బ కాదు, కోలుకోలేని దెబ్బ తినింది. ఏ దైతు దగ్గరకు వెళ్లినా సరే, వాళ్ళ కళ్ళ వెంట కన్నిరు తప్ప ఇంకోకటి లేదు. ఆడవాళ్ల విషయానికోస్తే, వాళ్ల మెడలో ఉన్న బంగారపు పుస్తలను తీసుకుపోయి తాకట్టు పెట్టగా వచ్చిన డబ్బును తీసుకుపచ్చి పంటపై పెట్టుబడిగా పెట్టారు. ఈ నాడు వారిని కూడా పలకరించే పరిస్థితి లేదు. రాష్ట్రంలో చాలా భయంకరమైనటువంటి పరిస్థితి ఉన్నది.

(సభ్యులు, శ్రీ గాదె వెంకట రెడ్డి "అలా మాట్లాడడం చాలా అన్యాయం" అని అన్నారు).

వెంకట రెడ్డి గారూ నేను మాట్లాడేది అన్యాయమైతే, మనం క్షీత్ర స్థాయికి పోదాం. వెంకట రెడ్డి గారూ మీరు ఉంటే అనందంగా ఉండొచ్చు గానీ, దైతాంగం అయితే అనందంగా లేదు. దయచేసి మీరు అర్థం చేసుకోండి. నేను మీతే ఆర్గ్యు చేయడానికి కూడా సిద్ధంగా లేను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్: చంద్రబాబు నాయుడు గారు టీజ్ కంక్లెండ్..

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు: ఈ రోజున ఒక విషత్తు గత ముపై సంవత్సరాల్లో రానిది రాష్ట్రం సంభవించింది. దైతాంగం చాలా కష్టాల్లో ఉంది.

(ట్రైజరీ బెంచీల వైపు నుంచి “ ఆడవాళ్ల బంగారు పుస్తలను తాకట్టు పెట్టడం అనేటటువంటిది జరగలేదు ” అని ఒక గౌరవ సభ్యుడు అన్నారు).

అపునయ్య, బంగారు పుస్తలను కూడా ఆడవాళ్ల తాకట్టు పెట్టారు. కావాలంటే మీరు రండి నేను చూపిస్తాను. మీరు గ్రామాల్కి పోతే వాళ్ల బాధలు తెలుస్తాయి.

MR. DEPUTY SPEAKER: Chandra Babu Naidu garu..... Let us not deviate...

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు: అధ్యక్షుడైని నేను మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఇంత పెద్ద విపత్తు రాష్ట్రంలో సంభవించినప్పుడు, మామూలుగా ఎవరూ దాన్ని అదుకునే పరిస్థితి ఉండదు. ప్రభుత్వమే ఆదుకోవడానికి ముందుకు రావాలి. దానికి తేడు మళ్లీ అదవంగా ఈ మధ్య ఆదిలాబాద్, కర్నూలు, కడవ, చిత్తురు జిల్లాల్లో సుడిగాలి వచ్చి, అకాల వర్షాలు కురిసిన కారణాన ఉండే మామిడి మరియు మిగిలిన పంటలు కూడా నేలపొల్లెనాయి. అంటే రైతుకు దెబ్బ మీద దెబ్బ పడుతోంది. అయితే ఈనాడు ఇటువంటి విపత్తుర పరిస్థితులు రైతాంగానికి ఎదురైనప్పుడు ప్రభుత్వం చేరప తీసుకుని ముందుకు రావాల్సి ఉంటుంది. ఎన్నో పర్యాయాలు ఇక్కడ సభలో వ్యవసాయంపై చర్చించాం. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్రాన్ని ఒప్పించి ఈ నాడు రాష్ట్రంలో జరిగిన పంట నష్టాన్ని నేపశల్ కెలామిటి క్రింద డిక్షేర్ చేయించమని మిమ్మల్ని రికోష్ట్ చేశాం. మీతో పాటు మేము కూడా కేంద్రం వద్దకు వస్తామని చెప్పాం. అందరం కూడా వెళ్లి జరిగిన పంట నష్టాన్ని, రైతులు పడిన కష్టాన్ని మీరు కొంత వరకు, కేంద్రం కొంత వరకు నేపశల్ కెలామిటి క్రింద పరిగణించి రైతాంగాన్ని ఆదుకుంటే కొంత వరకు న్యాయం జరిగేది. కానీ అలా జరగలేదు. ఆ విషయంలో ఇప్పటికేనా ప్రభుత్వం ఆ దిశగా ఆలోచించాలని నేను మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

అలాగే దేశంలోని ఇతర రాష్ట్రాల్లో ఇన్ఫుట్ సిటీ హెక్టారుకు పది వేల రూపాయల చౌపున ఇస్తుంటే, ఇక్కడ మన రాష్ట్రంలో ఆరు వేల రూపాయలు హెక్టారుకు ప్రభుత్వం ఇస్తోంది.

MR.DEPUTY SPEAKER: You are repeating the same thing.

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు: కానీ, మేము హెక్టారుకు 25,000/- రూపాయల చౌపున రైతాంగానికి ఇవ్వమని కోరుతున్నాం. అదే విధంగా ఉల్లి, పాగాకు తదితర పంటలు కూడా పూర్తిగా పోయాయి. వాటికి 15,000/- రూపాయల చౌపున, అదే మాదిరిగా పండ్ల తోలులకు 12,500/- రూపాయల చౌపున రైతులకు ఇప్పమని కోరాం. దయచేసి ఆ దిశగా మీరు ఆలోచించి ఇప్పించండి. అలాగే కొలు రైతులకు పరిహారం నేరుగా ఇవ్వాలి. ఈ విషయం మళ్లీ సభలో చర్చకు వస్తుందో, రాదో అనే ఉండ్చేశంతో మిమ్మల్ని రికోష్ట్ చేస్తున్నాం. అదే విధంగా దేవాలయ భాములుంటే కొలును ఎగ్గంప్పు చేయమని కూడా మేము ప్రభుత్వాన్ని రికోష్ట్ చేస్తున్నాం. ఎందుకంటే వాటి మీద కూడా ఈ నాడు ప్రభుత్వం వసరాలు చేసే పరిస్థితికి వస్తోంది.

ఈ రోజున రంగు మారిన ధాన్యాన్ని చాలా వరకు రైతాంగం అమ్ముకుంది. కొంత వరకు పంటను నేలపాలు చేశారు. మొత్తానికి జరిగేదేదో జరిగింది. రైతుల దగ్గర ధాన్యం చాలా ఉంది. నేను ఒకటే ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. ఏమిటంటే, గత సంవత్సరం రేటు ఎట్లా ఉందో, కనీసం మీరు ఎక్కుపోర్చులైనా తెప్పించండి, లేకపోతే రేటును పెంచి ఎం.ఎస్.పి. ధర ప్రకారం మీరు ఇచ్చే మార్గాన్ని ఆలోచించండి. ప్రాక్యార్ చేయాల్సిన అవసరముంది. ఆ దిశగా కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయాలి. ఈ సంవత్సరం కనీసం ఎగ్గమ్పణ్ క్రింద క్రీంటాలు ధాన్యానికి రెండు వందల రూపాయల చౌపున ఎకరాకు నాలుగు సుంచి ఐదు వేల రూపాయల

చోప్పున రైతాంగానికి పంట నష్టం క్రింద ప్రభుత్వం ఇచ్చే విధంగా చర్యలు తీసుకోండి. నష్టం లేదు. రైతాంగం చాలా ఇబ్బందుల్లో ఉంది. ఆ విధంగా నష్ట పరిహారం ఇచ్చినట్టే కొంత వరకైనా పరిస్థితి బాగుపడి కోలుకునే పరిస్థితికి వస్తుంది. ఇప్పటికైనా ఒక నిర్దిష్టమైన టైమ్ బొండ్ ప్రాగ్రామ్సు నిర్ణయించుకుని, గోడాన్స్‌లో ఉండే ధాన్యాన్ని బయటకు తీసి ఇతర రాష్ట్రాలకు పంపించడం, ఉప్పుడు బియ్యం ఉంటే బయటకు పంపించడం, అదే మాదిరిగా గోధుమలుంటే వాటిని కూడా తిరిగి పంపించాల్సిన అవసరముంది. అదే విధంగా పత్తి పంట కూడా రైతు దగ్గర ఉంటే ధర లేదు, తీరా రైతు దగ్గర నుంచి పెళ్లిన తరువాత రేటు వచ్చే పరిస్థితి వచ్చింది. అలాగే చెరకు రైతు పరిస్థితి అయితే అతి దారుణంగా ఉంది. పోయిన సంవత్సరం ఉన్న ధర కూడా కనీసం ఈ సంవత్సరం రావడం లేదు. వాళ్ల విషయంలో ప్రభుత్వం ఎందుకు ఎస్.ఎపి. (State Advisory Price) ఇప్పడం లేదో నాకైతే అర్థం కావడం లేదు. ఇవ్వడానికి ఏమి కష్టమో నాకు తెలియడం లేదు. మీరు స్టేట్ అడ్వయిజర్ ప్రైస్‌ను డిలైర్ చేయండి. రైతులను పే చేయమని ఇస్నెస్ట్ చేయండి. ఇప్పుడే దా.జయప్రకాష్ నారాయణ్ గారు ప్రభుత్వానికి చెప్పారు. ఆ విషయంలో ఎందుకు మనం గట్టిగా మాట్లాడలేకపోతున్నాం? పోయిన సంవత్సరం కనీసం 2,000/-, 2,100/- రూపాయలిస్ట్, ఈ సంవత్సరం దాన్ని 1,700/-, 1,600/- రూపాయలిచ్చే పరిస్థితికి ప్రభుత్వం వచ్చింది. అందుకే ఇప్పుడైనా సరే, ప్రభుత్వం తరవున సుగర్కేన్ కైతే 2,500/- రూపాయలిస్ట్ చేయండి. అదే మాదిరి కటింగ్ మరియు ట్రాన్స్ఫర్రెంట్ చార్జ్లి క్రింద అడవంగా కొంత మొత్తాన్ని నిర్ణయించండి, అలాగే ప్రభుత్వం పామాయల్కైతే 75 కోట్ల రూపాయల అప్పు ఉంది. దాన్ని కూడా పైనలైజ్ చేయండి.

అలాగే సుబాబులైతే అధ్యక్షా, ఎప్పుడో ఒక మార్కెట్ యార్డో సబ్ సెంటర్సు ఏర్పాటు చేసి ప్రాక్స్యార్ చేస్తే, మొత్తానికి కొనే నాధుడే లేక రైతులు అవస్థలు పడుతున్నారు. సుబాబులకు 2,500/- రూపాయలిస్ట్ చేయంచండి. శనగలు కనీసం మూడు సంవత్సరాల నుంచి కోల్డ్ స్టోర్జెంట్లో, గోడాన్స్‌లో ఉంచుకొని బాధ పడుతున్నారు. దాన్ని కూడా మీరు ప్రాక్స్యార్ చేయడం గానీ, బయటకు పంపించే మార్గాన్ని అన్వేషించండి. పొగాకు రైతు పూర్తిగా నష్టపోయాడు. దాన్ని ఎగ్గంట్ చేసి వాళ్లకు 30,000/- రూపాయలను మీరు బ్యారల్ లోన్న ఇచ్చారు. అని కూడా మాఫీ చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని నేను కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈ రోజు మేమదిగినటువంటి అన్ని విషయాలను మీరు దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. పంట బీమా పథకం ఉంది. ఇంతకు ముందు మిత్రులు చాలా మంది చెప్పారు. ఆ విషయంలో రైతుకు ఎక్కుడైనా రాష్ట్రంలో బెనిఫిట్ పస్తుందా అని నేను ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. ఏ రైతుకు బెనిఫిట్ రావడం లేదు. బెనిఫిట్ వచ్చేది కేవలం ఇన్సురెన్స్ కంపెనీలకే. అంతే తప్ప ఏ రైతుకు బెనిఫిట్ రావడం లేదు. నేను మిమ్మల్ని అడుగుతున్నాను. ఏమిటంటే, అలాంటి పాలసీని మీరు సమీక్షించండి. మీరు ఇస్నెస్ట్ చేయండి. ప్రభుత్వం గట్టి చర్యలు తీసుకుని రైతాంగానికి ఇన్సురెన్స్ వచ్చే విధంగా చూడండి. ఏదైతే క్రాప్ కటింగ్ ఎక్స్‌పెరి మెంట్ ఉన్నాయో, నీళ్ల ఇష్టం ప్రకారం నీళ్ల చేయించుకోవడం, టైమ్ కూడా మెయింటైన్ చేయకపోవడం, రైతుకు కూడా రికార్డు లేకుండా పోవడం, పైనల్గా ఇస్టే తీసుకోకుండా పోయే పరిస్థితి వస్తోంది. దీన్ని బ్రాస్ట్ వరెంటగా చేయాల్సిన అవసరముంది. అదే మాదిరిగా వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల మీద వ్యాట్సు తీసివేయండి. ఇప్పటికైనా సరే బియ్యం తదితర వాటిపైన వ్యాట్సు తీసివేస్తే, కొంత వరకైనా రేటు పెరిగే అవకాశం ఉంటుంది.

ఇంకో వైపు జాతీయ ఉపాధి హమీ కూడాన్ని వ్యవసాయానికి వర్తింపజీయండి. అది అంత పెద్ద కష్టం కాదు. మేము కూడా కేంద్రానికి చెప్పాం. ఇలాంటి చాలా సమస్యలు ఉన్నాయి. దయచేసి ముఖ్యమంత్రి గారిని మేము కోరేదేమిటంటే, ఒకటి, రెండు పర్యాయాలు వారు స్టేట్‌మెంట్‌చ్యారు. కానీ కేవలం అని స్టేట్‌మెంట్‌కే పరిమితమయ్యాయి. వారు ఫిల్ట్‌కి పెళ్ళి నప్పుడు కూడా చెప్పామని చెప్పారు. ఈ రోజు సెల్లారు పరి ఉంది. దీని పరిస్థితి మరీ దారుణంగా ఉంది. ఇప్పటికే కూడా రైతుల వద్ద స్టేట్ ఉంది. మొత్తం పంట అంతా పోయింది. అది మీరే తప్పు చేశారని ఆనాటి అగ్రికల్చర్ మిసిస్టర్ గారు కూడా ఒప్పుకున్నారు. మేమే సీజన్‌ను గురించి చెప్పలేకపోయాం, దాని పల్ల పంట వేశారు, నష్టపోయారని వారు చెప్పారు. ఆ విధంగా పంట సష్టం జరిగినప్పుడు, ఈ రోజు రాష్ట్ర రైతాంగం చాలా క్షుల్లో, నష్టల్లో ఉన్నారు. పట్టుదలకు పోవద్దండి. సభలో ప్రతిపక్షాలు అడిగారని మీరు కావాలని రైతులకు అన్యాయం చేయకండి. ఆ క్రెడిట్ మీరే తీసుకోండి. ముందుకు రండి. మీరు రమ్మించే మేము కూడా ఫిల్ట్‌కి వస్తూం. అందరం కల్గి వెళ్లాం. కేంద్రాన్ని మీరు ఒప్పించండి. రాష్ట్రంలో ఉండే రైతాంగానికి మనో దైర్యాస్పి కల్పించాల్సిన అవసరం ప్రభుత్వానికి ఎంతైనా ఉంది. రైతాంగం చాలా దిగాలుగా ఉంది. రైతులు, కౌలుదారులు చాలా ఇబ్బందుల్లో ఉన్నారు. దయచేసి ముఖ్యమంత్రి గారిని ఒకసారి ఆలోచన చేయమని కోరుతున్నాను. అలాగే మంత్రి మండలిని, కాంగ్రెస్ నాయకులను కూడా ఆలోచన చేయమని కోరుతున్నాను. నేను కూడా రాజకీయాల్లో 32 సంవత్సరాల నుంచి ఉన్నాను గానీ ఎప్పుడు చూడలేదు. అంటే ఇంత కష్టం రాష్ట్ర రైతాంగానికి ఏనాడూ కల్గలేదు. అంత భయంకరమైనటువంటి పరిస్థితులున్నాయి. దానికి నేను చెప్పడమే కాదు. మీ నియోజక వర్గమే ఒక ఉదాహరణ మాత్రమే. ఈ విధంగా రాష్ట్ర రైతాంగం ఒక ప్రాంతం అని కాదు, ఒక జిల్లా అని కాదు, మొత్తం రాష్ట్రంలోని అన్ని మండలాల్లో అన్ని పంటలు పూర్తిగా దెబ్బతిన్నాయి. దయచేసి ఆలోచించండి. రైతాంగాన్ని ఆదుకోవడానికి మీరు ముందుకు రండి. మేము మీకు పూర్తిగా సహకరించడానికి ముందుంటాం. మీరు ఏమి చెబితే ఆ విధంగానే చేయడానికి మేమంతా సిద్ధంగా ఉన్నాం. దయచేసి రైతాంగం సమస్యలైన పాజిటివ్ స్పందన ఇవ్వాల్సిందిగాను, రైతాంగాన్ని ఆదుకునే రీతిలో ప్రభుత్వం చర్యలు చేపట్టాలని మరొక సారి ప్రభుత్వాన్ని మీ ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తూ శెలపు తీసుకుంటున్నాను.

MR. DEPUTY SPEAKER: Yes... Minister garu.

మ.12.30

శ్రీ డి. శ్రీధర్బాబుః అధ్యక్ష, ప్రతిపక్ష నాయకులు పెద్దలు చంద్రబాబు నాయుడు గారు, బ్రాహ్మణాయ్ గారు, రాంకోటయ్ గారు, శ్రీమతి వనిత గారు, నరేంద్ర కుమార్ గారు, గాదె వెంకట్ రెడ్డి గారు, రంగారెడ్డి గారు, జయ ప్రకాశ్ నారాయణ్ గారు, ముద్దు కృష్ణము నాయుడు గారు ఈ చర్చలో పాల్గొనడం, అదే విధంగా మా పార్టీకి సంబంధించిన సభ్యులు కూడా ఈ చర్చలో పాల్గొనాలని ప్రత్యేకించి మా సహచర మంత్రివర్య సౌరాధులు ఆయా జిల్లాలకు సంబంధించిన ధాన్య సేకరణ విషయంలో ప్రాయశ్శికీగా పని చేసి రైతులకు ఇబ్బంది లేకుండా చేసి భాగంలో ఉన్నారు. వారందరు కూడా ఈ చర్చలో పాల్గొనాలని ఆలోచన చేసినప్పటికే మీరు సమయం ఇస్తాలేదు. ఇది ఒక మంచి సుదీర్ఘమైన చర్చ. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా ప్రత్యేకంగా రైతుల విషయం గురించి చర్చ జరుగుతున్న సమయంలో ఇక్కడ ఉన్నారు, ఇది రైతుల పక్షపాత ప్రభుత్వమని చెప్పుకోడం మాటల వరకే కాదు చేతలలో కూడా చూపేడుతూ ముందుకు పోతున్నది. ఏది ఏమైనప్పటికే గౌరవ సభ్యులు రైతులకు సంబంధించిన అనేక విషయాలైన్ మాట్లాడటం జరిగింది.

ప్రధానంగా రంగుమారిన ధాన్యం గురించి చర్చకు వెళ్లే ముందు పొమాయిల్ నిపథుంలో రైతులకు రావలసిన డబ్బులు ఇంకా చెల్లింపు కాలేదని చెప్పారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చే యాభై శాతం వాటా గురించి మేం వేచి చూస్తున్నాము. మేం ప్రయత్నం చేసి తొందరగా ఆ డబ్బులు ఇప్పించే ఏర్పాట్లు చేస్తామని పొమాయిల్కు సంబంధించిన రైతాంగ సోదరుల గురించి సభ్యులు వేసిన ప్రశ్నలకు సమాధానం చెబుతున్నాను.

రాం కోటయ్ గారు మార్కెట్ ఇంటర్వెషన్ గురించి మాట్లాడుతూ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హాయాంలో మార్కెట్ ఇంటర్వెషన్ ఫండ్ పెట్టామని చెప్పారు. ఫండ్ పెట్టాలని అలోచన చేశారేమో గానీ.....

(శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు “ కావాలంటే మీరు పొత రికార్డ్ చూసుకోండి ” అన్నారు)

రైట్ సార్. అపలు మార్కెట్ ఇంటర్వెషన్ ను పెద్ద ఎత్తున తీసుకొచ్చింది మా ప్రభుత్వమే. నేరుగా ఫండ్ ఏర్పాటు చేయాలని అనేక మార్లు అనుకున్నా మనం ఈ రోజు అయిదు వందల కోట్ల రూపాయలు, వంద కోట్ల రూపాయల ఫండును ఏర్పాటు చేయాలనే అలోచన చేస్తున్నప్పటికీ రైతుకు ఇబ్బంది వచ్చినప్పుడు మార్కెట్ ఇంటర్వెషన్ ద్వారా అంతకంటే ఎక్కువ నిధులను వెచ్చించి ఆదుకునే ప్రయత్నం చేసింది మా ప్రభుత్వమేనని మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

(తెలుగుదేశం సభ్యుల నుంచి అభ్యంతరాలు)

ఏది ఏమైనప్పటికీ మీరు చెప్పినదంతా విన్నాము. మేం చెప్పింది కూడా విన్న తర్వాత మల్లీ మీరు మాట్లాడండి. ఎవరి పక్కానా రైతు కాదు. రైతు పక్కాన అందరం నిలబడాల్సిన అవసరం ఉన్నది. ఈ ప్రభుత్వం రైతు పక్కాన నిలబడాలని అలోచన చేస్తున్నది. మార్కెట్ ఇంటర్వెషన్ అనే ప్రక్రియ భాగంలోనే FCI గాని, మార్కెట్ గాని, ఐపెపిలు గాని ధాన్యం సేకరణ చేస్తున్నదా లేదా అనేది ప్రతి ఒక్క సభ్యుడికి తెలుసు. ఇందిరా క్రాంతి పథకం కింద మహీళా సోదరీమఱులకు కూడా వారి అర్థిక పరపతిని పెంచే కార్బోక్షమంలో భాగంలోనే ఒక పక్కాన అలోచన చేస్తూ రైతు పండించిన ధాన్యాన్ని దగ్గరలోనే వారికి సరైన మర్చతు ధరతో కొనుగోలు చేసే ప్రక్రియ భాగంలో ఐపెపి సెక్టర్స్ ద్వారా మార్కెట్ మెకానిజాన్ని ఉపయోగించింది కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వమేనని మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

(తెలుగుదేశం సభ్యుల నుంచి అభ్యంతరాలు)

నేను వాస్తవాలు మాట్లాడుతుంటే భయమెందుకండీ. మీరు మాట్లాడేదంతా విన్నాం కదా? ఏది ఏమైనప్పటికీ మార్కెట్ ఇంటర్వెషన్ మెకానిజమ్సు ఇన్వాల్స్ చేస్తూ రైతులకు ఇబ్బంది లేకుండా చేసే ప్రయత్న భాగంలో ఎక్కుడా కూడా రాజీ లేకుండా ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్నది. ఈ ప్రయత్నంలో చిన్న చిన్న ప్రక్కారల్ డిఫికల్టీస్, ప్రాసీజరల్ డిఫికల్టీస్ ఉండొచ్చు, ఉండకూడదని కాదు. అని కూడా అధిగమించి చేసే ప్రయత్న భాగంలోనే ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముందుకు సడుస్తుంది. రైతాంగ సోదరులను ఆదుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం, ఇంకా చేసే ప్రయత్నంలోనే ఉన్నాము.

(తెలుగుదేశం సభ్యుల సుంచి అభ్యంతరాలు)

వారు మంచి సూచనలు ఇచ్చినా, సలహాలు ఇచ్చినా పాటించడానికి చాలా బ్రాడ్‌గా వెడుతున్నాము. ముఖ్యంగా మాకు కావలసింది రైతు సంజ్ఞేమం. మీం పట్టుదలకు పోవడం లేదు. మీం చెప్పిన మాటలే రైతులు వినాలి, ఇతర పార్టీలు వినాలనే దృష్టితో మీం వెళ్లడం లేదు. రైతు సోదరులకు మీలు జరిగే ప్రతి ఒక్క అంశం కూడా ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గానీ కేంద్ర ప్రభుత్వం గానీ ఆలోచన చేసే గత ఆరు సంవత్సరాల కాలంలో రైతులకు సంబంధించి ఎన్ని అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేసిందనేది ప్రతి ఒక్కరికి తెలుసు. అందుకోనమే రెండు మార్లు ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రైతు సోదరుల అశీస్సులతో అధికారంలోకి వచ్చింది. మూడవసారి కూడా వారి అశీస్సులు పొందడానికి ఇంకేమీం కార్యక్రమాలు చేయాలో అవన్నీ చేసి ముందుకు నడుస్తామని మనని చేస్తున్నాము.

(తెలుగుదేశం సభ్యులు అంతరాయం కల్గిస్తూ పోడియం దగ్గరికి రాశాగారు)

MR.DEPUTY SPEAKER: Let him complete. I will give you an opportunity. Please go back to your seats. Yes, Chandra Babu Naidu Garu.

శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుః అధ్యక్షా, నేను రాజకీయాలు చేయాలంటే చాలా చేసేవాడిని. నేను రాజకీయాలు మాటల్లాడాలంటే ఇక్కడై ఈ హాస్టల్సే చాలా విషయాలు మాటల్లాడతాను.

MR.DEPUTY SPEAKER: Let's avoid it.

శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుః అధ్యక్షా, నేను సబ్జెక్టు మాత్రమే మాటల్లాడాను. రాష్ట్రంలోని రైతులు చాలా దినమైన పరిస్థితులలో ఉన్నారు, కష్టాలలో ఉన్నారు. రాష్ట్రంలోని ప్రతి ఒక్క రైతు వారి సమస్యల గురించి సభలో చర్చకు పస్తుందా లేదా అనే టెస్టిన్లో ఉన్నారు. రైతు సమస్య గురించి చర్చకు వచ్చింది, ఇప్పుడు కూడా బాధ్యతారాహిత్యంగా మాటల్లాడితే పుండు మీద కారం చల్లిసట్లు ఆపుతుంది. ముందుగా ఈ ప్రభుత్వం సమస్యలను గురించి అర్థం చేసుకుంటే కనీసం సమస్య పరిష్కారం గురించి ఆలోచించే విధానం పస్తుంది. కానీ ఆ విధంగా కాకుండా మీ ప్రభుత్వ హాయాలో అలా చేశారు, మా ప్రభుత్వం ఇలా చేస్తుంది అనడం .....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: అలా ఏం అనలేదు.

శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుః అధ్యక్షా, మీ ప్రవర్తన అదే మాదిరిగా ఉన్నది. మీరు కొత్తగా డ్యూక్ సంఘరాలకు చెప్పాం, మొత్తం ధాన్యమంతా వేశాం, ఇది కొత్తగా నేర్చుకొచ్చాం అంటున్నారు ఇవన్నీ ఎక్కడండి. మీరు ఒక్క పైసా కూడా డబ్బలివ్వక, ధాన్యం కొన్నివారు కూడా అప్పులపాలై అవస్థ పడే పరిస్థితికి వచ్చారు. అవన్నీ కాదు, మీం నిర్దిష్టంగా ముఖ్యమంత్రి గారిని అడిగేదేమిటంటే కనీసం హాన్ పది నిమిషాలు అడ్డర్న్ చేసి మీం అడిగిన ప్రశ్నలకు మీరు ట్రిపేర్ అయి రాష్ట్రరైతాంగానికి సమాధానం చెప్పండి. ఆ విధంగా కాకుండా మీం అడిగిన విషయాలను మీరు ఆషామీగా, తమాషాగా తీసుకొని మళ్ళీ మీరు కావాలని రాజకీయం చేయడం కర్ఱ్ కాదు. మాకు ఆవేదన, కోపం ఉన్నది. నేను ఎనిమిది రోజులు నిరవధిక నిరాహార దీక్ష చేస్తే కనీసం ఈ

ప్రభుత్వానికి చీమ కుట్టినట్లుగా కూడా లేదు. నాకు ఎంత బాధ ఉందనేది మీరు అర్థం చేసుకోవాలి. జాతీయ నాయకులు పచ్చి డిమాండ్ చేసినా కూడా ఈ ప్రభుత్వం బాధ్యతా రాహిత్యంగా ప్రవర్తిస్తున్నది.

ప.12.40

అందుకే నేను బాధతో, ఆవేదనతో చెప్పుతున్నాను. కోసంతే చెప్పడం లేదు. రాష్ట్ర రైతాంగం కష్టల్లో ఉన్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు సమ్మతున్నారు. సంతోషం. కానీ మీరు సమాడం కాదు, రాష్ట్ర రైతాంగాన్ని నవ్వే పరిస్థితికి తీసుకున్నే బాగుంటుంది. వారు ఏడుస్తుంటే మీరు సమ్మితి మాత్రం చాలా ప్రమాదం వస్తుంది. ఆ నిషయాన్ని గుర్తు పెట్టుకోవాలని తెలియజేస్తున్నాను. కొంచెమైనా కన్నసర్వ ఉండాలి. బాధల్లో ఉండే వ్యక్తులను చూసి నవ్వితే చాలా ప్రమాదం వస్తుంది.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి ముఖ్యమంత్రి: సార్, ఇప్పుడు ఉన్న ఆవేదనలో వది శాతమైనా మీరు ప్రభుత్వంలో ఉన్నప్పుడు ఉండి ఉంటే రైతులకు మేలు జరిగేది. నేను రైతులను చూసిగానీ, వేరే వారిని చూసిగానీ ఆనంద పడడం లేదు. ఈ ఆవేదన మీరు అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ఉంటే బాగుండేది. కనీసం ఇప్పుడైనా గమనించారు. రైతు గురించి, రైతు సమస్యల గురించి మాటల్లాడేది కాంగ్రెస్ పార్టీ, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అని తెలియజేస్తున్నాను. మా ప్రభుత్వం రైతు ప్రభుత్వమని తెలియజేస్తున్నాను. ఇప్పుడైనా మీరు గమనించారు. సంతోషం. రైతులకు ఏమి చేయబోతున్నామో సప్పంగా చెపుతాం.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు : ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పిన తరువాత | I have to reply for that.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : మీరు చెప్పిన మాటలన్నీ సాల్యూషన్ కోసమే కదా. మంత్రి గారు సమాధానం చెప్పిన తరువాత మళ్ళీ మీకు అవకాశం ఇస్తాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు : అధ్యక్షా, రైతులకు ఎవరెవరేం చేశారో చర్చించడానికి మేం సిద్ధంగా ఉన్నాం. రైతుల పొట్టపై ఎవరు కొట్టారో చర్చించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాం. 120 ఎన్.ఇ.జడ్. లు పెట్టి రైతుల భూములు కొట్టేసిన ప్రభుత్వం మీది. ఈ నిషయాన్ని మీరు గుర్తు పెట్టుకోవాలి. మీరు సిగ్గు లేకుండా మాటల్లాడే పరిస్థితికి పచ్చారు. రైతుల కోసం సాగునీటి సంఘాలను, రైతు బజార్లు పెట్టింది మేము. ఇన్ఫుట్ సబ్జిడీని తెచ్చింది కూడా మేమే. ట్రైప్ ఇరిగేసన్ నిషయంలో జాతీయ స్థాయిలో టూర్స్ - ఫోర్స్ వేస్టే 75 శాతం సబ్సిడీ ఇవ్వాలని రికమండ్ చేసింది తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అని తెలియజేస్తున్నాను. ఇప్పుడ్నీ ఆ రోజు మా ప్రభుత్వం చేసింది. ఈ ఏడు సంపత్సరాల్లో దాదాపు 13 వేల మంది రైతులు ఈ ప్రభుత్వ హాయాంలో చనిపోయారు. మీరు జలయజ్ఞం చేశారు. అది ధనయజ్ఞంగా చేశారే, తప్ప రైతుల కోసం చేసింది కాదు. ఆ నిషయాన్ని గుర్తుంచుకోవాలి. నేను మిమ్మల్ని బీమ చేయడం లేదు. మీరు పచ్చి వంద రోజులే అయింది. మీ గురించి మళ్ళీ మనం మాటల్డుకొండాం. అప్పుడ్నీ మీ ప్రభుత్వ అకోంటర్స్‌నే ఉన్నాయి. గత ఆరేడు సంపత్సరాలుగా మీ ప్రభుత్వం చేసిన పనుల వల్ల రైతులకు పూర్తిగా సప్పం జరిగింది. అటు కేంద్రం లోనూ, ఇటు రాష్ట్రంలోని పరిస్థితిని చూస్తే మీరు పూర్తిగా కుంభకోణాల్లో ఇరుక్కు పోయారు. రైతులకు ఒరగపెట్టిందేమి లేదు. ఈ దేశంలో నా స్థాయి నాయకుడు ఎవరూ కూడా ఎనిమిది రోజులు నిరాహార దీక్ష చేయలేదు. రైతుల కోసం నిరాహార దీక్ష చేసి, వ్యపసాయాన్ని జాతీయ ఎజిండాగా చేశాం. మీరు ఒప్పుకోన్నా, ఒప్పుకోపోయినా, మీరే

కాదు, కేంద్ర ప్రభుత్వం దిగివచ్చే పరిస్థితి వస్తుంది. రైతుల కోసం మీం పోరాడతాం. మీ విమర్శలు కాదు. రైతులు కష్టాలు పడుతుంటే నవ్వడ మనేది చాలా విచారకరం. ఈ విషయాన్ని గుర్తు పెట్టుకోవాల్సిందిగా మరో మారు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, మనం ఏం మాట్లాడుతున్నాం, వారేమి మాట్లాడుతున్నారో నాక్కెతీ అర్థం కావడం లేదు. రైతుల గురించి రంగు మారిన ధాన్యం గురించి మాట్లాడుతున్నాం. నేను చెప్పేది ఒక్కటి. రైతుల గురించి ఇప్పుడు చూపించే ఆవేదన ఆయన అధికారంలో ఉన్నప్పుడు చూపించి ఉంటే బాగుండేది. అ విషయం తప్ప నేను వేరే మాటే మాట్లాడలేదు. రైతు గురించి మాట్లాడాలి, రైతుల సమస్యలపట్ల పరిష్కార మార్గం కముక్కొనాలని అపోజిషన్ పార్టీగా వారు ఇప్పటికేనా గమనించారు. ఇది సంతోషించదగ్గ విషయమని చెప్పాను. ఉచిత విద్యుత్తుని ఇస్తే కరెంటు తీగలపై బట్టలు ఆరేసుకోవాలా అని ఎప్పుడూ సేస్తే చెప్పలేదు కదా. మీరు కూడా రైతుల గురించి మాట్లాడుతుంటే హోస్పిస్పురంగా ఉంది. రైతు సమస్యల గురించి ఈ శాసన సభలో చర్చ జరగాలి. రైతులకు ఎవరేం చేశారో, ఎంత చేశారో తప్పక చర్చించాలి. ఉచిత కరెంటు ఇస్తామంటే కరెంటు తీగలపై బట్టలారేసుకోవడం తప్ప కరెంటు ఉండదని అడ్వైజ్ మెంట్స్ ఇచ్చిన ఘనత మీ ప్రభుత్వానికి ఉంది. మళ్ళీ దాన్ని ఐదు సంవత్సరాల తరువాత మార్పుకొని ‘మేము అన్ని ఉచితంగా ఇస్తాం’ అని చెప్పిన ఘనత కూడా మీకే దక్కింది. అందుకని ఆ విషయాలు ఇప్పుడు మాట్లాడకూర లేదు. మంత్రి గారు సమాధానం చెప్పిన తరువాత నేను ఇంటర్వ్యూ ఉంటే ఖచ్చితంగా ఇంటర్వ్యూ అవుతాను.

MR.DEPUTY SPEAKER: We will leave it at that. We will go into the seriousness of the subject.

శ్రీ డి. శ్రీధర్బాబు : అధ్యక్షా, నేను మాట్లాడేటప్పుడు ఎక్కుడా కూడా కంపీరిజన్ చేయలేదు. మంచి సలహాలు, సూచనలు ఇస్తే ఈ ప్రభుత్వం రైతు సంక్షేపు ప్రభుత్వంగా ఎల్లప్పుడూ ఆపోనిస్తుంది. కానీ రాజకీయం చేయడానికి వారు మాట్లాడుతున్నారు. వారు ఒక అలిగేషన్ చేసినప్పుడు, ఆ విషయంలో నా బాధ్యతగా ఉన్న వాస్తవ పరిస్థితులు ఏమిటి? జరిగిందేమిటి అన్న ప్రధానమైన ధర్మంతో చెపుతున్నాను. దయచేసి ఆలోచించండి. రైతు సంక్షోభంలో ఉన్నప్పుడు ఏ విధమైన కార్యక్రమాలు చేపట్టి, రైతులకు మానసిక స్థిరాన్ని ఇచ్చి వారిని ఏ విధంగా ముందుకు నడిపించాలనే ప్రయత్నం చేయాలే తప్ప మరొకటి కాదు. అసలే ఇబ్బందుల్లో ఉన్న రైతులను ఇంకా ఇబ్బంది పెట్టే కార్యక్రమాలను ఎవ్వరూ చేయరాదు. ఎవరూ చేయరు. చేసిన వారెవరైనా ఉంటే ఈ సమాజంలో వారు రైతుకి వ్యతిరేకిగా ఉంటారు. డిసింబరు మాసంలో కురిసిన అకాల వర్షాల వల్ల, వచ్చిన ఇబ్బందులను దృష్టిలో పెట్టుకొని, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చేసిన కార్యక్రమాలను ఒక్కరైనా అభిందిస్తారని అసుకొన్నాను. ఈ రోజు ఇన్ఫుల్ సబ్సిడీ విషయానికి పస్తి, వారే దాన్ని మొదలు పెట్టారని చెపుతున్నారు. సంతోషం. తప్పకుండా హర్షిస్తాం. ఈరోజు ఇన్ఫుల్ సబ్సిడీ పెంచడం జరిగింది. ఇంకా పెరగాలి. ఇన్ఫుల్ సబ్సిడీ పది వేల రూపాయలు కావాలి. ఎందుకంటే అది రాజకీయమైన అంశం. ఇన్ఫుల్ సబ్సిడీని పెంచింది కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం. ఇంకా పెరగాలంటే దానికి అవకాశం ఉంటుంది. రాజకీయాలకు అతీతంగా మాట్లాడే అవకాశం ఉంటుంది. మేము పెంచిన విషయాన్ని కూడా వారు మాట్లాడేందుకు జంకుతుంటే, చాలా ఇబ్బందికరంగా ఉంటుంది. డిసింబరు మాసంలో వచ్చిన ప్రమాదాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని, ఇబ్బందులను దృష్టిలో పెట్టుకొని, రైతు ఆర్థిక వ్యవస్థ విచ్చిన్నమైంది. అది కాకుండా చూడాలన్న ఉప్పేశ్యంతోనే ఇన్ఫుల్ సబ్సిడీని ఎప్పుడూ లేని విధంగా ఆరు వేల రూపాయల వరకు పెంచాము. ఈ విషయం వాస్తవం

కాదా? ఒకసారి ఆలోచించండి. చంధబాబు నాయుడు గార్టి సుదీర్ఘమైన రాజకీయ చరిత్ర ఉంది. వారి అనుభవాన్ని ఉపయోగించుకొని రాష్ట్ర ప్రజల ప్రయోజనాలను ముందుకు ముందుకు తీసుకువెళ్లే ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాము. కానీ నేను వార్షిక రోజు అడుగుతున్నాము. ఎప్పుడైనా ఇభ్యంది వచ్చినప్పుడు, రైతులు తీసుకొన్న లోస్సెప్పె వడ్డిని మాఫీ చేయడానికి, ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఖజానా నుండి వినియోగించి చేసిన ప్రభుత్వాలు ఉన్నాయా అని అడుగుతున్నాము. మేము ట్రైయిట్‌గా చెపుతున్నాము. దాదాపు మూడు వందల కోట్ల రూపాయల మేర వడ్డి మాఫీ చేసి రైతులను ఆదుకొనే ప్రయత్నం ఈ రోజు, ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసింది. ఈ డిసెంబర్ మాసం కంటే ముందు నాలుగు పర్యాయాలు అకాల వర్షాలు కురిశాయి. ‘జల్ తుఫాను’ లైలా తుఫాను’ ల వల్ల అనేక మంది రైతులు ఇభ్యంది పడ్డారు. ఈ రైతాంగానికి ఇన్సుట్ సబ్సిడీ వెంటనే ఇవ్వాలని సెంట్రల్ టీమ్ ఇన్సెప్ట్‌న్ అయిన కొద్ది రోజుల తరువాత ఈ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టి ఇన్సుట్ సబ్సిడీ ఇప్పడం జరిగింది. కొంత మంది గౌరవ సభ్యులు మాటల్లాడుతూ, కొంత మంది రైతులకి రు.30లు వచ్చాయని, మరి కొంత మందికి రెండు వందల రూపాయలు వచ్చాయని, కొంత మందికి ఐదు వందల రూపాయలు వచ్చాయని చెపుతున్నారు. చిన్న సన్మకారు రైతాంగం భరానీ ఎక్కుటంట ఏ విధంగా ఉంటే దాని ప్రకారంగా ఆలోచించి రూ.30లు, 50లు, ఐదు వందలు వచ్చింది. వీటి గురించి వారెవరూ అనుకోవడం లేదు. మీరు ప్రభుత్వ ఇంట్యూన్స్‌ని బ్రాడ్‌గా ఆలోచన చేయండి. 30 రూపాయలు ఇద్దాం, 50 రూపాయలు ఇద్దాం, లేకపోతే ఎలక్షన్స్ గురించి, ఓట్లు అడుక్కొంటాం అన్న ఉద్దేశ్యం కాదు. రైతుల పక్కాన నిలబడతామని. ఎక్కుడైనా అధికారయంత్రాంగ పరంగా చిన్న చిన్న ప్రట్టక్కర్ డిఫికల్టీస్ ఉంటే దాన్ని అధిగమిస్తాం. ఈ రోజు ఆ విషయంలో ఇంట్యూన్స్‌ని, ఆజ్ఞక్షించే అర్థం చేసుకోండి. నేను రాజకీయం చేసి మాటల్లాడడం లేదు. ఈ రోజు మీ అనుభవాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని, మీరిచ్చిన మంచి సలహాలు తీసుకొనే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. దయచేసి do not obstruct.

మ.12.50

(తెలుగుదేశం పౌర్ణీ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

మీరు మాటల్లాడుతున్నపుడు నేను విన్నాము కదా . మీకు సమాధానం అవసరం లేదా? రైతు పక్కాన మేము ఏమి చేస్తున్నాం, ఏమి చేయబోతున్నామో చెబుతున్నాం, మీకు అవసరం లేదనుకుంటే చెప్పం. **Discoloured paddy** విషయంలో 50 శాతం పరకు గ్రేడింగ్ విధానం తీసుకురావడం, తద్వారా రైతులను ఆదుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం . రైతు సోదరులను దృష్టిలో పెట్టుకుని, పూర్తి స్థాయిలో ధాన్య సేకరణ చేయడానికి **paddy purchase centres** ను ఓపెన్ చేయడం జరిగింది. గత నాల్గైదు సంవత్సరాల నుంచి, పది సంవత్సరాల నుంచి చూసినా, ఎక్కుడ **purchase centre** వున్నా, ప్రత్యేకించి కోస్టల్ సైట్ అంశానికి వస్తే, **marketing mechanism** ను నడిపేది చాలా పరకు రైన్ మిల్లర్లే . మేము **paddy purchase centres open** చేస్తే, చాలా మంది రైతు సోదరులు తమ ధాన్యాన్ని తీసుకొచ్చి, **scientific analysis** చేసిన తర్వాత, మేము ఇచ్చే రేటు ఎంతపరకు వస్తుందనే విషయం తెలుసుకుని, మిల్లర్ దగ్గరకు వెళ్లి **negotiate** చేసి ఎక్కువ స్థాయిలో అమ్ముకునే ప్రయత్నం చేశారు. అంటే మార్కెట్ లెవెల్లో స్టీంగ్ ఫీల్డ్ ఇచ్చే కార్యక్రమం చేయలేదని చెబుతున్నాం . ఈరోజు 30 వేల, 40 వేల మెట్రిక్ టన్నులు కొనుగోలు చేసి ....

(టిడిపి సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

ఈ రోజు మేము ఇచ్చిన గణాంకాలు చూస్తే - గవర్నెంట్ ఏజనీస్ ద్వారా, మిల్లర్స్ ద్వారా మేము చెప్పిన రేటు ప్రకారం 18 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల partially damaged paddy ని కొనుగోలు చేయడం జరిగింది. ఏదైతే రిఫైక్షన్ చేయడం జరిగిందో, హాస్పిరంగా టేబుల్ పైన పెట్టిన దాంట్లో, 9 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల ధాన్యానికి సంబంధించిన ఫిగర్స్ ను గౌరవ సభ్యులకు .....

(టిడిపి సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

మీ సరేంద్ర గారీ చెప్పారు, ఒక పర్పంట డ్యూమేబీకి, దానిపై వచ్చే డ్యూమేబీ వెరైటీకి పది రూపాయల పరకు తీసుకోవడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు మొన్న మీటింగుకు వచ్చినపుడు చెప్పడం జరిగింది, ఆ రోజు మేము 24 శాతం పరకు వ్యాల్యా కట్ లేకుండా కార్బూక్మం చేశాం, తద్వారా రైతులకు ఇఖ్యంది లేకుండా చేసే ప్రయత్నం చేశామని వాళ్లు చెప్పారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి అనుమతి లేకుండానే నేరుగా పది శాతం వ్యాల్యా కట్ లేకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ రోజు వరిని కొనుగోలు చేయడం జరుగుతుందని, దాని తదుపరి గ్రేడెడ్ కట్ ఏదైతే ఒక శాతం పుందో, ఆ డ్యూమేబీ కట్ తీసుకునే కార్బూక్మంలో భాగంగానే ఈ రోజు పది శాతం పరకు వ్యాల్యా కట్ లేదు. పది శాతం లోపల పున్న డ్యూమేబీ వెరైటీకి వ్యాల్యా కట్ లేకుండా చాలా మంది రైతు సోదరులకు యంయన్సి ఇష్టడం జరిగింది. దాని తదుపరి గ్రేడెడ్ కట్ ఒక శాతం ద్వారా ఎక్కుడా కూడా ఇఖ్యంది రాకుండా ధాన్యాన్ని కొనుగోలు చేయడం జరిగిందని మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. Benefit till 10%, value cut లేకుండా స్లాబ్ బేస్ కట్ గానీ, ఫిక్స్డ్ కట్ గానీ ఏదైతే 2004లో వాళ్లు చేసినపుడు జరిగిందో, మొత్తం 24 శాతానికి స్లాబ్ రేట్ ఫిక్స్డ్ కట్ చేయడం జరిగింది. ఈరోజు పది శాతం పరకున్న రైతాంగ సోదరులకు ఏ విధంగా మేము ఉపయోగపడ్డామో ఒకసారి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. మనం డిక్టేర్ చేసిన యంయన్సి కంటె రూ.50, రూ.100 లు ఎక్కువే ఇచ్చి రైన్ మిల్లర్స్ రైతు సోదరుల నుంచి ధాస్యం కొనుగోలు చేయడం, చాలా పరకు distressed sales అపే ప్రయత్నంలో భాగంగా ఎక్కుడ సెంటర్స్ అవసరం పుంటే అక్కడ సెంటర్స్ ను ఓపెన్ చేయడం జరిగింది. చాలా సెంటర్లకు రైతు సోదరులు రావడం, వారికి యంయన్సి లభ్యం కావడం జరుగుతేంది. వ్యాల్యా కట్ ద్వారా తీసుకోవడం జరుగుతుందని వచ్చి, పైంటిఫిక్ ఎనాలిసిస్ చేసి, మాయిశ్చర్ కంటెంట్ చూసి, తిరిగి రైన్ మిల్లర్స్ ముందు మేము ఇచ్చిన కార్బూక్మాలను పుంచి, వారితో నెగోషేయేట్ చేయడం జరిగింది. క్వీంటాలుకు రూ.850 ల నుంచి రూ.900ల పరకు ఇచ్చి కొనుగోలు చేసిన మాట వాస్తవం . ఈ నిషయాన్ని సభ దృష్టికి కూడా తీసుకొన్నాను. కృష్ణ జిల్లాకు సంబంధించిన సోదర శాసన సభ్యులు కూడా పున్నారు. కృష్ణ జిల్లాలో పున్న యంత్రాంగాన్ని prompt చేసి, సూటికి సూరు శాతం damaged variety ని లోకల్ రిస్టోర్స్ కు ఉపయోగించుకునే విధంగా కొనుగోలు చేయడం జరిగింది. ఉమామహాశ్వరీరావు గారి నియోజకవర్గానికి సంబంధించిన విషయం కూడా చెబుతున్నాను. వారినే అడగిడి, ఎందుకంటే వారి ప్రమేయాన్ని కూడా ఉపయోగించుకుని ఈ రోజు కార్బూచరణను ముందుకు తీసుకెళ్లడం జరిగిందా లేదా ఒకసారి ఆలోచించాలని గౌరవ సభ్యులకు తెలియగానే, వెన్నోటనే మా ప్రయత్నాలు చేసి, రైతులకు ఇఖ్యంది లేకుండా చేశామని మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. ఐకెపి గ్రూపులు చేసిన కొనుగోళ్ల విషయంలో, అలాగే సివిల్ సప్లై కార్బోరైఫన్ చేసిన కొనుగోళ్ల విషయంలో రైతులకు పేమెంట్ మూడు, నాలుగు రోజుల లోపే జరుగుతోంది. ఇంతకు

ముందు పీమెంట్కు వారం రోజులు, పదిరోజులు పట్టిన సందర్భాలున్నాయి. దైతు సోదరులకు ఇబ్బంది కలగుడునే ఉద్దేశంతో అర్థచిహ నుంచి లోను తీసుకుని మూడు, నాలుగు రోజుల్లో వారికి పీమెంట్ చేయడం జరుగుతోంది. **Technical difficulties** పున్న చేట ఒకటి, రెండు పీమెంట్ల విషయంలో ఇబ్బంది పుంటే తప్పకుండా వాటి విషయంలో కూడా ఆలోచన చేయడం జరుగుతుంది.

గోదాముల స్పేస్ గురించి చాలా మంది గౌరవ సభ్యులు అందోళన వ్యక్తం చేశారు. మూవ్మెంట్ పుండాలి, మూవ్మెంట్ పుంటేనే ఈ మార్కెట్ డైనమిక్స్‌లో దైతుకు లాభం జరుగుతుందని ఆలోచన చేసి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారు ఇంటర్ స్టేట్ మూవ్మెంట్కు పర్మిషన్ ఇవ్వడం జరిగింది డిసిబర్ మాసంలో. మూడు నెలలుగా మేము చేస్తున్న ప్రయత్నం మూలంగా, పూర్తి స్థాయి అని చెప్పడం లేదు గానీ, కొద్ది వరకు ఉపశమనం కల్పించడానికి ఎక్స్పోర్ట్కు కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా ఒప్పుకుంది. ఇంతకు ముందు జయప్రకాశ్ నారాయణ గారు మాట్లాడారు. ఆయిల్, గ్యాస్ ఇవన్నీ కూడా, ట్రేడ్ మెకానిజం గానీ మార్కెట్ డైనమిక్స్ గానీ **speculative** గా జరుగుతోంది. **Future trading** ను **speculative mechanism** లోకి తీసుకెళ్ల వద్దని ఈ మధ్య కాలంలో ప్రధాన మంత్రి గారు వేసిన టాస్ట్స్పోర్స్ కమిటీ సిఫారసు చేసింది, అందులో మన ముఖ్యమంత్రి గారు సభ్యులుగా పున్నారు, గుజరాతు ముఖ్యమంత్రి దానికి ఛైర్పర్సన్‌గా పున్నారు. ఈ రోజు ఆయిల్ ట్రేడ్ చూస్తే, ఈ డైనమిక్స్ అంతా **speculative mechanism** పరిధిలోకి వెళ్లిపోయింది. వ్యవసాయాత్మకులకు సంబంధించిన దాన్ని పూర్వచర్ ట్రేడింగ్ లైండ తీసుకెళ్లకుండా కొది రోజుల పాటు ప్రయత్నం చేయాలని ఈ కమిటీ రికమెండేషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. దాని వల్ల ఈ రోజు మనం ధరలను అదుపు చేసే ప్రయత్నంలో భాగంగా ఎంత వరకు వీలుంటే అంత వరకు, మన చేతిలో పున్నంత వరకు దాన్ని మేము చేస్తున్నాం . గోదాం స్పేస్ కు సంబంధించి .. ప్రతి నెలా నాలుగు లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు పిడియస్ ద్వారా మూవ్మెంట్ జరగడం, అపుట్టొడ్ స్పేట్ అవసరాలు కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుని, ప్రతి నెలా ఏడు లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల స్టోరేజ్ కెపాసిటీని క్రియేట్ చేస్తూ, ఎఫ్రెంచ్ చివరి నాటికి 14 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల కెపాసిటీని మేము క్రియేట్ చేసుకుని, రభి సీజన్ ను దృష్టిలో పెట్టుకుని ఎక్కుడా కూడా ఇబ్బంది లేకుండా చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం .

మ. 1.00

కొన్ని డిఫికల్టీస్ ఉన్నాయి. దైల్చే మూవ్మెంట్లో ఇబ్బందులున్నాయి. ముఖ్యమంత్రి గారి సమక్షంలో దైల్చే అధికారులతో మాట్లాడాము. దైల్ రేక్ మూవ్మెంట్ను ముందుకు తీసుకువేళ్లే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. రభి సీజన్ పూర్తి అయ్యేవరకు స్టోరేజ్ విషయంలో ఇబ్బంది లేకుండా ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతుందని గౌరవ సభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాము.

కాటన్ ఉత్పత్తి విషయంలో ఇమ్బాలెస్పెస్ జరిగాయి. ఆ రోజు సప్లై ఎక్స్ప్రెస్ ఉంది. డిమాండ్ తక్కువ ఉంది. ఈ రోజు సప్లై తక్కుపై, డిమాండ్ ఎక్స్ప్రెస్ ఉన్న తరుణాంలో ఇతర దేశాలకు సంబంధించిన అంశాన్ని ప్రస్తావించు తీసుకువచ్చారు. ఇది గ్లోబల్ టైప్ ఎకానమీలో ఇంటర్ రిలేషన్. ఎమ్సెస్ విమానిటర్ చేసే కాటన్ కార్బోరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా వారు పత్రి దైతుకు ఇబ్బంది లేకుండా ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. పత్రి దైతు విషయంలో బిటి కాటన్ గురించి ప్రస్తావించారు. దాని గురించి చెబితే రాజకీయాలని అంటారు. ధరను

తగించి కాటన్ విస్తీర్ణాన్ని పెంచడం జరిగింది. కాటన్ రైతుకు గొప్ప కార్బూక్యూమాన్ని అందించింది. అంతర్జాతీయ సంస్థ అయిన మొన్సాంటో వారితో సుఫ్రీంకోర్టులో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పోరాటం చేసి కాటన్ రైతులను ఆదుకునే ప్రయత్నం చేస్తుంది.

(ఈ దశలో శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణము నాయుడు “గొప్పలు చెబుతున్నారు” అని అన్నారు.)

గొప్పలు కాదు వాస్తవాలు చెబుతున్నాము.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ : స్టీజ్ డోంట్ ఇంటర్వె.

శ్రీ డి. శ్రీధర్ బాబు : గొప్పలు చెప్పుకుంటే బేరీజా వేసేది అక్కడున్న కాటన్ రైతు . సుఫ్రీంకోర్టులో అంతర్జాతీయ సంస్థకు సంబంధించిన అంశం విషయంలో పోరాటం చేసి రేటును తగ్గించే ప్రయత్నంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సఫలిక్కుతుం అయింది. కాటన్ విస్తీర్ణత 300 శాతం పెంచడం జరిగింది. అది వాస్తవము. బయట ఉన్న రైతు సోదరులు చూస్తున్నారు. కొంతమంది సభ్యులు 24 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు ఎఫ్సిస ద్వారా ప్రాక్యార్ చేయడం జరిగింది. అత సంవత్సరం కంటే ఈ సంవత్సరం 3 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు ఎక్కువ ప్రాక్యార్ చేయడం జరిగింది. కేంద్రం విషక్త గురించి మాట్లాడుతున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసిన రైతు సేవలను ఉచ్చేశించి జి.పి.గారు మాట్లాడారు. ప్రభుత్వ విధానాలను బ్రాడ్‌గా డిస్క్యూన్ చేయడానికి అస్యారము ఉంది. ఉత్సత్తు విధానాలతో లోతుగా పోవలసిన ఆవసరం ఉంది. రైతు ఇబ్బందిని దృష్టిలో పెట్టుకుని రూ.16వేల కోట్లు మాట్లా అవడం వాస్తవము. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఈ రాష్ట్రరైతాంగం అంటే వ్యతిరేకత లేదు.

(శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణము నాయుడు సుండి అంతరాయం)

రైతుకు రూ.20 వేల సుండి రూ.2 లక్షల వరకు మేలు జరిగిన మాట వాస్తవమా, కాదా? మనం ఒకసారి ఆలోచన చేసుకోవాలి. మనం మధ్యతరగతి రైతు గురించి, పెద్ద రైతు గురించి మాట్లాడుతున్నామా? దిస్క్యూకారు, సన్కారు రైతు సంక్లేషమే ధ్వయంగా మనం ముందుకు వెళుతున్నాము. ఎక్కడా ఇబ్బంది లేకుండా వ్యపసాయ ఉత్సత్తు తక్కువ చేయకుండా చూస్తున్నాము. గోదాము స్థలానికి సంబంధించి 5 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు పట్టే స్థలం క్రియేట్ చేయడం జరిగింది. పార్లమెంట్లో ఉన్న గౌరవ సభ్యుల సహకారంతో ఈ రోజు 5 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల కెపోసిటీ గల గోదాము స్థలాన్ని పొందాము. పంజాబ్లో ప్రాక్యార్ మెంట్ ఎలా ఉంది? ఆంధ్రప్రదేశ్లో ఎలా ఉందో లీడర్ అఫ్ ది అపోజిషన్ గారికి కూడా తెలుసు. ఇంకా పది లక్షల మెట్రిక్ టన్నులకు అదనంగా ఇవ్వాలని వారు కోరడం జరిగింది. పార్లమెంట్ సభ్యులు అదే ప్రయత్నంలో ఉన్నారు. మాకు సమ్మకం ఉంది. దానిని కూడా పొందగలమనే దృఢ నిశ్చయం మాకుంది.

కేంద్ర ప్రభుత్వం రైతులకు మేలు చేయాలనే ఉచ్చేశ్యముతో గ్రామానికి సంబంధించి యూనిట్స్ నీర్వాటు చేశారు.

(అంతరాయం)

పంటల భీమా పథకం గురించి అందరికీ తెలుసు. విధి విధానాలలో ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసిన కృషి చెప్పుకోదగ్గది. ప్రతి జిల్లాకు చెందిన ఒక ప్రధానమైన క్రావెను ఎంపిక చేసి పంటల భీమా పథకంలో వారు గుర్తించడం జరుగుతుంది. ఇతముందు గ్రామం యూనిట్‌గా లేదు. ఇప్పుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్రాన్ని ఒప్పించి పంటల భీమా పథకంలో గ్రామం యూనిట్‌గా తీసుకోవడం జరిగిందనేది వాస్తవమా, కాదా?

(అంతరాయం)

భీమా పథకం బ్యాంక్సులో రిలేట్ అయిన అంశము. అది పాల్సీ నిర్దయము. దాన్ని గురించి అలోచన చేయవలసిన అవసరముంది. డైరెక్ట్‌గా సఫ్ట్‌పోయిన రైతుకు పంటల భీమా పథకం వర్తించే విధంగా, గ్రామం యొక్క క్రావెను బేస్‌గా తీసుకోవలసిన అవసరం లేదని, సెంట్రల్ గవర్నమెంట్‌కు మేము రిప్రజెంట్ చేస్తున్నాము. సఫ్ట్‌పోయిన ఇండివిడ్యువల్ ఫార్మర్సు యూనిట్‌గా తీసుకొని, బేస్ క్రావెను తీసుకోకుండా, ఏ క్రావె సఫ్ట్‌పోయారో ఆ క్రావెను యూనిట్‌గా తీసుకునే ప్రయత్నంలో ఉన్నామని తెలియ చేస్తున్నాము.

మ.1.10

గౌరవ సభ్యులు అనేక సందర్భాల్లో చెప్పిన ప్రతి ఒక్క అంశం గురించి చెబుతాను. కర్రాటుకలో వరి ధాన్యానికి బోసన్‌గా రెండు పంచల రూపాయలు డిక్టేర్ చేశారు. ఏ సందర్భంలో బోసన్ డిక్టేర్ చేస్తారో ప్రతి ఒక్కరికి తెలుసు. ఇదొక ఇస్సెంటీవ్‌గా తీసుకొని ఉత్సత్తుని పెంచడానికి, వెరైటీసు కష్టంపై ప్యాటర్సులో బ్యాలెన్స్ తీసుకరావడానికి ఇస్సెంటీవ్‌గా ఉపయోగించుకొని కర్రాటుకలో వరి విస్తీర్ణం పెంచడానికి చేశారు. కర్రాటుకలో వరి విస్తీర్ణం ఎంతో, అంధర్థదేశ్‌లో వరి విస్తీర్ణం ఎంతో బేరీజు వేసుకొని మాటలాడితే బాగుంటుంది. బోసన్ అక్కడ డిక్టేర్ చేయడానికి వారు వరి విస్తీర్ణాన్ని పెంచడానికి చేసే ప్రయత్నంలో భాగంగా చేస్తున్నారు. మన రాష్ట్రంలో సాగు చేస్తున్న దానికంటే చాలా తక్కువ స్థాయిలో అక్కడ సాగు చేస్తున్నారు. బోసన్ రూపంలో రైతులకు అన్ని సందర్భాల్లో ఇష్టలేకున్నా ఇన్స్పుట్ సబ్సిడీ రూపంలో కూడా ఇస్తున్నాం. రుణాలపై వడ్డి మాఫీ, కొలు రైతులకు రుణా సదుపాయం అందించేందుకు చట్టం తీసుకొచ్చే చౌరవ ఈ ప్రభుత్వం చూపిస్తున్నందున పెద్దలందరూ కూడా గుర్తించాలని కోరుతున్నాము. కొలు రైతులకు నేరుగా ఇన్స్పుట్ సబ్సిడీ అందే విధంగా, వారికి కూడా సమాస హక్కులు అందే విధంగా రెవిమ్యా చట్టంలో సవరణా తీసుకొచ్చే ప్రయత్నం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేస్తుందని తెలియజేస్తున్నాము. ఎక్కడ ఇస్సెంటీవ్ ఇవ్వాలో అక్కడ ఇస్సెంటీవ్ ప్రాప్తైడ్ చేస్తున్నాం.

కంది పంట సాగు విషయంలో రూ.500 బోసన్ డిక్టేర్ చేసి మనకు కావలసిన ఉత్సాధకతను పెంచాలనే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. అయినపుటీకి విస్తీర్ణం పెంచడంతోబాటు కనీస మర్దతు ధర కల్పించి రైతు సోదరులకు ఇబ్బందులు రాకుండా, ఉత్సత్తు పెరిగిందనే వాస్తవాన్ని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్‌తో రైతులకు ఇబ్బందులు లేకుండా ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. రైతు సంక్లేషు ప్రభుత్వంగా ఎక్స్‌పోర్ట్ విషయంలో చాలా మందికి మార్కెట్ డైనమిస్ట్‌లో రైతుకు ఇంకా మెరుగైన తరవాత పెరుగుతుందని మాకు తెలుసు. ముఖ్యమంత్రి గారు కేంద్ర ప్రభుత్వంపై వత్తిడి తీసుకొస్తున్నారు. సార్లమెంటు సభ్యులు కూడా కేంద్రంపై వత్తిడి తీసుకొస్తున్నారు. ఎక్స్‌పోర్ట్‌ను రెగ్యులరైజేషన్‌కు ఇచ్చే విషయంలో మేం ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. ఎక్కడనో రంగు మారిన ధాన్యం కొనుగోలు విషయంలో డిస్కల్టర్‌గానీ, డిస్కఫిగ్రెండ్ ప్యాటీ విషయంలో రైతుకు ఇబ్బంది లేకుండా

ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. ఇందూక పెద్దలు గాదె పెంకటరెడ్డి గారు వారి జిల్లాకు సంబంధించి రచ్చబండ కార్యక్రమంలో జరిగిన వాస్తవిక విషయం సభ దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. రాజకీయాలకు అతీతంగా రైతు సంక్లేషమం గురించి మాటల్లాడుతున్న తరుణంలో ఎక్కడైనా ఇభ్యందులు ఉంటే ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురండి. వాటిని అధిగమించే ప్రయత్నం చేస్తాము, వెనకాడం, వెనుకక పోము. రైతు సంక్లేషమే ప్రథాన ధ్యేయంగా ప్రభుత్వ దృష్టికి సమస్యలు తీసుకురావాలని, మీరింకా మంచి సలహాలు, సూచనలు ఇచ్చే పాటిస్తామని తెలియజేస్తున్నాము. ఏది ఏమైనప్పటికీ, సుదీర్ఘ చర్చలో భాగంగా అందరూ రాజకీయాలకు అతీతంగా రైతు సంక్లేషమం గురించి, అభ్యర్థులి గురించి మీరిచే మంచి సూచనలను, సలహాలను తప్పకుండా స్వీకరించి ముందుకు నడుస్తామని మీ ద్వారా గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాము.

MR.DEPUTY SPEAKER: We will leave it at that.

(తెలుగుదేశం సభ్యులు శ్రీ డి.నరేంద్రకుమార్, శ్రీ దేవినేని ఉమామహాశ్వరరావు మాట్లాడే అవకాశమివ్వాలని కోరపాగారు ధాన్యాస్తికి మద్దతు ధరపై రూ.200/-లు బోనస్ ఇవ్వాలని రాసి ఉన్న ప్లకార్డును ప్రదర్శించసాగారు)

(అంతరాయం)

శ్రీ డి.నరేంద్రకుమార్సి (మైక్ లేకుండా) అధ్యక్షా, మంత్రిగారు మంచి సూచనలు ఇష్టమన్నారు. సూచనలు చేస్తే మంత్రి గారు సమాధానం చెప్పలేదు సార్. మేం మంత్రి గారికి స్పృసిఫిక్గా సూచనలు ఇచ్చాం.

MR.DEPUTY SPEAKER: We will leave it at that. I cannot allow you.

శ్రీ గాలి ముద్దుక్కట్టము నాయుడుసి (మైక్ లేకుండా) నరేంద్రకుమార్కు మైక్ ఇష్టండి సార్.

MR.DEPUTY SPEAKER: The Chair has accommodated your request. We have all had a very nice discussion. The Minister had replied in a very elaborate manner. Let us leave it at that. I am not allowing anybody else.

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడుసి (మైక్ లేకుండా) అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడిన తరవాత సేను మాటల్లాడతాను. వారేమైనా ఆస్కర్ చేస్తారేమెనని చూస్తున్నాము.

MR.DEPUTY SPEAKER: Once again I will reiterate that....

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడుసి (మైక్ లేకుండా) అధ్యక్షా, మంత్రి గారి సమాధానం చూస్తే ఇవి చేశాం, ఇవి చేస్తున్నాం, అని చేస్తామనే స్పష్టమైన సమాధానం లేదు. ఈ రోజు రాష్ట్రంలో రైతులు చాలా ఇభ్యందుల్లో ఉన్నారు. ఎప్పుడూ రాసటువంటి కష్టాలు రైతులకు వచ్చాయని అందరూ ఒప్పుకుంటున్నారు. అలాంటి కష్టాలు వచ్చినపుడు రాజకీయాలకు అతీతంగా అందరం కృషి చేయాల్సిన అవసరముంది. అయితే ప్రభుత్వ సమాధానం చూస్తే గొప్పలు చెప్పుకుంటున్నారు తప్ప రైతుల కష్టాలను తీర్చే విధంగా ఎక్కుడా మాటల్లాడలేదు. రాష్ట్ర రైతాంగం సష్టాపోతున్న వివరాలు మేం సాక్షాత్కారంలో సహి ఇచ్చాం. పది శాతం కట్ పెట్టి రంగు మారిన ధాన్యం కూడా కట్ లేకుండా చేశామన్నారు. 2004లో మీరు ఇచ్చారు కానీ, ఇప్పుడు ఆ విషయం మీరు చెప్పడం లేదు. ప్రభుత్వ జీవో చాలా స్పష్టంగా ఉంది. 21.1.2004లో జారీ చేశారు. ఆ రోజు 15 శాతం

కట్ట పెట్టలేదు. అప్పుడు పెట్టకుండా, ఇప్పుడు మీరు ఇచ్చిన దానిలో ఒక శాతానికి రూ.30 కట్ట పెట్టారు. గొప్పగా చేశాం, బ్రహ్మండంగా చేశామంటున్నారు. సీజన్ అయిపోయింది, రైతులు ఇంటి దగ్గర ధాన్యం నిల్వ చేస్తే కొనుగోలు చేసే నాథుడే లేదు. మూడు సంవత్సరాలు దాటిపోయింది, ప్రస్తుత సంవత్సరం ఖరీఫ్ పూర్తి అయి రచీ కూడా వస్తోంది. పంట సాగుకు పెట్టుబడి పెట్టి, ధాన్యం కొనుగోలు చేసే వారు లేక రైతులు ఇబ్బందులు పడుతున్నారు.

గత సంవత్సరం వరి ధాన్యం బస్తా 1400 నుంచి 1500 రూపాయలుంటే ఈ సంవత్సరానికి 700 రూపాయలకు పడిపోయింది. కనీసం ఆ ధాన్యాన్ని రైతుల నుంచి కొనిపించే మార్గం చేయలేకపోయారు. 1,50,000 మెట్రిక్ టన్నులు ఎక్స్‌పోర్ట్ చేశామంటున్నారు. రైతుల దగ్గర ప్రభుత్వం 400 రూ.లకు కొంటే రైన్ మిల్లర్లు 410, 350 రూ.ల లెక్కపు కొన్నారు. రైతులను పూర్తిగా దగ్గా చేశారు, మోసం చేశారు, లూటీ చేశారు. ఈ విధంగా నిర్ధిష్టంగా మేం ముందుకు వస్తున్నామని, ఇని చేస్తామని ఎక్కడా మీరు చెప్పడంలేదు. రైతుల దగ్గర ఎంత ధాన్యం ఉందో మీ దగ్గర అసలు అసెన్మెంట్ ఉండా? మీకు పూర్తి నివరాలు తెలుసా? తెలిస్తే చెప్పండి. ఆ ధాన్యాన్ని ఏ విధంగా ఎక్స్‌పోర్ట్ చేస్తారో చెప్పండి? అది కూడా చెప్పలేకపోతున్నారు. 2010 సంవత్సరంలో కురిసిన వర్షాలకు దెబ్బతిస్తు పంటలకు మీరు ఇంతవరకు బీమా మొత్తం చెల్లించలేదు, ఇస్తామన్న ఇన్ఫుట్ సబ్సిడీ ఇంతవరకు ఇవ్వవలేదు, సష్టవరిషోరం డిఫ్రెబ్యూల్ చేయలేదు. ఇవన్నీ అలా ఉంచి మాది రైతుల ప్రభుత్వమని, రైతు సంక్లేశు ప్రభుత్వమని చెప్పుకుంటున్నారు తప్ప మీరు రైతులకు చేస్తున్నది ఏమీ లేదు. తమిళనాడు రాష్ట్రంలో వరి ధాన్యానికి 200 రూ.ల బోన్స్ ఇచ్చారు. హెళ్లారుకు 6,000 రూ.లు ఇచ్చామని మీరు చెప్పున్నారు, కానీ పక్క రాష్ట్రాలలో 10,000 రూ.లు ఇస్తున్నారు, ఆ విషయాలు చెప్పడంలేదు. మహారాష్ట్రలో, కర్ణాటకలో, కేరళలో బోన్స్ ఇచ్చారు కానీ మన రాష్ట్రంలో ఎందుకు బోన్స్ ఇచ్చలేదు. కేంద్రంలో మన రాష్ట్రానికి చెందిన పార్లమెంటు సభ్యులున్నారు, వారేమి సాధించారు అక్కడ? కేంద్ర ప్రభుత్వం మన రాష్ట్రానికి 5 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల నిల్వ సామర్థ్యమున్న గోడాన్లు మంజూరు చేశారు. హర్యాలో 30 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల నిల్వ సామర్థ్యం, పంజాబ్లో 50 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల నిల్వ సామర్థ్యం, ఉత్తర ప్రదేశ్కు 20 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల నిల్వ సామర్థ్యమున్న గోడాన్లు మంజూరు చేస్తే మన రాష్ట్రానికి కేవలం 5 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల నిల్వ సామర్థ్యమున్న గోడాన్లు మాత్రమే కేటాయించారు. మన రాష్ట్రంనుంచి కాంగ్రెస్ పార్టీకి లోకసభలో 32 మంది పార్లమెంటు సభ్యులున్నారు.

(తెలుగుదేశం సభ్యులు పేమ్, పేమ్ అని అన్నారు)

మీరే విధంగా సమర్థించుకుంటారు? ఏం ప్రజా ప్రతినిధులండీ పీరు?

మ.1.20

కర్ణాటక కూడా ఇచ్చారు. అన్ని రాష్ట్రాలు ఇస్తుంటే మీరు ఎందుకు ఇష్టవేకపోతున్నారు? అధ్యాక్షా, పోయిన సారి సాక్షాత్కార ప్రధాన మంత్రి గారు ఇక్కడకి వచ్చారు. కృష్ణ వరదలు వచ్చినప్పుడు వెయ్యి కోట్ల రూపాయలు ఇస్తామన్నారు.కానీ మనకిచ్చింది ఆరు వందల కోట్ల రూపాయలు. అదే కర్ణాటక రాష్ట్రానికి రూ.1600 కోట్లు ఇచ్చారు. దానికి మీరేమి సమాధానం చెబుతారు? ఆయన ఇచ్చిన హామీని కూడా నిలబెట్టుకోలేక పోయారు. ఇక్కడ మీ ప్రభుత్వం ఉంది. ఎందుకు మీరేమి చేయలేక పోయారని

అడుగుతున్నాను. మా ఆవేదనంతా ఒకటే. మీరు అర్థం చేసుకోవాలి. మేము ఈ సమస్య పైన పోరాడాం. మేమే కాదు, మిత్ర పక్షాలూ, జయప్రకాశ్ నారాయణ్ గారు అందరూ పోరాడారు. మీలో కూడా చలనం వస్తుందని ఆశించాం. కొంత వరకైనా ఆయన ప్రోయాక్షివ్ గా ఉన్నాం అన్నారు. ప్రోయాక్షివ్ ఏముంది? డ్యూక్ సంఘాలు ముప్పె వేలు కొనిచ్చింది ప్రోయాక్షివ్? మా పాలసీలు బ్రహ్మండంగా ఉన్నాయన్నారు. ఏమి పాలసీలున్నాయి దీంటో మీకు? మేము అడిగేది ఏమి చేస్తున్నారు చెప్పండి? రాష్ట్ర రైతాంగానికి న్యాయం చేయాలి. మేము పోరాడుతున్నాం. శక్తి వంచన లేకుండా ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. మనోదైర్యాన్ని ఇవ్వాలన్నారు. మీ చర్యల వల్ల మనోదైర్యం వస్తుందా? మీ ఉపన్యాసాల వల్ల వస్తుందా? మీ ఉపన్యాసం ఏన్నావ ఏ రైతుకన్నా మనోదైర్యం వచ్చిన పరిస్థితి ఉందా? ఇంకా దిగజారిపోతున్నారు. అందుకనే మేము అడుగుతున్నాం. స్ఫుర్మైన వైభరిని మీరు అవలంభించండి. నేను గానీ మిత్రులం గానీ చాలా వరకు అడిగాం. మేము స్ఫోఫిక్ డిమాండ్స్ పెట్టాం. ఇదపుతుంది, ఇది కాదు, ఇది చేశాం, ఇది చేయబోతామని స్ఫుర్టగా చెప్పండి. ఆ ఏధంగా ముందుకు పోతే రాష్ట్ర రైతాంగానికి న్యాయం జరుగుతుంది. నేను ఆవేదనతోనో లేదా మీ మీద కోసంతోనో మాట్లాడటం లేదు. కానీ ఈ రోజు దేశంలో ఎవరూ చేయని ఏధంగా 8 రోజులు ఇటీపలి కాలంలో నేను రైతుల కోసం నిరాహార దీక్ష చేశాను. నేను చేసింది రైతుల కోసం. మీ మనస్య కరుగుతుందని, మీలో మార్పు వస్తుందని, ప్రభుత్వం పైన ఒత్తిడి వస్తుందని ప్రయత్నం చేశాం. దాన్ని ఏమనాలో నాకైతే అర్థం కాలేదు. మీరేమన్నా చేయండి, రైతునేమన్నా చేయండి, మేము మాత్రం మారం, మేము ఉపన్యాసాలు చెబుతాం లేకుంటే మీ మీద ఎదురుదాడి చేస్తాం అనే ఏధానం వద్ద. ఉపన్యాసాలు మీరైనా, మేమైనా చాలా ఇచ్చుకోవచ్చు. దాని గురించి బాధ లేదు. స్ఫుర్మైన వైభరిని అవలంభించి రాష్ట్ర రైతాంగాన్ని కాపాడే మార్ధం మీరు చెప్పండి. అది చెప్పే వరకు అసెంబ్లీలో వేరే బిజినెస్ ఉండడు. మీరొక విషయం గుర్తు పెట్టుకోండి. ఇటీపల కాలంలో చాలా సమస్యలున్నాయి. కొన్ని సమస్యలు మీరు స్ఫుర్మించవాలే, కొన్ని వేరే సమస్యలు వచ్చాయి. నేను ఒక్కటి అడుగుతున్నాను. అన్ని సమస్యల కంటే రాష్ట్ర రైతాంగం సమస్య చాలా పెద్ద సమస్య. నలభై సంవత్సరాల్లో ఎప్పుడూ రానటువంటి కష్టం వచ్చింది. సమస్య వచ్చింది. ఈ సమస్యను అర్థం చేసుకోండి. అదే తీరులో మీరు స్పందించండి. ఈ సమస్యను పరిష్కారం చేయడం కోసం మేము పూర్తిగా సహకరిస్తాం. మీరు ముందుకు రావాలి. అవసరమైతే కేంద్రానికి పోదాం. వాళ్ల మీద ఒత్తిడి తీసుకు వద్దాం. మీరూ, కేంద్ర ప్రభుత్వం కలిసి రాష్ట్ర రైతాంగాన్ని కాపాడే వరకూ మేము మీ పైన ఒత్తిడి తీసుకు వస్తాం. దయచేసి పాజిటివ్ గా స్పందించమని మరొక్కసారి ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డి : అధ్యక్షా, మంత్రి గారు ఇచ్చిన సమాధానంలో ప్రభుత్వ పరంగా రైతులకు ఎక్కుడ ఇఖ్యంది జరుగుతున్నా లేదా మద్దతు ధర రాకపోయినా మేము వెంటనే జోక్యం చేసుకుని వాళ్లకు న్యాయం చేసే ఏర్పాటు చేస్తున్నామన్నారు. ఇప్పుడు ప్రస్తుతం నెల్లారు జిల్లాలో ధాన్యం ఎవరూ కొనుగోలు చేయడం లేదు. మద్దతు ధర కాదు గదా ఏ ధరా కొనే పరిస్థితి లేదని మొన్ననే నాలుగు రోజుల క్రితం అభిల పక్షం నాయకులంతా అన్ని పార్టీలకు సంబంధించిన వాళ్లు ఒక డెలిగేషన్ పెట్టి జక్కు వెంకయ్ గారి నాయకత్వంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని కూడా కలుసుకోవడం జరిగింది. ఇప్పుటికి కూడా అక్కడ ఉర్ధుమం సడుస్తున్నది. అందుకనే రైతులు వండించిన వంటకు మద్దతు ధర కల్పించడంలో ప్రభుత్వం పైన చెందుతున్నది. రైతులకు న్యాయం చేయలేక పోతున్నారు. అందుకనే గౌరవ మంత్రి గారు ఇచ్చిన సమాధానంలో ఇప్పుటికి మేము చాలా చేస్తున్నాం, రైతులకు ఎలాంటి ఇఖ్యందులు లేవనే పద్ధతిలో మాట్లాడారు. అది సరియైంది కాదు. చాలా సష్టపోతున్నారు. నేను కూడా ఐదు రోజులు మిర్యాలగూడ మార్కెట్ యార్డు దగ్గర నిరాహార దీక్షకు కూర్చున్నాను. ఎందుకంటే పెద్ద యెత్తున రైతులు సష్టపోతున్నారు. ప్రభుత్వ పరంగా మీరు వారిని

ఆదుకోవడానికి ఒక సమగ్రమైన ప్రణాళిక, ఒక కార్బూకమం అనేది మీ వైపు నుంచి కనిపించడం లేదు. అందుకనే గౌరవ మంత్రి గారు ఇచ్చిన సమాధానం రైతులకు న్యాయం జరిగే పథ్థతిలో లేదు కాబట్టి నిరసిస్తూ నేను వాకోట్ చేస్తున్నాను.

(శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డి సభ నుంచి వెళ్లిపోయారు.)

డా. జయప్రకాశ్ నారాయణ్ : అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం ఇబ్బందిని నేను అర్థం చేసుకోగలను. ఎందుకంటే ముందుగా మనం చర్చ అనుకోలేదు. అకస్మాత్తుగా ప్రశ్నలను చర్చ రూపంలోకి మార్చారు. చాలా సంతోషం. కానీ ముఖ్యమంత్రి గారు ఇక్కడే ఉన్నారు. ఈ రోజు మీరు ఒక్కసారి చెరకు రైతు సంగతి చూస్తే టన్నుకు రూ.800/- కటింగ్ అండ్ ట్రాన్స్పోర్టుకు అప్పుతుంది. ఇక్కడ చాలా మంది రైతులున్నారు. అంటే ఎకరాకు రూ.25000/- దగ్గర దగ్గర కేవలం పంట కోసి ట్రాన్స్పోర్టు చేయడానికి ఖర్చుతున్నది. మేము ముఖ్యమంత్రి గారి సుంచి ఆశించింది ఏనీటంటే కనీసం SAP మేము డిక్టీర్ చేస్తాము, రూ.800/- ఖర్చుతున్నప్పుడు రూ.2300/- కన్నా మేము చేస్తామని ఇప్పటికన్నా ఒక మాట చెప్పమని చెప్పండి అధ్యక్షా. లేకపోతే రెండుస్వర గంటలు చర్చ జరిగితే రాష్ట్ర రైతులకు కనీసం చేయవలసిన పనులు ప్రభుత్వం నుంచి ఖర్చు కాకుండా ఉండే పనులు కూడా చేయకుండా ఉంటే అన్యాయమవుతుంది.

రెండవది పరి పంట విషయంలో పంట దెబ్బలిని పొలంలో నీళ్లు నిలవ ఉండి కుళ్లి పోతుంటే ఎకరాకు రూ.6000/- నుంచి రూ.8000/-కేవలం పంట కోత కోసి రోడ్డు మీదకు తేవడానికి రైతులు ఖర్చు పెట్టారు. కనీసం ఇప్పటికైనా సరే మా చేతుల్లో ఉన్నది చేయడమే కాదూ, ఫిలీలో మా ప్రభుత్వం ఉన్నది, ఫిలీకి వెళ్లి మేము పోరాటులాము, రైతుకు ఖచ్చితంగా రేటు వచ్చే విధంగా ఎగుమతులకు శాశ్వత ప్రాతిపదికన కృషి చేస్తామనే మాట ఎందుకు రావడం లేదు?

మూడవది ఆయుల్ పామ్ విషయంలో ప్రభుత్వం ఇప్పటిలిసినది మార్పి, 2010 సంవత్సరం నాటికి రూ.26 కోట్ల బకాయిలు ఉంటే ఆక్సోబర్, 2010 నాటికి నా దగ్గర లెక్కలు నరిగా లేవు కాని దాదాపుగా ఇంకో రూ.24 కోట్లు కలుపుకుంటే దాదాపు రూ.50, 60 కోట్లు బకాయిలు ఉన్నాయి. ఇప్పటి పరకు కూడా ఫిలీలో వాళ్ల వాటా ఇస్తారని చూస్తున్నాం అంటున్నారు గానీ ఇదిగో మేము డబ్బులిస్తున్నాం, ఫిలీ నుంచి శాశ్వత కాకపోతే రేపైనా పస్తాయి ఆ డబ్బులు జమ వేసుకుంటాం అనలేకపోతున్నారు. అధ్యక్షా, కృష్ణా, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాల్లో పదేళ్లు దాటిన ఆయుల్పామ్ పంటను రూ.25000/-లు ఖర్చుపెట్టి నరికేసిన రైతులను నేను చూశాను. నేను చూపిడతాను కావాలంటే. నరికేసిన పంటను పొలంలో నుంచి బయటకు తీసుకు రావడానికి.....

(సమస్యకు పరిప్పుర్మేంటో చెప్పమనే వ్యాఖ్యలు అధికార పక్షం వైపు నుంచి వినిపించాయి)
చెప్పానండీ, నేను ప్రతి దానికి పరిప్పురం చెప్పాను. నేను ఈ సభలో ఈ రోజు కూడా చెప్పాను. దైర్యముంటే నేను చెప్పింది పరిప్పురం కాదని చెప్పండి. ఎకరాకు ఇంకో పదిహాను వేల రుపాయలు అక్కడ నుంచి బయటకు తీసుకు పోవడానికి అప్పుతుంది. నేను పరిప్పురం చెప్పాను. మళ్లా చెబుతాను. అయ్యా ఇప్పటికైనా సరే ఇంపోర్ట్ దూయీ పది శాతానికి పెట్టండి. వాళ్లు ఎక్కువ దూయీ పెడుతున్నారు. ఆ డబ్బు ఆ రైతులకు ఇప్పండి. మీరు పైసా ఖర్చు పెట్టక్కరలేదు. అధ్యక్షా, తెలంగాణాలో ఈ రోజున మార్కెట్ యార్టుకి వెళితే నేను

స్వయంగా పెద్దలు ముత్కం రెడ్డి గారి నియోజక వర్గంలో చూశాను, సిద్ధిపేటలో చూశాను. మరెన్నో చేట్లు చూశాను. పది రోజుల పాటు రైతులక్కడ పడిన పాట్లు చూశాను. రైతుల తరఫున మహిళలు కొందరు ధాన్యం లీసుకు వచ్చిన చిన్న, సన్నకారు రైతుల గురించి మంత్రి గారు మాట్లాడారు. ధాన్యాన్ని అమ్ముకోవడం కోసం అడపాదడపా చిసుకులు పదుతుంటే డ్రయర్ లేక అక్కడ మరుగు లేక పందికొక్కులు తమ పంజా చిసురుతుంటే పది రోజుల పాటు అక్కడ కన్నీరు కార్బిన్ రైతులను వేల మందిని చూపడతాను. కనీసం మార్కెట్ యార్డుని బాగుచేధ్యం, కాంపోండ్ వార్ పెడతాం, అక్కడ ఎలక్ట్రికల్ డ్రయర్స్ పెడతాం, వేయంగ్ మిషన్ పెడతాం.....

(అధికార పక్షం వైపు నుంచి అంతరాయం)

మీకు సూచనలిస్తున్నాను. దయచేసి విసండి.

MR.DEPUTY SPEAKER: He is on protest. Let him complete. మీరు కూర్చోండి.

డా. జయప్రకాశ్ నారాయణ్ : అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారికి ఒక ఉదాహరణ ఇస్తాను. నేను ప్రభుత్వ సంకల్పాన్ని విమర్శించడం లేదు. ఇక్కడ కూర్చున్న వారందరూ ఖచ్చితంగా రైతులకు న్యాయం చేయాలని కోరుతున్నారని నేను నమ్మితున్నాను. నేను చెప్పేది మన చేతలు వేరు, మన ఆలోచనలు వేరు. ఎందుకంటే విధానాల్లో మాలిక లోపాలున్నాయి. సిద్ధిపేటలో ఐదున్నర సంవత్సరాలు కాటన్ మార్కెట్ వ్యాపార తరువాత సిద్ధిపేటలో అమ్ముకునే అవకాశం లేక రైతులు అక్కడ నుంచి పెద్దపల్లి దాకా పెళుతున్నారు. అక్కడ నేను నిల్చుని అధికార్లతో పోట్లాడి వారంలో గట్టిగా తెరిపిస్తారా లేదా అని అడిగితే అప్పుడు తెరిపించారు. అంటే ప్రభుత్వానికి కుడి చేయికి, ఎడమ చేయికి సంబంధం లేదు. నేను విమర్శ కోసం మాట్లాడటం లేదు. నిండు మనస్సుతో మాట్లాడుతున్నాను. ఒక్కసారి మీరు మీ ఎంఎల్సీలను అడగండి. వ్యపసాయ రంగం నుంచి ఎంత ప్రతిష్ఠటన మీ మీద వస్తుందో, ఎంతగా మొట్ట మొదటగా కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం మీద వ్యతిరేకిత చూపిస్తున్నారో మీరెలితే అధ్యమవుతుంది. దయచేసి గమనించండి. ఇది మనందరి సమస్య. కాంగ్రెస్ కాదు, బీడిపి కాదు, లోక్సంత్రా కాదు మరెవరో కాదు. ఇది మన రాష్ట్రం సమస్య. మన దేశం సమస్య. మనందరం గొంతెత్తుకపోతే ఉమ్మడిగా ప్రయత్నం చేయకపోతే..... అధ్యక్షా, వ్యపసాయం తీర్చాతి తీవ్రమైన సంక్షోభంలో ఉంది. ఈ విధంగా గత నాలుగు నెలలు, ఐదు నెలలు తీర్చ నిరాశ మిగిలింది. నేను చాలా ఆశావాదిని. ఈ దేశంలో వాస్తవాలు చెబితే, పరిష్కారాలు చూపేడితే చేసే విజ్ఞత ఉందనుకున్నాను. కానీ ఆ విజ్ఞత లేని ప్రభుత్వాలున్నాయని తెలిస్తే అపహస్యంగా ఉంటుంది. అందుకొనే నేను ఈ మాటను గట్టిగా మాట్లాడుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు సభలో ఉన్నారు. మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను, వారికి మంచి చేయాలనే కోరిక ఉందిని నాకు తెలుసు. ఇప్పటికేనా మీరు విస్పష్టంగా ప్రకటన చేసి మా మెప్పును, రైతుల మెప్పును పొందుతారని నేను ఆశిస్తున్నాను.

మ.1.30

శ్రీ ఎన్.కిరణ్ కుమార్ : అధ్యక్షా, ఇంతకు ముందెన్నడూ లేనివిధంగా ఈ సంవత్సరం మూడు నాలుగు సార్లు భారీ వర్షాలు కురవడం వలన మన రైతులకు విపరీతమైన సష్టుం వాటిల్లిందనడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. కేంద్ర బృందం నాలుగు మార్లు మన రాష్ట్రానికి వచ్చి ఎంత సష్టుం వాటిల్లిందో స్టడీ చేసి వెళ్లడం

జరిగింది. ఇప్పటి వరకు కేంద్రం నుండి రూ.862 కోట్లు మనకు రావడం జరిగింది. మూడు సార్లు కురిసిన వర్షాలకు సంబంధించి మరో రూ.2 వేల కోట్లకు పైన నష్టపరిహారం కేంద్ర నుండి అందవలసి ఉంది. ఆ నిధులు త్వరగా మంజారు కావడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం పైన ఒత్తిడి తీసుకురావడం కూడా జరుగుతోంది. ఇప్పటి వరకు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మంజారు చేసింది రూ.2 వేల 164 కోట్లు. కేవలం ఈ సంవత్సరం కురిసిన వర్షాల వలన రూ.3 వేల 26 కోట్లు నష్టం వాటిల్లింది. దీనిని జాతీయ విషట్టుగా భావించి ఎక్కువ నిధులను మంజారు చేయాల్సిందిగా రెండు మార్లు ప్రధాన మంత్రి గారిని కలిసి కోరడం జరిగింది. ప్రస్తుతం వారు స్ఫుర్తి చేస్తున్నారు, కేంద్ర నుండి నిధుల మంజారు కావడానికి మరి కొంత సమయం పడుతుంది.

ఎందుకంటే, నేను ప్రధాన మంత్రి గారిని కలవడానికి రెండ్రోజుల ముందు, నాలుగుసారి డిసెంబర్లో కురిసిన వర్షాలకు సంబంధించి కేంద్ర బృందం మన రాష్ట్రానికి వచ్చి స్ఫుర్తి చేసి రిపోర్టును కేంద్రానికి సమర్పించడం జరిగింది. అందువలన వారు కొంచెం సమయం కావాలని కోరడం జరిగింది. ఇంత నష్టం ఎప్పుడూ జరగలేదు. దీనిని ఖచ్చితంగా జాతీయ విషట్టుగా భావించి ఎక్కువ నిధులు మంజారు చేయాల్సిందిగా ప్రధానమంత్రి గారిని రెండు మార్లు కోరడం జరిగింది. ఆ నిధులను కేంద్రం నుండి తెచ్చుకోగలమనే పూర్తి నమ్మకం నాకుంది. అవసరమైతే అభిలపక్కాన్ని కూడా తప్పకుండా తీసుకొని వెళ్లడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. ఇప్పటికే ఎంపీలను తీసుకొని వెళ్లి కలవడం జరిగింది. అవసరమైనప్పుడు తప్పకుండా అభిలపక్కం వారి సహకారాన్ని కూడా తీసుకోవడం జరుగుతుంది. అందులో ఎటువంటి సందేహం అవసరం లేదు.

దీనితోచటు కేంద్రం నుండి వచ్చే పొక్కారుకు రూ.4 వేల ఇన్స్పుట్ సబ్సిడీని, సపంబర్ పరకు రూ.4 వేల 500 ఇస్కూ, గత డిసెంబర్లో కురిసిన వర్షాలకు దానిని రూ.6 వేలు చేయడం జరిగింది. ఎందుకు ఆ రూ.6 వేలు చేయడం జరిగిందంటే, ఆ రోజుకు ఉన్న బకాయిలన్నీ, రైతుకు ఇప్పవలసినదంతా మంజారు చేసి, డిసెంబర్లో కురిసిన భారీ వర్షాలకు ఇన్స్పుట్ సబ్సిడీని రూ.6 వేలు చేయడం జరిగింది. అందుకని ఆ డిసెంబర్ వర్షాలకు సంబంధించిన నష్టపరిహారం ఇంకా ఇప్పలేదు. వాస్తవమే, ఇంకా కొంత సమయం పడుతుంది. అయినా దానిని ఇప్పడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎం.లింగారెడ్డి (ప్రాధ్యామికురు): ఇంత సమయం ఎందుకు పడుతుంది సార్..

శ్రీ ఎన్.కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి : సమయం ఎందుకు పడుతుందంటే, కేంద్ర బృందం వారు స్ఫుర్తి చేసి రిపోర్టును కేంద్రానికి సమర్పించారు. కేంద్రం నుండి నిధులు మంజారు కావాల్సిన అవసరముంది. అంతేకాకుండా, హర్యానా ముఖ్యమంత్రి హుడాగారి నాయకత్వంలోని ముఖ్యమంత్రుల కనిటీ ద్వారా కూడా, ఇన్స్పుట్ సబ్సిడీని పెంచాలని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది. వారు ఎక్కువ ఇన్స్పుట్ సబ్సిడీని అడిగారు. అదే రేటును కన్ఫర్మ చేస్తూ, త్వరగా నిర్రాయం తీసుకోవాల్సిందిగా నేను కూడా ప్రధానమంత్రి గారిని రిక్వెష్చ్ చేయడం జరిగింది. I think they have said 25 thousand per hectare అని వారు కోరడం జరిగింది.

(సభ్యులు శ్రీ ఎం.లింగారెడ్డి ద్వారా సభకు అంతరాయం)

ఇదిగాక, రెండు ప్రధాన అంశాలు ఉన్నాయి. రాష్ట్రానికి రావాల్సిన సెంట్రల్ గ్రాంటు ఏదైతే ఉందో కొంచెం లిబరల్గా మంజూరు చేయాల్సినదిగా కోరడం జరిగింది. మన దగ్గర ఉన్న ధాన్యానికి సంబంధించిన రేటు విషయంలో రెండు విధాలుగా ఇబ్బంది వస్తోంది. బాయిల్స్ రైన్ మన దగ్గర గోడాన్స్ లో ఎక్కువగా ఉండేది ఒకటి, రెండవది బీపీటీ రా-ధాన్యం ఏదైతే ఉందో, అది గోడాన్స్ లో ఎక్కువగా ఉండి, మూవ్ మెంటు లేక ఉండిపోయింది. నేను ముఖ్యమంత్రినయ్యే నాటికి ఈ రైనును బయట రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేయకూడదనే కొన్ని నిబంధనలు రాష్ట్రంలో ఉన్నాయి. ఆ నిబంధనలను సడలించి, వేరే రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేయవచ్చేనే నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. రైనులో బుడ్డలు అనే వెరైటీ గురించి సెల్లారు జిల్లాకు సంబంధించిన ఒక గౌరవ సభ్యుడు ఇప్పుడే మా దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. ఆ వెరైటీకి పోయిన సంవత్సరం రూ.13 వందలు రేటు వచ్చింది, కానీ ఈ సంవత్సరం తక్కువ రేటు ఉందంటే, లేవీ కూడా లేకుండా వేరే రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేసుకోవచ్చని వారికి పర్మిషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ రోజు సాయత్రం ఒక సమావేశాన్ని కూడా ఏర్పాటు చేసి, I think Civil Supplies Minister గారు మీటింగు పెట్టి దాని మీద ఏమి చర్యలు తీసుకోవాలి, వారికి కొంత రేటు పెరిగే విధంగా ప్రయత్నం చేయనుని చెప్పడం జరిగింది. ఇప్పుడు క్రొత్త ధాన్యం వచ్చింది కాబట్టి, కొంచెం ఇబ్బంది కరంగా ఉంటుందని అభిలపక్షం వారు వచ్చి చెప్పగానే ఈ రోజు సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసుకోమని చెప్పడం జరిగింది. ఎగుమతి అంశాలను పరిశీలించే గ్రూప్ అఫ్ మినిషర్స్ ని 15 లక్షల టన్నుల బీపీటీ రైనును ఎగుమతి చేసుకోవడానికి పర్మిషన్ ఇవ్వాల్సిందిగా కోరడం జరిగింది. దానిని గ్రూప్ అఫ్ మినిషర్స్ ఒప్పుకోలేదు. దానికి ప్రణాల్ ముఖ్యీ గారు హెచ్ గా ఉన్నారు. ఒక లక్ష టన్నులకు మాత్రమే ఎగుమతి చేసుకునే విధంగా పర్మిషన్ ఇచ్చారు. వారు ఆలోచించేదేమంటే, ఎగుమతులకు అనుమతినిస్తే, ఓపెన్ మార్కెట్లో రేటు విపరీతంగా పెరిగిపోతుందనే భయంతో వారు పర్మిషన్ ఇవ్వడం లేదు. కనీసం ఆంధ్రప్రదేశ్ వరకైనా పర్మిషన్ ఇవ్వండి, మా దగ్గర ఎక్కువ ధాన్యం నిల్వ ఉన్నదని మొన్న వెళ్లినపుడు కూడా వారిని కోరడం జరిగింది. వేరే రాష్ట్రాల విషయంలో ఎలా ఉన్నా, మాకు ఎక్స్పోర్ట్ పర్మిషన్ ఇవ్వమని కోరడం జరిగింది. ఒక ప్రకృతి బాయిల్స్ రైన్ గురించి కోరుతున్నాం, మరో ప్రకృతి రా-రైను గురించి, ఇదొక 15 లక్షల టన్నులకు పర్మిషన్ ఇవ్వాల్సిందిగా, త్వరగా నిర్ణయం తీసుకోవాల్సిందిగా కోరడం జరిగింది.

ఒక ప్రకృతి ఎగుమతులపైన బ్యాన్ ఉంది కాబట్టి, కొన్ని వస్తువులకు ఇబ్బందులొచ్చాయని, మగర్, ఆనియన్న ఎగుమతికి పర్మిషన్ ఇవ్వగానే, ఎగుమతులు ఎక్కువై ఇక్కడ రేట్లు బాగా పెరిగిపోవడం వలన వారు కొంచెం ఆచీతూచీ వ్యవహరిస్తున్నారు. కానీ ఇక్కడున్న పరిస్థితుల్ని బట్టి మనకు ఎక్స్పోర్ట్ పర్మిషన్ వచ్చిన వెంటనే, ఈ ధాన్యానికి రేటు వస్తుందని స్పష్టంగా తెలియజేయడం జరిగింది.

వీటిల్లో రెండు అంశాలు చెప్పడం జరిగింది. ముద్దుక్కప్పటి నాయుడు గారు మాటల్చుతూ, ఇన్స్పుట్ సబ్సిడీ రూపంలో వందా, రెండోందలు, మూడోందలు వస్తోంది ఆ చెక్కులను అక్కడే చింపేస్తున్నారని అన్నారు. I think he is talking about insurance, ఇన్స్పుట్ సబ్సిడీ కాదు. రైతులకు ఇన్స్పోరెన్స్ కొంచెం తక్కువ వచ్చిందని...

(సభ్యులు శ్రీ ఎం.లీంగారెడ్డి సుంచి సభకు అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్.కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి : I think he meant input subsidy. కానీ, It is insurance అని చెప్పినట్లుగా ఉంది. ఇన్సురెన్స్ విషయంలో, ఇప్పుడు జరిగిన నష్టానికి శ్రీకాకుళం దగ్గర నుంచి నెల్లారు వరకు, అలాగే నల్గొండ, ఖమ్మం జిల్లాల నుండి కూడా రిపోర్ట్ ప్రభుత్వానికి వచ్చాయి. ఇన్సురెన్స్కు సంబంధించి మార్పి, 30 తరువాత దానిని డిస్ట్రిక్ట్ చేస్తారు. మన రాష్ట్రంలో నష్టాయిన రైతులకు దాదాపు అయిదారు వేల వరకు ఇన్సురెన్స్ వస్తుందనే నమ్మకం నాకుంది. ఆ రిపోర్టులను కొన్నింటిని చూడటం కూడా జరిగింది. అని కొంచెం ఆశాజనకంగా ఉన్నాయి. నష్టాయిన రైతులకు ఆ ఇన్సురెన్స్ వస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. ఇన్సురెన్స్ విషయంలో వరంగల్, నెల్లారు అండ్ ప్రకాశం, ఈ మూడు జిల్లాలను మనం పైలెట్ ప్రాజెక్టు ఫీంద తీసుకోవడం జరిగింది. ఈ పాలసీని రైతులకు లాభదాయకంగా ఉండే విధంగా వచ్చే సంవత్సరం నుండి రాష్ట్రవ్యాప్తంగా అమలు చేయాడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం.

ఆయ్ల్ పామ్ గురించి కూడా కొందరు సభ్యులు ప్రస్తుతించారు. మన పైపు నుంచి ఇవ్వాల్సిన రూ.12 కోట్ల 93 లక్షలకు మనం కాంకరెన్స్ ఇచ్చి, మంజారు చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. కేంద్రం నుంచి ఆ సమాచారం ఇంకా రాలేదు. వారు కాంకరెన్స్ ఇచ్చిన వెంటనే, మనం మంజారు చేయడం జరుగుతుంది.

మ.1.40

ఆయ్ల్ పామ్లో మన రాష్ట్ర వాటా ఎంత ఇవ్వాలో అది ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. ప్రస్తుతం ఆయ్ల్ పామ్ రేటు రూ.6,825/- ఉండని తెలిసింది కానీ కొంచెం రేటులో హెచ్చుతగ్గలుండవచ్చు. మనం పామాయిల్ రేటు గురించి మాటలాడినప్పుడు రూ.5000/- మాత్రమే ఉండింది. మన రాష్ట్రంలో ఆయ్ల్ పామ్ గురించి పెద్ద ఎత్తున కేంద్రం కూడా ప్రోగ్రామ్సు ఇవ్వడానికి ప్రణాళికలు తయారు చేస్తున్నారు. మన ఎంపీలు కూడా దానిని వర్గువుట్ చేస్తున్నారు. ఎందుకంటే మనకు ఇంపోర్ట్ చేయడానికి చాలా ఎక్కువ ఖర్చు అవుతున్నది. కనీసం మనం వెయ్యి కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడి ఇక్కడ పెట్టగలిగితే మనకు ఇంపోర్ట్ చేసేది చాలా తగ్గతుందనే ఉద్దేశ్యంతో కేంద్ర ప్రభుత్వంతో వర్గువుట్ చేయడం జరుగుతున్నది. ఆయ్ల్ పామ్ కోసం త్వరలో ప్రతాళికలు తీసుకొస్తారనే నమ్మకం నాకున్నది.

రైతుల దగ్గర ఉన్న ధాన్యాన్ని ప్రభుత్వం చాలా తక్కువ కొనిందని సభ్యులు పదే పదే చెప్పారు. ప్రభుత్వం ఫెసిలిటీస్ చేసేందుకు మిల్లర్సును ఎంకరేజ్ చేసి ధాన్యం కొనుగోలు చేసేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నది. పంజాబ్ రాష్ట్రానికి మన రాష్ట్రానికి డిఫరెన్స్ ఏమిటంటే పంజాబ్లో ప్రోక్రూర్మెంట్ అంతా ప్రభుత్వమే చేసి వారికి సప్లై చేస్తుంది. మన రాష్ట్రంలో మిల్లర్స్ ద్వారానే కొనుగోలు చేసి సప్లై చేయడం జరుగుతుంది. అందువల్ల ఇక్కడ కూడా రేటు సక్రమంగా రావాలి, ఎక్కడైతే ప్రభుత్వం ఇంటర్వెన్షన్ అవసరమో అక్కడ చేసేందుకు ప్రయత్నం చేశాం. మేం కూడా ఎక్కువ కొనుగోలు చేయమని వారికి ఆదేశాలిచ్చాం. మనకంటే కూడా మిల్లర్స్ యాభై నుంచి వంద రూపాయలు ఎక్కువ రేటు ఇస్తున్నారు కాబట్టి వారి దగ్గరి నుంచి కొనుగోలు చేయడం జరిగింది. బాగా డ్యూమేజ్ అయిన ధాన్యాన్ని కొన్ని జిల్లాలలో సంబంధిత కలెక్టర్స్ మిల్లర్స్తో మాటలాడి ధాన్యం అమ్మేందుకు ఫెసిలిటీస్ చేయడం జరిగింది.

చెరకుకు సంబంధించి SAP డిస్ట్రిక్ట్ చేయాల్సిన అవసరం ఖచ్చితంగా ఉన్నది. కో ఆపరేటివ్ సుగర్ ఫ్యాక్టరీలతో కూడా మనం లింక్ అయి ఉన్నాము. అందువల్ల గత సంవత్సరం రూ.1620/- నుంచి

రూ.2,250/- వరకు డిఫరెన్ట్ రేట్లు ఇచ్చాయనే ఆలోచన మాకున్నది. ఈ సంవత్సరం రూ.1700/- నుంచి రూ.2,100/- వరకు రేట్స్ ఉన్నాయని దీని ప్రైస్‌ను త్వరగా అన్నాన్ని చేసేందుకు చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఇవి గాక, సైక్లోన్ పల్ల దెబ్బతిన్న పంటలకు రావలసిన డబ్బు త్వరగా వచ్చేందుకు అన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. మసన రాష్ట్రానికి చెందిన ఎంపీలను కూడా విమర్శించడం ప్రతిపక్షాలకు మంచి వధ్యతి కాదు. వారు కూడా ప్రజలతో ఎన్నుకోబడిన సభ్యులు కనుక మనం గౌరవించడం నేర్చుకోవాలి. ప్రజా తీర్మాను గౌరవించడం నేర్చుకోవాలి. ప్రజా తీర్మాను గౌరవించకపోతే మన పరిస్థితి ఇలాగే ఉంటుంది....

(సభ్యులు శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణపు నాయకు నుంచి అంతరాయం)

ముద్దు కృష్ణమనాయుడు గారు మీరు ముందు కూర్చోండి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు గారు పదే పదే తమిళనాడులో పది వేల రూపాయలిస్తున్నారని చెబుతున్నారు. అది వాస్తవమే. వారిది కూడా ఆరు వేల రూపాయలు ఉండేది, ఆరు వేల రూపాయల నుంచి సడన్గా ఎనిమిది వేల రూపాయలు చేశారు, ఎనిమిది వేల రూపాయల నుంచి పది వేల రూపాయలు చేశారు. వాళ్ళకు ఇప్పుడు ఎన్నికలు జరుగుతున్నాయి. ఎన్నికలు జరుగుతున్నాయి కాబట్టి వారు సడన్గా పెంచడం జరిగింది.

(టెడీపి సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

కూర్చొండి. ఇటువంటి జిమ్మెక్కులు మీరు కూడా చాలా చేశారు. కోటి వరాలని, ఇంకోకటని చాలా చేశారు. రైతులకు సంబంధించి .....

(శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణమనాయుడు నుంచి అంతరాయం)

MR.DEPUTY SPEAKER: When the leader of the House is speaking please give respect. Please sit down.

శ్రీ ఎన్.కిరణ్ కుమార్ రెడ్డిః ముద్దుకృష్ణము నాయుడు గారూ మీరు ఎప్పుడు ఏ పార్టీలో ఉంటారో మీకే తెలియదు. మీరు కూర్చోండి. రైతుల గురించి, రైతు సంక్షేపమం గురించి మేం ఎవరి దగ్గరా పాతాలు నేర్చుకోవలనిన అవసరం లేదు. రైతులు, రైతు కూలీల అవసరాలను తీర్చడానికి ఈ ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉన్నది. కొలు రైతుల గురించి కూడా ఒక చట్టం తీసుకోచ్చేందుకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. దీనికి సంబంధించి ఈ సభలోనే మీ సహకారం కూడా కోరడం జరుగుతుంది. కొలు రైతులకు సంబంధించిన చట్టం ఈ సభలోనే పెట్టడం జరుగుతుంది.

రైతు కూలీకి అనుసంధానం చేయాలని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది. మహాత్మాగాంధీ ఉపాధి పామీ పథకాన్ని కో రిలేట్ చేసి రైతులకు, రైతు కూలీలకు కలిసి చేయాలని, వారికి సంబంధించిన చట్టాలలో మార్పులు తేవలసిన అవసరమున్నదనే ఉద్దేశ్యంతో సజెషన్స్ కోరడం జరిగింది. రైతుకు ఏ విధంగా చేస్తే ఉప యోగకరంగా ఉంటుందనేది దృష్టిలో పెట్టుకొని సంబంధిత సజెషన్స్‌ను కూడా ఇక్కడి నుంచే తయారు చేసి పంపించేందుకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. మా ప్రభుత్వం ప్రతి సంవత్సరం అయిదు వేల కోట్ల రూపాయల వరకు ఉచిత కరెంటు కోసం ఖర్చు పెడుతున్నది. పదమూడు వందల కోట్ల రూపాయలు రైతులకు

సంబంధించి బకాయిలుంటే వాటిని కేంద్ర ప్రభుత్వం మాఫీ చేయడం జరిగింది. ఇవి గాక రైతులు ఉన్న అప్పులన్నింటిని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక్క కలం పోటుతో దాదాపు 11,400 కోట్ల రూపాయలు మాఫీ చేయడం జరిగింది. దీనిపట్ల 64 లక్షల మంది రైతులకు లాభం జరిగింది. ఇవే గాక 31 లక్షల మంది రైతులు పదహారు పందల కోట్ల రూపాయలు ఇప్పటికే తీసుకున్న రుణాలను తిరిగి చెల్లించడం జరిగింది కాబట్టి సంబంధిత బ్యాంకుల నుంచి ప్రోత్సహకం కింద ఒక్కొక్కరికి అయిదు వేల రూపాయల చొప్పున వారికిప్పడం జరిగింది. ఇన్ని చర్యలు గత ప్రభుత్వం ఎప్పుడైనా చేసిందా? అనలు ఇటువంటిని చేయాలని మీ ఊహకైనా వచ్చిందా?

(టిడిపి సభ్యులు బోన్స్ గురించి చెప్పాలని అనుమతించారు)

బోన్స్ గురించి మంత్రి గారు చాలా స్వప్పంగా చెప్పారు. బోన్స్ ఇచ్చేది ఏ రాష్ట్రంలో అయితే ఉత్సత్తుత్తు తక్కువ ఉంటుందో దానిని పెంచడానికి మాత్రమే ఇస్తారు. అయిదు లక్షల టమ్ముళ్లో, పది లక్షల టమ్ముళ్లో, ఇరవై లక్షల టమ్ముళ్లో ప్రాడక్షన్ ఉండే రాష్ట్రాలు ఇస్తాయి. మన రాష్ట్రంలోని ప్రాడక్షన్ 220 లక్షల టమ్ములు. ప్రతి రాష్ట్రం క్రాప్ ను ఎంకరేజ్ చేయడం కోసమే బోన్సనిస్తారు. బోన్స్ ఇచ్చే ఆర్థిక పరిస్థితి మన దగ్గర లేదనేది స్వప్పంగా చెప్పాలిన అవసరమున్నది. ఇవి గాక ఈ మధ్య వచ్చిన భారీ వర్షాల వల్ల నష్టపోయిన రైతాంగానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి 350 కోట్ల రూపాయల ఇంట్ల్నే మాఫీ చేయడం జరిగింది. తెలుగుదేశం పార్టీ వారు ఇటువంటి ఆలోచనలు ఎప్పుడైనా చేశారా అని అడుగుతున్నాను. చంద్రబాబు నాయుడు గారు మా మనసు కరిగించేందుకు ఎనిమిది రోజులు నిరాహార దీక్ష చేయలేదు, ఆయన రైతుల పట్ల వారి కన్సింట్ ఉన్నదని ఇప్పటికైనా గమనించి చూపించినందుకు ఖచ్చితంగా నేను కూడా కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను. మా కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అజెండా రైతు అజెండా. ఆ అజెండాకు మీరు దిగొచ్చారు. రైతులకు ఉచితంగా కరింటునిస్తే కరింటు తీగలపైన బట్టలు ఆరేయాలని చెప్పిన మీ ప్రభుత్వం గత ఎన్నికలలో ఆల్ ఫ్రీ అని చెప్పారు. అయినా కానీ మిమ్మల్ని రాష్ట్ర ప్రజలు నమ్మలేదు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం పైన ప్రజలకు నమ్మకం ఉన్నది కాబట్టి రైతులు మా పడ్డాన ఉన్నారు. ఖచ్చితంగా మీరిచ్చే.....

(సభ్యులు శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణపు నాయుడు నుంచి అంతరాయం)

ముద్దు కృష్ణమనాయుడు గారూ మీరు ఎప్పుడు ఏ పార్టీలో ఉంటారో తెలియదు, మీరు కూర్చోండి. రైతులకు సంబంధించిన అంశాలను గురించి మేం ఎవరిదగ్గరా పాతాలు సేర్చుకోవలసిన అవసరం లేదు. మాది రైతు ప్రభుత్వం. రైతులకు సంబంధించిన అన్ని సమస్యలను కాపాడేందుకు ఈ ప్రభుత్వం అన్ని రకాల చర్యలు తీసుకుంటుంది.

మ. 1.50

MR. DEPUTY SPEAKER: Yes, we will move on to Demands.....

(ప్రతిపక్ష పార్టీ నాయకుడైన శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు ప్రాటెస్ట్ చేస్తామని అన్నారు).

MR. DEPUTY SPEAKER: You want to protest Chandra Babu Naidu garu? Please protest. Yes. Chandra Babu Naidu garu.....

(ప్రతిపక్ష పార్టీకి చెందిన సభ్యులు నర్వ శ్రీ యంలింగా రెడ్డి, వల్లె రఘువాథ రెడ్డి, చిన్నం రామ కోటయ్య, ధూళిపాల్క సరేంద్ర కుమార్ తదితరులు "రైతాంగాన్ని అదుకోవాలి" అని వ్రాసి ఉన్న ప్లకార్డులు చేతబూని, వారి స్థానాల నుంచి ప్రకృతు వచ్చి సభకు అంతరాయం కల్గించసాగారు).

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : కూర్చుండి మీరు. మీ నాయకుడు మాట్లాడుతుంటే కూడా మీరు అలా ఆటంకం కల్గించడం మంచిది కాదు. దయచేసి మీ స్థానాల్లో కూర్చుండి. చంద్రబాబు నాయకుడు గారు మాట్లాడండి.

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయకుడు: అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారి సమాధానం చూసిన తరువాత కనీసం వారు సమస్యను అర్థం చేసుకున్నట్టుగా కూడా నాకు కనబడడం లేదు. సమస్యను అర్థం చేసుకుని ఉంటే అలా మాట్లాడరు వారు. ఈ రోజున కేంద్రంలో ఉండే మన రాష్ట్రానికి చెందిన పార్లమెంట్ సభ్యులను పొగడాలి, వారు ప్రజాస్వామికంగా ఎన్నికైనారు, అదే మాదిరిగా మా కేంద్ర ప్రభుత్వం బ్రహ్మండంగా పరిపాలన సాగిస్తోంది, రాష్ట్రానికి న్యాయం జరిగిపోతుందనే మాటలను వారు మాట్లాడారు.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి: అలా హేళన చేసి మాట్లాడొద్దండి. మీకు ఎప్పుడూ అలవాటే అలా మాట్లాడడం. ప్రజా తీర్పును గౌరవించాలి. ప్రజలు ఎప్పుడో తప్పు చేసేశారు, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాన్ని, కాంగ్రెస్ పార్లమెంట్ సభ్యులను ఎన్నుకున్నారని అనడం మంచిది కాదు. దయచేసి మనం ఇక్కడ మనం ఒకరం గౌరవించుకుంటేనే మేలు. ఒక వైపు రాష్ట్ర ఎం.పి.లను గౌరవించాలి. దయచేసి హేళన చేసి మాట్లాడొద్దండి. ఎవరు ఏమి చేశారనేది ప్రజలు గమనిస్తున్నారు. ప్రజలు ఏ విధంగా మనకు తీర్పు ఇస్తారో, అదే పాత్రము మనం పోషించాలి.

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయకుడు: అధ్యక్షా, డెమాక్షనీలో ప్రజలు తీర్పు ఇస్తారు. ప్రజాప్రతినిధులు ఆ తీర్పు ప్రకారం వని చేయాలి. ప్రజల యొక్క మనోభావాల ప్రకారం వనిచేయాలి. ప్రజలకు ఉపయోగపడే విధంగా వని చేయాలి. అలా వనిచేయనప్పుడు ప్రతిపక్షంలో ఉన్న మేము ప్రభుత్వాన్ని విమర్శిస్తాం. ప్రజలు కూడా విమర్శిస్తారు.

అధ్యక్షా, ఒక విషయం నేను అడుగుతున్నాను. ఈ డీటైల్స్ మీ వద్ద లేకపోతే నేను మీకు పంపిస్తాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం 1,64,25,340 మెట్రిక్ టన్నుల ఆహార ధాన్యాల నిల్వకు సంబంధించి గోడాన్స్ ఫసిలిటీసి దేశం మొత్తానికి కల్పించారు. ఆ దిశగా కర్రాటక రాష్ట్రానికి 6,36,000 మెట్రిక్ టన్నులు, మహారాష్ట్రకు 8,14,540 మెట్రిక్ టన్నులు, హర్యానాకు 38,50,000 మెట్రిక్ టన్నులు, పంజాబ్కు 51,25,000 మెట్రిక్ టన్నులు, ఉత్తర ప్రదేశ్కు 26,81,000 మెట్రిక్ టన్నులు ఆహార ధాన్యాల నిల్వకు గోడాన్స్ ఫసిలిటీసి కల్పిస్తే, గొప్పగా పొగిడాడు ఆ మంత్రి గారు. అధ్యక్షా, నేను అడుగుతున్నాను. అంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి ఇచ్చింది 5,56,000 మెట్రిక్ టన్నులు. నీళ్ళను పొగడాలా? అధ్యక్షా, వాళ్ళను పొగిడి తీర్మానం పెట్టమంటారా మమ్మల్ని? ఏంటే అధ్యక్షా ఇది? నేను అదే ఈ ముఖ్యమంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. నష్టెక్క తెలియకపోతే నేర్చుకోండి. మీరేదో మా గపర్స్మెంట్ చేసింది, మేమేదో చేశామని, మిమ్మల్ని మీరే పెద్ద ఇదిగా పొగుడుకుంటున్నారు. నేను అడుగుతున్నాను. ధాన్యం ఎక్స్పోర్ట్ 15 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులను మీరు అడిగితే లక్ష మెట్రిక్ టన్నులను

ఇచ్చారు. 15 plus 15 మొత్తం కలిపి ముపై లక్షల మెట్రిక్ టన్లులు అడిగితే, కేవలం లక్ష మెట్రిక్ టన్లులు ఇచ్చారు. నేనేదో ఇన్ఫుల్యూయన్స్ చేశానని, ఏదో గొప్పగా చెప్పుకునే పరిస్థితికి మీరోచ్చారు.

(బ్రెజర్ బెంచ్ సభ్యుల నుంచి అభ్యంతరాలు)

లేకపోతే ఏంటి? మీరెందుకు సాధించలేకపోయారు, మీరు సాధించకపోవడం వల్ల రాష్ట్ర ప్రజాసీకానికి సష్టం వస్తోంది. ఆ విషయాన్నే మేము చెబుతున్నాం.

అధ్యక్షుడు, ఇన్ఫుల్ సబ్సిడీ విషయాన్ని గురించి ఆయనే మాట్లాడారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం 25,000/- రూపాయలను హెక్టారుకు ఇస్తుంది, ఇవ్వాలని రెకమెండ్ చేశారు, దాన్ని అమలు చేయమని చెప్పామని చెప్పారు. మనం ఈ రోజు వాళ్లిచ్చే వరకైనా సరే మిమ్మల్ని ఇష్టమని మేము అడుగుతున్నాం. తమిళనాడు రాష్ట్రంలో హెక్టారుకు పది వేల రూపాయలను ఇచ్చారు. ఆ విషయమై మీరు మాట్లాడుతూ, అక్కడ ఎన్నికలు ఉన్నాయి కాబట్టి ఇచ్చారని అన్నారు. ఆరు వేలు, ఎనిమిది వేలు, పది వేల రూపాయలు ఇచ్చేశామని అన్నారు. నేను ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. వాళ్లు ఎన్నికలు ఉన్నాయని పది వేల రూపాయలను అక్కడ ఇచ్చారు. మీరు ఎన్నికల్లో వాగ్గానం చేశారు, తొమ్మిది గంటల కరెంటును రైతులకు ఇస్తామని, రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం చొప్పున నెలకు ఒక్కో కుటుంబానికి ముపై కేజీల బియ్యాన్ని ఇస్తామని ఆ రోజున వాగ్గానం చేశారు. ఆ వాగ్గానాలు మళ్లీ ఎన్నికలోస్తే అమలు చేస్తామని మీరు మాట్లాడుతున్నారు. ఏమిటి గొప్ప అధ్యక్ష. కనీసం మీ ముఖ్యమంత్రి, ఆనాటి ముఖ్యమంత్రి తోలి సంతకం పెట్టారు. తొమ్మిది గంటల కరెంటు అని చెప్పి, మీరు ఆ ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పిన వాటికి పొగిదారు. ఆయన చేసిన తప్పును కూడా మీరు సమర్థించుకుంటారా, అని అడుగుతున్నాను.

నీనే చెప్పారు. ఏదైతే కోప్టర్ మొత్తం ల్యాండ్స్ ఇచ్చారో, వాటినన్నింటిని సమీక్షిస్తామని, పచ్చర్ ప్రాజెక్టును సమీక్ష చేస్తామని చెప్పారు. దేని కోసం సమీక్ష చేస్తున్నారో ఆ విషయాన్ని కూడా సభకు చెప్పాల్సిన అవసరముంది.

అధ్యక్షుడు, ఈ రోజున మీరు చూస్తే, ఏదైతే ఇన్ఫుల్ సబ్సిడీ ఉండో, సంట్రల్ టీమ్ వస్తోంది. సంట్రల్ టీమ్ వచ్చిన తరువాత వాళ్లు డబ్బులు పంపిస్తే, అప్పుడు ఇస్తామనే మాట మాట్లాడుతున్నారు. అంటే, డిశింబర్ మాసానిది మేము ఇష్టులేదు. దాంటో కూడా ఖరీఫ్కు మేము వివక్ష చూపించాం. అందులో కూడా ఆరు వేల రూపాయలను కేవలం ఒక్క డిశింబర్ మాసానికి ఇస్తున్నాం. తరువాతది అంతా నాలుగు వేల రూపాయలే ఇస్తున్నామని ఒప్పుకునే పరిస్థితికి మీరు వచ్చారు. ఆ డబ్బు ఎప్పుడిస్తున్నారో మీరు ఇప్పటికి కూడా చెప్పే పరిస్థితిలో లేరంటే దీన్ని బట్టి అర్థమనుతుంది ఏమిటంటే మీరు ఏ మాత్రం కూడా చేయలేకపోతున్నారు. నేను అడుగుతున్నాను. ఏమిటంటే, మేము ఆ రోజున అంటే 2004వ సంవత్సరంలో మేము జి.వో.సు జారీ చేశాం. ఆ రోజున మీరు చూసినట్టుతే నాలుగు శాతం దెబ్బతిన్న గింజలు, రంగు మారిన గింజలకు పది శాతం, మొలకెత్తిన గింజలకు 24 శాతం సబ్సిడీని ఇచ్చాం. మీరిచ్చింది నాలుగు శాతం. పది శాతాన్ని మొత్తానికి ఇచ్చామని అన్నారు.

(మేము కూడా ఇచ్చామనే మాటలు బ్రెజర్ బెంచ్ పైర్ సభ్యుల నుంచి వినిపించాయి)

ఎక్కడ ఇచ్చారండి మీరు. పది శాతం వరకు గట్టు లేకుండా ఇచ్చామని అన్నారు. మేము 15 శాతానికి ఇచ్చాం. కనీసం ఆ 15 శాతానికి ఇవ్వడానికి మీకు ఏమి అబ్బక్కన్.

MR. DEPUTY SPEAKER: It is repetition. Yes, Chandra Babu Naidu garu please conclude.

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు : అధ్యక్ష, ఆ రోజున మేము 24 శాతానికి ఎగ్గమ్సహ్ ఇస్తే, ఈ రోజున మీరిచ్చింది కేవలం 17 శాతం. ఆ మాత్రమే మీరు ఇచ్చారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎఫ్.సి.ఐ. తమిళనాడుకు ఇస్తే, పంజాబుకు ఇస్తే, కనీసం ఆ ఎగ్గమ్సహ్ను కూడా మీరు తిసుకురాలేకుండా, మళ్ళీ మా కేంద్రం ఉంది, బ్రహ్మండంగా చేస్తున్నారు, మా పట్ల బ్రహ్మండంగా ఉన్నారని మీరు పొగుడుకునే పరిస్థితి వస్తే ఇంక ఏమనాలో నాకైతే అర్థం కావడం లేదు.

అధ్యక్ష, అంతే కాదు. ఈ రోజున ఇస్సూరెన్స్ గురించి చెబుతున్నారు. ఇస్సూరెన్స్ విధానం లోపభాయిష్టంగా ఉంది. ఇస్సూరెన్స్ అనేది కేవలం ఇస్సూరెన్స్ కంపెనీలకు అనుకూలంగా ఉంది తప్ప రైతులకు ఏ మాత్రం అనుకూలంగా లేదు. దాన్ని కూడా సరి చేయమని చెప్పినప్పటికీ సరి చేయడం లేదు. పామాయిల్ విషయంలో 13 కోట్ల రూపాయల మేరకు కేంద్రం నుండి రావాల్సి ఉందని, కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి ఇంకా డబ్బు రాలేదని, రాలేదు కాబట్టి మేము ఇస్సూరెన్స్ విధానం చెబుతున్నారు. అంటే సెంట్రల్ సుండి డబ్బులు తెప్పించడం మీ బాధ్యత కాదా అధ్యక్ష. రాష్ట్రప్రభుత్వం సెంట్రల్ ఒక టీమును ఏర్పాటు చేసుకున్నది. అక్కడ అడ్వయిజర్సు నియమించుకున్నారు. అడ్వయిజర్సు ఏర్పాటు చేసుకుని కూడా మీరు ఇంతవరకు డబ్బు తెప్పించే పరిస్థితి కనబడడం లేదు.

అధ్యక్ష, మీరు ఈ రోజు ఇంకో మాట మాటల్దారు.

(ట్రైజరీ బెంచ్ వైపు సభ్యుల నుంచి “ప్రతిపక్ష పార్టీ నాయకుడు చెప్పిందే చెబుతున్నారు” అని ఒక గా. సభ్యులు అన్నారు).

మీరు కూడా చెప్పిందే చెప్పారు. ఏ మాత్రం కూడా మీరు ఈల్ కావడం లేదు. మీరు రాష్ట్ర రైతాంగానికి ఉన్న సమస్యలను అర్థం చేసుకోవాలి. అందుకే అధ్యక్ష, పంజాబ్ రాష్ట్రంలో వాళ్ళ ధాన్యాన్ని ప్రాక్యార్ చేస్తున్నారని అన్నారు. ఇక్కడ మనకు ఎఫ్.సి.ఐ. ప్రాక్యార్ చేస్తోంది. అదే మాదిరిగా మిల్లర్స్ ప్రాక్యార్ చేసి ఎఫ్.సి.ఐ.కి ఇస్తారు. దానికి ఒక పాలసీ ఉంది. వాళ్ల అక్కడ డైరెక్ట్ గా ప్రాక్యార్ చేస్తున్నారు. మనం ఈ పాలసీని పెట్టుకున్నాం. ఇంతవరకు జరిగింది ఈ పాలసీలో కూడా ప్రతి ఒక్క రైతు దగ్గర ఎం.ఎస్.పి. ధర ప్రకారం ధాన్యాన్ని కొనిపించే బాధ్యత రాష్ట్రప్రభుత్వానిది. ఈ రోజు మీరు కొనిపించ లేక పోయారు. మేము వాళ్ల రాష్ట్రంలో కంపేర్ చేయడం కాదు. అదే విధంగా పాలసీ ఇక్కడ కూడా గతం నుంచి ఉంది. ఆనాడు 600 నుండి 700 వరకు పర్సేంజ్ సెంటర్లను పెట్టాం, రాష్ట్రంలో ధాన్యాన్ని కొనిపించాం, మీ దగ్గరనే సమాచారం ఉంది. మీ దగ్గరనే రికార్డ్ ఉన్నాయి. చూడండి. అందుకని ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనైనా నరే రైతుల దగ్గర ధాన్యాన్ని కొనుగోలు చేయాలి. ఆ విధంగా చేసే వరకు మీ విధానం కంట్ట కాదు. కాబట్టి ఖచ్చితంగా అలా చేయాల్సిన అవసరముంది.

అధ్యక్షు, సుగర్కేన్ విషయంలో State Advisory Price (ఎస్.ఎపి.) విషయంలో మీరే మీటింగ్ పెట్టాల్సిన ఉంది. మీటింగ్ పెట్టాల్సిన అవసరముందని మేముంటే, ఈ ముఖ్యమంత్రి మార్పి మాసం అయిపోయిందని అంటున్నారు. ఇంకెప్పుడండి మీటింగ్సు పెట్టేది. ఈ సంవత్సరానికి డిశింబర్ నుండి క్రపింగ్ సీజన్ సుగర్కేన్కు మొదలైందని అంటే, మా దగ్గర కో ఆపరేటివ్ సుగర్ ఫౌండ్రీన్ ఉన్నాయి కాబట్టి, కో ఆపరేటివ్ సుగర్ ఫౌండ్రీన్ యొక్క డబ్బులు ఇవ్వాల్సి పస్తుంది కాబట్టి మేము ఇప్పులేకపోతున్నామని, కాబట్టే రైతులకు అన్యాయం చేస్తామని మీరే ఒపెన్గా చేపే పరిస్థితికి వచ్చారు. ఇది చాలా దారుణం.

అధ్యక్షు, అదే మాదిరిగా వారు మాటల్డాడేటప్పుడు ఇంకా కొన్ని విషయాలు చెప్పారు. మీరు గుర్తు పెట్టుకోండి. మీరే ఇప్పు లేదు. అనాడు కేంద్రంలో సేపసల్ ప్రంట్ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నప్పుడు మొట్ట మొదటి సారిగా రైతులకు పది వేల రూపాయల రుణ మాఫీని చేసింది. ఆ రోజున కేంద్రంలో అధికారంలో ఉన్న సేపసల్ ప్రంట్ ప్రభుత్వం, స్వదీన్య శ్రీ ఎన్.టి.రామారావు గారు సేపసల్ ప్రంట్కు అధ్యక్షడిగా ఉంటూ, రుణ మాఫీని చేయడానికి కారకుడైనారు. తరువాత మీరు చేయడం కాదు. మేము యు.ఎస్.పి.ఎ. ద్వారా పెద్ద యెత్తున ఆందోళన చేస్తే, భయపడి బడ్జెట్లో కూడా పెట్టుకుండా మీరు ఆ రోజున పైనాన్స్ ఫీచర్ అని చెప్పి రుణాల మాఫీని చేశారు తప్ప మరొకటి కాదు.

అదే విధంగా వడ్డి మాఫీ విషయానికౌస్త్రే, 5% వడ్డి మాఫీని తెలుగు దేశం పార్టీ ప్రభుత్వం ప్రవేశపెడితే, ఇప్పుడు మీరు 4% నికి తగ్గించి మాటల్డాడే పరిస్థితికి వచ్చారు. అదే మాదిరిగా కరెంటు విషయంలో మేము ఎన్నో రిపార్ట్స్ తీసుకుని వచ్చాం. ఖచ్చితంగా మీరు ఈ మాత్రం కరెంటు ప్రజానీకానికి అందించగల్లుతున్నారంటే, మేము అనాడు తీసుకువచ్చిన సంస్కరణల ఫలితమే తప్ప మీరేదో పాడిచింది లేదు. చేసింది లేదు.

అధ్యక్షు, ఈ రోజున మీరు అన్ని డిస్కామ్సులను దివాళా తీయించారు. 15,000 కోట్ల రూపాయల అప్పులు పెట్టి ఈ రోజున మీరు మల్లీ మాటల్డాడుతున్నారు. వాళ్ళ ఆస్తులు అమ్ముకొని డబ్బులను కల్గొచ్చేసుకోమనే మాటలను మీరు మాటల్డాడే పరిస్థితికి వచ్చారు. అలా మాటల్డాడే అర్థత కూడా మీకు లేదని నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

డ్రిప్ ఇరిగేసన్సు 70 శాతం అనాడు ఇచ్చాం. 70 శాతం ఇస్తే, మీరు ఇస్తుడు ఆ మాత్రమైనా ఇచ్చే పరిస్థితి కనబడడం లేదు. అదే మాదిరిగా యునైటెడ్ సేపసల్ ప్రంట్ ప్రభుత్వంలో ఆర్.పి.ఎఫ్. గానీ, ఏ.బి.ఐ.పి.ని గానీ తీసుకువచ్చింది. తెలుగు దేశం పార్టీ చోరపతోనే వాటిని తీసుకు రావడం జరిగింది. ఇలాంటివన్ని ఎన్నింటినో అనాడు మా ప్రభుత్వం చేసింది. సాగునీటి సంఘాలను రైతుల కోసం ఏర్పాటు చేస్తే, రైతుల కోసమే పెద్దయెత్తున కార్బూకమాలు చేస్తే, ఈనాడు ఆదర్శ రైతులని పేరు పెట్టి అందులో మీ కార్బూకర్లను పెట్టుకుని రాష్ట్రాన్ని దోచుకునే పరిస్థితికి మీరు వచ్చారు. మల్లీ ఇవాళ మీరు మాటల్డాడడం సబబు కాదని చెప్పి నేను చెబుతున్నాను.

మ.2.00

అప్పుడు రైతుల కోసం సాగు నీటి సంఘాలు పెట్టి, పెద్ద ఎత్తున కార్బూకమాలు చేపడితే, ఇప్పుడు వారు అదర్చ రైతులని వారి కార్బూకర్లను పెట్టుకొని రాష్ట్రాన్ని దోచుకొనే పరిస్థితికి పద్ధారు. వారా మాటల్లాడేది? రైతులకు మేము చేసాము, చేస్తాము, రైతులతో ఉంటాము. వారి కోసం పోరాడతాము. వారి జీవితాలు బాగుపడే వరకూ తెలుగుదేశం పార్టీ అంకితభావంతో పని చేస్తుంది. రంగుమారిన ధాన్యాన్ని ఎగ్గింప్పు చేసి కొంటారా లేదా? రైతుల పద్ద ఉన్న ధాన్యాన్ని 2004వ సంవత్సరంలోని ఉత్తర్వు ప్రకారంగా కొంటారా, లేదా? పూర్తిగా కొనుగోలు చేస్తారా లేదా అని డిమాండ్ చేస్తున్నాము. కేంద్రం గురించి ఆగడం కాదు. మనం ఏమి చేయాలో అది చేయాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ విషయంలో ముందుకు రావాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాము.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు కొందరు ప్రకార్లులు పట్టుకొని పోడియం పద్దకు చేరుకొని వ్యవసాయ ఉత్పత్తులపై వ్యాప్త రద్దు చేయాలంటూ నినాదాలు చేయసాగారు)

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీహారాయణ (గ్రహ నిర్వాణ శాఖ మంత్రి): ప్రతిపక్ష పార్టీ నాయకులు రైతుల గురించి అన్నారు. వారు రైతుల గురించి కార్బూది మొసలి కన్నిరు. వారి పరిపాలన సమయంలో రైతు గిట్టుబాటు ధర కోసం అందోళన చేస్తే రైతులను కాల్పి చంపారు.

(పోడియం పద్ద ఉన్న తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల నుండి తీవ్ర అంతరాయం)

విద్యుత్థక్కి రేటు తగ్గించమంటూ బహీర్బాగ్ రోడ్డు పద్ద ధర్ల చేస్తూ ఉంటే కాల్పులు జరిపి చంపారు. ఆత్మహత్యలు చేసుకొన్నవారికి రూ.10,000 నుండి రూ.1.00 లక్ష ఇస్తోమని చెప్పిన ఆ నాయకుడు, లక్ష రూపాయల కోసం అత్మహత్య చేసుకున్నారని, రైతు ప్రాణాలకు విలువ కట్టి లక్ష రూపాయలను అపిన వారికి రైతు గురించి మాటల్లాడే హక్కు ఎక్కుడా లేదు. 1999లో ప్రైవేట్ రాజశేఖరరెడ్డి గారు రిఫర్స్ తెస్తూ, ఉచిత విద్యుత్ని తెస్తే, ఎన్నికల కోసం, ఓట్ల కోసం అని చెబుతున్నారు. ఈ రాష్ట్రాన్ని పరిపాలించింది, నేను నాకు తెలుసు. విద్యుత్పుక్కిని ఇప్పులేరని 1999 ఎన్నికల్లో వారు చెప్పారు. 2004వ సంవత్సరం ఎన్నికల్లో ఉచిత విద్యుత్ ఇస్తే, విద్యుత్ తీగల మీద బట్టలు అరవేసుకోవాలని అన్నారు. 2004వ సంవత్సరపు ఎన్నికల్లో ఉచిత విద్యుత్ ఇప్పులేమని అన్నారు. ఈ రోజు మేము రిఫర్స్ ప్రైవేట్ చేసామని వారు అంటున్నారు. ఉచిత విద్యుత్ని మేము తీసుకువచ్చాము. ఇది ఎంతవరకూ సమంజసం? కోఆపరేటివ్ మగర్ ఫ్యాక్టరీ మొత్తాని అమ్మిపేయవంసి వచ్చిన చరిత్ర వారిది. రైతు గురించి మాటల్లాడే వైతిక హక్కు, విలువ ఒక్క క్షణం కూడా వారికి లేదు.

శ్రీ డి. శ్రీధర్బాబు : అధ్యక్షా, వారు అడిగిన దానికి సమాధానం చెబుతున్నాము. ధాన్యాన్ని తీసుకుంటామని అసడం, అందరూ దానిని చూడడం జరిగింది. అందరూ గమనించాలి. ఎక్కుడయినా రంగు మారిన ధాన్యం ఉంటే, పూర్తి స్థాయిలో స్టోక్స్ అన్ని కూడా మా పర్సెస్ సెంటర్ల ద్వారా మిల్లర్ ద్వారా కొనుగోలు చేయడం జరిగింది. ఎక్కుడయినా అటువంటి స్టోక్స్ ఉంటే చెప్పమనండి. పూర్తి స్థాయిలో తీసుకుంటాము. అందుకు గాను రాష్ట్రప్రభుత్వం ముందుకు వస్తుంది. అందులో వెనుకాడేది లేదు.

(పోడియం పద్ద ఉన్న సభ్యులు తమ తమ స్థానాలను చేరుకొన్నారు)

2004వ సంవత్సరంకన్నా ముందు ఉన్న ఫిగర్లని మంత్రిగా నేను కంపేర్ చేసి చెప్పాలి. అది మొదలుపెడితే మరొక గంట సేవు చర్చ జరుగుచుచ్చు. రైతు సంక్షేమ పథకాలకు రైతు పక్షపాతి ప్రభుత్వంగా, రైతుకు మేలు చేసే కార్యక్రమాలు వద్దన్నా చేస్తాము. రైతు సంక్షేమం మా ధీయంగా ముందుకు వెళతాము. కన్నా లక్ష్మినారాయణ గారు చెప్పినట్లుగా ఉచిత కరింటు రైతులకు ఇస్తూ, ఇప్పటివరకూ రైతుకు అండగా నిలబడిన ప్రభుత్వం మాది. రైతులను విస్మరించిన ప్రభుత్వం వారిదని ఎన్నోసార్లు చెప్పినా, వీరు అదే ధోరణిలో ముందుకు పోతున్నారు. ఈ రోజు రంగు మారిన ధాస్యం విషయంలో ఎక్కుడయినా రైతుకు ఇబ్బంది ఉంటే మా దృష్టికి తీసుకురమ్మనండి. వారికి అండగా ఉంటాము. వారిని తప్పకుండా కాపాడతాము. ఆ బాధ్యత మాది.

(మరల తెలుగుదేశం పోర్ట్ సభ్యులు కొండరు ప్లకార్డులు పట్లుకొని పోడియం వద్దకు చేరుకొని నినాదాలు చేయసాగారు)

బోన్స్ విషయం గురించి చెబుతాను. ఇస్సోంటివ్ ప్రోప్రైడ్ చేసి ప్రోడక్షన్ కెపాసిటి పెంచే కార్యక్రమంలో ఉన్నాము. ఇంత పెద్ద స్థాయిలో వరి సాగు చేస్తున్న సమయంలో మా ఆర్థిక వసరులు దృష్టిలో పెట్టుకొని ఇచ్చే పరిస్థితుల్లో ఇస్తున్నాము. ఏ కార్యక్రమాలు చేయాలో అని చేస్తున్నాము. ఎక్కుడా కూడా వెనుకాడకుండా రైతు సంక్షేమం గురించి ఆలోచన చేస్తున్నాము. గోదాముల గురించి చెప్పారు. వారికి తెలుసు. కేంద్ర ప్రభుత్వంలో కీలక పాత్ర వహించిన చంద్రబాబునాయుడుగారికి తెలుసు. గోదాములలో స్టోర్జ్ కెపాసిటి ఒక ఫార్ములా ప్రకారంగా జరుగుతోంది. స్టోర్ ప్రాక్యూర్ చేస్తుంది. మనది లెపీ బేస్ స్టోర్. రైన్ మిల్లర్స్ దగ్గర ఉన్న గోడాన్ స్పీస్ క్యాలిక్యులేట్ చేయడం జరుగుతుంది. అలా కాదని దానిని వరిశీలిస్తున్నాము. ఆ ఫార్ములాను మార్కులని అంటున్నాము. మాకు ఎక్కువగా గోదాముల స్టోర్జ్ ఇవ్వాలని అడుగుతున్నాము. ఈ ప్రతిపాదనకు వెనుకాడకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడి తీసుకువచ్చి స్టోర్జ్ కెపాసిటిని ఎక్కువ చేసే ఆలోచనలో ఉన్నాము. ఈ రోజు అన్నింటిలోనూ ముందుగా ఉన్నామని అంటున్నారు. చాలా వరకూ రైతులు ఆత్మహత్య చేసుకొన్నారని వారు అన్నారు. ఎవరి పరిపాలనలో ఈ ఆత్మహత్యలు మొదలుయ్యాయి? అందరికి తెలుసు. ఆ రోజు దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని వారు ఈ రోజు ఇలా చెబుతున్నారు. రూ.10,000 వరకూ ఆ రోజు నేపశల్ ప్రంట్ గపర్చుమెంట్ ఇచ్చింది. ఈ రోజు ఇంత పెద్ద స్థాయిలో ఇచ్చింది ఏ గపర్చుమెంట్ ఇప్పటిదు. ఒక రైతుకు ఎంత నష్టపరిహారం జరిగితే అంత బకాయిని మాఫీ చేయడం జరిగింది. స్వాతంత్యం వచ్చినపుటి నుండి ఇంత పెద్ద స్థాయిలో రైతుకు అండగా ఉన్న ప్రభుత్వం ఏదీ లేదు. ఈ విషయాన్ని ఒక్కసారి గమనించాలని కోరుతున్నాను. రైతు సంక్షేమ ప్రభుత్వం మాది. ఇప్పటికే రైతులు మాకు కితాబునిస్తారు. రైతు సంక్షేమ పథకాలను ముందుకు తీసుకువెళుతూ కొనసాగుతామని తమ ద్వారా సభ దృష్టికి తీసుకువెళుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

2011-2012 సంవత్సరానికి వార్షిక ఆదాయ-ప్యాయ పట్టిక (బడ్జెట్) గ్రాంట్ కోరకు అభ్యర్థనలు

SRI D.SRIDHAR BABU (Minister for Civil Supplies): Sir, with your permission and on behalf of the Minister for Agriculture, I beg to move:-

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 2706, 63, 14,000/- under Demand No. XXVII (27) – Agriculture.”

Sir, with your permission and on behalf of the Minister for Animal Husbandry, Dairy Development and Fisheries, I beg to move :-

“ That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 933,67,06,000/- under Demand No. XXVIII (28) – Animal Husbandry and Fisheries.”

SRI KASU VENKATA KRISHNA REDDY (Minister for Cooperation):- Sir, I beg to move:-

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 362,03,91,000/- under Demand No. XXX (30) – Cooperation.”

SRI D. SRIDHAR BABU (Minister for Civil Supplies): Sir, I beg to move –

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 2784, 50, 22,000/- under Demand No. XXXVIII (38) – Civil Supplies Administration.”

MR. DEPUTY SPEAKER: Demands moved.

Cut Motions numbers from 189 to 232 (అనుబంధం-1) are deemed to have been moved.

2.10

MR. DEPUTY SPEAKER: Now the House is adjourned to meet again at 9-00 a.m. to-morrow.

(At 2-10 pm. The House was adjourned to meet again at 9-00 am on Friday the 10th March, 2011.)